



CHRISTELIJKE
HOGESCHOOL
EDE

‘EEN GEWOON GEZIN...’

Wilma Mussche en Kirsten Polak
Studiejaar 2012-2013
Afstudeerbegeleider: José Reijnders – Verhoef
Beoordelaar: Jan-Willem Nus
Opdrachtgevers: Jaap Hilverda en Wietze de Vries
Onderzoek in opdracht van beroepsvereniging Present 24x7
Datum: Mei 2013

© Christelijke Hogeschool Ede

Afstudeerscriptie SPH

‘Een gewoon gezin...’

Het beroepsprofiel van de gezinshuisouders in Nederland



Afstudeerstudenten

Wilma Mussche

Kirsten Polak

Afstudeerbegeleider

José Reijnders-Verhoef

Christelijke Hogeschool Ede

Opdrachtgevers

Jaap Hilverda en Wietze de Vries

Gezinshuisouders

Lid van het bestuur van beroepsvereniging Present 24x7

Datum

21 mei 2013

© Christelijke Hogeschool Ede

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	6
Samenvatting	7
H1 Plan van aanpak.....	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Probleemstelling	9
1.3 Vraagstelling	9
1.4 Begripsbepaling.....	9
1.5 Doelstelling	10
1.6 Achtergrond	10
1.7 Projectactiviteiten	10
1.8 Projectgrenzen	11
1.9 Projectorganisatie	12
1.10 Planning	12
1.11 Risico Analyse	16
1.12 Inhoud en legitimatie	16
1.13 Relatie Creatieve Professional en verdiepingsminor.....	16
H2 Verantwoording en werkwijze	17
2.1 Inleiding	17
2.2 Verantwoording van het onderzoek	17
2.2.1 Onderzoeksmethoden	18
2.2.2 Benaderde respondenten	19
2.3 Procedure	21
H3 Verschillende componenten	24
3.1 Inleiding	24
3.2 Opbouw van het raamwerk	24
3.3 Zeven onderzochte beroepsprofielen	25
3.4 Voorwaarden opstellen beroepsprofiel.....	29
3.5 Gekozen opzet voor het beroepsprofiel van de gezinshuisouder	30
3.6 Conclusie	31
H4 Kerntaken.....	33
4.1 Inleiding	33
4.2 Kerntaken	33
4.3 Kerntaak 1 ‘Veilig thuis bieden’	33
4.3.1 Taak ‘Emotionele veiligheid bieden’	34
4.3.2 Taak ‘Veilig leefklimaat bieden’	35
4.3.3 Taak ‘Structuur bieden’	35

4.3.4	Taak 'Signaleren'	35
4.3.5	Taak 'Inspelen op de voorgeschiedenis'	36
4.4	Kerntaak 2 'Opvoeden'	36
4.4.1	Taak 'Spiegelen aan het gezonde'	36
4.4.2	Taak 'Identiteitsontwikkeling stimuleren'	37
4.4.3	Taak 'Krachten versterken'	38
4.4.4	Taak 'Zelfredzaamheid bevorderen'	38
4.4.5	Taak 'Praktische zorg bieden'	39
4.4.6	Taak 'Sociale vaardigheden aanleren'	39
4.4.7	Taak 'Sociaal netwerk kind stimuleren'	39
4.4.8	Taak 'Andere opvoedingsvaardigheden'	40
4.5	Kerntaak 3 'Biologische familie een plek geven'	40
4.5.1	Taak 'Loyaliteit begeleiden'	41
4.5.2	Taak 'Meerzijdig partijdig zijn'	42
4.5.3	Taak 'Aansluiting zoeken'	42
4.5.4	Taak 'Investeren'	42
4.5.5	Taak 'Communiceren'	43
4.5.6	Taak 'Grenzen stellen'	43
4.6	Kerntaak 4 'Samenwerken'	44
4.6.1	Taak 'Overleggen'	44
4.6.2	Taak 'Afstemmen'	44
4.6.3	Taak 'Open communiceren'	44
4.6.4	Taak 'Taken kaderen in samenwerking'	44
4.7	Kerntaak 5 'Ondernemen'	45
4.7.1	Taak 'Organiseren'	46
4.7.2	Taak 'Mensen aansturen'	46
4.7.3	Taak 'Kwaliteitszorg bieden'	46
4.7.4	Taak 'Rapporteren'	47
4.7.5	Taak 'Financiële verantwoording afleggen'	47
4.7.6	Taak 'Algemene verantwoording afleggen'	47
4.7.7	Taak 'Netwerken'	47
4.8	Conclusie	48
H5	Voorwaarden	50
5.1	Inleiding	50
5.2	Voorwaarde 'Vitaal zijn'	50
5.3	Voorwaarde 'Zorgen voor eigen gezin'	51
5.4	Voorwaarde 'Professionalisering'	52
5.5	Voorwaarde 'Reflecterend handelen'	52

5.6	Voorwaarde ‘Basisveiligheid bieden’	53
5.7	Voorwaarde ‘Leefruimte’	53
5.8	Conclusie	54
H6	Het onderscheidend vermogen	55
6.1	Inleiding	55
6.2	Kanttekening	55
6.3	Werktijden	55
6.4	Continuïteit	56
6.5	Gehechtheid- en opvoedingsrelatie	57
6.6	Langdurige en blijvende relatie en geen leeftijdsgrens	57
6.7	Gezinskwaliteiten	58
6.8	Goedkopere zorg.....	59
6.9	Overzicht.....	59
6.10	Mogelijkheden van de leefgroep.....	59
6.11	Conclusie	59
H7	Conclusie.....	61
H8	Discussie	64
8.1	Inleiding	64
8.2	Aandachtspunten van het onderzoek.....	64
8.3	Beperkingen van de onderzoeksmethode.....	65
8.4	Verantwoording overschrijding aantal pagina’s.....	65
H9	Aanbevelingen	66
9.1	Inleiding	66
9.2	Aanbevelingen wat betreft de gehanteerde onderzoeksmethode en vervolgonderzoek 66	
9.3	Aanbevelingen wat betreft vervolgonderzoek	66
9.3.1	Domeinen-taakgebieden onderzoeken	66
9.3.2	Bestudering van gerelateerde beroepsprofielen	66
9.3.3	Enquête meenemen in onderbouwing	67
9.3.4	Gebruik overige informatie	67
9.3.5	Vervolgonderzoek naar verdere beroepsprofiel	67
9.3.6	Informeren van deskundigen	67
9.3.7	Opgestelde lay-out als richtlijn nemen.....	67
9.3.8	Vervolgonderzoek onder leefgroep werkers	67
	Nabeschouwing.....	68
	Bibliografie.....	69
	Bijlage A Urenoverzicht afstuderen	73

Bijlage B Interviewvragen voor de schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker (meneer Hoekman) en de voorzitter van beroepsvereniging Present 24x7 (meneer Luesink)	87
Bijlage C Interviewvragen voor de directeur van Gezinshuis.com (meneer Besten) en voor een medewerker van Gezinshuis.com/ de Rudolphstichting (mevrouw De Vries)	88
Bijlage D Interviewvragen voor pedagoge/onderzoeker (mevrouw Weterings).....	89
Bijlage E Waar rekening mee gehouden moet worden bij het benaderen van gezinshuisouders ..	90
Bijlage F Brief/email naar alle gezinshuisouders van beroepsvereniging 24x7.....	91
Bijlage G Interviewvragen gezinshuisouders.....	92
Bijlage H Labeloverzicht.....	93
Bijlage I Enquête vragen	108
Bijlage J Uitnodiging voor de enquête	115
Bijlage K Resultaten van de enquête	116
Bijlage L Procesverslag.....	144
Bijlage M CD met data	146

Voorwoord

Wij zijn Wilma Mussche (22) en Kirsten Polak (21) en zijn beiden vierdejaars SPH studenten aan de Christelijk Hogeschool te Ede. Bij het zoeken naar een afstudeerproject zijn wij in aanraking gekomen met beroepsvereniging Present 24x7. Deze beroepsvereniging ondersteunt gezinshuisouders in Nederland. Gezinshuisouders bieden kinderen, die om verschillende redenen niet meer bij hun ouders kunnen wonen, een duurzame gezinsvorm aan.

Vanuit de beroepsvereniging kwam de vraag of wij aan de slag wilden gaan met het verzamelen van informatie voor het beroepsprofiel van de gezinshuisouder in Nederland. Een interessante en leerzame opdracht die wij met enthousiasme hebben ontvangen. Vanuit deze vraag hebben we de volgende hoofdvraag geformuleerd: *“Wat is de inhoud van een deel van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder in Nederland?”*.

Hoofdstuk één van dit verslag vormt een inhoudelijk kader, waarin de aanleiding, probleemstelling, vraagstelling en definities zijn geformuleerd. Vervolgens zal in hoofdstuk twee de verantwoording en werkwijze van het onderzoek centraal staan. In hoofdstuk drie wordt beschreven uit welke componenten een onderbouwd en breed gedragen beroepsprofiel bestaat. Vervolgens worden in hoofdstuk vier de verschillende kerntaken en de onderliggende taken van de gezinshuisouder beschreven die uit interviews naar voren zijn gekomen. In hoofdstuk vijf zal stilgestaan worden bij de voorwaarden die gezinshuisouders noemen om het beroep uit te kunnen oefenen en in het hoofdstuk wat daarop volgt zal beschreven worden wat volgens gezinshuisouders het onderscheid is tussen gezinshuizen en leefgroepen. In hoofdstuk zeven zal antwoord gegeven worden op de hoofdvraag en worden er conclusies getrokken. In hoofdstuk acht wordt kritisch teruggeblikt op dit onderzoek en in hoofdstuk negen worden aanbevelingen gegeven, waarmee beroepsvereniging Present 24x7 het beroepsprofiel verder kan uitwerken. Het verslag wordt afgesloten met een nabeschuiving. Het product dat geleverd wordt is een lay-out met een opzet van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder.

Wij willen een aantal mensen bedanken die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek of een ondersteunende rol hebben gehad in het onderzoeksproces. Allereerst willen wij Jaap Hilverda en Wietze de Vries bedanken: bedankt voor het geven van deze opdracht en de vele gesprekken, waarin jullie je expertise met ons deelden. We hebben genoten van jullie enthousiasme voor jullie bijzondere beroep. Onze dank gaat ook uit naar José Reijnders: bedankt voor uw coaching, ondersteuning en het meedenken in ons onderzoek. Daarnaast willen we de gezinshuisouders bedanken die ons te woord hebben gestaan tijdens de interviews: bedankt voor jullie gastvrijheid, enthousiasme, inzet en tijd. We voelden ons nog meer verbonden met het onderzoek, doordat we een kijkje bij jullie mochten nemen in het gezinshuis. Onze dank gaat ook uit naar de schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesie medewerker en de voorzitter van de beroepsvereniging: dank voor het delen van jullie kennis over het doen van onderzoek en het opbouwen van een beroepsprofiel. Onze dank gaat verder uit naar medewerkers van Alliantie kind in Gezin, Gezinshuis.com en de Rudolphstichting. Tenslotte willen wij van harte onze families en vrienden bedanken voor al hun steun en meeleven.

Mede dankzij hen hebben we het onderzoek tot een goed eindresultaat kunnen brengen en met trots presenteren wij dit aan u.

Kirsten Polak en Wilma Mussche

Ede, mei 2013

Samenvatting

Momenteel is er geen eenduidig beroepsprofiel voor de gezinshuisouder, wat het moeilijk maakt om zich te professionaliseren en positioneren tegenover verschillende partijen, zoals gemeente, overheid, inspectie en opleidingen. Beroepsvereniging Present 24x7 heeft de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de inhoud van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder. De vraagstelling voor dit onderzoek luidt als volgt: *‘Wat is een deel van de inhoud van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder in Nederland?’*. Deze hoofdvraag is opgesplitst in een viertal deelvragen:

1. Uit welke componenten bestaat een onderbouwd en breed gedragen beroepsprofiel?
2. Wat zijn de kerntaken en de onderliggende taken die gezinshuisouders uitvoeren?
3. Wat zijn volgens gezinshuisouders voorwaarden om het beroep uit te kunnen oefenen?
4. Waarin onderscheidt een gezinshuis zich van een leefgroep met een behandelaspect?

Om antwoorden te krijgen op de bovenstaande vragen zijn interviews afgenomen onder gezinshuisouders en deskundigen. Ook is er literatuurstudie gedaan. De interviews onder de gezinshuisouders zijn op iteratieve wijze afgenomen. Dat wil zeggen in drie ronden, waarbij in iedere ronde de informatie uit de vorige ronde gecontroleerd, aangevuld en aangepast is. Er is een enquête afgenomen onder de gezinshuisouders, waarmee gekeken gaat worden in hoeverre de verkregen resultaten uit dit onderzoek bevestigd worden.

Allereerst is onderzocht wat er in een beroepsprofiel terug dient te komen. Een voorwoord, inhoudsopgave en inleiding komen als eerst aan bod in een beroepsprofiel. Vervolgens bestaat een beroepsprofiel uit hoofdstukken, waarin de ontwikkelingen, positiebepaling, kerntaken, kernopgaven en competenties beschreven worden. Er wordt afgesloten met een literatuurlijst, begrippenlijst en eventuele bijlagen.

Vanuit de interviews werd duidelijk dat gezinshuisouders de volgende kerntaken formuleren: een veilig thuis bieden, opvoeden, de biologische familie een plek geven, samenwerken en ondernemen. Onder deze kerntaken zijn diverse taken geformuleerd. De gezinshuisouders formuleerden ook voorwaarden voor het beroep van de gezinshuisouder, waaronder vitaliteit, professionalisering en reflecteren. Uit onderzoek kwam naar voren dat een gezinshuis zich van een leefgroep onderscheidt, doordat een gezinshuis meer continuïteit kan bieden en een blijvende relatie met het kind aan kan gaan.

Met de beantwoording van de deelvragen is een deel van de inhoud van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder onderzocht. Daarnaast is er een lay-out met de opzet van het beroepsprofiel opgesteld en deze kan als richtlijn gebruikt worden bij het opstellen van het uiteindelijke beroepsprofiel. Het vraagt echter vervolgonderzoek om duidelijk te krijgen of de opgestelde kerntaken en onderliggende taken volledig genoeg zijn geformuleerd en breed gedragen worden. We raden aan om de gegevens uit de enquête te gebruiken als leidraad bij het vervolgonderzoek. Daarnaast raden wij beroepsvereniging Present 24x7 aan om bij het vervolgonderzoek de kerntaken op te delen in drie domeinen en te controleren hoe gezinshuisouders daarover denken. Dit onderzoek kan verder gezet worden door middel van discussiegroepen, waarin gediscussieerd kan worden over de al geformuleerde kerntaken en aanvullingen gegeven kunnen worden. Het is van belang vervolgonderzoek te doen naar de andere componenten van het beroepsprofiel, zoals de ontwikkelingen, positiebepaling, kernopgaven en competenties van de gezinshuisouder. Het kan beroepsvereniging Present 24x7 helpen om deskundigen te informeren, want hiermee kan het onderzoek en het beroepsprofiel tot een hoger niveau gebracht worden.

H1 Plan van aanpak

1.1 Aanleiding

Op dit moment zijn er 44.000 uit huis geplaatste kinderen en hiervan woont ruim de helft in een pleeggezin. Alliantie Kind in Gezin heeft de missie om in 2020 aan 10.000 uit huis geplaatste kinderen in de residentiële jeugdzorg een duurzaam alternatief te kunnen bieden in de vorm van een passende gezinsvorm. In een periode van tien jaar wil de Alliantie Kind in Gezin een fundamentele verschuiving in de jeugdzorg teweegbrengen, waarbij grote jeugdzorg instellingen de deuren kunnen sluiten en er overgegaan wordt op kleinschalige opvang, zoals gezinshuizen (Dam, 2012). Er zijn momenteel ongeveer 389 gezinshuizen in Nederland. Per gezinshuis worden gemiddeld drie á vier kinderen geplaatst. Uitgaande van '3,5 kind' per gezinshuis komt dat neer op 1362 gezinshuisplaatsen in Nederland (Gardeniers & Vries, 2011).

In het VN-verdrag voor de rechten van het kind staat het volgende beschreven: *“Het kind, voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn persoonlijkheid, dient op te groeien in een gezin, in een sfeer van geluk, liefde en begrip”*. Ook een uit huis geplaatst kind, dat om verschillende redenen niet bij zijn ouders op kan groeien, heeft dit recht. Een gezin is het krachtigste en meest natuurlijke microsysteem in onze samenleving waar kinderen opgevoed worden en zich kunnen ontwikkelen tot evenwichtige volwassenen (Alliantie Kind in Gezin, 2013). Gezinshuizen bieden de mogelijkheid om kinderen in deze rechten te zetten. Het is een duurzame gezinsvorm, waarbij kinderen een thuis op maat hebben. Gezinshuisouders kunnen een langdurige relatie met de kinderen aangaan. Dit in tegenstelling tot de residentiële instellingen waar de kinderen te maken hebben met wisselende opvoeders, zo zegt Besten, oprichter van Gezinshuis.com en Alliantie Kind in Gezin (Besten, 2013). Daarnaast is gebleken dat gezinshuisouders erin slagen zich in te kunnen leven in de belevingswereld van de kinderen, een gezinsklimaat te creëren en in staat zijn het sociale netwerk van het kind te stimuleren (Bartelink, 2011). Financieel gezien zijn gezinshuizen efficiënter dan residentiële groepssettings en wanneer meer uit huis geplaatste kinderen in gezinshuizen geplaatst worden, zal dit financiële voordelen opleveren (Besten, 2013).

In 2011 is beroepsvereniging Present 24x7 opgericht. Dit is een landelijke vereniging met als doel om professionele opvoeders van pleeggezinnen, gezinshuizen en zorgboerderijen te ondersteunen. Momenteel zijn hier 83 gezinshuizen, van de 389 gezinshuizen die in 2011 zijn geteld, bij aangesloten. Ouders zijn van een 24-uurs setting is een bijzonder beroep, omdat het 24 uur per dag en zeven dagen per week aanwezigheid, aandacht en verantwoordelijk vereist. Het doel van Present 24x7 wordt als volgt omschreven door de beroepsvereniging: *“Present 24x7 heeft als doel om gezinshuisouders, professionele pleegouders en andere ouders in een woon/werk gerelateerde professionele opvoedersituatie te ondersteunen met informatie, advies en professionele begeleiding bij alles wat komt kijken bij dit unieke werk. (..) We trachten o.a. de krachten van mensen die deze beroepen uitoefenen te bundelen, individuele en collectieve belangen te behartigen en een bijdrage te leveren aan de emancipatie en professionalisering van deze beroepen om de positie binnen het gedifferentieerde krachtenveld van de jeugdzorg te versterken”* (Present 24x7, 2011).

Kabinet Rutte heeft voor een stelselwijziging gekozen, waarbij de gehele jeugdzorg onder gemeentelijke regie wordt gebracht. Voorheen werd dit gestuurd vanuit de provincies (Nederlands Jeugd Instituut, 2013). Met deze verandering in het beleid beoogt men de problemen in de jeugdzorg, de grote druk op gespecialiseerde zorg en de versnipperde manier van werken binnen de jeugdzorg aan te pakken. De rijksoverheid, provincie en gemeente hebben in 2003 een vijftal gemeentelijke taken vastgesteld die het lokaal preventief jeugdbeleid vormen. Het

Nederlands Jeugdinstituut vat deze taken als volgt samen: “Het verstrekken van informatie aan ouders, kinderen en jongeren over opvoeden en opgroeien; de signalering van problemen door instellingen als jeugdgezondheidszorg en onderwijs; de toegang tot het gemeentelijk hulpaanbod, het beoordelen en toe leiden naar voorzieningen aan de hand van een 'sociale kaart' voor ouders, jongeren en verwijzers; het bieden van pedagogische hulp (advisering en lichte hulpverlening), zoals maatschappelijk werk en het coachen van jongeren; het coördineren van zorg in het gezin op lokaal niveau (gezinscoach)” (Nederlands Jeugd Instituut, 2013).

Beroepsvereniging Present 24x7 heeft aangekaart behoefte te hebben aan een eenduidig beroepsprofiel voor de gezinshuisouder. Een onderbouwd beroepsprofiel is helpend voor de gezinshuisouder om zich te positioneren naar de gemeente en een plek te verwerven op de sociale kaart van de gemeente. Dit maakt hen beter toegankelijk voor ouders, jongeren en verwijzers. Hiermee wordt de kans vergroot dat een uit huis geplaatst kind opgevangen wordt in een gezinsvorm en het kind in zijn recht komt te staan wat betreft het opgroeien in een gezin met een sfeer van geluk, liefde en begrip (Alliantie Kind in Gezin, 2013). Gezinshuizen zijn een relatief nieuwe vorm van hulpverlening (Vries, 2011). Dit vraagt extra uitleg om vertrouwen te winnen van ouders, verwijzers en verzekeraars. Een gefundeerd beroepsprofiel is hierbij helpend (Ham, 2012). Daarnaast bevordert een beroepsprofiel de professionalisering van gezinshuisouders en draagt het bij aan de kwaliteitszorg. Ook kan het beroepsprofiel gebruikt worden om zich te positioneren naar opleidingen, inspectie en overheid.

1.2 Probleemstelling

Er is geen eenduidig beroepsprofiel van de gezinshuisouder in Nederland, wat het voor beroepsvereniging Present 24x7 en gezinshuisouders in Nederland, moeilijk maakt om dit beroep te kunnen positioneren naar gemeente, overheid, inspectie, opleidingen. Hierdoor is de toegankelijkheid voor ouders, jongeren en verwijzers niet optimaal.

1.3 Vraagstelling

De hoofdvraag van het onderzoek luidt als volgt:

Wat is een deel van de inhoud van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder in Nederland?

Deze vraagstelling hebben we verdeeld in diverse onderzoeksvragen. De onderzoeksvragen staan hieronder weergegeven.

1. Uit welke componenten bestaat een onderbouwd en breed gedragen beroepsprofiel?
2. Wat zijn de kerntaken en de onderliggende taken die de gezinshuisouder uitvoert?
3. Wat zijn volgens gezinshuisouders voorwaarden om het beroep uit te kunnen oefenen?
4. Waarin onderscheidt een gezinshuis zich van een leefgroep met een behandelaspect?

1.4 Begripsbepaling

Gezinshuis = Gezinshuizen zijn een alternatief voor pleegzorg of residentiële zorg. Een gezinshuis is een kleinschalige vorm van residentiële hulp. Kinderen worden in een gezinsetting geplaatst, maar de gezinshuisouder is een professionele opvoeder. Meestal vangen gezinshuisouders kinderen op in hun eigen huis of in een huis van de zorgaanbieder dat zich in een gewone wijk bevindt. In een gezinshuis worden meestal drie tot zes kinderen geplaatst (Bartelink, 2011).

Pleeggezin = Een pleeggezin neemt voor korte of langere tijd een kind op dat niet thuis kan wonen. De pleegouders in het pleeggezin worden hiervoor begeleidt door een instelling voor pleegzorg. De ouders van het pleegkind worden bij de hulpverlening betrokken (Nederlands Jeugdinstituut, 2013).

Alliantie Kind in Gezin = Alliantie Kind in Gezin is ontstaan uit een initiatief van de Rudolphstichting, Gezinshuis.com, Stichting Het R.C. Maagdenhuis en Stichting Kinderpostzegels

Nederland. Deze organisaties zijn met elkaar verbonden door het inzicht dat de zorg voor jeugd in Nederland beter en duurzamer kan en de bereidheid en het enthousiasme om hier een bijdrage aan te leveren (Alliantie Kind in Gezin, 2013).

Beroepsprofiel = Een beroepsprofiel geeft de essentie aan van een beroep en een omschrijving van de belangrijkste en meest voorkomende activiteiten in de beroepsuitoefening. Het beroepsprofiel bevat een gestructureerde verzameling uitspraken over de volgende onderdelen: de essentie van een beroep of groep van beroepen, de centrale beroepsactiviteiten, de taken en handelingen die als regel in de uitoefening van het beroep voorkomen en de mate van verantwoordelijkheid, complexiteit en transfer. In het beroepsprofiel moet voldoende breedte tot uitdrukking komen. Dat wil zeggen: duurzaamheid, in meerdere bedrijven uit te voeren en in meerdere functies uit te oefenen. Een beroepsprofiel moet zijn gelegitimeerd door de sociale partners van de desbetreffende bedrijfstak. Beroepsprofielen (of andere gelegitimeerde documenten) liggen ten grondslag aan de kwalificaties (Encyclo MMXII, 2013).

Present 24x7 = De Landelijke Beroepsvereniging Present24x7 is een vereniging voor 'professionele opvoeders' die zorg dragen voor kinderen in een 24x7 setting. Present 24x7 heeft tot doel om gezinshuisouders, professionele pleegouders en andere ouders in een woon/werk gerelateerde professionele opvoederssituatie te ondersteunen met informatie, advies en professionele begeleiding bij alles wat komt kijken bij dit unieke werk (Present 24x7, 2011).

1.5 Doelstelling

Onze doelstelling voor dit afstudeerproject is het leveren van een deel van de inhoud van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder. Vanuit de geleverde informatie kan beroepsvereniging Present 24x7 een beroepsprofiel opstellen voor gezinshuisouders. Het achterliggende hoofddoel van onze doelstelling, is de mogelijkheid die een beroepsprofiel aan beroepsvereniging Present 24x7, en gezinshuisouders in Nederland, biedt om zich te professionaliseren en te positioneren naar gemeente, overheid, inspectie en opleidingen. Door middel van goede positionering wordt de kans vergroot dat meer uit huis geplaatste kinderen in hun recht komen te staan wat betreft het opgroeien in een gezinsverband. Financieel gezien zijn gezinshuizen efficiënter dan residentiële settings en wanneer meer uit huis geplaatste kinderen in gezinshuizen geplaatst worden, wordt er tegemoet gekomen aan de bezuinigingen in de zorg.

1.6 Achtergrond

Dit onderzoek wordt in opdracht van beroepsvereniging Present 24x7 uitgevoerd. Deze vereniging werkt nauw samen met Alliantie Kind in Gezin. In 2011 waren er 389 gezinshuizen in Nederland (Gardeniers & Vries, 2011). De gezinshuizen zijn verspreid over heel Nederland. De meeste gezinshuisouders zijn in loondienst bij een zorgaanbieder (78%). De overige 22 % zijn zelfstandige gezinshuizen (Gardeniers & Vries, 2011).

1.7 Projectactiviteiten

Onze afstudeervariant is een afstudeeronderzoek. We willen een deel van de informatie verwerven van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder in Nederland. We willen dit bereiken door middel van de hier onderstaande werkwijze.

Deelvragen	Doelstelling	Werkwijze
<i>Deelvraag één</i> <i>Uit welke componenten bestaat een onderbouwd en breed gedragen beroepsprofiel?</i>	Deze deelvraag beantwoordt de vraag uit welke componenten een beroepsprofiel bestaat. Dit is van belang om te weten, zodat beroepsvereniging Present 24x7 de opbouw heeft voor een	- Literatuuronderzoek * Bestaande beroepsprofielen vergelijken. * Literatuur over opbouw van beroepsprofielen - Interview met de voorzitter van

	beroepsprofiel. Aan de hand daarvan kunnen ze de informatie verwerken die wij leveren.	de beroepsvereniging, meneer Luesink - Interview met de schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesie medewerker, meneer Hoekman
<u>Deelvraag twee</u> Wat zijn de kerntaken en de onderliggende taken die de gezinshuisouder uitvoert?	Deze deelvraag beantwoordt de vraag welke kerntaken en onderliggende taken de gezinshuisouder uitvoert. Vanuit de kerntaken en taken kunnen vervolgen de competenties en de essentie van het beroep geformuleerd worden.	- Negen interviews met gezinshuisouders - Interview directeur Gezinshuis.com, meneer Besten - Interview medewerkster, coach en trainer bij Gezinshuis.com, mevrouw De Vries - Interview met onderzoeker / pedagoge, mevrouw Weterings - Enquête voor de gezinshuisouders
<u>Deelvraag drie</u> Wat zijn volgens gezinshuisouders voorwaarden om het beroep uit te kunnen oefenen?	Deze deelvraag beantwoordt de vraag welke voorwaarden gezinshuisouders benoemen om het beroep uit te kunnen oefenen. Dit is van belang om in kaart te brengen, zodat de gezinshuisouder weet waar hij rekening mee moet houden.	- Negen interviews met gezinshuisouders - Interview onderzoeker / pedagoge, mevrouw Weterings
<u>Deelvraag vier</u> Waarin onderscheidt een gezinshuis zich van een leefgroep met een behandelaspect?	Er wordt ingegaan op het onderscheid tussen een gezinshuis en een leefgroep met een behandelaspect. Door dit in kaart te brengen wordt het onderscheid tussen de gezinshuisouder en een andere zorgverlener duidelijk. De essentie van het beroep kan dan in het beroepsprofiel beschreven worden.	- Literatuuronderzoek - Negen interviews met gezinshuisouders - Interview onderzoeker/pedagoge, mevrouw Weterings

1.8 Projectgrenzen

In het onderzoek richten we ons op gezinshuisouders in heel Nederland. We zullen interviews afnemen bij gezinshuizen die aangemeld zijn bij beroepsvereniging Present 24x7 en daarbij zullen we een aantal gezinshuizen buiten de beroepsvereniging interviewen. Beroepsvereniging Present 24x7 wil een breed gedragen beroepsprofiel en dit moet toepasbaar zijn op alle gezinshuisouders in Nederland, niet alleen op de gezinshuisouders die aangemeld zijn bij de beroepsvereniging (Doet2, 2.32). Daarnaast zullen we ons richten op gezinshuisouders en zullen wij pleegouders en zorgboerderijen niet meenemen in ons onderzoek. Wij leveren een gedeelte van de inhoud van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder aan beroepsvereniging Present 24x7. Deze keuze is

gemaakt op grond van het interview dat gehouden is met de schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker en het interview met de voorzitter van beroepsvereniging Present 24x7. Uit deze gesprekken werd duidelijk dat de opdrachtgever meer belang heeft aan een goed uitgewerkt deel van het beroepsprofiel dan een deel van de informatie voor het gehele beroepsprofiel. Daarnaast is het schrijven van een heel beroepsprofiel niet haalbaar in een tijdsbestek van vier maanden (Utr1, 1.19). Het gedeelte van het beroepsprofiel dat wij gaan leveren zal met name bestaan uit de beschrijving van kerntaken en taken van de gezinshuisouder.

1.9 Projectorganisatie

De volgende personen zijn betrokken bij het afstudeeronderzoek:

- ❖ Opdrachtgever --Jaap Hilverda en Wietze de Vries
- ❖ Afstudeerbegeleider --José Reijnders - Verhoef
- ❖ Docent onderzoek -- Nicolien de Jong of Jochum Muurling
- ❖ Studenten -- Wilma Mussche en Kirsten Polak

Als afstudeerkoppel zorgen wij ervoor dat de stukken op de afgesproken tijden bij de begeleiders zijn. Er is afgesproken regelmatig contact te hebben, zodat betrokken partijen op de hoogte blijven. Dit voorkomt dat wij langs elkaar heen werken. Het contact met de praktijkbegeleider verloopt per mail, Skype en bijeenkomsten. We zullen tijdig afspraken moeten plannen met onze praktijkbegeleider, omdat we allemaal druk zijn in het dagelijks leven. Daarnaast zijn er een wekelijks contactmoment, waarbij de voortgang van het onderzoek besproken wordt. Met zowel de opdrachtgever als de afstudeerbegeleider is afgesproken dat na ieder contact een kort verslag geschreven en opgestuurd wordt. Hiermee wordt een dubbel-check gecreëerd.

1.10 Planning

Week	Wat er gedaan moet worden	Afgerond
Week 50	➤ Eerste gesprek met opdrachtgever van 9.15 – 10.15	X
Week 3	➤ Tweede gesprek met opdrachtgevers van 15.00 – 17.30	X
	➤ Afstudeer aanvraag indienen bij examencommissie	X
	➤ Beginnen met schrijven van het plan van aanpak	X
	➤ PowerPoint onderzoeksvraag + deelvragen naar onderzoek	X
	docente mailen	X
Week 4	➤ Tijdens werkcollege onderzoek onze onderzoeksvraag + deelvragen bespreken	X
	➤ Gesprek plannen met afstudeerbegeleider	X
	➤ Contact met opdrachtgever over stand van zaken	X
Week 5	➤ Gesprek 1 met afstudeerbegeleider over plan van aanpak	X
	➤ Plan van aanpak aanpassen en op inleverbibliotheek plaatsen	X
	➤ Contact met opdrachtgever over stand van zaken	X
	➤ Gesprek week 6 plannen met opdrachtgevers	X
	➤ Start deelvraag 1	X
	➤ Interview voorzitter van beroepsvereniging plannen	X
Week 6	➤ Gesprek met opdrachtgevers en onderzoek docent	X
	➤ Plan van aanpak aanpassen na het gesprek met onderzoek docent	X
	➤ Persoon zoeken die ervaring heeft met het opstellen van een beroepsprofiel en een interview daarmee plannen	X
	➤ Gegevens van gezinshuisouders opvragen bij opdrachtgever	X
	➤ Afstudeercontract in orde maken	X
	➤ Opdrachtgever benaderen voor interview plannen met	

	pedagoge/onderzoeker, mevrouw Weterings	X
	➤ Interview plannen met directeur van Gezinshuis.com en medewerker van Gezinshuis.com, meneer Besten en mevrouw De Vries	X
	➤ Beginnen literatuuronderzoek deelvraag 1	X
	➤ Hoofdstuk 2: verantwoording schrijven	X
	➤ Contact leggen met het lectoraat	X
	➤ Interviewvragen opstellen voor schrijver van beroepsprofiel	X
	➤ Op 8 februari om 13.15 interview met de schrijver van het beroepsprofiel, meneer Hoekman	X
	➤ Mailen naar opdrachtgever in verband met het verschuiven van de focus van het onderzoek	X
	➤ Contact opnemen met Calibris Kenniscentrum	
Week 7	➤ Interviews met de schrijver van het beroepsprofiel, meneer Hoekman uitwerken	X
	➤ Naar aanleiding van het interview met meneer Hoekman de deelvragen aanpassen	X
	➤ Definitieve plan van aanpak opnieuw op de inleverbibliotheek plaatsen	X
	➤ Gegevens ontvangen van Calibris Kenniscentrum	X
	➤ Gegevens van Calibris Kenniscentrum door sturen per post naar meneer Luesink voorbereiding van interview	X
	➤ Gegevens gezinshuisouders ontvangen	
	➤ Interview vragen opstellen voor meneer Luesink	X
	➤ Interviewvragen opstellen voor meneer Besten en mevrouw de Vries	
	➤ Bevestiging door opdrachtgever van interview met pedagoge/onderzoeker	X
	➤ Mail sturen naar meneer E. voor goedkeuring van gebruik van de foto van hun gezin	X
Week 8	➤ Interview met voorzitter beroepsvereniging Present 24x7, meneer Luesink en uitwerken	X
	➤ Interview met meneer Besten houden en uitwerken	X
	➤ Interview met mevrouw De Vries houden en uitwerken	X
	➤ Contact opnemen met pedagoge/onderzoeker, mevrouw Weterings voor een interview	X
	➤ Tekst voor de mail naar gezinshuisouders doorsturen naar opdrachtgever en meneer Luesink	X
	➤ Gegevens gezinshuisouders ontvangen	X
	➤ Gegevens van gezinshuisouders structureren/goed zetten	X
	➤ Contact met opdrachtgevers, 4 ^e gesprek (Skype om 14.30)	X
	➤ Verslag maken van Skype gesprek met opdrachtgevers	X
	➤ Plan van aanpak aanpassen na gesprek met opdrachtgevers	X
	➤ De verantwoording en werkwijze aanpassen	X
	➤ Mailen naar meneer Luesink voor gegevens van gezinshuisouders buiten Present 24x7	X
	➤ Verslag wat we tot nu toe hebben naar afstudeerbegeleider mailen	X

Week 9	➤ Gegevens van gezinshuisouders buiten Present 24x7 ontvangen van meneer Luesink	X
	➤ Gegeven van buiten Present 24x7 op een rij zetten	X
	➤ Interviews met gezinshuisouders plannen, zowel buiten als binnen de beroepsvereniging	X
	➤ Pedagoge/onderzoeker mevrouw Weterings terugbellen	X
	➤ Documenten via medewerker Gezinshuis.com opslaan dropbox	X
	➤ Interviewvragen voor gezinshuisouders opstellen	X
	➤ Interviewvragen voor pedagoge/onderzoeker mevrouw Weterings opstellen	X
	➤ Interview meneer Luesink checken en verder uitwerken	X
	➤ Interview meneer Besten checken en verder uitwerken	X
	➤ Interview mevrouw De Vries checken en verder uitwerken	X
	➤ Gesprek met afstudeerbegeleider	X
	➤ Gespreksverslag maken van het gesprek met afstudeerbegeleider	X
	➤ Feedback van afstudeerbegeleider verwerken in het verslag	X
	➤ Scriptie doorlezen voor interview met pedagoge/onderzoeker mevrouw Weterings	X
	➤ Interview meneer Hoekman schrappen, fragmenteren, labelen	X
	➤ Interview meneer Luesink, schrappen, fragmenteren, labelen	
	➤ Interview mevrouw De Vries schrappen, fragmenteren, labelen	X
	➤ Interview meneer Besten schrappen, fragmenteren, labelen	X
	➤ Contact met opdrachtgevers	X
Week 10	➤ Interview in He1 om 15.00 op maandag 4 maart en uitwerken	X
	➤ Interview in Ede2 om 20.00 op dinsdag 5 maart en uitwerken	X
	➤ Interview in Hou3 om 9.00 op woensdag 6 maart en uitwerken	X
	➤ Interview met pedagoge/onderzoeker mevrouw Weterings om 14.00 uur op 6 maart en uitwerken	X
	➤ Contact met opdrachtgevers	X
	➤ Interview meneer Hoekman opnieuw schrappen, fragmenten, labelen	X
Week 11	➤ Interview pedagoge/onderzoeker mevrouw Weterings uitwerken	X
	➤ Interview uitwerking naar pedagoge/onderzoeker mevrouw Weterings sturen per mail en per post	X
	➤ Interviews met gezinshuisouders plannen	X
	➤ Interview meneer Luesink opnieuw schrappen, fragmenteren, labelen	X
	➤ Interview mevrouw De Vries opnieuw schrappen, fragmenteren, labelen	X
	➤ Interview met meneer Besten opnieuw schrappen, fragmenteren, labelen	X
	➤ Interviews He1 schrappen, fragmenteren, labelen, tabel	X
	➤ Interview Hou3 schrappen, fragmenteren, labelen, tabel	X
	➤ Interview Ede2 schrappen, fragmenteren, labelen, tabel	X
	➤ Eindverslag samen doorlezen en aanpassen	X
	➤ Labels ordenen	X
	➤ Conclusies trekken over de kerntaken van gezinshuisouders	X
	➤ Conclusies op een rij zetten in een verslag	X
	➤ Conclusies over kerntaken bespreken met opdrachtgevers Skype gesprek op vrijdag 15 maart om 13.00	X
	➤ Interview pedagoge/onderzoeker mevrouw Weterings labelen,	X
Week 12		

	fragmenteren, tabel	
Week 13	➤ Interview in Yss4 op 19 maart om 13.30	X
	➤ Interview in Zel5 op 20 maart om 09.30	X
	➤ Interview in Elc6 op 21 maart om 11.00 en uitwerken	X
	➤ Interview Yss4 uitwerken en fragmenteren	X
	➤ Interview Zel5 uitwerken, fragmenteren, labelen	X
	➤ Gesprek met afstudeerbegeleider op 25 maart om 14.30	X
	➤ Verslag maken van gesprek met afstudeerbegeleider	X
	➤ Geschrapte tekst doorstrepen in word, i.p.v. deleten (alle 9 interviews langslopen die klaar zijn)	X
	➤ Mail van opdrachtgevers beantwoorden	X
	➤ Label overzicht aanpassen van Hei1, Ede2 en Hou3	X
	➤ Interview Zel5 weer uittypen i.v.m. verwijderen en niet opgeslagen van het uitgewerkte interview	X
	➤ Interview Yss4 schrappen, fragmenteren, labelen en in tabel zetten	X
	➤ Interview Elc6 schrappen, fragmenteren, labelen en in tabel zetten	X
Week 14	➤ Afstudeerbegeleider mailen over laatste 3 interviews	X
	➤ Deelvraag één uitwerken	X
	➤ Interviews met de laatste 3 gezinshuisouders plannen	X
	➤ Gesprek met opdrachtgevers	X
	➤ Verslag schrijven van gesprek met opdrachtgevers	X
	➤ Plannen van eind presentatie en slot gesprek	X
	➤ Lay-out bijwerken en verslag anoniem maken	X
	➤ Labeloverzicht maken	X
Week 15	➤ Deelvragen uitwerken	X
	➤ Dinsdag 9 april om 13.00 Skype interview met gezinshuisouders in Kampen – SGJ / uitwerken, schrappen, fragmenteren, labelen	X
	➤ Woensdag 10 april om 09.30 interview met gezinshuisouders in Driebergen – Leger des Heils / uitwerken, fragmenteren, labelen	X
	➤ Donderdag 11 april om 09.30 interview met gezinshuisouders in de Glind – Joozt / uitwerken, schrappen, fragmenteren, labelen	X
	➤ Labeloverzicht bijwerken	X
Week 16	➤ Labels ordenen	X
	➤ Gesprek met opdrachtgevers en verslag van gesprek maken	X
	➤ Vragen enquête opstellen	X
	➤ Vragen enquête naar opdrachtgevers opsturen	X
Week 17	➤ Deelvragen uitwerken	X
	➤ Checken of opdrachtgever enquête online heeft gezet	X
Week 18	➤ Deelvragen uitwerken	X
	➤ Opzet beroepsprofiel (lay-out) maken	X
Week 19	➤ Deelvragen uitwerken	X
Week 20	➤ Deelvragen uitwerken	X
	➤ Conclusie schrijven	X
	➤ Aanbevelingen schrijven	X
	➤ Discussie schrijven	X
	➤ Nabeschuwing schrijven	X
	➤ Samenvatting schrijven	X
	➤ Resultaten enquête toevoegen	X
	➤ Lay-out, spellingscontrole, aanpassen laatste dingen	X

Week 21	➤ <u>Dinsdag 21 mei definitief scriptie inleveren.</u>
Week 22	➤ Eindverslag wordt nagekeken
en 23	➤ Presentatie maken
	➤ Presentatie en slotgesprek
Week 24	➤ Eindproduct naar de gezinshuisouders lectoraat sturen
	➤ Eindproduct naar schrijver beroepsprofiel anesthesie sturen
	➤ Eindproduct naar Gezinshuis.com sturen
	➤ Eindverslag naar onderzoeker/pedagoge sturen
	➤ Publicatie maken
	➤ Onderzoek presenteren op de studiedag (4 oktober)

1.11 Risico Analyse

Een risico in het onderzoek is dat we teveel willen onderzoeken. Op dit moment is het lastig om in te schatten hoe lang we met welk deel van het onderzoek bezig zijn. Dit kan ervoor zorgen dat we een verkeerde tijdslijn uitzetten. We zullen ons afstudeeronderzoek goed moeten inkaderen. Daarnaast zijn we afhankelijk van de snelheid waarmee onze afstudeerbegeleider en opdrachtgevers reageren. We hadden het eerste gesprek met de opdrachtgever twee weken na de kerstvakantie. In dit gesprek kregen we meer duidelijkheid en konden wij een begin maken met het plan van aanpak. Dat we laat aan de gang konden gaan met het plan van aanpak, kan misschien voor eventuele vertragingen zorgen. Na het gesprek met een onderzoek docent, bleek dat wij ons plan van aanpak aan moesten passen en de focus van het onderzoek moest verschuiven. Dit zorgt ervoor dat er tijd verloren is gegaan.

1.12 Inhoud en legitimatie

Het vak onderzoek zal ons begeleiden in het schrijven van het plan van aanpak. Daarnaast kunnen we literatuur vanuit pedagogiek en jeugdzorg toepassen in ons onderzoek.

1.13 Relatie Creatieve Professional en verdiepingsminor

Beroepsvereniging Present 24x7 heeft deze opdracht aan ons gegeven. In overleg met de opdrachtgevers is er besloten dat er een deel van de inhoud van een beroepsprofiel wordt geleverd. Het schrijven van een beroepsprofiel is beleidsmatig en wij worden hier als SPH studenten niet voor opgeleid. Wel zijn wij in staat om kwalitatief onderzoek te doen onder gezinshuisouders en hebben wij al eerdere ervaringen met het doen van onderzoek. Dit onderzoek sluit aan bij onze minoren Pedagogiek en Jeugdzorg. In beide minoren staat de opvoeding van het kind of de jongere en de hulpverlening die om hulpbehoevende gezinnen centraal. Gezinshuisouders werken vanuit de kracht van het normale leven en de presentietheorie, wat maakt dat dit een boeiend concept is. Op dit moment zijn er maatschappelijke ontwikkelingen die ertoe leiden dat gezinshuizen in opkomst zijn. Dit heeft te maken met de veranderingen in de Wmo en de nieuwe jeugdzorgwet. In de toekomst zullen meer uit huis geplaatste kinderen in gezinshuizen een langdurige woonplek vinden. Dit komt omdat politici over willen gaan op kleinschaligere opvang en omdat het netwerk van de cliënt meer centraal gaat staan. Dit onderzoek biedt ons de mogelijkheid om een verdiepende slag te maken in dit actuele beroep en de bijbehorende ontwikkelingen. Naderhand zal gereflecteerd worden op het leerrendement van dit onderzoek (bijlage L).

H2 Verantwoording en werkwijze

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt de verantwoording van de opzet van het onderzoek en de uitvoering aan bod. Er wordt uitgelegd voor welke onderzoeksmethoden en meetinstrumenten zijn gekozen. De werkwijze wordt daarnaast getoetst op hun beperkingen. Ook wordt er beschreven onder welke groep dit onderzoek plaatsvindt en hoe de selectie van deelnemers is gemaakt. Als laatste wordt er stilgestaan bij de benaderde respondenten.

2.2 Verantwoording van het onderzoek

Het onderzoek is kwalitatief van aard. Het gaat in dit onderzoek niet om de omvang, maar het gaat om de kwaliteit die geleverd wordt (Baarda, 2009). In dit onderzoek is het van belang om ons te richten op de kwaliteit, omdat een beroepsprofiel een bouwsteen kan zijn voor het kwaliteitsbeleid (Roes & Genugten, 2005). Er wordt gebruik gemaakt van verschillende bronnen die iets zeggen over het onderzoeksonderwerp. Bij kwalitatief onderzoek kan er, in tegenstelling tot kwantitatief onderzoek, dieper op de inhoud worden ingegaan (Baarda, 2009).

Allereerst is door middel van literatuuronderzoek en interviews onderzoek gedaan naar de opbouw van een beroepsprofiel. Vanuit deze informatie zijn er interviewvragen opgesteld voor de gezinshuisouders. Door het literatuuronderzoek naar de componenten van een beroepsprofiel konden er gerichte vragen opgesteld worden, omdat duidelijk was wat er in een beroepsprofiel terug moest komen.

Bij het beantwoorden van deelvraag twee en drie maken wordt gebruik gemaakt van een iteratieve onderzoeksmethode. De keus voor deze onderzoeksmethode is gestimuleerd door een interview dat gehouden is met de voorzitter van beroepsvereniging Present 24x7 (Doet2, 2.24, 2.25, 2.30). Bij iteratief onderzoek is er sprake van een reeks handelingen/processen die in een cyclus herhaald worden: ontwikkelen, reflecteren, leren, evalueren, modelleren (Heerink, Pinkster, & Bratti-van der Werf, 2009). Het onderzoek wordt hierdoor telkens bijgesteld en gecorrigeerd. Bij de herhalingen worden een aantal bewerkingen uitgevoerd totdat het te behalen doel is bereikt. Bij deze onderzoeksmethode worden vooraf de verschillende iteratieronden vastgesteld. Aan het eind van iedere iteratieronde is er een toets en zijn er feedbackmomenten. Voorbeeld: er worden drie gezinshuisouders geïnterviewd en vanuit de ontvangen informatie worden kerntaken geformuleerd. Daarna worden er weer drie andere gezinshuisouders geïnterviewd en wordt er geïnformeerd of zij zich herkennen in de geformuleerde kerntaken. Hierna wordt de beschrijving van de kerntaken aangepast en verder uitgewerkt. De informatie en formuleringen die zijn opgesteld worden teruggekoppeld naar de opdrachtgever. Daarna worden er weer drie interviews gepland en in deze gesprekken wordt de verzamelde informatie weer gecontroleerd en later verder uitgewerkt. Opnieuw wordt dit teruggekoppeld naar de opdrachtgever. Daarna kan er een grootschalige enquête afgenomen worden onder gezinshuisouders om te controleren of de grote groep zich herkent in de gewonnen informatie en eventuele feedback kan worden toegepast in de beschrijving van de kerntaken. Beroepsvereniging Present 24x7 zal deze enquête onder de gezinshuisouders verspreiden. Door geen eenmalig en grootschalig onderzoek te doen, maar telkens de gewonnen informatie te controleren, wordt de goede koers aangehouden. Kenmerkende vragen die tijdens het onderzoek gesteld zullen worden zijn de volgende vragen: 'Wat zijn de knelpunten in de huidige conceptversie, welke tussentijdse koerswijzigingen moeten worden ingezet en wat zijn de belangrijkste vragen voor een volgend toets moment?'. Deze methode is helpend om een breed gedragen en eenduidig beroepsprofiel voor de gezinshuisouder in Nederland te krijgen. Het

vergroot de kans op tevredenheid en voorkomt onnodige ontwikkelingstijd en eventuele kosten (Bryman, 2008).

2.2.1 Onderzoeksmethoden

Er wordt gebruik gemaakt van de volgende onderzoeksmethoden:

1. Literatuuronderzoek
2. Interviews met deskundigen en met gezinshuisouders
3. Enquête

Literatuuronderzoek

Binnen het onderzoek is ervoor gekozen om gebruik te maken van literatuurstudie. Het is van belang om literatuurstudie te doen naar het opstellen van een beroepsprofiel, zodat er meer kennis wordt verkregen over beroepsprofielen. Hoekman, schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker, is bij het opstellen van het beroepsprofiel begonnen met het zoeken naar opzetten van andere beroepsprofielen (Utr1, 1.3). Hier gaat het bijvoorbeeld om de opbouw van een beroepsprofiel en bepaalde informatie die in het beroepsprofiel behoort terug te komen. Vanuit de informatie die verkregen is door literatuurstudie, zijn er interviews opgesteld voor gezinshuisouders. Door middel van literatuurstudie kunnen gerichte vragen voor de interviews onder gezinshuisouders worden opgesteld en kan er informatie verworven worden die nodig is om een beroepsprofiel te ontwikkelen. Daarnaast worden uitspraken van gezinshuisouders onderbouwd vanuit een theoretisch kader. De beperking wat betreft theoretisch kader in het onderzoek, heeft te maken met gebrek aan literatuur over beroepsprofielen. Het literatuuronderzoek zal daarom bestaan uit vergelijkend onderzoek onder beroepsprofielen.

Interviews

Daarnaast is er gebruik gemaakt van de onderzoeksmethode 'interviews'. Deze interviews zijn van groot belang. Het beroepsprofiel kan vanuit ervaringen en uitspraken van gezinshuisouders onderbouwd worden. De interviews met gezinshuisouders zijn half gestructureerd. Deze keuze is gemaakt vanwege het gericht kunnen vragen naar onderwerpen en tegelijkertijd vrijheid geven aan de geïnterviewde voor zijn eigen inbreng (Baarda, 2009). De vragen van de interviews zijn opgesteld aan de hand van het literatuuronderzoek naar de componenten van een beroepsprofiel. Daarnaast zijn er interviewvragen opgesteld aan de hand van de deelvragen die we hebben geformuleerd.

De respondenten van de interviews zijn gezinshuisouders door heel Nederland. Dit is van belang, omdat een beroepsprofiel breed gedragen hoort te worden. Beroepsvereniging Present 24x7 heeft ons hun database toegestuurd, met gegevens van gezinshuisouders en gezinshuisouders die niet aangesloten zijn bij de vereniging. In ons onderzoek willen we de diversiteit meenemen: loondienst en zelfstandig, de doelgroep binnen de gezinshuizen en de verschillende zorgaanbieders. Ook wordt gekeken naar een evenredige verdeling tussen het interviewen van een man of vrouw. Zie bijlage E. Voor een goede beeldvorming zijn drie mensen benaderd die nauw verbonden zijn met gezinshuizen zonder zelf gezinshuisouders te zijn, onder andere een schrijver van een beroepsprofiel en een pedagoge/onderzoeker. Hiervoor is gekozen om een goed beeld te krijgen van het beroep (Doet2, 2.39).

Als gekeken wordt naar de beperkingen op het gebied van de interviews is er een risico in het labelen van de gegevens. Het risico kan zijn dat er geen duidelijke structuur naar voren komt, waardoor er geen conclusies getrokken kunnen worden. Daarnaast vergt het erg veel tijd om te labelen. Ook is er een risico dat er niet genoeg gezinshuisouders mee willen werken aan het onderzoek. Dit wordt geprobeerd te voorkomen door gezinshuisouders een mail toe te sturen met de informatie dat ze benadert kunnen worden voor een interview. Hiermee introduceren wij onszelf, het onderzoek en het belang van het onderzoek. Zie bijlage F. Zo hopen we de bereidheid en medewerking voor het afnemen van een interview te vergroten. Tijdens de interviews kan er

afleiding zijn door het thuis zijn van kinderen, waardoor de concentratie in het interview kan verslappen. We zullen er dus rekening mee moeten houden dat het interview in een rustige omgeving af wordt genomen. De geïnterviewde wordt per telefoon en email benaderd. Wanneer er een interview is gepland zal dit per mail bevestigd worden.

Daarnaast verwachten we dat gezinshuisouders veel gaan vertellen over hun eigen ervaringen en dat daardoor de kans bestaat dat de focus van het doel van het interview minder wordt. Dit kan een risico zijn. We willen van tevoren naar gezinshuisouders benoemen waar onze focus ligt, waardoor we het interview in kunnen kaderen en er niet veel uitgeweid hoeft te worden. Op het moment dat er uitgeweid wordt en het doel van het interview uit zicht raakt, zullen wij als onderzoekers dit benoemen.

De interviews die worden afgenomen, worden zo min mogelijk veranderd en dat blijkt uit onze aanpak die hieronder wordt beschreven.

- De interviews worden gezamenlijk, door Wilma Mussche en Kirsten Polak, afgenomen
- De interviews worden opgenomen
- De interviews worden letterlijk uitgewerkt
- De interviews worden gefragmenteerd
- De interviews worden gelabeld en er worden kernlabels gedefinieerd

We kiezen ervoor om de interviews te labelen, dat wil zeggen: het van een naam, omschrijving of andere code voorzien van de tekstfragmenten (Baarda, 2009). Deze labels geven antwoord op de deelvragen. Hiermee analyseren we de gegevens die we hebben verkregen. Zoals Boeije omschrijft: *“Analyseren is de uiteenrafeling van de gegevens over een bepaald onderwerp in categorieën, het benoemen van deze categorieën met begrippen, en het aanbrengen en toetsen van relaties tussen begrippen in het licht van de probleemstelling”* (Boeije, 2008). We kiezen ervoor om de gegevens te analyseren, omdat we de menselijke neiging hebben om gegevens te interpreteren. Op deze wijze willen wij als onderzoekers een zo groot mogelijk betrouwbaarheidsgehalte realiseren.

Enquête

Als onderdeel van de iteratieve methode willen wij een grootschalige enquête opstellen voor beroepsvereniging Present 24x7. Met de interviews kunnen wij negen gezinshuisouders bereiken. Met de enquête kan gecontroleerd worden of de beroepsgroep achter de opdeling van de kerntaken en taken staat (Doet2, 2.36). Hiermee wordt de draagbaarheid van het beroepsprofiel gecontroleerd. Beroepsvereniging Present 24x7 zal deze enquête onder de gezinshuisouders verspreiden. De uitnodiging die naar de gezinshuisouders is verstuurd voor het invullen van de enquête is terug te vinden in bijlage J. De vragen van de enquête kunt u terug vinden in bijlage I. Het risico dat bij het afnemen en verwerken van de enquêtes naar voren kan komen is tijdsgebrek, want het maken van de enquête kan veel tijd kosten. Daarnaast zijn wij als SPH'ers niet opgeleid in het samenstellen en verwerken van enquêtes. Beroepsvereniging Present 24x7 zal daarom de enquêtes verwerken. De resultaten van de enquête zijn terug te vinden in bijlage K.

2.2.2 Benaderde respondenten

- Schrijver van de anesthesiemedewerker, meneer Hoekman
We hebben Hoekman benaderd voor een interview, omdat hij ervaring heeft met het schrijven van een beroepsprofiel. Er is een interview afgenomen, waarin hij zijn ervaringen en kennis met ons deelt. De interviewvragen zijn terug te vinden in bijlage B. De informatie van het interview wordt gebruikt in dit hoofdstuk en deelvraag één, door citaten van Hoekman weer te geven. Op basis van dit interview kunnen wij keuzes maken hoe we het onderzoek en het beroepsprofiel vorm gaan geven. Deze onderbouwing zal aan de hand van fragmenten worden weergegeven in de tekst.

- Voorzitter van de beroepsvereniging, meneer Luesink
Luesink is aangesloten bij beroepsvereniging Present 24x7, waar hij voorzitter is. Daarnaast is hij zelf gezinshuisouder en heeft hij ervaring met het opstellen van beroepsprofielen. Luesink deelt zijn ervaringen en kennis met ons en dit wordt verwerkt in deelvraag één en in het hoofdstuk waarin de wijze van onderzoek wordt beschreven. Op basis van dit interview kunnen we keuzes maken hoe we ons onderzoek en het beroepsprofiel vorm gaan geven. De interview vragen zijn terug te vinden in bijlage B.
- Directeur van Gezinshuis.com, meneer Besten
Besten kan zijn kennis en ervaringen met ons delen. Van tevoren zijn er interviewvragen opgesteld, deze zijn terug te vinden in bijlage C. Het interview wordt met name gehouden voor onze beeldvorming, als onderzoekers. Daarnaast kunnen citaten uit het interview onze scriptie onderbouwen en kan het meegenomen worden in de verwerking van deelvraag twee en drie. Gezinshuis.com is aangesloten bij Alliantie Kind in Gezin. Beroepsvereniging Present 24x7 werk nauw samen met Alliantie Kind in Gezin.
- Medewerker Gezinshuis.com, coach en trainer van gezinshuisouders, mevrouw De Vries
De Vries heeft ervaring met onderzoek verrichten en heeft ervaringen met gezinshuizen. Dit interview wordt met name gehouden voor de beeldvorming. Het interview kan gebruikt worden voor onderbouwing van onze werkwijze en het interview kan gebruikt worden bij de beantwoording van deelvraag twee en drie. De interviewvragen zijn terug te vinden in bijlage C.
- Pedagoge en senior onderzoeker, mevrouw Weterings
Weterings is pedagoge, voorheen senior onderzoeker pleegzorg Universiteit Leiden, Afd. Orthopedagogiek. Zij doet 45 jaar onderzoek binnen de pleegzorg. In haar onderzoeken stonde de volgende thema's centraal: hechting en loyaliteit binnen de pleegzorg. Weterings kan haar kennis en ervaringen met ons delen. Dit kan worden verwerkt als onderbouwing in deelvraag vier. Van tevoren zijn er interviewvragen opgesteld voor mevrouw Weterings, zie bijlage D.
- Gezinshuisouders
Er worden negen gezinshuisouders benaderd door heel Nederland. Er wordt voor dit aantal gekozen in verband met de iteratieve werkwijze. Op deze manier kunnen wij drie keer drie interviews afnemen. Zorgboerderijen en pleegouders worden buiten beschouwing gelaten in het onderzoek. Alle interviewvragen voor de gezinshuisouders zijn terug te vinden in bijlage G. De gezinshuisouders zijn zowel man als vrouw, van verschillende leeftijden, loondienst of zelfstandig en er is sprake van diverse doelgroepen binnen de gezinshuizen, zie bijlage E. Dit word gebruikt voor het beantwoorden van deelvraag twee, drie en vier.

2.3 Procedure

Bij de interviews is gekeken naar diversiteit. Het is van belang diversiteit mee te nemen bij het benaderen van gezinshuisouders, omdat het beroepsprofiel zo breed mogelijk gedragen moet worden. De lijst van de kenmerken waar rekening mee is gehouden is terug te vinden in bijlage E. Na de interviews met de gezinshuisouders zijn de onderzoeksgegevens verwerkt en geanalyseerd aan de hand van de methode labelen. Deze kwalitatieve analyse leverde het onderzoek veel bruikbare informatie op. Aan de hand van de stappen die Baarda (2009) in zijn boek beschrijft zijn de gegevens verwerkt en geanalyseerd.

Stap 1 – Tekstbestand van de onderzoeksgegevens maken

In deze stap zijn de interviews uitgewerkt. Tijdens de interviews heeft één onderzoeker mee getypt met het gesprek, waardoor er al een deel informatie werd verwerkt. Elk interview is opgenomen, wat later is teruggeluisterd. Hetgeen dat uitgetypt was tijdens het interview zelf werd naast de opname gelegd en daarna zijn de interviews helemaal uitgewerkt. Hierbij is gelet op het letterlijk uittypen van de interviews, zodat interpretatie werd vermeden.

Stap 2 – Informatie selecteren op relevantie

De uitgewerkte interviews zijn nagelopen op niet-relevante informatie. Deze informatie is geschrapt. Door gebruik te maken van schrappen werden de onderzoekers stilgezet bij relevante en niet relevante informatie en stond de onderzoeksvraag bij het schrappen steeds centraal.

~~Nee, maar wat valt er onder opvoeden. Dat je.. Ja, daar komt reflectie ook weer in naar voren. Ik denk dat je opvoeden is wel echt de afstand nabijheid. Je moet het wel zien als.. Als je het vergelijkt met eigen kinderen, is wel een deel.. Dat is ook wel met pleegkinderen, die hebben wat meer afstand nodig. Je moet hun problematiek ook kunnen scheiden. Het is wat meer, dat je bij elke stap in de opvoeding denk je na. Ik had afgelopen zaterdag, een pleegkind met autisme, die was zijn OV kaart kwijt, daarvoor was hij ook al een boe kwijt. Dus ik zeg: 'Nou, dan moet je maar gaan betalen voor die extra reiskosten'. Nou, hij was helemaal in een deuk, want dat kon hij allemaal niet. Dan moet je beseffen dat hij dat niet kan, want hij is autist. Hij kan maar één ding tegelijk en hij blijft hangen bij: 'Ik ben mijn pasje kwijt'. En elke keer moet je dan weer terug kunnen gaan.. Kijken van wat gebeurd hier nou en wat kan je anders doen? In heel veel dingen is dat anders dan bij je eigen kinderen.~~

Stap 3 – Keuze voor een analyse-eenheid

Analyse-eenheden zijn verschillende manieren om te analyseren. In dit onderzoek is ervoor gekozen om te analyseren aan de hand van fragmenten, want met fragmenteren hadden de onderzoekers de meeste ervaring en door te fragmenteren worden uitspraken in de context geplaatst.

Stap 4 – Relevante tekst opsplitsen in fragmenten

De relevante informatie die overbleef uit de interviews is opgedeeld in fragmenten.

Fragment 1.14

Ik denk dat je met opvoeden echt wel te maken hebt met afstand nabijheid. Dat is ook wel met pleegkinderen, die hebben wat meer afstand nodig.

Fragment 1.15

Je moet hun problematiek ook kunnen scheiden.

Fragment 1.16

Dat je bij elke stap in de opvoeding nadenkt. En elke keer moet je dan weer terug kunnen gaan. Kijken van: wat gebeurt hier nou en wat kan je anders doen? In heel veel dingen is dat anders dan bij je eigen kinderen.

Stap 5 – Labelen

Door te labelen konden wij als onderzoekers de gegevens analyseren. De fragmenten zijn voorzien van een code, zodat de gegevens makkelijk terug te vinden zijn.

Fragment 1.14

Ik denk dat je met opvoeden echt wel te maken hebt met afstand nabijheid. Dat is ook wel met pleegkinderen, die hebben wat meer afstand nodig.

Label: Afstand/nabijheid

Label: Verschil afstand en nabijheid gezinshuiskind/biologisch kind

Fragment 1.15

Je moet hun problematiek ook kunnen scheiden.

Label: Problematiek scheiden

Fragment 1.16

Dat je bij elke stap in de opvoeding nadenkt. En elke keer moet je dan weer terug kunnen gaan. Kijken van: wat gebeurt hier nou en wat kan je anders doen? In heel veel dingen is dat anders dan bij je eigen kinderen.

Label: Reflectie

Label: Verschil opvoeding eigen kind

Stap 6 – Ordenen en verbanden vinden

In deze stap zijn alle labels geordend. Door de labels te ordenen is er een overzicht gevonden en aan de hand van dit overzicht konden werden overeenkomsten en verschillen duidelijk.

Stap 7 – Interpretieren en labelstructuur

Nadat de labels waren geordend konden er kernlabels gedefinieerd worden. De labels zijn nagelopen op relevantie en of het label het fragment omvatte.

Stap 8 – Vaststellen van labeling

De uitkomsten van verschillende interviews zijn met elkaar vergeleken. Als onderzoekers hebben we gekeken of het labelsysteem juist was. Het labelschema is soms wat bijgesteld.

Stap 9 – Kernlabels

Door alle labels bij elkaar te zetten, hadden wij een overzicht van wat er bij elkaar hoorde. Aan de hand van de labels zijn kernlabels geformuleerd, die alle labels omvatten. Hieruit is een kernlabel schema tot stand gekomen, dat terug te vinden is in bijlage H.

Topic B: Taken veilig thuis bieden

B1: Emotionele veiligheid bieden (Kam7, 7.3)) (Drie8, 8.9) (Drie8, 8.13)

- Afstand maar present (Hou3, 3.11)
- Professioneel present met grenzen (Hou3, 3.12)
- Afstand/nabijheid (Hei1, 1.14) (Hou3, 3.11) (Yss4, 4.44) (Zel5, 5.42) (Kam7, 7.5) (Drie8, 8.11) (Drie8, 8.12) (Drie8, 8.18) (Drie8, 8.33) (Glind9, 9.24)
- Betrouwbare factor (Ede2, 2.6) (Zel5, 5.2)

Stap 10 – Vaststelling intersubjectiviteit

In dit onderzoek is ervoor gekozen om een iteratieve werkwijze toe te passen. Dat houdt in dat er drie rondes met drie interviews waren. In de eerste ronde zijn er drie interviews afgenomen. In de tweede ronden zijn de resultaten van de eerste drie interviews meegenomen en werk gekeken of de verkregen informatie werd bevestigd. In de derde ronde zijn de eerste twee rondes meegenomen. Op deze manier werd gekeken of de resultaten betrouwbaar waren.

Stap 11 – Beantwoorden van vraagstelling

In deze stap zijn de onderzoekers overgegaan tot het beantwoorden van de vraagstelling. De resultaten uit de interviews zijn gecombineerd met literatuur.

H3 Verschillende componenten

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de opbouw van een beroepsprofiel. Waaruit bestaat een beroepsprofiel? Wanneer is een beroepsprofiel goed onderbouwd? Wat maakt een beroepsprofiel breed gedragen? Het is van belang antwoord te krijgen op deze vragen, omdat hierdoor duidelijk wordt welke informatie verzameld moet worden om het beroepsprofiel voor de gezinshuisouder in Nederland te schrijven. Daarnaast geeft het handvatten aan beroepsvereniging Present 24x7, waarmee zij het beroepsprofiel kunnen gaan ontwikkelen.

Er is geen literatuur over de opbouw van een beroepsprofiel. Er is wel een publicatie waarin het raamwerk van een beroepsprofiel wordt aangeboden en hiervan wordt gebruik gemaakt bij het beantwoorden van deze deelvraag. Daarnaast zullen er andere beroepsprofielen naast dit raamwerk worden gelegd en vergeleken worden, waarmee de beantwoording van deze deelvraag verder wordt onderbouwd. In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de volgende vraag:

Uit welke componenten bestaat een onderbouwd en breed gedragen beroepsprofiel?

3.2 Opbouw van het raamwerk

Om het beroep van de gezinshuisouder tot een erkend beroep te maken is een standaard van de deskundigheid van het beroep nodig, die in een beroepsprofiel verwerkt kan worden. Gezamenlijke overeenkomsten van de werkzaamheden in de beroepsgroep vormen deze standaard. Een beroepsprofiel beschrijft de werkzaamheden en competenties die nodig zijn om het beroep uit te voeren. Daarnaast staan kerntaken en werkprocessen centraal (Regensburg, 2012). Tevens beschrijft het de plaatsbepaling van het beroep en de context, waarin het vak wordt beoefend. Het beroepsprofiel geeft een beeld van het onderscheidt in vergelijking met gerelateerde beroepen (Roes & Genugten, 2005).

De publicatie van het raamwerk dat gebruikt wordt bij het beantwoorden van deze deelvraag is opgesteld door het Centraal Begeleidings Orgaan, ook wel CBO genoemd. Het CBO zet zich al ruim 30 jaar als referentie- en kennisinstituut en als implementatiecentrum in voor de verbetering van de kwaliteit van de zorg van medici en andere zorgprofessionals (CBO, 2013). In pilot projecten zijn producten ontwikkelt, waaronder een aantal beroepsprofielen. Met de kennis en de ervaring die is opgedaan door het ontwikkelen van beroepsprofielen, heeft het CBO in 2002 een algemeen raamwerk gemaakt voor een beroepsprofiel. Hiervoor zijn zestien verschillende beroepsprofielen vergeleken qua opbouw en structuur. De doelstelling van deze publicatie is het begeleiden en ondersteunen van beroepsverenigingen in de niet-reguliere gezondheidszorg bij het ontwikkelen en implementeren van kwaliteitszorg. Het raamwerk is opgebouwd in twee delen. Het eerste deel geeft een beschrijving van de functie, de definitie van een beroepsprofiel en het doel van een beroepsprofiel weer. In het tweede deel wordt de inhoud van het beroepsprofiel beschreven (Herk, 2002). Een verkorte versie van deze publicatie ziet er als volgt uit wat betreft de opbouw.

Voorwoord

Het raamwerk van het CBO (Herk, 2002) adviseert om het beroepsprofiel te beginnen met een kort voorwoord. Hierin moet een beschrijving van wat een beroepsprofiel is, waar het toe dient en wie ermee kan werken, in terug komen. Daarnaast adviseren zij om de opzet

en de ontwikkeling van het beroepsprofiel te benoemen en te verwijzen naar degene die het opstellen van het beroepsprofiel in gang heeft gezet, in dit geval beroepsvereniging Present 24x7. Ook kan er in het voorwoord een verwijzing naar de toekomst gemaakt worden, zoals hoe vaak een beroepsprofiel aangepast en bijgesteld hoort te worden. Als laatst bevat het voorwoord een dankwoord naar verschillende betrokken partijen.

Inleiding

Het raamwerk van het CBO adviseert om in de inleiding te beginnen met een aanleiding, waarin de roep tot het ontstaan van het beroepsprofiel wordt beschreven. Daarnaast kan de commissie die belast is met de uitwerking van het beroepsprofiel benoemd worden. Ook het doel van het beroepsprofiel wordt beschreven. Hierbij kan ook beschreven worden welke plaats het beroepsprofiel heeft binnen het kwaliteitsbeleid en wat de relatie met andere stukken is, zoals een opleidingsprofiel. De ontwikkeling van het beroepsprofiel wordt beschreven en hierbij kan uitgebreid worden over de validering en wie daarbij betrokken zijn geweest. Er wordt uitleg en verantwoording gegeven over de gekozen opzet. Als laatst komt de opbouw van het beroepsprofiel in de inleiding aan bod, ook wel leeswijzer genoemd.

Hoofdstuk 1

In hoofdstuk één wordt ingegaan op de definitie van het beroep van de desbetreffende beroepsbeoefenaar. In dit geval zal dat gaan om de gezinshuisouder. Daarnaast wordt de mensvisie en het mensbeeld beschreven. Er wordt aandacht besteedt aan de functie inhoud. De doelgroep, de therapievormen die gebruikt worden en de begrenzing van de behandeling worden hierin beschreven. Ook de functie-eisen komen naar voren, waarbij bedoeld wordt op het soort opleiding, de opname in een register, de beroepscode, en dergelijke. Als laatst zal stilgestaan worden bij de plaatsbepaling van het beroep in de gezondheidszorg.

Hoofdstuk 2

In het tweede hoofdstuk van de publicatie van het raamwerk wordt ingegaan op verschillende taakgebieden van de beroepsbeoefenaar. De taakgebieden worden ook wel domeinen genoemd. Onder deze taakgebieden vallen beroepstaken. De reden dat er gebruik gemaakt wordt van taakgebieden is dat het voor een duidelijke groepering en structurering zorgt van de beroepstaken. De beroepstaken maken de taakgebieden concreet.

Hoofdstuk 3

In hoofdstuk drie staat de historie beschreven, waaronder het ontstaan van de behandelwijze. Vervolgens komt ook de filosofie van de behandelwijze aan bod en wordt er een link gelegd met het mensbeeld. De informatie over bestaande opleidingen, de trends en ontwikkelingen in de maatschappij en het onderscheid met andere zorgverleners zullen hierin centraal staan. Eventueel kan er een verduidelijking van het vakgebied worden beschreven door middel van casussen. Een literatuurlijst en een begrippenlijst worden toegevoegd.

Dit is het globale overzicht dat het raamwerk aanbiedt. Dit overzicht wordt vergeleken met andere beroepsprofielen, waaruit vervolgens een conclusie wordt getrokken over welke opbouw er gebruikt gaat worden voor het beroepsprofiel van de gezinshuisouder.

3.3 Zeven onderzochte beroepsprofielen

Er worden diverse beroepsprofielen vergeleken met het raamwerk van het CBO (Herk, 2002). De volgende beroepsprofielen worden met het raamwerk vergeleken:

- Het beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker (Knape, 2013)
- Het beroepsprofiel van de apothekersassistent (Bouhof & Tromp, 2004)
- Het beroepsprofiel van de tandarts (Arensbergen, Broeken, & Lammersen, 2006)
- Het beroepsprofiel van de verloskundige (Liefhebber, Dam, & Waelput, 2005)
- Het beroepsprofiel van de verpleegkundige (Liefhebber, Mast, Haterd, Luijkx, Dam, & Verhagen, 2007)
- Het beroepsprofiel dat men hanteert binnen de gehandicaptenzorg (Arensbergen & Liefhebber, 2005)
- Het beroepsprofiel van de maatschappelijk werker (Dijkman, 2006)

Hieronder volgt een overzicht van de overeenkomsten en verschillen tussen de vergeleken beroepsprofielen. Het gaat in deze beschrijving niet zozeer om de volgorde van de hoofdstukken, maar het gaat om de inhoud dat in het beroepsprofiel naar voren komt.

Voorwoord en inhoudsopgave

In één beroepsprofiel wordt allereerst een samenvatting gegeven van het beroepsprofiel. Dit wordt niet aanbevolen in het raamwerk van het CBO en wordt ook niet terug gezien in de andere zes onderzochte beroepsprofielen. Daarnaast komt in ieder onderzocht beroepsprofiel een inhoudsopgave en een voorwoord aan bod. In het voorwoord wordt de ontwikkeling van het beroepsprofiel beschreven. Ook wordt vermeld wie ermee kunnen werken, waar het toe dient en wordt er een dankwoord gegeven aan de betrokkenen.

Hoofdstuk 1: Inleiding

In het merendeel van de onderzochte beroepsprofielen wordt hoofdstuk één weergegeven als inleiding. Hierin wordt de reikwijdte van het beroepsprofiel beschreven, waarin uitgelegd wordt wie er met het beroepsprofiel kunnen werken. In vijf van de onderzochte beroepsprofielen wordt beschreven hoe het beroepsprofiel is ontwikkeld. Daarin kan naar voren komen welke methodes en werkwijzen zijn gebruikt om het beroepsprofiel te kunnen bewerkstelligen, zoals literatuurstudie en interviews. In zes van de zeven beroepsprofielen wordt ook aandacht besteed aan de aanleiding tot het schrijven van het beroepsprofiel. Ontwikkelingen op het gebied van de zorg of maatschappelijke ontwikkelingen kunnen bijvoorbeeld een aanleiding zijn om een beroepsprofiel op te stellen. Daarnaast komt in alle beroepsprofielen een leeswijzer aan bod in de inleiding. Hierin wordt de hoofdstukindeling beschreven en wordt er verantwoord waarom in de tekst voor een mannelijke of vrouwelijke schrijfvorm is gekozen. Ook worden in alle onderzochte profielen de gebruikswaarde/functie van het beroepsprofiel teruggevonden. Hierin komt naar voren waarvoor een beroepsprofiel voor kan dienen. Zo kan het een visitekaartje zijn van een bepaalde beroepsgroep of kan het beroepsprofiel dienen tot professionaliseren van het beroep.

Hoofdstuk 2: Ontwikkelingen

In de meeste beroepsprofielen worden in hoofdstuk twee de ontwikkelingen van het beroep beschreven. In vijf van de zeven onderzochte beroepsprofielen begint het hoofdstuk met een inleiding. In dit hoofdstuk gaat het in alle onderzochte beroepsprofielen voornamelijk over de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen, waarbij wettelijke kaders beschreven kunnen worden. De ontwikkelingen zijn van invloed op het beroep en er wordt beschreven hoe de ontwikkelingen van invloed zijn op de beroepsuitoefenaar. In vijf van de onderzochte profielen worden inhoudelijke ontwikkelingen van het beroep beschreven, waarbij gedacht kan worden aan bepaalde kennis waarover de beroepsuitoefenaar hoort te beschikken. Bij vier van de onderzochte beroepsprofielen wordt aandacht besteed aan innovatie en technologische ontwikkelingen. Hierbij kan gedacht worden aan de invloed van technische

ontwikkelingen op bijvoorbeeld registratiesystemen. Ook wordt in drie van de zeven onderzochte beroepsprofielen ingegaan op ontwikkelingen in de gezondheidszorg, demografische ontwikkelingen, beleidsontwikkelingen, ontwikkelingen in de zorgorganisatie en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Daarnaast wordt in twee van de zeven onderzochte beroepsprofielen kerngetallen van de beroepsuitoefenaars weergegeven. In mindere mate worden internationale ontwikkelingen, verwachte consequenties voor de beroepsuitoefenaar en conclusies beschreven.

Hoofdstuk 3: Positiebepaling

In drie van de onderzochte beroepsprofielen komt in hoofdstuk drie de positiebepaling van de beroepsuitoefenaar aan bod. In drie andere onderzochte beroepsprofielen wordt dit beschreven in hoofdstuk twee. Het hoofdstuk kan beginnen met een korte inleiding. In vijf van de onderzochte beroepsprofielen wordt de typerende beroepshouding van de beroepsuitoefenaar weergegeven. Dit heeft betrekking op de visie op mens en maatschappij, houding, gedrag en methodische principes (Bouhof & Tromp, 2004). De kenmerken van de beroepshouding worden kort beschreven. Ook wordt er in vier van de onderzochte beroepsprofielen in dit hoofdstuk stilgestaan bij de visie op zorgverlening, waarin beschreven wordt welke overtuiging centraal staat in het beroep. Tevens kan er beschreven worden wat de globale werkzaamheden zijn van de beroepsuitoefenaar. Dit zal globaal beschreven worden, omdat er in hoofdstuk vier uitgebreid stilgestaan wordt bij de kerntaken en taken van de beroepsuitoefenaar. Daarnaast wordt in vijf van de zeven onderzochte beroepsprofielen de context van de beroepsuitoefenaar beschreven, zoals bij de anesthesiemedewerker dat hij in een ziekenhuis werkzaam is in een team (Knappe, 2013). De wettelijke kaders en de essentie van het beroep kunnen hierbij beschreven worden, maar dat wordt in minder dan de helft van de onderzochte beroepsprofielen gedaan. Ook het methodisch handelen en de rollen van de beroepsuitoefenaar worden in twee beroepsprofielen beschreven in dit hoofdstuk. Het niveau van de uitoefening van het beroep wordt ook in twee beroepsprofielen beschreven in het hoofdstuk van de positiebepaling. Bij het niveau van het beroep kan gedacht worden aan planning, coördinatie, complexiteit, aanvulling en zelfstandigheid. Als laatst worden functie-eisen beschreven van de beroepsuitoefenaar, zoals de opname in een register, opleiding(niveau) en beroepscode. Dit wordt echter maar in twee van de zeven onderzochte beroepsprofielen beschreven.

Hoofdstuk 4: Taakgebieden, kerntaken en taken

In hoofdstuk vier staan taakgebieden, kerntaken en taken centraal. In vijf van de zeven beroepsprofielen wordt dit opgedeeld in taakgebieden, ook wel domeinen genoemd. Bij alle gevallen zijn dit drie domeinen, namelijk inhoud van de zorg, organisatie van de zorg en professionalisering van het beroep. Het eerste domein, inhoud van de zorg, bestaat uit kerntaken die te maken hebben met de zorg-, hulp- en/of dienstverlening direct aan de cliënt. Ze hebben te maken met de uitvoering van de primaire zorg rond een zorgvrager. Bij het tweede domein, organisatie van de zorg, gaat het over de kerntaken die het primaire proces indirect ondersteunen of verbeteren en die te maken hebben met het functioneren in de organisatie en het functioneren van de organisatie waar de beroepskracht werkzaam is. Het derde domein, professionalisering van het beroep, beschrijft de kerntaken die te maken hebben met de professionalisering van het beroep en met de ontwikkeling van de beroepskracht in zijn beroep of functie.

Binnen de domeinen worden de kerntaken van de beroepsuitoefenaar beschreven met een bijbehorende toelichting. In meer dan de helft van de onderzochte beroepsprofielen worden de taken die onder de kerntaken vallen weergegeven. De kerntaken van de beroepsuitoefenaar worden beschreven aan de hand van een aantal punten. Allereerst

wordt er een toelichting gegeven op de kerntaak en wordt beschreven wat de kerntaak inhoud. Daarna volgt het proces en het niveau van de kerntaak. Ook keuzes en dilemma's die bij de kerntaak naar voren komen worden weergegeven. Deze keuzes en dilemma's gelden specifiek voor de desbetreffende kerntaak, want in het volgende hoofdstuk wordt namelijk stilgestaan bij de kernopgaven die gelden voor het algemene beroep. In mindere mate worden hulpmiddelen en betrokken bij de kerntaken beschreven. Ook worden in vrijwel alle onderzochte beroepsprofielen rollen teruggevonden die de beroepsuitoefenaar uitoefent. Men kan de keuze maken om rollen per kerntaak te beschrijven, maar men kan er ook voor kiezen om rollen op een rij te zetten en elke rol toe te lichten.

Het aantal kerntaken verschilt per beroepsprofiel. In de zeven onderzochte beroepsprofielen worden bij het eerste domein, inhoud van de zorg, twee tot vijf kerntaken beschreven. Bij drie beroepsprofielen zijn dit vijf kerntaken en bij twee andere beroepsprofielen zijn dit er vier. In de overige twee onderzochte beroepsprofielen worden onder dit domein twee en drie kerntaken weergegeven. Onder het tweede domein, organisatie van de zorg, worden één tot drie kerntaken beschreven. In drie gevallen zijn dit er twee, in twee gevallen zijn dit er drie en bij de overige twee gevallen worden één kerntaak beschreven. Bij het derde domein, professionalisering van het beroep, wordt bij drie beroepsprofielen één kerntaak beschreven. Andere beroepsprofielen geven dit bij domein twee, drie of vier kerntaken weer. Luesink, voorzitter van beroepsvereniging Present 24x7 en deskundige met beroepsprofielen, spreekt dit tegen: *“Er zijn niet veel kerntaken. Als je onderzoek gaat doen, zie je dat opleidingen drie of drie kerntaken hebben. Niveau twee heeft twee kerntaken, niveau drie heeft vaak drie kerntaken, niveau vier waarschijnlijk vier kerntaken”* (Doet2, 2.19). Het is echter niet duidelijk of het beroep gezinshuisouder een niveau vier of vijf beroep is. Een voorwaarde voor een gezinshuisouder is dat hij werk- en denkniveau op het gebied van pedagogiek en didactiek op minimaal mbo-niveau heeft of voldoet aan het competentieprofiel van Gezinshuis.com (Baat, Berg-le Clercq, & Steege, 2012). Gezinshuisouders zeggen hier het volgende over: *“Ik denk, als we spreken voor ons huis, dat het echt hbo is. In ieder geval inhoudelijk, qua problematiek en lezen van achtergronden. Ik denk dat het er ook aan ligt welke kinderen je in huis hebt, aan de problematiek. Het is ook wel handig als je hbo hebt”* (Hou3, 3.57). Andere gezinshuisouders zeggen daarover het volgende: *“Het niveau zit tussen mbo en hbo in. Daar is nu een discussie over, omdat de regering wil dat je hbo'er bent. Een mbo'er is wel heel praktisch, dat heb je wel nodig. Het moet niet alleen in je hoofd zitten, maar qua kennis vind ik het wel belangrijk dat je dat op hbo niveau hebt”* (Hei1, 1.67). *“In Amsterdam zochten ze gezinshuisouders voor tienermoeders. Die moesten inhoudelijk hbo zijn, maar in de advertenties stond mbo. Dat heeft ook te maken met uitbetalen, want mbo kun je goedkoper aantrekken. Terwijl ze vonden dat het hbo moest zijn”* (Hou3, 3.58). Momenteel is er een discussie gaande over het niveau van het beroep en zal er verder niet ingegaan worden op het opleidingsniveau.

Hoofdstuk 5: Dilemma's/kernopgaven

In hoofdstuk vijf worden dilemma's beschreven, ook wel kernopgaven genoemd. Kernopgaven beschrijven keuzes of dilemma's waarmee de beroepsuitoefenaar regelmatig in aanraking komt. Ze zijn kenmerkend voor het werk en er wordt een oplossing en aanpak van de beroepsuitoefenaar verwacht. Deze kernopgaven zijn gericht op alle kerntaken en niet op een specifieke kerntaak. Specifieke keuzes en dilemma's worden bij de desbetreffende kerntaak beschreven.

Hoofdstuk 6: Competenties

In zes van de zeven onderzochte beroepsprofielen worden in hoofdstuk zes de

competenties beschreven, waarover de beroepsuitoefenaar moet beschikken. Competenties worden omschreven als ontwikkelbare vermogens van mensen om in voorkomende situaties op adequate, doelbewuste en gemotiveerde wijze proces- en resultaatgericht te handelen, dat wil zeggen passende procedures te kiezen en toe te passen om de juiste resultaten te bereiken. Competenties zijn samengesteld van karakter, verwijzen naar onderliggende vaardigheids-, kennis- en houdingsdomeinen en worden in een context toegepast en ontwikkeld (Encyclo MMXII, 2013).

Nawoord

In één van de zeven onderzochte beroepsprofielen wordt een nawoord geschreven, waarin een dankwoord wordt gegeven aan de betrokkenen.

Literatuurlijst

In alle beroepsprofielen wordt er een weergave gegeven van de geraadpleegde bronnen in een literatuurlijst.

Begrippenlijst

In vijf van de zeven onderzochte beroepsprofielen wordt een begrippenlijst toegevoegd aan het beroepsprofiel.

Bijlagen

In vier van de zeven onderzochte beroepsprofielen worden bijlagen aan het beroepsprofiel toegevoegd. In een bijlage kunnen de leden van de begeleidingscommissie, leden van de expertgroep en geconsulteerde externe personen worden weergegeven. Ook is hier ruimte om een weergave te geven van wettelijke kaders waar de beroepsuitoefenaar mee te maken heeft.

3.4 Voorwaarden opstellen beroepsprofiel

De gezinshuisouders hebben het meest belang bij een onderbouwd en breed gedragen beroepsprofiel, omdat het beroepsprofiel op elke gezinshuisouder van toepassing moet zijn. Om dit te verwezenlijken is het van belang nauw samen te werken met alle betrokken partijen; verschillende brancheorganisaties, vakbonden, beroepsverenigingen, beroepsonderwijs en wetenschappers (MOVISIE, 2013). Betrokken partijen moeten inspraak kunnen hebben. Zij zijn uiteindelijk degenen die het beroepsprofiel legitimeren en het beroep erkenning verlenen. Deze betrokkenheid zorgt voor vertrouwen in het eindresultaat en een brede draagbaarheid (Regensburg, 2012). Hoekman sluit hierbij aan in het interview: *“In principe is de beroepsgroep leidend in het beroepsprofiel. Jullie hebben met vakvereniging gesproken en die kunnen zeggen: ‘Dit is mijn beroep’”* (Utr1, 1.4).

Intensieve discussie met betrokken partijen is een middel om een eenduidig beroepsprofiel te verwezenlijken (Roes & Genugten, 2005). Daarnaast kunnen proefmetingen ingezet worden om te testen of gezinshuisouders zich herkennen in het geschreven beroepsprofiel. Gezien de draagkracht van het beroepsprofiel is het van belang dat er een zo groot mogelijke groep gezinshuisouders betrokken wordt. De voorzitter van beroepsvereniging Present 24x7 sluit zich hierbij aan: *“We willen een beroepsprofiel dat bij het beroep aansluit. Waar het om gaat is dat de buitenwacht het ook eens moet zijn”* (Doet2, 2.35). De voorzitter van beroepsvereniging Present 24x7 geeft in het interview advies om een enquête af te nemen onder gezinshuisouders, zodat gecontroleerd wordt of het geschreven deel van het beroepsprofiel breed gedragen wordt (Doet2, 2.36).

De geïnterviewde schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker adviseerde om het beroepsprofiel jaarlijks te bekijken en aan te passen. Hiermee wordt voorkomen dat na vijf jaar de kans bestaat dat het beroepsprofiel in zijn geheel moet worden herschreven (Utr1, 1.21).

3.5 Gekozen opzet voor het beroepsprofiel van de gezinshuisouder

Het raamwerk en de zeven onderzochte beroepsprofielen hebben inzicht gegeven in de componenten waaruit een beroepsprofiel bestaat. De inhoud van het raamwerk en de onderzochte beroepsprofielen komt met elkaar overeen. Het enige verschil is dat de inhoud in verschillende volgorde wordt weergegeven. Aan de hand van de vergelijkingen, die zijn gemaakt voor het beantwoorden van deze deelvraag, wordt weergegeven hoe het beroepsprofiel van de gezinshuisouder in Nederland kan worden opgebouwd. De hieronder genoemde indeling kan worden gehanteerd:

Voorwoord

In dit voorwoord zal beschreven worden wat een beroepsprofiel is en waar het toe dient. Ook de ontwikkeling van het beroepsprofiel wordt beschreven, waarin de geïnitieerde wordt vermeld. De geïnitieerde is degene die het opstellen van het beroepsprofiel in gang heeft gezet, in dit geval is dat beroepsvereniging Present 24x7. Er wordt kort vermeld wie ermee kunnen werken en er wordt een dankwoord gegeven aan de betrokkenen.

Inhoudsopgave

Hierin zullen de hoofdstukken van het beroepsprofiel worden weergegeven met een verwijzing naar de desbetreffende pagina.

Hoofdstuk 1 – Inleiding

Hoofdstuk één zal weergegeven worden als inleiding, waarin de aanleiding tot de roep voor het schrijven van een beroepsprofiel zal worden beschreven. Er wordt uitgebreid benoemd wie er met het beroepsprofiel kunnen werken, ook wel de reikwijdte genoemd. De commissie die belast was met de uitwerking van het beroepsprofiel wordt genoemd. Vervolgens zal ook in dit hoofdstuk de ontwikkeling van het beroepsprofiel centraal staan, waarbij methodes en werkwijzen die gebruikt zijn om het beroepsprofiel te bewerkstelligen naar voren komen. Vervolgens zal het doel van het beroepsprofiel beschreven worden, ook wel gebruikswaarde of functie genoemd. Hierin komt naar voren waarvoor het beroepsprofiel dient, zoals het professionaliseren en positioneren van het beroep. Als laatste komt er een leeswijzer aan bod, waarin de hoofdstukindeling wordt beschreven en waarin de opzet verantwoord wordt, zoals de keuze voor mannelijke of vrouwelijke schrijfvorm.

Hoofdstuk 2 – Ontwikkelingen

Het hoofdstuk wordt geopend met een korte inleiding. In dit hoofdstuk zullen ontwikkelingen centraal staan die van invloed zijn op het beroep van de gezinshuisouder. Dit zijn onder andere maatschappelijk ontwikkelingen, politieke ontwikkelingen, technologische ontwikkelingen, ontwikkelingen in de gezondheidszorg, demografische ontwikkelingen, beleidsontwikkelingen, ontwikkeling in de zorgorganisatie en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Hoofdstuk 3 – Positiebepaling

Er zal begonnen worden met een korte inleiding. De typerende beroepshouding van de gezinshuisouder wordt beschreven. Ten tweede wordt de centrale overtuiging van het beroep in dit hoofdstuk weergegeven. De context van de gezinshuisouder wordt beschreven en de wettelijke kaders met de essentie van het beroep worden beschreven. Als laatste worden de functie eisen beschreven van de gezinshuisouder, zoals de opname in een register, opleiding(niveau) en de beroepscode.

Hoofdstuk 4 – Kerntaken en taken

Het hoofdstuk begint met een korte inleiding. In dit hoofdstuk worden de domeinen,

kerntaken en de taken van de gezinshuisouder beschreven. De domeinen worden kort uitgelegd. Vervolgens worden de kerntaken aan de hand van de domeinen weergegeven. Iedere kerntaak wordt kort toegelicht. Vervolgens wordt onder iedere kerntaak de taken weergegeven. Tevens zal stil gestaan worden bij het niveau van de kerntaak, waarbij complexiteit, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de kerntaak beschreven worden. Daarna komen de betrokkenen bij de desbetreffende kerntaak aan bod. Vervolgens worden keuzes en dilemma's die specifiek bij een kerntaak spelen beschreven. Als laatst zullen kort de rollen genoemd worden die van toepassing zijn op de kerntaak. De rollen van de gezinshuisouder worden aan het eind van het hoofdstuk opnieuw weergegeven met een korte toelichting.

Hoofdstuk 5 – Kernopgaven

In dit hoofdstuk worden keuzes of dilemma's beschreven, waarmee de beroepsuitoefenaar regelmatig in aanmerking komt. Deze zijn kenmerkend voor het beroep van de gezinshuisouder. Deze kernopgaven zijn gericht op alle kerntaken. Keuzes en dilemma's die specifiek voor een kerntaak zijn worden bij de desbetreffende kerntaak beschreven.

Hoofdstuk 6 – Competenties

De competenties van de gezinshuisouder worden in dit hoofdstuk beschreven.

Literatuurlijst

Hier wordt weergegeven welke bronnen geraadpleegd zijn.

Begrippenlijst

In de begrippenlijst zullen definities van begrippen teruggevonden kunnen worden.

Bijlagen

In een bijlage worden de leden van de begeleidingscommissie, leden van de expertgroep en geconsulteerde externe personen weergegeven.

3.6 Conclusie

Er is gekeken naar de componenten van een onderbouwd en breed gedragen beroepsprofiel, waarbij het raamwerk van het CBO en zeven onderzochte beroepsprofielen het uitgangspunt waren. Allereerst kan er geconcludeerd worden dat het raamwerk van het CBO en de onderzochte beroepsprofielen qua inhoud overeenkomen met elkaar, maar dat de hoofdstukken in verschillende volgorde worden weergegeven. De beroepsprofielen worden opgebouwd met een voorwoord en een inhoudsopgave. Dit wordt gevolgd door een inleiding, waarin onder andere de aanleiding tot het schrijven van het beroepsprofiel wordt weergegeven. Ook komen ontwikkelingen naar voren, zoals maatschappelijke en politieke ontwikkelingen. Een beroepsprofiel geeft daarnaast een weergave van de positiebepaling van de beroepsuitoefenaar. Tevens worden de kerntaken van de beroepsgroep beschreven in drie domeinen. De hoeveelheid kerntaken verschilt per beroepsprofiel en hoeft niet afhankelijk te zijn van het opleidingsniveau van de beroepsgroep. Bij iedere kerntaak worden onderliggende taken, het proces, keuzes en dilemma's, complexiteit en rollen beschreven. In een beroepsprofiel worden de kernopgaven waarmee de beroepsuitoefenaar in aanraking komt toegelicht, dit zijn de keuzes en dilemma's die spelen bij de uitvoering van alle kerntaken. Het beroepsprofiel beschikt over een beschrijving van de competenties, waarover de beroepsuitoefenaar hoort te beschikken. Een beroepsprofiel wordt afgesloten met een literatuurlijst, een begrippenlijst en een bijlage waarin de betrokkenen weergegeven worden. Er wordt geadviseerd om het beroepsprofiel jaarlijks te controleren op nodige aanpassingen. Hiermee kan voorkomen worden dat het beroepsprofiel na enkele jaren in zijn geheel herschreven moet worden. Een beroepsprofiel dient breed gedragen te zijn, want het

profiel moet toepasbaar zijn op elke beroepsuitoefenaar binnen het beroep. Discussies en proefmetingen onder een zo groot mogelijke groep beroepsuitoefenaars kunnen als middel ingezet worden om een eenduidig beroepsprofiel te verwezenlijken.

H4 Kerntaken

4.1 Inleiding

Zoals in hoofdstuk drie beschreven staat, bevat een beroepsprofiel onder andere een hoofdstuk met een weergave van de kerntaken die de beroepsgroep uitvoert. In dit hoofdstuk wordt stil gestaan bij de kerntaken en de daar onderliggende taken van de gezinshuisouder. Het is van belang om te weten welke kerntaken de gezinshuisouder uitvoeren, zodat daaruit competenties beschreven kunnen worden. Deze deelvraag zal aan de hand van de resultaten van de gehouden interviews beantwoord worden en met literatuur onderbouwd worden. In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de volgende vraag:

Wat zijn de kerntaken en de onderliggende taken die de gezinshuisouder uitvoert?

4.2 Kerntaken

Voor de beantwoording van deze deelvraag zijn drie onderzoek ronden vooraf gegaan. Bij iedere onderzoekronde zijn drie gezinshuisouders geïnterviewd. Uit deze negen gesprekken zijn de volgende voorlopige vijf kerntaken geformuleerd:

- Veilig thuis bieden
- Opvoeden
- Biologische familie een plek geven
- Samenwerken
- Ondernemen

De kerntaken en de onderliggende taken worden hieronder uitgebreid beschreven.

4.3 Kerntaak 1 'Veilig thuis bieden'

In de gesprekken met de gezinshuisouders wordt door iedere gezinshuisouder benadrukt dat het bieden van een veilig thuis de belangrijkste kerntaak is. Bij het bieden van een veilig thuis doelen de gezinshuisouders niet alleen op het bieden van praktische veiligheid, maar ook op het bieden van emotionele veiligheid. Een gezinshuisouder zegt hierover het volgende: *“Het eerste dat we konden doen in het begin was alleen maar laten merken: ‘Het is hier veilig, we zijn te vertrouwen en we geven jou een zekere stabiliteit’. Puur alleen maar dat; er zijn en betrouwbaar en veilig zijn. En daardoor sloeg ze om. Toen kwam er nog heel veel werk, dan komt het opvoeden en regels, structuur en stabiliteit. Veiligheid bieden is absoluut de basis”* (Zelf5, 5.2). Uit dit citaat blijkt hoe belangrijk het is dat het kind voldoende basisvertrouwen ervaart. Vanaf dat moment kan het kind meer geboden worden en kan het kind zich hechten aan iemand, leert hij zichzelf kennen en kan het zichzelf ontwikkelen naar zelfstandigheid (Feldman, 2009).

De vraag wanneer een gezinshuisouder voldoende veiligheid biedt aan het kind om zich verder te ontwikkelen is van vele facetten afhankelijk. Een kind ontwikkelt een gevoel van veiligheid en zelfvertrouwen als er een veilige gehechtheidsrelatie aanwezig is tussen het kind en de opvoeder. Gehechtheid tussen het kind en degene die hem verzorgt ontstaat op natuurlijke wijze. Het is een aangeboren neiging van het kind, omdat hij iemand nodig heeft die sterker is, hem beschermt en helpt. Wanneer het kind zich geaccepteerd, veilig en tevreden voelt en als het kan ontspannen, omdat aan zijn behoeften worden voldaan, kan het zich veilig hechten aan de opvoeder en ontstaat er basisvertrouwen (Feldman, 2009).

Bij 50% van de gezinshuiskinderen is sprake van problemen in de hechting aan primaire verzorgers (Steege, 2012). Een uit huis geplaatst kind heeft veelal weinig zorg ervaren doordat spanningen of onlustgevoelens niet werden gesignaleerd en opgelost werden, het kind werd afgewezen, verwaarloosd of mishandeld, het kind heeft geen vertrouwen in anderen ontwikkelt of had het kind niemand waar hij zich aan kon hechten. Onveilig gehechte kinderen weerspiegelen in hun gedrag hoe zij door hun hechtingsfiguur zijn behandeld of wat zij van hun hechtingsfiguur hebben geleerd te verwachten, ook wel interne werkmodellen genoemd (Steege, 2012). Veelal is dit moeilijk leesbaar, hanteerbaar en invoelbaar gedrag. Het doet een grote roep op de sensitiviteit en responsiviteit van de opvoeder om met kinderen om te gaan die uit huis geplaatst zijn, uit hun omgeving zijn gehaald en daarmee hun hechtingsfiguren zijn kwijtgeraakt of onveilig gehecht zijn. De gezinshuisouder moet de signalen van het kind opmerken, ze juist interpreteren, weten te reageren, willen en kunnen reageren en vervolgens effectief kunnen reageren (Zaal, Boerhave, & Koster, 2009).

Došen (Zaal, Boerhave, & Koster, 2009) onderscheidt drie fasen in de door hem ontwikkelde relatietherapie. Deze fasen bieden houvast voor de opbouw van begeleiding van hechtingproblematiek. Suggereert kan worden dat deze fasen ook doorlopen kunnen worden met kinderen die geen hechtingproblematiek hebben, maar wel gescheiden zijn van hun hechtingsfiguur door de uit huis plaatsing. In fase één ligt de nadruk op het accepteren van de cliënt zoals hij is. De gezinshuisouders moet zich aanbieden en niet opdringen. Hierbij is het belangrijk om er te zijn voor het kind en rust, hulp en bescherming te bieden. Het kind moet geholpen worden bij het omgaan met minimale eisen. Het kind moet gaan ervaren dat de aanwezigheid van de gezinshuisouder veiligheid geeft. Veiligheid kan geboden worden door onwankelbaar acceptierend en voorspelbaar te zijn. De overgang naar de tweede fase kan volgens Došen wanneer het kind zich veilig en geaccepteerd voelt. Dit is te merken doordat het kind voldoende tot rust is gekomen. In de tweede fase kan de gezinshuisouder en het kind elkaar ontmoeten en samen groeien. Er moet geprobeerd worden om een positieve en warme relatie tot stand te brengen. Hierbij is het belangrijk om waardering via woorden, gebaren en handelen te laten blijken. Leefregels moeten vanuit een gezamenlijk belang duidelijk gemaakt worden en niet vanuit dominantie. Als er een positieve en vertrouwelijke relatie is ontstaat vindt er een overgang naar de derde fase plaats, aldus Došen. In de derde fase staat het aanleren van adequatere gedragingen in diverse situaties bij het kind centraal. Door alternatieven aan te reiken, instructies te geven en zelf het goede voorbeeld te tonen kan ongewenst gedrag afgeleerd of vermindert worden. In deze fase kan een duidelijk pedagogische structuur worden geïntroduceerd.

Het aanleren van nieuw gedrag of het verminderen van ongewenst gedrag kan niet zonder te werken aan de stressregulatie van het kind. Leren is alleen mogelijk als er geen sprake is van langdurige stress. Vanuit het opbouwen van een veilige basis en stressregulatie kan het kind meer autonomie ontwikkelen. In een interview met een gezinshuisouder kwam het volgende naar voren: *“We werken aan stressregulatie en emotieregulatie. Want die is verstoord door die hechtingsproblematiek. Dat functioneert niet goed. Kinderen raken heel snel in de stress. Als ze beter met stress om kunnen gaan ervaren ze meer veiligheid en kan een veilige hechting zich gaan ontwikkelen”* (Elc6, 6.21).

4.3.1 Taak ‘Emotionele veiligheid bieden’

Als eerste taak onder de kerntaak ‘Veilig thuis bieden’ noemen de gezinshuisouders dat het bieden van emotionele veiligheid als een essentiële taak wordt gezien. Om deze taak uit te kunnen voeren noemen vrijwel alle gezinshuisouders dat het belangrijk is om je bewust te zijn van de gehanteerde afstand en nabijheid naar het kind. Een gezinshuisouder zegt hierover het volgende: *“Dat je ze in hun waarde laat en niet jouw grenzen op het kind legt. Dus echt dat je rekening met afstand en nabijheid houdt. Dat je aansluit bij het kind. Als het kind niet veilig gehecht*

is dan moet je niet te dichtbij komen. Daar begint het echt mee, dat je in staat bent om in eerste instantie ook afstand te bewaren naar het kind. Ook al wil je het direct bij je nemen” (Kam7, 7.5). Dit komt overeen met afstand die Došen in fase één van zijn ontwikkelde relatietherapie formuleert (Zaal, Boerhave, & Koster, 2009). Gezinshuisouders vinden het van belang rust aan te brengen in het leven van het kind, stabiliteit te bieden, betrouwbaar, transparant en voorspelbaar te zijn. Een gezinshuisouder zegt hierover het volgende: *“Ik bied veiligheid door heel transparant te zijn als gezinshuisouder, zodat de kinderen weten met wie ze te maken hebben. Een kind heeft recht op een zichtbare volwassene. Ze moeten van mij grenzen krijgen en vertrouwen krijgen om dingen op te vullen. Als kinderen hier komen wonen hebben ze geen idee wie ik ben. Ik denk dat het belangrijk is dat zij mij als persoon heel goed leren kennen, waardoor ik voorspelbaar word voor hen. Ik denk dat het veilig voor hen is om in ieder geval nog iets van een relatie aan te gaan. Dat ik ook laat zien als ik verdrietig ben, als ik boos ben en dat ik conflicten uitspreek aan de tafel en niet achter de deuren. Heel veel groepsdynamiek centraal houden zodat iedereen ook ziet wat er gebeurd in dit huis (..)”* (Glind9, 9.8).

4.3.2 Taak ‘Veilig leefklimaat bieden’

Daarnaast zien gezinshuisouders een veilig leefklimaat bieden als taak. Bij deze taak gaat het om de praktische veiligheid. Daarbij kan gedacht worden aan regels in het huis die geweld en intimidatie moeten doen voorkomen. Slot en Spanjaard zeggen hierover in hun boek het volgende: *“Regels zijn echt niet alleen maar bedoeld voor structuur. Regels bevorderen de veiligheid en kunnen bijdragen tot een plezierige sfeer, waarin het leren van vaardigheden wordt gestimuleerd”* (Slot & Spanjaard, 2009). Een gezinshuisouder zei hierover het volgende: *“Waarborgen van veiligheid doe je natuurlijk zelf, dat is wat je aanbiedt, maar ondertussen is dat ook wat je gaat vragen van de kinderen onderling. Geen geweld of intimidatie op welke manier dan ook”* (Ede2, 2.25). Bij het bieden van een veilig leefklimaat denken gezinshuisouders ook aan het voorkomen van seksuele intimidatie of misbruik. Dit doen ze door het geslacht zo veel mogelijk gescheiden te houden bij bijvoorbeeld badkamerituelen en in slaapkamers. Ook wordt bij deze taak gedacht aan de praktische veiligheid in en om het huis, zoals het praktische voorbeeld: de veiligheid van de trampoline.

4.3.3 Taak ‘Structuur bieden’

Als derde zien gezinshuisouders structuur bieden als taak onder de kerntaak ‘Veilig thuis bieden’. Het bieden van structuur doen ze door grenzen en regels te stellen en daarin consequent te zijn en realistische sancties te stellen. Een gezinshuisouder geeft hier een kanttekening bij: *“Normale opvoedingsvaardigheden, zoals straffen en belonen werken bij deze kinderen niet. Dus het is belangrijk dat je een aangepaste manier van opvoeden hebt. Bij kinderen met een hechtingsproblematiek werken normale opvoedingsprincipes niet. We hebben hier ook regels maar je moet eerst zorgen dat een kind zich veilig voelt. En dan zijn ze gevoelig voor straffen of een beloning”* (Elc6, 6.22). Slot en Spanjaard (2009) schrijven over het bieden van structuur het volgende: *“Door middel van regels tracht de groepsleiding de structuur in de leefgroep te handhaven”*. Dit citaat is gericht op een leefgroep, maar er kan gesteld worden dat het toepasbaar is in een gezinshuis, omdat dit ook een residentiële vorm van hulpverlening is. Ook kan een bepaald dagritme structuur bieden aan een kind. Een gezinshuisouder voegt het volgende er aan toe: *“Wat je wel moet doen is alles heel vaak uitleggen en checken of ze het hebben begrepen, bijvoorbeeld dat wij wel terug komen. Je moet niet zomaar aannemen dat de kinderen het snappen. Als ik een beetje ruis hoor ga ik weer met ze aan tafel zitten om uit te leggen hoe het zit. Ze laten vaak iets heel anders zien dat ze werkelijk in hun kopje rond gaat. Je moet constant alert zijn. Je krijgt ook steeds sneller signalen hoe het gaat met het kind”* (Yss4, 4.26).

4.3.4 Taak ‘Signaleren’

Het laatste citaat sluit aan bij de volgende taak die door gezinshuisouders genoemd worden, namelijk de taak signaleren. Een gezinshuisouder zegt het volgende over signaleren: *“En je*

signaleert. Daarmee kun je veiligheid bieden. Dat is een onderdeel van het bieden van die veiligheid” (Hou3, 3.2). Zoals eerder in dit hoofdstuk werd geschreven: “Het doet een grote roep op de sensitiviteit en responsiviteit van de opvoeder om met kinderen om te gaan die uit huis geplaatst zijn en uit hun omgeving zijn gehaald en daarmee hun hechtingsfiguren zijn kwijtgeraakt en om te gaan met kinderen die een onveilig gehecht zijn. De gezinshuisouder moet de signalen van het kind opmerken, ze juist interpreteren, weten te reageren, willen en kunnen reageren en vervolgens effectief kunnen reageren” (Zaal, Boerhave, & Koster, 2009). Door middel van signaleren kan een gezinshuisouder aan sluiten bij de behoeften en wensen van het kind. De Vries, medewerker bij Gezinshuis.com en coach en trainer van gezinshuisouders, zegt het volgende hierover: “Responsiviteit en sensitiviteit is een heel cruciale kerntaak van gezinshuisouders. De sensitiviteit is daarmee dat je snapt: ‘Hier is angst’. Responsiviteit is dan dat je tegen mij gaat zeggen: ‘Ik beloof je dat ik in de kamer blijf. En als ik uit de kamer ga, ga ik het je zeggen’. En dan ga je kijken: word ze dan rustiger, kan ze door met tekenen of blijf ik?” (Glind3, 3.10/3.12).

4.3.5 Taak ‘Inspelen op de voorgeschiedenis’

In het interview met Weterings, kwam naar voren dat het van belang is om het gedrag van het kind te begrijpen door het in de context te plaatsen. “Ze moeten zeer goed op de hoogte zijn van wat het kind heeft meegemaakt voordat het bij hen kwam. Zodat zij weten wat een bepaald gevoel bij het kind triggert. Hoe komt het dat een kind zo reageert? Want ze reageren niet zoals gewone kinderen. (..) Dit is een voorwaarde wil je het kind goed kunnen begrijpen. Als het kind zich niet begrepen voelt, dan ontstaat er niks. (..) Dan kun je erop inspelen, dus het is noodzakelijk dat ze de voorgeschiedenis van het kind kennen.” (Voor5, 5.7 / 5.12), aldus Weterings. Een gezinshuisouder geeft aan dat het van belang is om de voorgeschiedenis te kennen, zodat een verkeerde aanpak voorkomen kan worden (Yss4, 4.48). Het gedrag van het kind kan daarmee in de context geplaatst worden. Verder gegeven een aantal gezinshuisouders aan dat ze de voorgeschiedenis in de loop van de tijd leren kennen. Een aantal gezinshuisouders geven aan dat het kennen van de voorgeschiedenis een gekleurd beeld kan geven. “(..)Want anders heb ik helemaal een gekleurd beeld. En dat klopt vaak niet. Dus ik begin blanco (..)” (Yss4, 4.48), aldus een gezinshuisouder.

4.4 Kerntaak 2 ‘Opvoeden’

Wanneer een kind een gehechtheidsrelatie met de gezinshuisouder is aangegaan zal het kind de aandacht en liefde van de gezinshuisouder willen behouden. Dit zal hij gaan doen door zich te gaan richten op de wensen van de primaire opvoeder. Het kind laat zich gezeggen en stimuleren en het kind kan op een veilige manier strijden voor autonomie (Klomp, 2012). Hierdoor ontstaat er een opvoedingsrelatie. Gezinshuisouders geven aan dat ze de kerntaak ‘Opvoeden’ als tweede kerntaak zien nadat er voldoende veiligheid is geboden. Tjerkstra geeft in haar boek de volgende definitie over opvoeden: “Opvoeding en onderwijs begeleiden kinderen op weg naar hun menswording” (Tjerkstra, 2006). Het doel menswording geeft enkele wezenskenmerken van het mens-zijn aan. Deze kenmerken zijn: een creator zijn, keuzevrijheid hebben, verantwoordelijkheid kunnen dragen, betekenis geven, zin zoek en zin geven. Deze wezensvorming vormen een belangrijk vertrekpunt in de opvoeding. Opvoeders hebben niet als taak om jonge kinderen te zeggen wat de goede richting is, maar hen te helpen om zelf richting te zoeken en te vinden. “De opvoeder heeft als taak een omgeving te realiseren waarin kinderen optimaal kunnen ontwikkelen, waar vrijheid om tot eigen keuzes te komen gewaarborgd wordt, waar creativiteit ontwikkeld wordt, betekenis gegeven worden en waar tijd en ruimte is voor zingevingvragen, zodat kinderen leren meeloper en dwarsligger te zijn” (Alkema, Dam, Kuipers, Lindhout, & Tjerkstra, 2006).

4.4.1 Taak ‘Spiegelen aan het gezonde’

De meeste gezinshuisouders noemen de taak spiegelen aan het gezonde. Volgens pedagoog Langeveld (Alkema, Dam, Kuipers, Lindhout, & Tjerkstra, 2006) is er sprake van opvoeding wanneer een opvoeder bewust en opvoedmiddel inzet. Ze wijst erop dat een opvoeder niet aldoor bewust opvoedt, maar dat de gewone omgangssituatie ook van grote invloed is op het kind.

Daarbij speelt de voorbeeldfunctie een belangrijke rol, aldus Langeveld. Een gezinshuis is volgens gezinshuisouders een goede referentie van het normale leven en ze noemen dit de kracht van een gezinshuis. Ze streven ernaar een zo normaal mogelijk gezin te willen zijn. Hierbij kan gedacht worden aan een gewone omgeving in een wijk met supermarkten en scholen. Ter Horst (2006) stelt in zijn boek dat het gewone leven hersteld moet worden, waarbij hij de volgende vraag centraal stelt: ‘Wat kan er in het leven van alledag gedaan worden om het vastgelopen opvoedingsgebeuren weer vlot te krijgen? Wat kunnen opvoeders doen voor het herstel van het gewone leven?’. Door het gewone leven te herstellen, kan er aan het gezonde leven gespiegeld worden. Tegelijkertijd beseffen gezinshuisouders ook dat ze een ongewoon gezin zijn. Het opvoeden en behandelen gebeurt volgens hen in de dagelijkse gang van zaken. Tijdens het doen van afwas ontstaan er bijvoorbeeld mooie gesprekken met het uit huis geplaatste kind (Drie8, 8.25). De sociale leertheorie zegt hierover dat gedrag geleerd wordt door het zien van gedrag van belangrijke personen, ook wel modellen genoemd, uit de omgeving. Een persoon wordt gemotiveerd door het observeren van het gedrag en de consequenties van dat gedrag bij een model. Doordat hij de opbrengsten, consequenties, van dat modelgedrag ziet, kan de persoon gemotiveerd worden tot het vertonen van soort gelijk gedrag. Ook wel modeling genoemd (Slot & Spanjaard, 2009). Gezinshuisouders geven aan dat de eigen biologische kinderen een spiegel zijn voor de geplaatste kinderen. Een gezinshuisouder zegt hierover: *“Het spiegelen aan het gezonde vind ik heel belangrijk. Dat hebben gemerkt de afgelopen jaren, dat het heel goed werkt. Dat is de kracht van een gezinshuis. Dat je ook een aantal gezonde kinderen hebt rondlopen die dingen voor elkaar krijgen die ik niet voor elkaar krijg”* (Kam7, 7.6). De gezinshuiskinderen worden meegenomen in het gedrag van het biologische kind en neemt het gezonde gedrag over. Een gezinshuisouder gaf een voorbeeld, waaruit blijkt dat kinderen gedrag van andere kinderen overnemen: *“Er zijn kinderen die hier al jaren lang wonen en die inmiddels al een stukje hechting met mij zijn aangegaan. En als er dan nieuwe kinderen komen worden zij automatisch meegenomen in dat proces. Daar hoeven wij als volwassenen bijna niets aan te doen, alleen maar te bewaken en te sturen”* (Elc6, 6.12).

4.4.2 Taak ‘Identiteitsontwikkeling stimuleren’

In het opvoeden stimuleren de gezinshuisouders de identiteitsontwikkeling van het kind en zij zien dit als een taak dat onder het opvoeden valt. Erikson verdeelt de identiteitsontwikkeling in acht fasen (Verkuyten, 1999). Hij gaat er vanuit dat iedereen dezelfde fasen doorloopt, maar dat iedereen dit wel op een eigen manier doet. In iedere fase zit een vorm van conflict dat ieder mens anders oplost. Het conflict en de oplossing maakt dat levens verschillend verlopen. De omgeving, het leren van sociale vaardigheden, het leggen van verbindingen en het aangaan van commitments zijn belangrijk bij het aangaan van deze conflicten en het vinden van oplossingen. In de vijfde fase is de identiteitsontwikkeling aan orde. Deze fase wordt gemiddeld vanaf het veertiende levensjaar tot midden in de twintig doorlopen. De ontwikkelingen in de vier voorgaande fasen bevatten belangrijke waarden die nodig zijn voor de daadwerkelijke ontwikkeling van een identiteit. In deze fasen worden de volgende ontwikkelingen doorlopen: ontwikkeling van vertrouwen of wantrouwen, ontwikkeling van autonomie of schaamte, ontwikkeling van initiatief of schuld en de ontwikkeling van vlijt of minderwaardigheid (Verkuyten, 1999). Dat de gezinshuisouders aandacht besteden aan deze ontwikkeling blijkt uit de volgende citaat: *“Als je het hebt over identiteit, de kinderen die hier komen hebben vaak geen eigen beeld van zichzelf, mogen er soms amper zijn. We bevestigen ze en geven ze mee: ‘Wie ben jij nou eigenlijk, wie mag je zijn, je hebt ook recht op een stukje leven en je bent mooi zoals je bent’. (..) Dat moeten ze vaak helemaal ontdekken.”* (Kam7, 7.8). Gezinshuisouders geven aan dat ze het kind zichzelf willen laten zijn en dat ze het kind bevestigen in hun ‘zijn’. Over deze taak geeft een andere gezinshuisouder aan dat het belangrijk is om oog te hebben voor de vele invloeden die op het kind afkomt en het kind leert daarin staande te blijven: *“Een taak is dat wij hen zicht geven op ‘hoe bewaar je jezelf in die grote schakering van mogelijkheden en beïnvloedingen die overal vandaan komen’. Van het schoolplein, van de sport, van tv. Hoe blijf ik daar staande? Dat vind ik*

tegenwoordig wel heel essentieel, omdat er zoveel op hen afkomt” (Ede2, 2.13). Uit dit citaat wordt duidelijk dat ook stabiliteit een rol speelt in de identiteitsontwikkeling.

4.4.3 Taak ‘Krachten versterken’

In het opvoeden van de kinderen zijn gezinshuisouders gericht op het versterken van de krachten van het kind. De focus ligt daarbij op de kwaliteiten van het kind en de gezinshuisouder wil de talenten van het kind stimuleren en ontwikkelen. Een gezinshuisouder verwoordt dit als volgt in een interview: *“Ik vind dat de zorg erg gefocust is op wat er mis is. We willen graag focussen op de kracht. De krachten zoeken van het kind en dat versterken. Je zoekt naar wat kwaliteiten zijn (..)”* (Hou3, 3.9). Dit sluit aan bij het competentiemodel, wat gericht is op het vergroten en versterken van de mogelijkheden van het kind en het aanleren van vaardigheden die het kind nodig heeft om in de maatschappij adequaat te kunnen functioneren (Slot & Spanjaard, 2009). Bij het aanleren van nieuw gedrag wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het gedrag wat het kind of waar het kind eerder succeservaringen mee heeft behaald. Adequaat gedrag wordt vergroot en inadequaat gedrag wordt genegeerd of er worden alternatieve aangeboden. Een gezinshuisouder vult hierbij aan: *“Dat is iets wat vrij automatisch gaat in opvoeden natuurlijk [versterken van krachten]. Daar lenen ze ook hun successen aan. (..) Ze kiezen automatisch iets waar ze goed in zijn. Je bent als opvoeder ook verantwoordelijk dat je ze in aanraking laat komen in wat ze niet kunnen”* (Glind9, 9.19).

4.4.4 Taak ‘Zelfredzaamheid bevorderen’

Gezinshuisouders benoemen dat het een taak is om de zelfredzaamheid van het kind te bevorderen. Zelfredzaamheid wordt ook wel omschreven met: *“Het vermogen om zelfstandig je leven te leiden en om je eigen problemen op te lossen”* (Woorden.org MMXI, 2013). Dat houdt in dat de gezinshuisouder het kind voor zover mogelijk begeleidt naar een zelfstandig leven in de maatschappij. Zelfredzaamheid kan gestimuleerd worden wanneer het kind zich in een veilige en vertrouwde omgeving bevindt, zelf op onderzoek kan uitgaan, eigen verantwoordelijkheden krijgt, de opvoeder aansluit bij wat het kind al kan en aansluit bij het zelfbeeld van het kind, het kind positieve feedback krijgt en voldoende afwisseling is tussen rust en ontwikkeling (Profi-leren, 2013). Volgens Faber en Mazlish (Faber & Mazlish, 2007) is het belangrijk om het respect te tonen naar het kind wanneer hij worstelt met zijn zelfstandigheid. Wanneer het kind moeite heeft met een taak is het belangrijk om te laten merken dat je daar begrip voor hebt en vervolgens kan er een tip worden gegeven. Wanneer de worsteling van het kind gerespecteerd wordt krijgt hij moed om het zelf te doen. Tevens geven zij de tip om niet direct een antwoord te geven op een vraag van het kind maar eerst de vraag terug te leggen. Het zoeken naar het antwoord is volgens hen minstens zo waardevol als het antwoord zelf. Wanneer het kind aangemoedigd wordt om ook bij andere mensen raad en advies te vragen zal hij leren dat hij niet afhankelijk is van de primaire opvoeder en leert hij zelfstandig problemen op te lossen. In het dagelijks leven zijn veel vaardigheden die het kind zich eigen moet maken om zelfstandig te worden. Door het kind regelmatig nieuwe vaardigheden aan te leren wordt de zelfredzaamheid vergroot. Gezinshuisouders vertelden dat zij de kinderen verantwoordelijk laten zijn voor huishoudelijke taken, zoals hun eigen kamer opruimen, tafel dekken en dergelijke. Daarmee leert het kind nieuwe vaardigheden, zorg te dragen voor de ander en het grotere geheel en zelfstandig te worden. Als laatst wijzen Faber en Mazlish (2007) erop dat het kind zijn hoop niet ontnomen moet worden. Door de dromen en fantasieën van het kind niet weg te nemen krijgt het kind de kans om het zelf te toetsen aan de werkelijkheid en te ervaren wat wel en niet in zijn bereik ligt. Een gezinshuisouder stelt daarbij de kritische kanttekening dat sommige kinderen weinig realiteitszin hebben en duidelijkheid nodig hebben van de opvoeder: *“(..) Een meisje wil naar het ROC, maar dat gaat gewoon niet. Dat gaat hem niet worden. Dat gaat niet gebeuren. Bij haar is dat heel belangrijk, dat je heel duidelijk en zwart-wit zegt: ‘Nee, het gebeurt niet.’”* (Zel5, 5.23). Een andere gezinshuisouder wijst op het volgende: *“(..) Dat ze het zelfstandig kunnen. Dat is wel het streven. Sommigen zullen altijd begeleid moeten worden, dat heb je ook”* (Yss4, 4.29). Hier wordt

dus de kanttekening gemaakt dat het uiteindelijke doel is dat de gezinshuisouder het kind begeleidt naar de maatschappij, maar dat dit niet altijd mogelijk is.

4.4.5 Taak ‘Praktische zorg bieden’

Gezinshuisouders bieden praktische zorg aan het kind, door primaire levensbehoeften te bieden en aandacht te hebben voor de dagelijkse zorg. Dit houdt in dat de gezinshuisouder zorgt voor eten, drinken, onderdak, kleding, veiligheid, slapen en dergelijke. In de piramide van Maslow komt dit naar voren. Dit wordt ook wel de primaire biologische behoeften genoemd. Dito, Stavast en Zwart schrijven hierover in hun boek het volgende: *“Mensen hebben allereerst behoefte aan eten, drinken, zuurstof, kleding, onderdak, enzovoort. Dit fysiologische niveau is primair, dat wil zeggen dat het overlevingsbehoeften zijn. Als hieraan niet in voldoende mate wordt voldaan, wordt de ontwikkeling van de hogere niveaus belemmerd. Een kind in een ontwikkelingsland dat honger heeft zal zijn aandacht niet lang gericht kunnen houden op leren op school, de behoefte aan voedsel is dominant, het vraagt voortdurend aandacht. Iemand die zuurstoftekort heeft zal eerst aan de behoefte zuurstof willen en moeten voldoen om te overleven”* (Dito, Stavast, & Zwart, 2008). *“We bieden ondertussen ook de primaire dingen (...). Want juist de situaties waar ze uit komen zijn vaak helemaal niet hygiënisch. We bieden ze de eerste behoeften en geven hen de ontdekking: ‘Ik krijg elke dag te eten’”* (Ede2, 2.9), aldus een gezinshuisouder.

4.4.6 Taak ‘Sociale vaardigheden aanleren’

Gezinshuisouders richten zich ook op het aanleren van sociale vaardigheden aan het kind, zoals conflicthantering, betrouwbaarheid en een respectvolle houding. Een gezinshuisouder zegt: *“We leren ze het analyseren van gebeurtenissen, hoe je omgaat met conflicten”* (Ede2, 2.12). De mens maakt deel uit van groepen, zoals het eigen gezin, naaste familie, school, werk. In al deze situaties het is nodig om een aantal sociaal-emotionele vaardigheden te bezitten om op een adequate manier te kunnen participeren. Sociale vaardigheden zijn een onderdeel van zelfstandigheid. Kinderen die moeite hebben met sociale vaardigheden worden vaker afgewezen door leeftijdsgenootjes. Hierdoor kunnen ze in een vicieuze cirkel komen. Doordat ze moeite hebben met het leggen van contacten worden ze buitengesloten en doen ze minder ervaringen op met sociale vaardigheden en raken ze nog verder achter. Sociale problemen leiden vaak tot afhankelijkheid, teruggetrokkenheid, agressie en achterstand in schoolprestaties. Sociaal competent gedrag bestaat niet uit losse vaardigheden, het zijn sociale, emotionele en cognitieve elementen die onderling met elkaar verbonden zijn. Bij het aanleren van sociale vaardigheden zal dus gekeken worden naar meerdere vlakken (Ploeg, 2011).

4.4.7 Taak ‘Sociaal netwerk kind stimuleren’

Gezinshuisouders geven aan bezig te zijn met het stimuleren van het sociale netwerk van het kind. Daarbij geven gezinshuisouders aan dat ze het netwerk van het kind opbouwen en een bestaand netwerk in stand te houden. Gezinshuisouders zeggen dat het van belang is om de kinderen te stimuleren tot het aangaan van contacten, maar dat het een hoog doel kan zijn voor een kind: *“Ja, het is wel belangrijk maar is een hele lastige. Omdat de kinderen zelf het heel lastig vinden om relaties aan te gaan. Je daagt ze er wel in uit, maar zeker als er sprake is van hechtingproblematiek, dan worden vriendjes en vriendinnetjes makkelijk ingewisseld. Dus dat is best wel een hoog doel. Het is wel belangrijk, want je laat ze ook op sport gaan enzovoort. Maar het is al heel wat dat ze in het gezinshuis kunnen bewegen”* (Kam7, 7.11). Daarnaast noemen ze dat het lastig is om het bestaand sociaal netwerk van het kind in stand te houden. Dit komt vaak doordat het kind uit zijn omgeving is gehaald en vriendjes en vriendinnetjes verder weg wonen, waardoor het lastig wordt om het in stand te houden. Investeren in het netwerk voor het kind is volgens een gezinshuisouder belangrijk, omdat dit contact een referentiefunctie heeft: *“We hebben voor ieder kind een peetgezin. Die hebben bij hen een speciaal plekje, sturen een kaartje met verjaardag, halen ze op om activiteiten te doen. Dat is waar ze eens in de zoveel tijd ook naar toe gaan en waarbij ze dus ook zien: ‘Daar draait het net zoals bij ons’”* (Ede2, 3.16). Daarnaast ervaren

gezinshuisouders dat kinderen het fijn vinden om een netwerk te hebben: *“Elk kind heeft een weekend gezin. (..) Die komen met verjaardagen en dat zie je ook wel dat ze daarmee een band hebben. Dat is het netwerk. Omdat ze eigenlijk niet naar hun ouders mogen in de weekenden. Dus is dit gezin wel heel belangrijk voor ze. Dat is ook echt iets van hun. Daar mogen ze ook wel eens pronken”* (Drie8, 8.29). *“Daarom bouwen wij aan een kind netwerk die functioneren in ons geheel, maar die voor het kind zijn. Die gaan ook echt een verbinding aan met één kind”* (Hou3, 3.18).

4.4.8 Taak ‘Andere opvoedingsvaardigheden’

Als het gaat om de kerntaak ‘Opvoeden’, geven gezinshuisouders aan dat ze andere opvoedingsvaardigheden nodig hebben dan een ‘gewone’ ouder, omdat het geen normale opvoeding is. Verschillende gezinshuisouders geven daarom ook aan dat ze het ‘opvoeden extra plus’ vinden. Dit komt omdat de gezinshuisouder te maken heeft met verschillende gedragsproblematiek. De gezinshuisouder dient het gedrag van het kind in de context te plaatsen (Yss4, 4.47) en de gezinshuisouder moet problematiek van het kind kunnen scheiden (Hei1, 1.15). Gezinshuisouders geven daarbij aan dat de gezinshuisouder niet te hoge eisen moet stellen aan het kind en lage verwachtingen moet hebben. Een gezinshuisouder verwoordt het als volgt in het interview: *“En je moet niet te veel verwachten. Sommigen mensen zeggen: ‘Zeggen die kinderen nooit dankjewel’. Nee, dat voelen ze niet en dat moet je er maar gewoon vanuit gaan dat ze dat wel ervaren maar niet kunnen uiten. En daarom knallen dit soort kinderen in pleeggezinnen er vaak uit omdat ze veel dichterbij zitten en sneller wederkerigheid willen zien. Hier hoeven ze dat niet meteen laten zien en sommigen gaan het nooit laten zien”* (Yss4, 4.45). Deze gezinshuisouder geeft daarbij aan het van belang te vinden dat er kleine doelen voor het kind op worden gesteld, zodat doelen ook worden behaald en het kind positieve ervaringen opdoet (Yss4, 4.46). Gezinshuisouders geven aan dat het belangrijk is om positief te denken en de kleine dingen met de cliënt te vieren. De gezinshuisouder dient in te kunnen spelen op de groepsdynamiek, zoals een gezinshuisouder zegt bezig te zijn met de tafelschikking in het gezinshuis: *“Ja, met de tafelschikking zijn we ook altijd heel zorgvuldig. Van: ‘Wie zit er naast wie?’. Je probeert wel eens wat uit. Je probeert af en toe ook wel in het spelen. Je bent ook wel bezig met: ‘Wie speelt met wie’”* (Drie8, 8.31). Als het gaat om andere opvoedingsvaardigheden geven gezinshuisouders aan dat de opvoeding anders is, omdat het gaat om ‘zorg op maat’. Het is van belang te kijken wat het kind nodig heeft. Daarin vinden gezinshuisouders dat het opvoeden van gezinshuiskinderen anders is dan het opvoeden van de eigen biologische kinderen. Daarbij speelt afstand en nabijheid een rol, omdat volgens gezinshuisouders het gezinshuiskind meer afstand nodig heeft. Een gezinshuisouder zegt: *“Dat is ook een belangrijke, afstand en nabijheid. We zijn heel erg begonnen vanuit de afstand. We moeten helemaal andersom denken. We geven onze eigen kinderen wel knuffels en daar zeggen we tegen: ‘Ik hou van jou’. En dan zie ik de andere kinderen kijken en dan hopen we maar dat ze daar iets van meekrijgen, dat ze weten zo hoort het eigenlijk”* (Yss4, 4.44).

4.5 Kerntaak 3 ‘Biologische familie een plek geven’

Gezinshuisouders geven aan dat ze het belangrijk vinden om de biologische ouders van het kind een plek te geven. Ze zeggen in de interviews aan dat ze dit als kerntaak willen formuleren. Bij de geboorte ontstaat er zijnsloyaliteit bij het kind naar de ouders, doordat het kind het leven krijgt van zijn ouders. Deze band kan ontkent worden, maar niet worden verbroken. Dit wordt ook wel verticale loyaliteit genoemd. Van den Eerenbeemt schrijft in haar boek ‘De Liefdesladder’ over deze loyaliteit tussen kind en ouder en familieleden aan de hand van de theorie van Nagy (Eerenbeemt, 2011). Ze zegt: *“Er is een nooit eindigende wisselwerking tussen familieleden, tussen ouders en kinderen, broers en zusters en grootouders. Ook al is er nog maar weinig contact, of zijn er mensen overleden, familierelaties spelen in iemands hele leven mee. (..) Familie blijft familie (..) De band met je ouders kan beschadigd raken, maar er nooit niet meer zijn. (..) Je probeert je familietrouw ondanks alles vorm te geven”*. Naast de verticale loyaliteit bestaat er horizontale loyaliteit. Deze loyaliteit is in de loop van de tijd verworven of verdiend. Uit huis geplaatste kinderen zijn gescheiden van hun ouders en worden afhankelijk van gezinshuisouders. Bij hen

scheiden horizontale en verticaal loyaliteit elkaar en ontstaat er de vraag aan welke van de twee er loyaal gebleven wordt (Verheij, 2005). Gezinshuisouders begeven zich in een driehoeksrelatie met het kind en de biologische ouders van het kind. Nagy, een Hongaarse gezinstherapeut, zegt hierover dat de gezinshuisouder zich bewust moet zijn van hun relatieve onbelangrijkheid. De biologische ouders, broers en zussen vertegenwoordigen een grotere waarde voor het kind en blijven dat levenslang. *“Begeleiders doen er goed aan om de samenwerking met de familie te zoeken en niet eigengereid uit te sluiten. Familie is de belangrijkste hulpbron voor de cliënt”*, aldus Nagy (Verheij, 2005).

4.5.1 Taak ‘Loyaliteit begeleiden’

Gezinshuisouders zien loyaliteit begeleiden als een onderliggende taak van ‘Biologische familie een plek geven’. Ze vinden het belangrijk om respect te hebben voor de ouder-kind relatie (Zel5, 5.30) en om bewust te zijn van de doorwerking van de loyaliteit van het kind. Ze zeggen hierover: *“Het is goed om je bewust van te zijn van hoe ontzettend die loyaliteit doorwerkt. Dat is soms ongelofelijk”* (Kam7, 7.33). *“Ze kunnen de grond ingetrapt worden, maar ze blijven trouw aan hun ouders, bijvoorbeeld kinderen die seksueel misbruik zijn blijven trouw aan hun ouders. Dat is zo tegenstrijdig. Dat is toch die ouder-kind relatie. Daar moet je niet tussen willen zitten”* (Zel5, 5.30). Een gezinshuisouder geeft aan de afkomst van het kind te bevestigen (Glind9, 9.34). Daarnaast maken ze naar de kinderen duidelijke welke plaats zij in het leven van het kind hebben en dat zij niet de plek van de biologische ouders overnemen (Drie8, 8.18). De gezinshuisouder dient de biologische ouders hun ouderplek te laten behouden volgens gezinshuisouders (Zel5, 5.31) (Kam7, 7.18). Tevens geven de gezinshuisouders aan oog te hebben voor de meerdere familieculturen waarin het kind leeft. Allereerst hebben de uit huis geplaatste kinderen te maken met hun eigen vader en moeder en daarnaast met de gezinshuisouders. Dat betekent dat ze te maken hebben met twee familieculturen. Wanneer de biologische ouders gescheiden zijn heeft het kind met nog meer familieculturen te maken. Een gezinshuisouder zegt hierover: *“Ik denk dat het vooral voor kinderen lastig. Ze leven in twee verschillende werelden. Thuis mogen ze met de handen eten en hier niet. Er zijn zo verschillende normen en waarden. Dan komt je ook die loyaliteit tegen. Die loyaliteit loopt er als een rode draad doorheen”* (Yss4, 4.31). Gezinshuisouders begeleiden het kind in deze meerdere familieculturen door botsingen in de loyaliteit te spiegelen, dit te benoemen en te ordenen voor het kind (Kam7, 7.20). Ze helpen het kind gevoelens omtrent loyaliteit te uiten (Kam7, 7.21). Gezinshuisouders geven aan dat het van belang is om positief over ouders te praten (Drie8, 8.46). *“Wij roepen altijd: ‘We moeten positief over de ouders zijn, wat ze ook doen. Zodat kinderen loyaal kunnen zijn naar hun ouders’. Dat staat altijd wel bovenaan. We hebben twee kinderen, een broer en een zus, in huis gekregen. Na en voor elk bezoek waren ze misselijk. Ze hebben op de leefgroep gewoond en daar kregen ze vaak te horen dat ze teveel cadeaus kregen van hun vader. We stonden daar positief in: ‘Wat leuk dat jullie zoveel hebben gekregen, wat mooi’. Alleen het positieve benoemd. Het was vrij snel over dat ze ziek waren”* (Drie8, 8.47). Daarnaast is het soms nodig om de ouders op een voetstuk te plaatsen of op het voetstuk te houden (Zel5, 5.29). Soms betekent het ook dat de gezinshuisouder de ouders op een realistisch voetstuk moet plaatsen (Zel5, 5.29) (Drie8, 8.50) (Glind9, 9.34). Een gezinshuisouder zegt daarbij dat het belangrijk is om het kind enige realiteitszin bij te brengen over hun ouders: *“Ik leer de kinderen inzien dat het een moeder is met een gebruiksaanwijzing. Ook al is het je moeder en hou je heel veel van haar, wat ze doet hoeft je niet heel leuk te vinden als kind. (..) Als kinderen heel zwakbegaafd zijn (..) komt de nuance niet echt. Maar als kinderen enige begaafdheid hebben is het heel belangrijk om hen in te laten zien wie hun moeder eigenlijk is”* (Glind9, 9.34). Gedrag van biologische ouders maken ze bespreekbaar met het kind (Drie8, 8.49) (Glind9, 9.34). Een andere gezinshuisouder voegt daaraan toe dat ze ouder wordende kinderen leren eigen keuzes te maken ondanks de loyaliteit naar hun ouders (Drie8, 8.55). De gezinshuisouders zeggen de kinderen te begeleiden naar de ontmoeting met hun biologische ouders (Elc6, 6.4) (Elc6, 6.6) en de gereedheid van het kind tot het herstel van het ouder-kind contact te observeren (Elc6, 6.6). De spanning die het

oudercontact bij het kind oproept erkennen ze naar het kind toe zodat het kind zich daarin gezien en gehoord voelt (Drie8, 8.47).

4.5.2 Taak 'Meerzijdig partijdig zijn'

Uit de interviews komt naar voren dat gezinshuisouders het belangrijk vinden om meerzijdig partijdig te zijn, waarmee ze aangeven dat je als gezinshuisouder geen partij moet kiezen voor het kind of de ouder (Hou3, 3.7). Een gezinshuisouder zegt hierover: *"We stellen geen oordeel over de ouders, we zetten ze niet in de hoek en we gaan niet met een vingertje wijzen. Niet dat de ouders lieverdjes zijn. Als je er iets van gaat vinden sta je de ontwikkeling van een kind in de weg. We kiezen geen partij"* (Elc6, 6.10). Gezinshuisouder zeggen het van belang te vinden om de ouders en de omgeving van het kind in hun waarde te laten. Daarbij zeggen ze ouders niet te veroordelen of af te wijzen. Door dit te doen komen kinderen minder in conflict tussen de verticale en horizontale loyaliteit. Een gezinshuisouder noemt dat het belangrijk is om geen strijd aan te gaan met de ouders, omdat je het kind dan als het ware kwijt bent (Drie8, 8.53). *"Onze ervaring is dat kinderen altijd loyaal zijn naar ouders, dus dat is de eerste grote valkuil, dat je daarin partij gaat kiezen. En dan ben je het kind kwijt"* (Hou3, 3.7). In het methodisch handboek voor het (gezins)voogdij werk wordt geschreven dat deloyaliteit van het kind naar de ouder voorkomen moet worden. *"Wanneer de hulpverlener werkt vanuit een houding van meerzijdige partijdigheid hoeft het voor het kind niet belastend te zijn om te praten over hun beleving. Respect voor de loyaliteit van kinderen en een houding van meerzijdige partijdigheid betekent niet dat er niets negatiefs over de ouders gezegd mag worden"* (Hout & Spinder, 2001).

4.5.3 Taak 'Aansluiting zoeken'

Gezinshuisouders geven aan dat ze aansluiting zoeken bij de ouders van het kind. Ze zeggen dat ze dit doen door aan te sluiten bij de mogelijkheden van ouders. Om aan te kunnen sluiten bij de mogelijkheden van de ouders is het van belang dat de gezinshuisouder de mogelijkheden van de biologische ouders in kan schatten. Een gezinshuisouder zegt in het interview: *"Ik vind een heel belangrijk dat je gepast met de familie om kunt gaan. Ik vind, wij vinden, dat ouders ten alle tijde een plek moeten hebben in het leven van het kind. Zo vaak als mogelijk is. Dat betekent bij de ene ouders dat je van alles samen kunt bespreken. Dat betekent voor de ene ouders dat je echt samen kunt opvoeden en dat je bij de andere ouders één keer in de zoveel tijd een uur vrij maakt en dat je belt. Ik denk dat het heel belangrijk is dat je dat goed kunt inschatten"* (Hou3, 3.4). Daarbij geeft ongeveer de helft van de geïnterviewde ouders de aanvulling dat de gezinshuisouder alert dient te zijn op de beperkingen van de biologische ouders. Een gezinshuisouder gaf het voorbeeld dat biologische ouders soms niet op bezoek kwamen en dat de voogd dit zag als onwil van de ouder. Volgens gezinshuisouders komt het voor dat ouders meer bezig zijn met hun eigen problematiek of beperking en dat dit dus geen onwil is (Yss4, 4.15).

4.5.4 Taak 'Investeren'

De gezinshuisouders geven aan dat ze het belangrijk vinden om aan te sluiten bij de ouder en te investeren in de ouders, omdat de gezinshuisouders als het ware de 'toestemming' van de biologische ouder moet proberen te krijgen dat het kind bij hen is geplaatst (Kam7, 7.17). Er zijn enkele methodieken die de acceptatie van de uithuisplaatsing bij de ouder te bewerkstelligen, vanuit de opvatting dat het kind de instemming van de ouder nodig heeft om zich ook te kunnen gaan hechten aan de pleegouders (Baat & Bartelink, 2012). Om dit te bewerkstelligen zijn er twee factoren die de acceptatie bij de ouder kunnen bevorderen. Allereerst moeten de rollen van de gezinshuisouder geherdefinieerd worden en moet de ouder zoveel mogelijk, afgestemd op wat het kind aankan, een rol blijft spelen in het leven van het kind. *"Een ouder op afstand voelt zich gediskwalificeerd in zijn ouderschap en zal zich mede om die reden tegen de pleeggezinplaatsing blijven verzetten en daarmee een appel blijven doen op de loyaliteit van het kind"*, aldus Baat en Bartelink (2012). Als tweede noemen zij dat het belangrijk is dat het gezinshuisouders de ouder kunnen respecteren ondanks dat die ouders het kind hebben mishandeld of verwaarloosd.

“Ouders die zich gerespecteerd voelen door pleegouders, voelen zich welkom en niet buitenspel gezet. Zij zullen uiteindelijk pleegouders niet als rivalen, maar als samenwerkingspartners gaan ervaren. Deze samenwerking vereist wel dat er een helder opvoedingsbesluit is genomen, waar alle betrokkenen zich in kunnen vinden”. Gezinshuisouders zeggen het contact tussen het kind en de ouder af te stemmen in het belang van het kind (Glind9, 9.39) (Ede2, 2.38) (Hou3, 3.19) (Glind9, 9.98). Dat betekent dat het oudercontact er per situatie verschillend uitziet (Drie8, 8.40) (Drie8, 8.43). De wet op jeugdzorg stelt ook dat het belang van het kind altijd voorop dient te staan. Eén van de uitgangspunten wordt als volgt geformuleerd: *“Het belang van kinderen gaat voor het belang van de ouders”* (Bunthof & Visscher, 2009). In dit boek wordt beschreven dat in artikel drie van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind het volgende staat: *“Het belang van het kind moet altijd de eerste overweging zijn bij het nemen van alle maatregelen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of rechterlijke instanties”.* In het onderzoek van Baat en Bartelink wordt gezegd dat de bezoeksregeling zorgvuldig en op individuele basis gemaakt moet worden. *“Het is noodzakelijk om onderscheid te maken tussen contact met verschillende familieleden, voor verschillende doeleinden en in verschillende contexten”* (Baat & Bartelink, Wat werkt in de pleegzorg?, 2012). Gezinshuisouders zeggen in de interviews niet alleen te investeren in de ouders, maar ook in de biologische familie van het kind.

4.5.5 Taak ‘Communiceren’

Gezinshuisouders vinden het belangrijk dat er goed gecommuniceerd wordt met ouders en daarin vinden ze een respectvolle houding belangrijk. Baat en Bartelink schrijven in hun onderzoek, naar de effectiviteit van de pleegzorg, dat wanneer ouders en pleegouders elkaar wederzijds accepteren dit een gunstige invloed heeft op de aanpassing van het pleegkind. Daarnaast is gebleken dat een geaccepteerde houding tegenover elkaar voor een betere voorbereiding op hereniging tussen ouder en kind zorgt. Tevens wordt in dit onderzoek benoemd dat een goede relatie tussen de ouder en pleegouder van belang is omdat anders de ouder het kind kan ‘opstoken’ tegen de pleegouder of de pleegouder kan bedreigen met geweld. Gesuggereerd kan worden dat dit ook voor de gezinshuisouder geldt (Baat & Bartelink, 2012). De gezinshuisouder probeert zo eerlijk en open mogelijk te communiceren. Gezinshuisouders zeggen dat biologische ouders op de hoogte gesteld dienen te worden van bijzonderheden rondom het kind: *“Ik stel ouders snel op de hoogte als er iets is, bijvoorbeeld op school, dan bel ik ze even of ik mail ze. Sommige ouders moet ik bellen want per mail kan het heel anders over komen, dan kan ik het ook even checken of ze het begrijpen. Voor ouders is het ook heel belangrijk om te horen hoe het met hun kind gaat. Bij de ene ouder lukt het wel dat ze het gaan accepteren en bij de andere ouder zal het altijd blijven wrijven”* (Yss4, 4.12). Uit dit voorbeeld blijkt dat ook bij het communiceren gekeken moet worden naar de mogelijkheden en beperkingen van de ouder en dat de gezinshuisouder daarbij aan moet sluiten.

4.5.6 Taak ‘Grenzen stellen’

In het contact met de biologische ouders dient de gezinshuisouder grenzen te kunnen stellen, aldus de geïnterviewde gezinshuisouders. Een gezinshuisouder zal bijvoorbeeld grenzen moeten stellen als het gaat om bezoeksregeling (Drie8, 8.41). Daarin moet de gezinshuisouder soms benadrukken dat de bezoeksregeling is vastgesteld en dat daar buitenom geen bezoek mogelijk is. De gezinshuisouder zal grenzen moeten stellen als het gaat om de ondersteuning van ouders. Een gezinshuisouder geeft hiervan een voorbeeld in het interview: *“Laatst vroeg een moeder of wij de huur konden betalen. Toen hebben we gezegd: ‘We willen altijd met je meedenken, we hebben de lijnen om je te helpen, dan bel ik morgenochtend de voogd voor je, want natuurlijk willen je helpen’. Dan bellen we de voogd, want dat zijn grote financiële problemen. Dan bel ik ze terug dat ik de voogd heb gebeld. Je probeert die lijn dus open te houden maar je begrenst ook”* (Hou3, 3.20).

4.6 Kerntaak 4 ‘Samenwerken’

Als vierde kerntaak benoemen de gezinshuisouders ‘Samenwerken’. Kooiker schrijft het volgende over samenwerken binnen residentiele settingen: *“Residentiële hulpverlening betekent per definitie samenwerken. Samenwerken met collega’s en samenwerken met andere hulpverleners, zoals psychologen, pedagogen en maatschappelijk werkers. Dit samenwerken staat voortdurend in het belang van de continuïteit van de zorg van de cliënt”* (Kooiker, 2010). Gezinshuisouders zeggen in de interviews dat ze samenwerken met alle betrokkenen rondom het kind. Deze betrokkenen zijn bijvoorbeeld de biologische ouders, scholen, huisarts, tandarts, voogden, overheid en gemeente. Volgens Besten is het samenwerken een kerntaak van de gezinshuisouder: *“Wat onze gezinshuisouders moeten kunnen is samenwerken. Samenwerken met bijvoorbeeld voogden, mensen van een instelling, de buurman, een leerkracht van de school, de ouders. Er wordt een appèl gedaan op het samenwerkend vermogen in een situatie die vaak gewoon gemarkeerd wordt door strubbelingen. Ouders hebben vaak al heel veel meegemaakt, dus die staan vaak op gespannen voet. Je moet een meester zijn in samenwerken, om weer samenwerking op gang te brengen”* (Glind4, 4.9).

4.6.1 Taak ‘Overleggen’

De gezinshuisouder dient in het samenwerken te kunnen overleggen met de betrokkenen. De gezinshuisouder dient daarin te overleggen in het belang van het kind (Glind9, 9.27), zoals het IVRK ook stelt.

4.6.2 Taak ‘Afstemmen’

De gezinshuisouders benoemen dat ze het belangrijk vinden om af te stemmen met verschillende betrokken partijen. Een gezinshuisouder geeft het voorbeeld dat de gezinshuisouder met de school van het kind moet afstemmen, zodat er één lijn wordt getrokken (Zelf5, 5.20). *“Voor kinderen is het heel belangrijk dat de regels waar ze op school mee te maken hebben afgestemd zijn met de regels die ze thuis hebben. Ook dat op school bekend is wat er thuis speelt en dat thuis bekend is wat er op school speelt, zodat ze geen ‘spelletjes’ kunnen spelen. Ook in de thuissituatie van de biologische ouders proberen we enigszins dezelfde structuur aan te brengen. Want dat is voor het kind belangrijk. Je moet altijd afstemmen. Eerlijk zijn naar elkaar. Hele korte lijntjes”*.

4.6.3 Taak ‘Open communiceren’

In het samenwerken met andere partijen dient de gezinshuisouder open te communiceren en korte lijntje te houden, zoals in het citaat hierboven benoemd wordt. Deze korte lijntjes voorkomen misverstanden. Dat betekent dat gezinshuisouders en andere partijen, zoals de school en de voogd, regelmatig contact hebben met elkaar. Daarin vinden gezinshuisouders openheid en eerlijkheid van belang. Volgens Twynstra Gudde, een onafhankelijk organisatieadviesbureau, is communicatie de smeerolie in het team. Zonder uitwisseling tussen teamleden is samenwerking niet mogelijk. Goede communicatie is volgens hen belangrijk, omdat dit de onderlinge relaties bevordert en het werken effectiever maakt. Open communiceren vraagt van de gezinshuisouders de bereidheid om open te zijn over eigen bedoelingen en meningen en open te staan voor elkaar en bijvoorbeeld open te staan voor feedback (Twynstra Gudde, 2013).

4.6.4 Taak ‘Taken kaderen in samenwerking’

In het samenwerken met andere partijen moet de gezinshuisouder in staat zijn om taken te kunnen kaderen en daarin grenzen aan te kunnen geven: *“Je moet ook wel heel goed taken kunnen afbakenen. Wat hoort bij jou bordje en wat hoort er niet op?”* (Hei1, 1.33). Een andere gezinshuisouder zegt hierover: *“Je bent er voor het kind. Je krijgt snel alles op je bord. Als je niet goed oplet krijg je alles naar je toegeschoven. Je moet dus goed nagaan: ‘Hoort dat bij mijn taak? Nee, dat hoort bij een voogd te liggen’. Ik denk dat je snel alles doet, want je doet de zorg om de cliënt”* (Yss4, 4.10). Een gezinshuisouder geeft aan dat er veel onduidelijkheden zijn over de taakverdeling: *‘Doe jij dit nou of doe ik dit nou? Hoort het bij mijn takenpakket of bij jou*

takenpakket?’ (Glind9, 9.57). Om dit op te lossen is open communicatie en het kunnen stellen van grenzen nodig.

4.6.5 Taak ‘Feedback ontvangen’

De gezinshuisouder heeft regelmatig te maken met kritiek van de buitenwereld. *“Je bent eigenlijk een glazen kast. Je krijgt van ouders te horen dat dit of dat gebeurd in het huis. Dat krijg je weer terug. Voogden die wel eens iets horen. Mensen die langskomen. Ouders komen letterlijk in je huis”* (Drie8, 8.14). Uit het volgende voorbeeld blijkt dat gezinshuisouder kwetsbaar zijn in hun positie en te maken hebben met kritiek: *“Je bent aan de ene kant professional en aan de andere kant ben je gewoon ouder. Je hebt wel een kind van iemand anders in huis. Je krijgt heel snel commentaar, kritiek en dreigementen over je heen. En probeer dan maar eens altijd professioneel te zijn. Ik denk dat dat een heel groot valkuil kan zijn (Yss4, 4.8)”*, *“Er kwam hier en keer een moeder op zondag zeven uur. We hadden net gegeten met zestien man. Ze kwam binnen en vond mijn keuken een troep. De volgende dag hing ze met (..) en voogden aan de lijn”* (Hei1, 1.66). Deze kritiek hoeft niet alleen bij voogden en biologische ouders vandaan te komen, want volgens een gezinshuisouder kan het ook uit de hoek van vrienden en familie komen (Kam7, 7.37). De gezinshuisouder moet in staat zijn om met deze kritiek om te kunnen gaan. Een gezinshuisouder zegt in het interview: *“Ja, daar moet je echt mee om kunnen gaan. Ook als het gaat om ouders die je uit kunnen schelden. Wat wel logisch is, je hebt wel wat ze willen hebben. Daar moet je je in kunnen verplaatsen. Je moet kunnen zorgen dat je niet afhankelijk bent van de ouders, voor je eigen welbevinden. Dat je daarin stevig staat”* (Kam7, 7.16). De definitie van feedback klinkt als volgt: *“Een mededeling over het effect van de aanwezigheid en het gedrag van de ander. En een terugkoppeling naar de zender van wat deze, gewild en ongewild, bij de ontvanger teweegbrengt”* (Audenrode & Petit, 2006). Feedback zorgt niet zelden voor een emotionele reactie, onzekerheid, gevoelens van afwijzing en onveiligheid. Het niet om kunnen gaan met feedback zorgt voor verschillende risico’s, zoals minder plezier hebben in het werk, ontwijkingsgedrag, opbouwen van frustraties en in de ergste gevallen een negatieve werksfeer dat leidt tot overspannenheid en verzuim (Carrieretijger, 2013).

4.7 Kerntaak 5 ‘Ondernemen’

De gezinshuisouders benoemen dat zij een klein bedrijfje draaiende houden en dus ondernemer zijn. Van Dale omschrijft ondernemen met: *“Iets op zich nemen, iets beginnen te doen”*. Ondernemerschap kan ook in een economische context gezet en beschreven worden met: *“Handelen met verwachting om winst te maken, lef hebben, risico nemen”* (Mulder & Cate, 2006). De gezinshuisouder kan zijn werk zowel in loondienst, franchise of zelfstandig uitvoeren. De vorm heeft invloed op de mate waarin ze ondernemer zijn. In de interviews kwam dit iedere keer ter sprake. Gezinshuisouders zijn van mening dat ondernemen minder voorkomt bij gezinshuizen die in loondienst zijn dan bij franchise en zelfstandige gezinshuizen (Zel5, 5.11 / 5.18). Een gezinshuisouder maakte daarbij de opmerking dat gezinshuisouders die in loondienst zijn en zelfstandige gezinshuisouders wel allebei ‘organiseren’, dit zou volgens de gezinshuisouder een betere omschrijving zijn deze kerntaak (Zel5, 5.18). De gezinshuisouders noemen meerdere verschillen op het gebied van ondernemen tussen gezinshuisouders die zelfstandig en franchise of in loondienst zijn. Ze benoemen dat zelfstandige gezinshuisouders zelf zorg en persoonlijke scholing in kunnen kopen in tegenstelling tot gezinshuisouders die in loondienst zijn (Yss4, 4.21). Een andere gezinshuisouder gaf de opmerking dat de taak ‘netwerken’ met name van toepassing is bij gezinshuizen die zelfstandig zijn. De zelfstandige gezinshuisouder moet zelf voor achtervang zorgen en de gezinshuisouder die in loondienst is kan ondersteuning vragen van personeel van de zorgaanbieder (Glind9, 9.52). Uit de interviews komt naar voren dat ook op het vlak van financiën verschillen zijn. Een gezinshuisouder zegt: *“Zoals die financiële verantwoording ligt wel heel anders bij een ondernemend gezinshuis of in loondienst. Daar heb je niet te maken met jaarplan of jaarbegroting. Je declareert je zorg en je krijgt je salaris en dat is het dan”* (Kam7, 7.24). Gezinshuisouders die in loondienst zijn, zijn minder bezig met budget. Een gezinshuisouder zegt in een interview: *“Je stuurt sommige dingen wel aan. (..) Je hebt er een stem in, maar je hoeft daar*

geen rekening te houden met budget of wat dan ook” (Glind8, 8.6). Als laatst wordt er door gezinshuisouders aangegeven dat een gezinshuisouder die in loondienst is niet te maken heeft met de keuze tussen het kind of het financiële belang. Een gezinshuisouder zegt hierover: “Dit is wel een hele grote complexiteit waar je in kunt komen; huisvesting en plaatsen van een kind. Dat je op een gegeven moment financiën als uitgangspunt hebt in plaats van het kind. Je moet wel je financiën rond krijgen” (Ede2, 2.43). Een gezinshuisouder die in loondienst is zegt hierover: “Dat is hier geen issue, want we moeten gewoon vier kinderen opnemen. Nou, dat is niet helemaal waar. Als je tegen een burn-out aan zit mag je tijdelijk wel wat minder kinderen opnemen. Het is niet zo dat je verplicht vier kinderen moet hebben. Daar is wel aandacht voor. Maar dat voel je zelf niet direct in je portemonnee, want je salaris wordt er niet minder om, dus het is voor ons iets anders” (Glind9, 9.71).

4.7.1 Taak ‘Organiseren’

Doordat de gezinshuisouder als het ware een bedrijf draaiende moet houden, hebben de gezinshuisouders de taak om dingen te organiseren. Een gezinshuisouder zegt: “Een gezinshuisouder heeft te maken met organiseren, registreren en zorg managen. (..) Als je niet kan organiseren en registreren, dan ga je op een heel andere manier voor de kinderen zorgen en brand je op. Dat valt allemaal onder ondernemen” (Elc6, 6.25). Organiseren is het rationeel scheppen van geordende doelmatige relaties tussen mensen om met de juiste materiele middelen en handelingen een bedrijf zo efficiënt mogelijk te laten functioneren. Het organiseren heeft te maken met een samenspel van afspraken en taakverdelingen en met het inrichten van de ingezette middelen, zoals personeel, dossiers en diensten van derden. Organiseren heeft als nut dat het orde schept in de onderneming, bijdraagt aan effectiviteit, de efficiëntie vergroot en het zorgt voor een juiste werkverdeling (Waterbley & Keterlers, 2002).

4.7.2 Taak ‘Mensen aansturen’

De gezinshuisouder heeft soms als taak mensen aan te sturen (Hei1, 1.8 / Kam7, 7.24), zoals een interieurverzorgster, stagiair of een pedagogisch medewerker (Ede2, 2.23-2.24 / Elc6, 6.10 / Drie8, 8.58 / Glind9, 9.47). Het verschilt per gezinshuis in hoeverre de gezinshuisouder hiermee te maken heeft. Een gezinshuisouder zegt in het interview: “Sinds kort hebben wij een stagiaire. Wij zijn aan het kijken of iemand ons kan ondersteunen in huishoudelijke taken. Want je hebt zoveel afspraken en dat blijft liggen”(Yss4, 4.2).

4.7.3 Taak ‘Kwaliteitszorg bieden’

De gezinshuisouder heeft te maken met kwaliteitszorg. Kwaliteitszorg is het geheel van activiteiten dat ondernomen wordt om de kwaliteit van het gezinshuis te onderzoeken, te borgen of te verbeteren, en openbaar te maken. Kwaliteitszorg kent dus meerdere functies. De belangrijkste functies zijn verantwoording afleggen, communicatie over de kwaliteit met alle betrokken personen en groepen, verbetering en het tijdig signaleren van zwakke plekken (Petrus Canisius College, 2003). Een gezinshuisouder geeft het voorbeeld dat er ieder jaar risico-inventarisaties gedaan moeten worden. Dit wordt onder andere gedaan met de QuickScan en een Community scan (Ede2, 2.50). Gezinshuisouders hebben ook te maken met een keurmerk waar ze aan moeten voldoen. De Rudolphstichting schrijft hierover op hun website: “Alliantie Kind in Gezin streeft naar een helder doel: binnen tien jaar bouwen aan 10.000 inhuishuizen. Dat betekent dat er meer gezinshuizen nodig zijn, maar dat mag zeker niet ten koste gaan van de kwaliteit van zorg die de kinderen en jongeren in een gezinshuis ontvangen. Daarom werken een vijftal organisaties (waaronder de Rudolphstichting) samen aan het ontwikkelen van een keurmerk voor gezinsvormen. Dit keurmerk garandeert dat de kinderen en jongeren die worden opgevangen in een gezinshuis, kwalitatieve zorg krijgen. Streven is om het keurmerk halverwege 2012 vrij te kunnen geven. Door het keurmerk willen de initiatiefnemers bijdragen aan een betere opvang voor uit huis geplaatste kinderen” (Rudolphstichting, 2013).

4.7.4 Taak ‘Rapporteren’

De gezinshuisouders zeggen dat ze moeten rapporteren en dat noemen zij als een taak onder het ondernemen. Gezinshuisouders geven aan niet iedere dag verslag te leggen, maar te rapporteren als er sprake is van bijzonderheden: *“De uitzonderlijke en opvallende dingen beschrijf ik”* (Ede2, 2.53). Daarnaast dient de gezinshuisouder samen met de behandelcoördinator doelen op te stellen voor het kind en moet er een hulpverleningsplan geschreven worden. Deze doelen en plannen worden vervolgens op vaste tijden geëvalueerd.

4.7.5 Taak ‘Financiële verantwoording afleggen’

De gezinshuisouder legt financiële verantwoording af naar andere partijen. Voor de bedrijfsvoering is het van belang dat er openheid en transparantie is over de financiën van het gezinshuis. De gezinshuisouder doet dit door middel van verschillen administratieve werkzaamheden zoals het bijhouden van een kasboek en het schrijven van een jaarplanbegroting (Ede2, 2.54 / Zel5, 5.12). De uitvoering van deze taak verschilt, zoals eerder is genoemd, of de gezinshuisouder in loondienst is of zelfstandig of franchise is.

4.7.6 Taak ‘Algemene verantwoording afleggen’

De gezinshuisouder legt ook algemene verantwoording af. Een gezinshuisouder zegt hierover: *“Er staan ouders toe te kijken: ‘Ik moet mijn kind loslaten, gaat het wel goed op de plek waar ze terecht komen?’ Het is een stuk verantwoording afleggen aan de omgeving rond de kinderen. Aan ouders, overheden, verzekeringen, rechters, voogd. De voogd moet ieder jaar een verslag naar de rechter doen en dat komt voor een deel uit onze gegevens”* (Zel5, 5.14). Daarbij geven meerdere gezinshuisouders aan dat ze dit doen, omdat ze het belangrijk vinden om een transparante bedrijfsvoering te hebben. Ze zijn als het ware een open kast waar iedereen naar binnen mag kijken. Een gezinshuisouder verwoordt dit in het interview als volgt: *“Het doel is dat wij zelf kritisch bezig zijn ons en met het bedrijf. (..) Maar we hebben naar buiten toe ook een soort PR functie, dat mensen inzage kunnen krijgen in wat hier gebeurd. Wij zijn gesloten, maar we zijn ook open. Ze hebben het recht om te kijken niet van wat hier gebeurd”* (Ede2, 2.55). Een andere gezinshuisouder noemt dat het in het belang van de huidige ontwikkelingen belangrijk is om inzicht te geven in wat een gezinshuis biedt: *“Je moet mensen in je huis laten kijken want straks gaat er heel veel veranderen, omdat alles naar de gemeente gaat. Dan kunnen ze zien wat een gezinshuis is. Door de deur open te doen, door bijvoorbeeld een koffieochtend, kunnen mensen binnen kijken”*. Dezelfde gezinshuisouder wijst op een ander doel van transparantie: *“We nodigen leerkrachten ook uit. (..) Kinderen met hechtingproblematiek manipuleren behoorlijk en vertellen verhalen die niet waar zijn. Als ze hier komen hebben die leerkrachten in ieder geval een beeld van hoe het hier is”* (Yss4, 4.23).

4.7.7 Taak ‘Netwerken’

Volgens gezinshuisouders dient de gezinshuisouder te netwerken. Hiermee wordt bedoeld dat de gezinshuisouder een netwerk om het gezinshuis en om het kind heen vormt, onderhoudt en uitbreidt. *“We hebben voor ieder kind een peetgezin. Die hebben bij hen een speciaal plekje, sturen een kaartje met verjaardag, halen ze op om activiteiten te doen. Dat is waar ze eens in de zoveel tijd ook naar toe gaan en waarbij ze dus ook zien: ‘Daar draait het net zoals bij ons’. Dat is een soort referentie voor hen”* (Hou3, 3.16). Ook kan er een netwerk om het gezinshuis gevormd worden, zodat calamiteiten worden opgevangen: *“Dat vind ik eigenlijk ook een taak als gezinshuisouder, dat je gewoon ook zorgt dat, dat goed geborgd is [netwerk]. Dat de kinderen niet opeens denken: ‘Help wat nu’. Dat ze weten dat er bekende mensen zijn. Die ze allemaal kennen, die de regels kennen, de kinderen kennen, de structuur kennen en die als het nodig is goed in kunnen stappen”* (Hou3, 3.15). Uit de interviews wordt duidelijk dat iedere gezinshuisouder dit anders aanpakt. Op het moment dat er calamiteiten opgevangen moeten worden kan het zijn dat het kind naar iemand van het netwerk gaat dat rond hem of haar heen gevormd is of dat er iemand in het gezinshuis komt die het van de gezinshuisouder overneemt. Een echtpaar zegt hierover: *“En als iemand ziek is vangt de*

ander het op, omdat we met z'n tweeën zijn. En anders komt mijn vriendin of een oma. Dat heb je nodig om het stabiel te houden”(Yss4, 4.24). Hieruit wordt duidelijk dat een netwerk rondom het gezinshuis zorgt voor stabiliteit. Daarnaast kan het netwerken voor inbedding in de buurt zorgen en dit zorgt weer voor vitaliteit, stabiliteit en maatschappelijke binding. “Dat vind ik ook belangrijk, dat de kinderen en het gezinshuis ingebed zijn in de buurt. Ik vind dat ons gezinshuis onderdeel moet zijn van de wijk, van de gemeente. Dat maakt dat je als gezinshuisouder vitaal blijft, dat het gezinshuis een plek in de omgeving heeft, dat je zorgt voor stabiliteit en dat je kinderen dus ook in de wereld blijven”(Hou3, 3.36, 3.38). Een gezinshuisouder geeft het volgende voorbeeld van de invloed van een netwerk op vitaliteit: “Je kunt je huis bijna niet alleen organiseren. Je moet ergens mensen hebben die hand en spandiensten voor je doen. (..) Ik heb ontdekt dat ik dingen anders moet organiseren. En ik heb nu dus bijvoorbeeld een vrijwilliger die elke maandag boodschappen doet. Er staat nu in de tuin iemand die fietsen repareert. Dat heb je wel nodig. Dat is ook gaaf want mensen vinden het leuk om iets voor je te doen. Daar krijg je wel een heel netwerk om je heen. Dat is echt heel belangrijk. Dat is ook belangrijk om je systeem gezond te houden”(Kam7, 7.26). Transparant ondernemen en netwerken zorgen volgens een gezinshuisouder ervoor dat een kind meer kans krijgt om een plek in deze maatschappij te krijgen: “Door een open structuur wordt je een onderdeel van de gemeente en van de maatschappij. De maatschappij geeft jou bij voorbaat al een etiketje omdat je blijkbaar iets doet waar veel mensen niets van weten. Wij maken mensen deelgenoot van wat wij aan het doen zijn. Er is zoveel onwetendheid. Dan geef je kinderen helemaal niet de kans om een plek in deze maatschappij in te nemen. Daarom willen wij het zo normaal mogelijk doen en komt iedereen over de vloer en houden wij die lijntje naar gemeentes en van alles en nog wat. Het is inzichtelijk en open ondernemen. Iedereen is altijd welkom en kinderen zijn ook gewend dat hier mensen over de vloer komen en zijn dan niet uit hun doen” (Yss6, 6.29). De Zeeuw zegt in zijn onderzoek naar gezinshuizen het volgende over netwerken: “Sociale netwerken zijn drager of de plek voor interacties (en interventies) van het gewone leven. Herstel van het gewone leven is het doel van het gezinshuis en in die zin zijn sociale netwerken van kinderen en van gezinshuisouders – die overlappen - dus werkzame bestandsdelen in het opgroeien van kinderen” (Zeeuw, 2013).

4.8 Conclusie

In dit hoofdstuk is antwoord gegeven op de vraag welke kerntaken en taken de gezinshuisouder uitvoert. Allereerst komt de kerntaak ‘Een veilig thuis bieden’ naar voren. De eerste taak die daaronder valt is het bieden van emotionele veiligheid. Hiermee kan de gezinshuisouder het kind basisveiligheid bieden en kan er een veilige gehechtheidsrelatie ontstaan. De gezinshuisouder moet daarbij bewust zijn van de afstand en nabijheid die hij naar het kind hanteert en het kind stabiliteit en structuur bieden. Als tweede heeft de gezinshuisouder de taak om een veilig leefklimaat te scheppen. Hierbij wordt bedoeld op praktische veiligheid in en om het huis en een klimaat zonder geweld en intimidatie. De gezinshuisouder heeft daarnaast de taak om te signaleren, zodat de gezinshuisouder aan kan sluiten bij de behoefte en de wensen van het kind. Als laatste heeft de gezinshuisouder de taak om in te spelen op de voorgeschiedenis van het kind, waardoor gedrag in de context geplaatst kan worden en beter aangesloten kan worden op het kind.

Als tweede kerntaak noemen de gezinshuisouders ‘Opvoeden’. Na het bieden van een veilig thuis kan er vanuit een gehechtheidsrelatie een opvoedingsrelatie ontstaan. De gezinshuisouders hebben daarbij de taak om te spiegelen aan het gezonde leven en de taak om de identiteitsontwikkeling van het kind te stimuleren. De gezinshuisouders noemen tevens de taak om de krachten van het kind te versterken en uit te gaan van de kwaliteiten en talenten van het kind. Daarnaast hebben ze de taak om de zelfredzaamheid van het kind te bevorderen. Hierdoor begeleidt de gezinshuisouder het kind naar de maatschappij, wat het uiteindelijke doel is. Ook het bieden van praktische zorg is een taak van de gezinshuisouder, zoals het bieden van primaire behoeften als onderdak, eten en slapen. Als laatste noemen gezinshouders dat ze het aanleren

van sociale vaardigheden en het stimuleren van een netwerk van het kind als taken zien. Het is geen 'normale' opvoeding die de gezinshuisouder geeft en dit vraagt andere opvoedingsvaardigheden, zoals het in kunnen spelen op groepsdynamiek, het leveren van 'zorg op maat' en het hebben van lage verwachtingen.

Als derde kerntaak noemen gezinshuisouders 'Biologische familie een plek geven'. Het begeleiden van loyaliteit valt volgens hen onder deze kerntaak. De gezinshuisouder kiest geen partij voor het kind of de ouders en heeft de taak om 'meerzijdig partijdig' te zijn. De gezinshuisouder heeft de taak om te zoeken naar aansluiting bij de mogelijkheden en beperkingen van de biologische familie. Tevens noemen de gezinshuisouders dat zij investeren in de biologische familie als taak zien en ze vinden het belangrijk om de familie, waar mogelijk en in het belang van het kind, te betrekken bij het kind. Als een na laatst noemen de gezinshuisouders de taak communiceren met de biologische familie. Ze stellen de biologische familie op de hoogte van bijzonderheden. Ook noemen ze taak van het stellen van grenzen naar de biologische familie.

Als vierde noemen de gezinshuisouders de kerntaak 'Samenwerken'. De gezinshuisouder dient samen te werken met alle betrokken partijen rondom het kind. Hierin moet de gezinshuisouder overleggen, afstemmen en open communiceren met andere partijen en dit zien zij als drie taken die ze uitvoeren bij het samenwerken. De gezinshuisouder heeft daarnaast de taak om taken te kaderen in het samenwerken en ze hebben de taak om, om te kunnen gaan met kritiek van de buitenwereld.

Als laatst wordt de kerntaak 'Ondernemen' door de gezinshuisouders genoemd, omdat het runnen van een gezinshuis op bedrijfsvoering lijkt. Taken zoals organiseren en mensen aansturen vallen daaronder. De gezinshuisouder heeft de taak om kwaliteitszorg te bieden, door bijvoorbeeld te voldoen aan het keurmerk. Het gezinshuis is als het ware een open kast, waarover de gezinshuisouder zich moet kunnen verantwoorden. Taken als rapporteren, het afleggen van financiële en algemene verantwoording vallen daaronder. De laatste taak die gezinshuisouders onder het samenwerken noemen is netwerken. De gezinshuisouder dient een netwerk op te bouwen rondom het gezinshuis en het kind, zodat calamiteiten opgevangen kunnen worden, vitaliteit behouden wordt en het kind binding met de maatschappij aan kan gaan.

H5 Voorwaarden

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de voorwaarden, die gezinshuisouders noemen, om het werk van gezinshuisouder uit te kunnen voeren. Er zijn bepaalde thema's naar voren gekomen uit de interviews die aangeven wat gezinshuisouders belangrijk vinden om hun werk uit te kunnen voeren. In dit hoofdstuk staat de volgende vraag centraal:

Wat zijn volgens gezinshuisouders voorwaarden om het beroep uit te kunnen oefenen?

5.2 Voorwaarde 'Vitaal zijn'

Opvallend is dat alle gezinshuisouders het woord vitaliteit lieten vallen. Voordat de resultaten uit het interviews aan bod komen, is het goed om uitleg te geven wat er onder vitaliteit wordt verstaan. In het boek 'Tijd voor vitaliteit' wordt vitaliteit omschreven met levenskracht en levensenergie (Talma, Arensbergen, Hollander, & Baan, 2011). Er wordt gezegd: *"Vitaliteit is een basisbehoefte. Elk mens wil zich graag prettig en energiek voelen"*. Arensbergen (et. al.) benadert vitaliteit in vier dimensies.

1. Mentale vitaliteit: creatief en zinvol werk hebben, groeien, ontwikkelen.
2. Fysieke vitaliteit: energie, lichamelijke conditie en fitheid;
3. Sociaal-emotionele vitaliteit: goede relaties met collega's en klanten, positief samenwerken, vriendelijk behandeld worden;
4. Zingeving's vitaliteit: iets bijdragen, ertoe doen, iets neerzetten in de wereld, gewetensvol en integer werken".

De vier dimensies zijn volgens Arensbergen (et. al.) van elkaar afhankelijk en beïnvloeden elkaar. Wanneer een gezinshuisouder bijvoorbeeld een aantal nachten niet goed heeft kunnen slapen heeft dit invloed op de mate van geduld die hij heeft in de benadering van het kind. Arensbergen (et. al.) stelt ook dat de benadering van vier dimensies een eenzijdige aanpak van vitaliteit voorkomt.

Gezinshuisouders geven in de interviews aan dat ze het van belang vinden om goed voor zichzelf te zorgen en daarmee vitaal te blijven. *"Een kerntaak kan zijn dat wij zelf vitaal moeten blijven, om je werk goed te kunnen blijven doen. Het is misschien meer een voorwaarde om goed voor jezelf zorgen"* (Ede2, 2.16). Een andere gezinshuisouder vult daarbij aan dat het belangrijk is om vitaliteit te vermelden in het beroepsprofiel. Ze geeft aan dat het vaak ondergesneeuwd wordt maar dat het van belang is, omdat gezinshuisouders 24 uur per dag werken en zeven dagen in de week werken. *"Als ik dan niet goed voor mijzelf zorg dan stort het hele 'zooitje' in"* (Yss4, 4.3). Vitaliteit zorgt volgens een gezinshuisouder voor professionaliteit: *"Als je niet goed voor jezelf zorgt, wordt je of chagrijnig of ziek en je krijgt stress. En dan valt het stuk professionaliteit ook weg"* (Yss4, 4.5). In SOZIO, vakblad voor sociale en pedagogische beroepen, wordt beschreven dat hulpverleners zich te weinig bekommeren om zichzelf. Vaak stellen ze hun cliënten voorop en vergeten ze zichzelf (SOZIO, 2010). Hierin dreigt het gevaar opgebrand te raken, zoals Arensbergen stelt. Het is daarom van belang dat men aandacht besteedt aan de vier dimensies van vitaliteit, zoals hierboven beschreven.

Arensbergen (et. al.) formuleert drie stappen om vitaliteit in je werk te vergroten. De eerste stap is het zorgen voor jezelf, het kennen van je energiegevers en energievreters en het vergroten van je eigen invloed op het werk. Dit advies is bedoeld voor werknemers die te maken hebben met een scheiding tussen werk en privé. Bij gezinshuisouders is deze scheiding niet aanwezig,

waardoor het werken aan vitaliteit nog meer zorg aan aandacht vraagt. Het stellen van grenzen en het hebben van privé momenten zijn manieren om vitaal te blijven aldus gezinshuisouders (Kam7, 7.15 / Glind9, 9.32). Ook het beschermen van eigen veiligheid werd een aantal keren genoemd als een manier om vitaal te blijven. Hiermee wordt bedoeld op het om kunnen gaan met kritiek van de vele partijen waar een gezinshuisouder mee te maken heeft en het kunnen verantwoorden van je handelen. Een gezinshuisouder zegt daarover: *“Je bent eigenlijk een glazen kast. Je krijgt van ouders dat dit of dat gebeurt in het huis. Dat krijg je weer terug. Voogden die wel eens iets horen. Mensen die langskomen. Ouders komen letterlijk in je huis, die zien hoe je bent. Je bent wel bezig om je eigen veiligheid te waarborgen. Hoe kun je zelf eerlijk, open en transparant zijn? Je kunt vragen krijgen over je eigen handelen”* (Drie8, 8.14). Een andere gezinshuisouder wijst op het belang om jezelf te beschermen voor de onveiligheid die uit huis geplaatste kinderen kunnen meebrengen en het voorkomen van verdenkingen van onjuiste bejegening van de kinderen: *“Mijn man kan hier bijna niet alleen zijn met kinderen, ’s avonds of ’s nachts. Dus dat je jezelf beschermt tegen de onveiligheid van de kinderen. Veiligheid gaat wel heel diep vind ik. Of de deuren open houden. Mijn man gaat nog wel eens met de kinderen naar boven om te praten en dan laten we de deuren open”* (Ede1, 1.26).

Een goede inbedding in de buurt valt ook onder vitaliteit, aldus een gezinshuisouder. *“Dat maakt dat je als gezinshuisouders vitaal blijft, dat het gezinshuis een plek in de omgeving heeft, dat je zorgt voor stabiliteit en dat je kinderen dus ook in de wereld blijven”* (Hou3, 3.38). Een andere gezinshuisouder geeft aan dat het van belang is om een eigen sociaal netwerk te hebben. Ook wordt benoemd dat het verstandig is om als gezinshuisouder met je gezinshuis in je eigen vertrouwde en veilige omgeving te blijven. *“Waar wij tegenaan gelopen zijn is: blijf in je eigen omgeving. Zorg voor je eigen sociale vangnet. Wij hebben alles gelaten, ouders achtergelaten, vrienden achtergelaten, kerk achtergelaten. Dat is een rouwproces. Dat neem je allemaal mee in een omgeving die basaal heel onveilig is. Dat wil je niet (...)”* (Zel5, 5.59). Een gezinshuisouder benadrukt het belang van een netwerk: *“Misschien is ook wel een kerntaak, dat wij zorgen dat ons systeem gezond blijft. Dat wij voor achtervang zorgen. Daarmee zorg je dat je een stabiel systeem hebt”* (Hou3, 3.13).

In het boek ‘Tijd voor vitaliteit’ wordt benadrukt dat in de sociale sector de vitaliteit van medewerkers extra noodzakelijk is omdat de medewerker het verschil uitmaakt. Vitaliteit zorgt ervoor dat een vitale hulpverlener een positief effect heeft op zijn cliënten en collega’s en de kwaliteit van zijn werk neemt toe (Talma, Arensbergen, Hollander, & Baan, 2011). Vitaliteit bevordert binding met de organisatie en brengt het ziekteverzuim terug (SOZIO, 2010). Dit artikel uit de SOZIO is gericht op een sociaal pedagogische hulpverlener en niet zozeer op de gezinshuisouder. Er kan gesteld worden dat dit artikel ook voor de gezinshuisouder geldt en dat vitaliteit zorgt voor een positief effect op het kind en voor een toenemende kwaliteit van het werk.

5.3 Voorwaarde ‘Zorgen voor eigen gezin’

In een gezinshuis is sprake van vermenging tussen biologische kinderen en gezinshuis kinderen. Gezinshuisouders benoemen dat het van belang is om te blijven kijken hoe het met de eigen biologische kinderen gaat en dat die op de eerste plaats komen. Het zorgen voor het eigen gezin zien zij als een voorwaarde, zoals een gezinshuisouder zegt: *“Je moet ook goed voor je eigen kinderen zorgen want die zitten er ook 24 uur in. Voor hen is het ook heel heftig”* (Yss4, 4.6). Gezinshuisouders benoemen dat de stevigheid en stabiliteit van een gezinshuis staat en valt met de eigen kinderen. *“Als het daar niet goed mee gaat dan wordt het heel erg lastig om de anderen kinderen te begeleiden”* (Kam7, 7.30). Biologische kinderen kiezen er niet voor om in een gezinshuis te leven, de ouders kiezen hiervoor. Het vraagt oog voor wat dit met de biologische kinderen doet. *“Ze leven gewoon om zo te leven. Nee, ze kiezen er niet voor. Ze moeten ermee dealen”* (Kam7, 7.30).

5.4 Voorwaarde ‘Professionalisering’

Gezinshuisouders geven aan dat het van belang is om je als professionele opvoeder te blijven professionaliseren. Dat houdt in dat de gezinshuisouder bereid moet zijn om te blijven leren. Uit de interviews blijkt dat de gezinshuisouders met name intervisie of supervisie volgen om zich te blijven professionaliseren. Sommige gezinshuisouders hebben een coach die met hen in gesprek gaat over hoe het met ze gaat en waar ze tegenaan lopen. Gezinshuis.com biedt deze coaching, zoals een gezinshuisouder aangeeft: *“Dat sprak ons ook juist wel heel erg aan binnen Gezinshuis.com. De coaching voor jou als gezin en voor jou persoonlijk. Als we keuzes moeten maken dan krijgen wij een coach op bezoek: ‘Wat heeft het met jullie gedaan, hoe zit je erbij’”* (Ede2, 2.66). Twee gezinshuisouders gaven aan dat ze zich blijven professionaliseren door theorie op te zoeken over problematiek van de kinderen (Drie8, 8.81). Doordat de wetenschap zo snel gaat en er steeds nieuwe inzichten naar voren komen, zal de gezinshuisouder zich moeten blijven professionaliseren (Hei1, 1.62). Dit vraagt een lerende houding van de gezinshuisouder.

Coussens (et. al.) beschrijven in hun boek waarom het van belang is dat iemand zich blijft professionaliseren. Het stuk dat hierover beschreven wordt is van toepassing op elke beroepsuitoefenaar, dus ook op de gezinshuisouder. Ze beschrijven dat het van belang is om te blijven professionaliseren, omdat de gezinshuisouder dan op de hoogte blijft van vernieuwingen die relevant zijn voor het uitoefenen voor zijn beroep. De gezinshuisouder kan zich professionaliseren door vakliteratuur te lezen, zich bij te laten scholen en door deel te nemen aan congressen. Ook valt reflecteren onder professionaliseren. Hierover in hoofdstuk 5.5 meer. Als laatst is verantwoording afleggen over het handelen van de gezinshuisouder een kernelement van een professionele beroepsuitoefenaar (Coussens, et al., 2009). Dit noemen gezinshuisouders ook al taken onder de kerntaak ‘Ondernemen’. Hiermee doelen ze op financiële verantwoording, maar ook op verantwoording van handelen.

5.5 Voorwaarde ‘Reflecterend handelen’

Gezinshuisouders geven ook aan dat ze het een voorwaarde vinden dat gezinshuisouders kunnen reflecteren. Reflecteren en professionaliseren zijn door elkaar verweven. Door te reflecteren kan de gezinshuisouder groeien en kan hij zichzelf verbeteren en de gezinshuisouder is dan bezig met zichzelf te professionaliseren. Deze beide voorwaarden vragen van de gezinshuisouder een lerende houding.

Het gaat volgens een gezinshuisouder om reflecteren in handelwijze en in denkwijze (Hei1, 1.64). Dit vraagt een kritische blik en bereidheid om eigen fouten onder ogen te zien. Een gezinshuisouder zegt: *“Zelfreflectie is cruciaal. Als je niet aan zelfreflectie doet kun je niet met deze doelgroep werken”* (Elc6, 6.26). Door middel van zelfreflectie kan de gezinshuisouder inzicht krijgen in het eigen gedrag en in de wisselwerking met anderen. Het is daarbij als gezinshuisouder van belang om zicht te hebben op het eigen handelen in de omgang met de kinderen. Besten zegt in het interview het volgende over het belang van zelf reflecterend vermogen van gezinshuisouders: *“Waar wij gezinshuisouders onder andere op selecteren is wat wij noemen: reflecterend vermogen. Zelfkritiek. Ben je in staat, vermogend en bereid om jezelf in de spiegel te kijken? Als je zegt: ‘Hoe ga je het voorkomen’, dan moet je echt aan zelfreflectie doen. Je moet er tijd bij zijn”* (Glind4, 4.18). Reflectie is volgens een gezinshuisouder ook van belang om te kunnen blijven zien wat goed gaat. Het investeren in de geplaatste kinderen kost veel liefde en tijd. Het is niet altijd zichtbaar dat dit iets oplevert en vaak wordt het overschaduwd. *“Het is een kunst om de positieve dingen eruit te halen en die te vergroten”* (Elc6, 6.28).

Het woordenboek geeft ‘nadenken (over)’ en ‘(licht) terugkaatsen’ als definitie van reflecteren. Als het gaat over ‘nadenken’, denkt de beroepsuitoefenaar na over een gebeurtenis, een ervaring, een situatie in de beroepscontext. Als beroepsuitoefenaar laat je licht schijnen over je eigen functioneren om helderheid te krijgen (Groen, 2006). Groen beschrijft ook in haar boek dat

het doel van reflecteren het volgende is: *“Bewustwording van en inzicht krijgen in eigen handelen en gedrag met het oogmerk het persoonlijk professioneel handelen te verbeteren in toekomstige beroepssituaties. Je wordt dus bewust van je gedrag om uiteindelijk bekwaam te worden in je beroep. Een absolute voorwaarde voor reflecteren is een lerende houding. Reflecteren is dus een vorm van leren, een vorm om jezelf te verbeteren, om vaardiger te worden”*. Coussens (et. al.; 2009) zegt over reflecteren het volgende: *“Voortdurend kritisch reflecteren over het eigen handelen en inzicht verwerven in de persoonlijke sterke en zwakke punten, is de basis om zwakke punten om te buigen en een voorwaarde om te groeien in professionele deskundigheid. Wanneer de zorgverlener in nieuwe gelijkaardige zorgsituaties terecht komt, kan hij aldus de kwaliteit van zijn handelen verbeteren”*.

5.6 Voorwaarde ‘Basisveiligheid bieden’

In de interviews met de gezinshuisouders kwam naar voren dat het bieden van basisveiligheid een voorwaarde is om de rest van kerntaken en onderliggende taken uit te kunnen voeren. Een gezinshuisouder gaf hierover het volgende aan in het interview: *“Het eerste dat we konden doen in die tijd was alleen maar laten merken: ‘Het is hier veilig, we zijn te vertrouwen en we geven jou een zekere stabiliteit’. Puur alleen maar dat: er zijn en betrouwbaar en veilig zijn. En daardoor sloeg ze om. Toen kwam er nog heel veel werk, dan komt het opvoeden en regels, structuur en stabiliteit. Veiligheid bieden is absoluut de basis”*(Zel5, 5.2).

Het bieden van een veilige basis zorgt volgens Helm, Tol en Stams (2010) voor stabilisatie en herstel van psychiatrische problematiek. Vervolgens kunnen responsiviteit, respect voor elkaar en een individuele benadering van een jongere leiden tot verdere toenadering en samenwerking. Dit moet leiden tot het gezamenlijk formuleren van een eventueel nieuw perspectief, zelfreflectie, een hogere zelfwaardering en leren, met als uiteindelijk doel recidivevermindering en participatie in de maatschappij. Tegelijkertijd moet worden gewerkt aan de ontwikkelingsopgaven en competenties. Positieve zelfwaardering is gebaseerd op autonomie, groei behorende bij de leeftijd, competenties en verbinding (Helm, Tol, & Stams, 2010).

5.7 Voorwaarde ‘Leefruimte’

Twee gezinshuisouders geven nadrukkelijk in het interview aan dat ze leefruimte een voorwaarde vinden om het beroep uit te kunnen oefenen. Een gezinshuisouder zegt: *“Het is heel praktisch, maar het gaat om voldoende ruimte om te leven. Heeft ieder kind een eigen kamer? En hoe zit dat met de eigen kinderen? Is er ruimte om je terug te trekken? Woon je in een geschikt huis voor dit beroep? Dat is een praktische voorwaarde maar het is wel belangrijk. Als je met teveel mensen in een te kleine woning woont, dan krijg je irritatie. De kinderen moeten wel de ruimte krijgen”* (Kam7, 7.50). Helm, Tol en Stams (2010) schrijven dat de fysieke omgeving niet verwaarloosd mag worden. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat goede voeding, een opgeruimde en schone omgeving met voldoende frisse lucht en bewegingsvrijheid nodig zijn voor geestelijk welbevinden van kinderen en professionals. Uit elkaar getrokken meubilair, gescheurde gordijnen en sterren in de ramen geven een signaal af dat ‘niets er meer toe doet’.

Boendermaker, Rooijen en Berg (2012) beschrijven dat het bij veel ruimte makkelijker is om los van elkaar activiteiten te ondernemen. Het hebben van een eigen plek geeft de mogelijkheid om je af te schermen tegen onderling verbaal en fysiek geweld een rol en een plek. Bij weinig ruimte zijn de kinderen op elkaar aangewezen en is er geen mogelijkheid dat het kind zich terug kan trekken. Uit onderzoek blijkt dat bij zowel volwassenen en kinderen stress verlagend te werken als ze een bepaalde controle over hun situatie ervaren en tot rust kunnen komen. Een eigen kamer biedt de gelegenheid tot het nemen van rust. Het niet hebben van een plek waarin een gezinshuisouder of kind zich terug kan trekken werkt stress verhogend en kan leiden tot agressief gedrag. Wanneer een kind teveel stress ervaart zal het zich niet veilig voelen en komt het niet toe aan ontwikkelingsstaken (Zaal, Boerhave, & Koster, 2009). Een gezinshuisouder zegt hierover: *“Voorop staat dat het kind zo min mogelijk stress moet hebben. Dit hele leefklimaat dat heel*

gecompliceerd in elkaar zit heeft allemaal te maken met dat de kinderen zo weinig mogelijk stress ervaren, want daarvan raken ze uit balans. Het gaat erom dat kinderen zich zo snel mogelijk kunnen herstellen. We willen zoveel mogelijk normale familie en gezinsmomenten hier integreren” (Elc6, 6.19).

In een onderzoek gaven jeugdigen aan dat ze het van belang vinden om een eigen kamer te hebben, waarin zelfbepaling en bescherming tegenover overlast van groepsgenoten een rol spelen. Er zijn ook kinderen die wel een kamer willen delen, zoals kinderen die minder angstig zijn of juist minder angstig worden als iemand bij hen op de kamer is of kinderen die het gezellig vinden om een kamergenoot te hebben. (Boendermaker, Rooijen, & Berg, 2012).

Een gezinshuisouder vertelt dat in haar beleving de doelgroep verandert en dat het bewaren van veiligheid hierdoor een groter aandachtspunt is geworden. De gezinshuisouder zegt hierover: *“Vroeger ging het om hoe gaan we met elkaar om, hoe los je een ruzie op, gewoon op menselijk niveau. Ik heb nu kinderen in huis die naar elkaar agressief zijn en ook naar mij. Ook veel stelen. Dus veiligheid krijgt een iets zwaardere dimensie dan alleen emotionele veiligheid bieden. Een belangrijk aspect is hierbij is ‘hoe richt ik het gezinshuis in’. Als kinderen agressief zijn kun je ze niet samen tv laten kijken. Dan moet ik kinderen scheiden. Die woont in die woonkamer en die in die woonkamer. En jij gaat naar die activiteit maar jij want dan komen jullie elkaar tegen”*(Glind9, 9,7).

5.8 Conclusie

Voorwaarden, die gezinshuisouders noemen, om het werk uit te kunnen oefenen zijn: vitaal zijn, zorgen voor je eigen gezin, professionalisering, reflecterend handelen, basisveiligheid bieden en leefruimte. Gezinshuisouders vinden het een voorwaarde om goed voor zichzelf te zorgen en vitaal te blijven. Het is van belang om vitaal te zijn, omdat dit maakt dat de gezinshuisouder niet opgebrand raakt en het systeem van het gezinshuis invalt. Vitaliteit heeft een positief effect op het kind en de kwaliteit van handelen van het werk neemt daardoor toe. Daarnaast geven de gezinshuisouders aan dat het voor hen een voorwaarde is om voor het eigen gezin te zorgen en dat het welzijn van hun eigen kinderen voorop staat. Ze vinden het belangrijk om oog te hebben voor wat het met hun eigen kinderen doet om in een gezinshuis te wonen. Daarnaast vinden ze professionaliseren een voorwaarde. Dit wordt gedaan door middel van coaching, intervisie en het verdiepen in literatuur over het gedrag van kinderen. Het vraagt een lerende houding van de gezinshuisouder en de bereidheid om te blijven ontwikkelen. Daarbij hoort ook de voorwaarde dat de gezinshuisouder reflecterend handelt. Reflecteren geeft zicht in eigen gedrag en wisselwerking met de kinderen. Het is een vorm van zelfverbetering en vergroot de aansluiting met het kind. Ook het bieden van basisveiligheid is volgens gezinshuisouders een voorwaarde. Een kind heeft voldoende veiligheid nodig om zich te kunnen hechten en een veilige hechting is een voorwaarde voor het kind om zich te kunnen ontwikkelen. Een gehechtheidsrelatie geeft wederkerigheid en dit leidt tot een opvoedingsrelatie. Als laatst wordt de voorwaarde leefruimte genoemd. Het is van belang dat gezinshuisouders en kinderen genoeg bewegingsvrijheid hebben en de mogelijkheid hebben om zich terug te trekken. Het hebben van een eigen kamer zorgt voor bescherming tegen eventuele overlast van andere kinderen. Het kunnen terugtrekken werkt stress verlagend en wanneer een kind weinig stress ervaart zal het meer toekomen aan ontwikkelingstaken.

H6 Het onderscheidend vermogen

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het onderscheid tussen gezinshuizen en leefgroepen met een behandelaspect. Weterings, pedagoge, voorheen senior onderzoeker pleegzorg Universiteit Leiden en onderzoeker binnen de pleegzorg, gaf het volgende advies: *“Ik denk dat jullie je voor je theoretische stuk het best kunnen beperken tot een vergelijking met leefgroepen met een behandelaspect, want binnen de meeste gezinshuizen is ook behandeling mogelijk”* (Voor5, 5.29). Bij deze vergelijking zijn andere residentiële jeugdzorg settingen zoals crisisgroepen, observatiegroepen en kamertraining centra buiten beschouwing gelaten. Bij het beantwoorden van deze deelvraag wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit de interviews met de gezinshuisouders en dit wordt onderbouwd met theorie.

De volgende vraag staat in dit hoofdstuk centraal:

Waarin onderscheidt een gezinshuis zich van een leefgroep met een behandelaspect?

6.2 Kanttekening

Bij het lezen van dit hoofdstuk is het van belang om de volgende kanttekening te maken. Voor de beantwoording van deze deelvraag zijn er enkel interviews afgenomen onder gezinshuisouders. Zij hebben hun mening geven over wat volgens hen het onderscheid is tussen een gezinshuis en een leefgroep. Echter zijn er geen interviews afgenomen onder Sociaal Agogisch Werkers en/of Sociaal Pedagogische Hulpverleners die op een leefgroep werken. Dit geeft een gekleurd beeld, omdat de mening van de Sociaal Agogisch Werkers en/of Sociaal Pedagogische Hulpverleners niet meegenomen wordt bij de beantwoording van de vraag. Hierdoor zal het betrouwbaarheidsgehalte minder zijn (Baarda, 2009). Weterings zegt hierover: *“De gezinshuisouders willen dat ze te onderscheiden zijn van leefgroep werkers, dus zullen ze het benadrukken vanuit hun idee. Dat hoeft helemaal niet verkeerd te zijn, maar het is niet objectief. Als je het echt wilt onderscheiden dan moet je gaan kijken naar: hoe formuleren leefgroep werkers hun werk en waarin verschilt dat dan. Want anders heb je de perceptie van de gezinshuisouders over een leefgroep werker. Wat je dan zou kunnen doen is dat je vanuit de theoretische kennis iets schrijft over wat groepsleiders doen en dat je dat gebruikt als basis. Tegenover dit theoretische stuk kun je de mening van de gezinshuisouders zetten”* (Voor5, 5.27-5.28).

6.3 Werktijden

Een groot verschil tussen een leefgroep werker en een gezinshuisouder is dat een pedagogisch medewerker vastgestelde werktijden heeft. Er is op een leefgroep dus sprake van wisseling van opvoeders. Daarentegen zijn gezinshuisouder 24 uur per dag en zeven dagen per week beschikbaar voor het kind. Artikel 16.1 uit de CAO jeugdzorg 2010-2011 zegt het volgende (Jeugdzorg Nederland; Abvakabo FNV; CNV Publieke Zaak; FBZ, 2011):

Hoofdstuk III Tijd

Artikel 16 Arbeidsduur

1. De arbeidsduur bedraagt voor de werknemer met een volledig dienstverband gemiddeld 36 uur per week.
2. Onder arbeidsduur vallen ook het houden van spreekuren en het deelnemen aan direct uit de werkzaamheden voortvloeiende vergaderingen en aan verplichte bijscholing.
3. De werknemer kan kiezen voor een werkweek van maximaal 40 uur als de werkgever

hiermee instemt. De met de arbeidsduur samenhangende arbeidsvoorwaarden worden dan naar evenredigheid verhoogd. Jaarlijks heeft de werknemer het recht deze keuze ongedaan te maken en terug te keren naar een 36-urige werkweek.

Uit dit artikel blijkt dat een pedagogisch medewerker conform de CAO jeugdzorg 2011-2013 maximaal 36 uur per week mag werken. Daarin kan de werknemer wel kiezen voor een werkweek van maximaal 40 uur, in overleg met de werkgever. Weterings zegt hierover: *“Een groot verschil met vroeger is dat groepsleiders per dag en week veel langer beschikbaar konden zijn voor de kinderen dan nu het geval is. In het kader van Europese regelgeving mag een groepsleider niet langer dan dertien uur achterelkaar werken. Dit heeft tot gevolg gehad dat voor het kind de wisseling van groepsleiders is toegenomen. Dit belemmert het ontstaan van enige band met het kind”* (Voor5, 5.1). Gezinshuisouders zijn daarentegen 24 uur per dag en zeven dagen per week beschikbaar voor het kind, wat neerkomt op 168 uur per week. Hier zit een wezenlijk verschil in. Zoals Luesink in het interview zegt: *“Als je kijkt naar het beroep van gezinshuisouders zie je de verwevenheid van werk en privé; de dimensie dat het 24x7 is”* (Doet2, 2.11 2.13). De verwevenheid van werk en privé, waar Luesink over spreekt, komt met name door de dimensie van het 24 uur per dag en zeven dagen per week aanwezig zijn voor het kind.

6.4 Continuïteit

Uit de afgenomen interviews komt naar voren dat gezinshuisouders continuïteit kunnen bieden aan het kind dat bij hen geplaatst is. De gezinshuisouders zijn in de veronderstelling dat dit op een leefgroep niet mogelijk is, omdat daar sprake is van meer wisselingen van opvoeders. Een groepsleider op een leefgroep draait een dienst en gaat vervolgens naar huis en komt een dag, meerdere dagen of zelfs weken later, terug. Gezinshuisouders zijn daarentegen 24 uur en zeven dagen in de week beschikbaar voor het kind. Het onderzoek naar de effectiviteit en de mogelijke werkzame elementen van gezinshuizen, dat door de Nederlandse Jeugdinstituut is uitgevoerd, ondersteunt dit (Baat, Berg-le Clercq, & Steege, Wat werkt in gezinshuizen?, 2012). Een van de geïnterviewde gezinshuisouders zegt hierover het volgende: *“Wij zijn 24 uur beschikbaar. Wij zijn er gewoon, altijd. Dus als er ‘s nachts iets gebeurd, hebben ze niet een andere groepsleider. Dan zit je op de continuïteit. Dat is ook wel wat één van de kinderen als reactie gaf: ‘Hier heb ik tenminste steeds dezelfde’. Dan kun je rust aanbieden”* (Ede2, 2.57).

Daarnaast komt in het onderzoek, naar de effectiviteit en de mogelijke werkzame elementen van gezinshuizen, naar voren dat het belangrijkste verschil met leefgroepen de kleinschaligheid is. In gezinshuizen worden slechts drie tot zes kinderen geplaatst. Op leefgroepen is plaats voor gemiddeld zes tot tien kinderen (Slot & Spanjaard, 2009). Doordat er in een gezinshuis geen sprake is van wisseling van opvoeders en er sprake is van minder grote groepen, kan een gezinshuis meer rust en continuïteit bieden aan het kind. Verschillende gezinshuisouders geven aan dat wisselingen op de leefgroep, zowel qua opvoeders en kinderen, ervoor zorgen dat er sprake is van een onrustige groepsdynamiek. Dat er leefgroepen zijn met veel geplaatste kinderen met dezelfde leeftijden, kan mede zorgen voor een onrustige groepsdynamiek. Slot en Spanjaard (2009) schrijven in hun boek dat leefgroepen vaak horizontaal zijn, dat wil zeggen dat kinderen en jongeren van ongeveer dezelfde leeftijd in één leefgroep zitten. Een gezinshuisouder zegt hierover in het interview: *“Het is bij voorbaat niet normaal dat je met dezelfde leeftijdsgenoten samen zit en dat je wisselende opvoeders hebt waar je geen band mee op kunt bouwen. Veel kinderen bij ons komen uit een leefgroep, waarbij het doel voor hun was om de groepsleider te omzeilen”* (Kam7, 7.41). Een gezinshuis heeft geen wisselingen in opvoeders en het kind verblijft langdurig in hetzelfde gezinshuis (Bartelink, 2011), wat zorgt voor meer continuïteit. Bowlby, grondlegger van de hechtingstheorie, gaat in zijn theorie sterk uit van continuïteit, omdat er verband gelegd wordt tussen bepaalde eigenschappen in de kindertijd en eigenschappen later (Kohnstamm, 2002).

6.5 Gehechtheid- en opvoedingsrelatie

Het kind heeft verschillende ontwikkelingsstaken die hij zo goed mogelijk moet volbrengen om optimaal en adequaat te ontwikkelen (Klomp, 2012). Voorwaarden voor de ontwikkeling van het kind is een gehechtheidsrelatie van het kind met zijn primaire verzorger(s). Een veilige gehechtheidsrelatie geeft het kind vertrouwen in de ander, zelfvertrouwen, gevoel van eigenwaarde en bestaanszekerheid. Dit heeft het kind nodig om verder te kunnen ontwikkelen (Kohnstamm, 2002).

Weterings zegt dat emotionele beschikbaarheid naar het kind een voorwaarde is voor het ontwikkelen van een gehechtheidsrelatie. Dit betekent niet dat je als opvoeder 24 uur per dag praktisch aanwezig moet zijn, maar wel 24 uur emotioneel beschikbaar moet zijn voor het kind (Voor5, 5.2). Emotionele beschikbaarheid kan omschreven worden met het aanvoelen wat het kind nodig heeft, signalen en gedrag van het kind begrijpen en hier responsief op reageren (Zaal, Boerhave, & Koster, 2009). Daarnaast is de continuïteit en duurzaamheid van de relatie van de primaire verzorger met het kind van groot belang, omdat het kind onder deze conditie vertrouwen in de ander kan opbouwen en ook in zichzelf. Hij ervaart dat hij 'van belang' is voor deze primaire verzorger.

De primaire verzorger heeft dus de cruciale taak om het kind een gehechtheidsrelatie op te bouwen. Wanneer dit niet geboden wordt, zal dit de gehele ontwikkeling van het kind verstoren, waardoor het kind op latere leeftijd niet adequaat kan functioneren in de samenleving en moeite heeft met het aangaan van relaties met anderen (Klomp, 2012). Een gezinshuisouder is 24 uur en zeven dagen in de week emotioneel beschikbaar voor het kind. Dit is het voornaamste verschil met leefgroep werkers op behandelgroepen die wisselende diensten hebben. Buiten deze werktijden kan de leefgroep werker onder andere niet in gaan op signalen van het kind en kan hij geen troost en nabijheid bieden op het moment dat het kind dat nodig heeft. Hierdoor kan gedacht worden dat gezinshuisouders beter in staat zijn om een gehechtheidsrelatie met het kind aan te gaan dan leefgroep werkers. Wanneer een gehechtheidsrelatie ontstaat zal het kind die liefde en aandacht van de primaire verzorger willen behouden. Om dat te behouden gaat het zich richten naar de wensen van deze verzorger. De gehechtheidsrelatie wordt daarmee ook een opvoedingsrelatie. Het kind laat zich gezeggen en stimuleren en het kind kan op een veilige manier strijden voor autonomie (Klomp, 2012). Weterings zegt het volgende over het ontstaan van een gehechtheids- en opvoedingsrelatie : *“Je gaat iets doen of laten voor een ouder (of partner) als je weet dat die om jou geeft. Als die niet om je geeft, dan ga je toch je gedrag daar niet aan aanpassen? Dat ga je pas doen als je merkt dat die ander om je geeft en er is als je hem nodig hebt. Onder deze voorwaarde kan een kind zich ontwikkelen: ‘Als ik het zo doe, dan krijg ik positieve aandacht en dat is fijn.’ Het kind is dan bereid om gezag van deze primaire verzorger te aanvaarden en zich door hem te laten leiden. Door gehechtheid aan een primaire verzorger wordt opvoeding mogelijk. Door een gehechtheids- en opvoedingsrelatie kan een veilige gehechtheid ontstaan omdat het kind zich begrensd en veilig weet binnen zijn relatie met zijn primaire verzorger. Dan krijg je een positieve spiraal in de ontwikkeling van het kind”* (Voor5, 5.16).

6.6 Langdurige en blijvende relatie en geen leeftijdsgrens

Gezinshuisouders geven aan dat zij een langdurige relatie met het uit huis geplaatste kind kunnen aangaan. Een kind kan voor lange termijn geplaatst worden in een gezinshuis (Bartelink, 2011) in tegenstelling tot leefgroepen waar het kind voor ongeveer anderhalf jaar wordt geplaatst (Slot & Spanjaard, 2009). Daarnaast kunnen gezinshuisouders een blijvende relatie met het kind aan gaan, omdat in gezinshuizen in mindere mate dan bij leefgroepen sprake is van een leeftijdsgrens bij achttien jaar, zoals blijkt uit onderstaand stuk dat gaat over de wet op jeugdzorg: *“De wet op de jeugdzorg stelt dat de hoofdtak van de jeugdzorg de ondersteuning is van, en hulp aan jeugdigen tot 18 jaar, hun ouders, stiefouders of anderen die een jeugdige als behorende tot hun gezin verzorgen en opvoeden, bij opgroei- of opvoedingsproblemen, of dreigende zodanige problemen.*

Deze zorg kan voortduren tot na het 18^e levensjaar, mits de zorg al voor deze tijd gestart was. De jeugdzorg kan tot het 23^e jaar hervat worden binnen een half jaar na beëindiging als de zorg voor het 18^e levensjaar gestart was. (...) Een knelpunt in de kinderbeschermingswetgeving kan zijn dat een maatregel slechts tot de 18-jarige leeftijd kan gelden en opgelegd kan worden. Gezien de doorlooptijd voor het opleggen van een kinderbeschermingsmaatregel zouden instellingen mogelijk dit traject van 17+ niet meer in gang zetten” (Steketee, Vandenbroucke, & Rijkschroeff, 2009).

Volgens sommige gezinshuisouders hoeft het bereiken van de leeftijd van achttien jaar geen reden te zijn om het gezinshuis te verlaten. Een gezinshuisouder zegt daarover: *“Het doel is dat ik ze op hun achttiende in de maatschappij kan afleveren. En de leeftijd is bij ons niet een voorwaarde. Dat kan op hun 21e, maar ook op hun zeventiende zijn. Dus bij ons is het niet zo dat ze op hun achttiende het huis uit moeten” (Hou3, 3.32).* Een andere gezinshuisouder zegt hierover: *“Wanneer een kind hier weggaat betekent dit niet dat ze niet meer welkom zijn. Dat vinden kinderen heel raar. ‘Je woont hier niet meer’. Dan zeg ik van: ‘Ja, maar dan mag je hier wel langskomen’ ” (Hei1, 1.57).* Gezinshuisouders geven aan dat er dat er op de leefgroep veel kinderen met dezelfde problematiek bij elkaar zitten en daar kunnen de kinderen elkaar in versterken (Yss4, 4.1 / Drie8, 8.87).

Uit onderzoek komt naar voren dat pleegkinderen pas na drie jaar in een pleeggezin opvallend minder ontwikkelingsproblemen vertonen (Klomp, 2012). Klomp zegt hierover: *“Het zal veel tijd en inspanning kosten voordat een veilige gehechtheidsrelatie zal ontstaan en het kind zich adequaat kan ontwikkelen”.* Een uitspraak van één van de gezinshuisouders in een interview geeft weer dat een gehechtheidsrelatie een jarenlang proces kan zijn: *“Er zijn kinderen die hier al jaren lang wonen en die inmiddels al een stukje hechting met mij zijn aangegaan (...)” (Elc6, 6.12).* De mogelijkheid tot een langdurige plaatsing in een gezinshuis vergroot de kans tot het ontstaan van een gehechtheidsrelatie en opvoedingsrelatie. Uit ander onderzoek van het NJI blijkt juist dat het kind het meest gebaat is bij een zo normaal mogelijke opvoedingssituatie, wat onder andere inhoudt dat het kind zo min mogelijk overgeplaatst wordt, zo snel mogelijk duidelijk is waar het kind permanent zal verblijven en dat het kind zo veel mogelijk te maken heeft met een vaste opvoeder (Bartelink, 2011). Uit dit onderzoek blijkt dat gezinshuisouders in staat zijn een gezinsklimaat te creëren en dat het kind voor langdurige tijd in hetzelfde gezinshuis verblijft (Bartelink, 2011). Hieruit kan geconcludeerd worden dat in een gezinshuis een langdurige relatie met het kind wordt aangegaan.

6.7 Gezinskwaliteiten

Daarnaast zijn gezinshuisouders in staat om gezinskwaliteiten te integreren. De gezinshuisouders geven in de interviews aan dat ze meer gezin zijn en meer het normale leven spiegelen en integreren dan op een leefgroep mogelijk is. Een gezinshuisouder zegt hierover: *“In feite bootsen wij een normaal gezin na. We zijn niet een normaal gezin, maar toch zijn we een gewoon gezin” (Ede2, 2.10).* Uit onderzoek van het NJI komt naar voren dat het erop lijkt dat kinderen het meest gebaat zijn bij een zo normaal mogelijke opvoedingssituatie (Bartelink, 2011). Gezinshuisouders zijn van mening dat dit gewone leven in een gezinshuis beter te realiseren is dan op een leefgroep, omdat ze op zoek zijn naar het zo ‘normaal’ mogelijke. Een gezinshuisouder gaf het voorbeeld van het doen van boodschappen tussendoor en dat kinderen op een leefgroep dat niet zo meekrijgen, omdat een groepsleider dat in zijn vrije tijd doet (Hei1, 1.59). Het kind komt op deze manier wel in aanraking met het dagelijkse normale leven. Ter Horst (2006) schrijft het volgende in zijn boek, dat gaat over het herstel van het gewone leven: *“Maar eerst is er altijd nodig dat wordt nagegaan of het gewone, alledaagse, voor de hand liggende wel in orde is (...). Het gewone is een voorwaarde voor het bijzondere”.* De vraag die Ter Horst (2006) centraal stelt in zijn boek is wat de opvoeder kan doen als het gaat over het herstel van het gewone leven. Een opvoeder kan soms vastlopen in de opvoeding van het kind, zodat er allerlei ingewikkelde therapieën nodig zijn. Hij stelt dat eerst gekeken moet worden naar het leven van alledag.

6.8 Goedkopere zorg

Een ander aspect waarin gezinshuizen zich onderscheiden ten aanzien van behandel leefgroepen is de goedkopere zorg die zij kunnen bieden: *“Ja, het gezinshuis is een hele goedkope manier van zorg”* (Glind9, 9.96). Besten zegt hierover het volgende in het tijdschrift Binnenlands Bestuur: *“Als gemeenten deze uitdaging aangaan, is dat gunstig voor de kinderen én voor de samenleving. Opvang van kinderen in een gezinshuis is namelijk ook kostenbesparend. Die besparing zit hem onder andere in lagere personeelskosten. Twee vaste opvoeders (de gezinshuisouders) delen 24 uur per dag, 7 dagen per week, het leven met uit huis geplaatste kinderen. Er is geen wisseling van personeel, geen overdracht en er zijn weinig protocollen. Wel gelden hoge kwalificatie-eisen, is er een professionele selectie, een vastgesteld kwaliteitsbeleid (middels een specifiek keurmerk) en een goed toezicht kader. Gezinshuisouders ontvangen een inkomen dat gebaseerd is op een gewone werkweek. Dat levert een aanzienlijke besparing op, omdat niet ieder zorguur apart vergoed hoeft te worden. Omdat gezinshuizen in hoge mate zelforganiserend zijn, wordt ook flink bespaard op organisatiekosten. Steeds meer toegelaten zorgaanbieders kiezen nu al voor de opvang van uit huis geplaatste kinderen in gezinshuizen”* (Besten, 2012).

6.9 Overzicht

Gezinshuisouders geven aan dat ze het idee hebben dat ze meer overzicht hebben over de ontwikkeling van het kind, omdat ze een continue factor zijn voor het kind. Ze zijn 24 uur en zeven dagen per week in contact met het kind en er is geen sprake van wisseling van opvoeders. In een leefgroep is de ene leefgroep werker na een bepaalde tijd weg, omdat zijn dienst is afgelopen. Hierdoor worden er dingen overgedragen naar de volgende groepsleider die dienst heeft. In die overdracht kunnen er dingen aangegeven worden, maar kan het ook zijn dat de andere groepsleider daar niet veel mee kan of een andere aanpak daarin heeft. Het kan zijn dat er informatie weg valt wat essentieel had kunnen zijn. Een gezinshuisouder zegt hierover het volgende: *“Ja, ik denk dat het wel een kracht van het gezinshuis is, dat wij meer overzicht hebben. Mijn werk is niet overdraagbaar. Op een groep moet je toch rapporteren wat je gedaan hebt”* (Glind9, 9.97). Gezinshuisouders hebben daardoor het idee dat ze meer overzicht hebben over het hele gebeuren. Een gezinshuisouder benoemt: *“Ik denk ook wel al die verschillende gezichten die de kinderen elke dag hebben. Deze kinderen proberen dan wel eens wat uit, dan denk ik: ‘Ja, dat zie je.’ Je hebt nooit zicht op het hele gebeuren en dat hebben wij wel”* (Hei1, 1.52).

6.10 Mogelijkheden van de leefgroep

Gezinshuisouders geven aan dat sommige kinderen lastig om kunnen gaan met de nabijheid die een gezinshuisouder in een gezinshuis biedt. Het kind krijgt dan meer te maken met een gezinssituatie. In een interview geeft een gezinshuisouder aan dat er op een leefgroep meer afstand is tussen de opvoeder en het kind, wat sommige kinderen ten goede komt (Glind9, 9.28). Daarin is het ook zo dat je als leefgroep werker meer ondersteuning hebt van collega's en een team. Als gezinshuisouder heb je minder contact met collega's en dat kan als een gemis worden ervaren.

6.11 Conclusie

In dit hoofdstuk is antwoord gegeven op de vraag wat het onderscheid is tussen gezinshuizen en leefgroepen. Gezinshuisouders werken 24 uur per dag en zeven dagen per week. Dit maakt een verschil met een leefgroep werker, omdat zij gemiddeld 36 uur per week werken. Gezinshuisouders geven in de interviews aan dat ze in een gezinshuis continuïteit kunnen bieden, doordat in een gezinshuis geen sprake is van wisseling van opvoeders, een gezinshuis kleinschalig is en de kinderen er langdurig verblijven. Gezinshuisouders zijn emotioneel, en vaak ook praktisch, beschikbaar voor het kind wat volgens hen het grootste verschil is in vergelijking met een leefgroep. Deze beschikbaarheid en continuïteit zijn voorwaarden voor het ontstaan van een gehechtheidsrelatie tussen de gezinshuisouder en het geplaatste kind, die vaak verschillende plaatsingen hebben meegemaakt en onveilig gehecht zijn. Een veilige hechting is een voorwaarde

voor het kind om zich verder te kunnen ontwikkelen. Na het ontstaan van een gehechtheidsrelatie zal er meer wederzijdse wederkerigheid ontstaan en dit leidt tot een opvoedingsrelatie. In een gezinshuis is minder sprake van een grens bij achttien jaar en dit wordt bij leefgroepen wel gehanteerd. Het bereiken van de leeftijd van achttien jaar betekent dus niet automatisch dat het kind het gezinshuis moet verlaten en hierdoor kan beter aangesloten worden bij de ontwikkeling en mogelijkheden van het kind. Dit betekent ook dat gezinshuisouders een langdurige en blijvende relatie met het geplaatste kind kunnen aangaan en als netwerk en reverentie kunnen blijven functioneren. Het werk van gezinshuisouders heeft een extra dimensie, omdat werk en privé door elkaar verweven zijn. Gezinshuisouders zijn hierdoor in staat om het gezinshuiskind te spiegelen aan het gezonde, het 'normale'. Dat wil zeggen dat ze in staat zijn om gezinskwaliteiten te integreren. Daarnaast is een gezinshuis goedkoper dan de reguliere zorg. Als laatst geven gezinshuisouders aan dat ze het idee hebben meer overzicht te hebben over de ontwikkeling van het kind, omdat ze 24 uur en zeven dagen per week beschikbaar zijn. Er is geen wisseling van opvoeders en er hoeft niets overgedragen te worden naar andere collega's. Er wordt door gezinshuisouders opgemerkt dat er kinderen zijn die in een gezinshuis teveel nabijheid ervaren. Op een leefgroep is meer afstand tussen het kind en opvoeder, wat sommige kinderen ten goede komt. Ook de ondersteuning van een team en collega's kan als gemis worden ervaren door gezinshuisouders.

H7 Conclusie

Hoofdvraag: 'Wat is een deel van de inhoud van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder in Nederland?'

Het beroepsprofiel van de gezinshuisouder wordt gestart met een voorwoord, inhoudsopgave en inleiding. In de inleiding wordt de aanleiding tot het schrijven van het beroepsprofiel beschreven. Daarna volgt er in het beroepsprofiel een hoofdstuk waarin de huidige ontwikkelingen worden beschreven waar een gezinshuisouder mee te maken heeft, zoals maatschappelijke ontwikkelingen. In het volgende hoofdstuk wordt de positiebepaling van de gezinshuisouder beschreven. In het vierde hoofdstuk worden de kerntaken en taken beschreven aan de hand van drie domeinen. Iedere kerntaak wordt kort toegelicht en daarnaast worden per kerntaak de onderliggende taken, het niveau, de betrokkenen, de keuzes en dilemma's en rollen beschreven. Als laatste worden de kernopgaven, ook wel keuzes en dilemma's genoemd, beschreven en worden competenties van de gezinshuisouder in het daarop volgende hoofdstuk weergegeven. Er wordt afgesloten met een literatuurlijst, begrippenlijst en eventuele bijlagen. Bij het eindverslag wordt apart een lay-out van de opzet van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder geleverd.

Uit de drie iteratieronden zijn vijf kerntaken geformuleerd met de onderliggende taken. Hieronder worden de kerntaken en onderliggende taken van de gezinshuisouder schematisch weergegeven.

Domein A. Inhoud van de zorg

- ✓ Kerntaak 1: Een veilig thuis bieden
 - Emotionele veiligheid bieden
 - Veilig leefklimaat bieden
 - Structuur bieden
 - Signaleren
 - Inspelen op de voorgeschiedenis
- ✓ Kerntaak 2: Opvoeden
 - Spiegelen aan het gezonde
 - Identiteitsontwikkeling stimuleren
 - Krachten versterken
 - Zelfredzaamheid bevorderen
 - Praktische zorg bieden
 - Sociale vaardigheden aanleren
 - Sociaal netwerk van het kind stimuleren
- ✓ Kerntaak 3: Biologische familie een plek geven
 - Loyaliteit begeleiden
 - Meerzijdig partijdig zijn
 - Aansluiting zoeken
 - Investeren in oudercontact
 - Communiceren
 - Grenzen stellen

Domein B. Organisatie van de zorg

- ✓ Kerntaak 4: Samenwerken
 - Overleggen
 - Afstemmen
 - Open communiceren
 - Taken kaderen
 - Feedback ontvangen
- ✓ Kerntaak 5: Ondernemerschap
 - Organiseren
 - Mensen aansturen
 - Kwaliteitszorg bieden
 - Rapporteren
 - Verantwoording afleggen, zowel algemeen als financieel
 - Netwerken

Domein C. Professionalisering van het beroep

- ✓ Kerntaak 6: Professionaliseren
 - Bijvoorbeeld: intervisie en supervisie volgen
- ✓ Kerntaak 7: Reflecteren
 - Bijvoorbeeld: eigen aandeel zien

Bij domein C moet de kanttekening gemaakt worden dat professionalisering als voorwaarde is benoemd door gezinshuisouders en niet als kerntaak. Bij vervolgonderzoek moet onderzocht worden of professionaliseren en reflecteren ook als kerntaken beschreven kunnen worden.

In de interviews zijn voorwaarden benoemd door de gezinshuisouders, die belangrijk zijn bij de uitvoering van het beroep. Allereerst noemen de gezinshuisouders dat ze vitaliteit een voorwaarde vinden. Vitaliteit zorgt ervoor dat de gezinshuisouder niet opgebrand raakt en het systeem van het gezinshuis invalt. De verwevenheid van werk en privé zorgt ervoor dat de biologische kinderen van de gezinshuisouder ook te maken heeft met de gezinshuiskinderen. Het is daarom van belang dat de gezinshuisouder alert blijft op het welbevinden van hun eigen kinderen. Het blijven leren en professionaliseren is ook een voorwaarde voor het beroep. Dit zorgt ervoor dat de gezinshuisouder zijn of haar handelen steeds kan verbeteren in het belang van het kind. Daarnaast is reflecteren in denk en handelwijze belangrijk, zodat de gezinshuisouder zijn eigen aandeel in een situatie ziet en handelen aanpast op het kind. De gezinshuisouders benoemen dat het bieden van basisveiligheid een voorwaarde is voor de verdere opvoeding. Als laatste noemen ze dat het hebben van een prettige leefruimte met genoeg bewegingsvrijheid een voorwaarde is om hun beroep uit te kunnen voeren.

Een gezinshuis onderscheidt zich volgens eigen zeggen op verschillende punten van een leefgroep. Zij kunnen met name continuïteit bieden, doordat de gezinshuisouders 24 uur en zeven dagen per week aanwezig zijn. Er is geen wisseling in begeleiders en er hoeft niets overgedragen te worden aan collega's. Hierdoor zijn ze emotioneel altijd beschikbaar voor het kind. Dit maakt een gehechtheidsrelatie tussen de gezinshuisouder en het gezinshuiskind mogelijk, wat een voorwaarde is de ontwikkeling van het kind. In een gezinshuis is het bereiken van de leeftijd van achttien jaar geen reden dat het kind het gezinshuis moet verlaten. De gezinshuisouder kan een langdurige en blijvende relatie met het kind aangaan, in tegenstelling tot een leefgroep werker.

De gezinshuisouder spiegelt het kind aan het gezonde leven, dat wil zeggen dat ze in staat zijn om gezinskwaliteiten te integreren. Een gezinshuis is goedkopere zorg dan de reguliere zorg. De positieve elementen van de leefgroep worden door gezinshuisouder ook benoemd, zoals dat er op een leefgroep meer afstand is tussen de opvoeder en het kind wat soms ten goede kan komen van het kind. Daarnaast kan ondersteuning van een team of collega als gemist worden ervaren door een gezinshuisouder.

H8

Discussie

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt stil gestaan bij de aandachtspunten van dit onderzoek. Daarnaast worden de beperkingen van de onderzoeksmethode beschreven.

8.2 Aandachtspunten van het onderzoek

We hebben dit onderzoek met enthousiasme ontvangen, maar we wisten op dat moment nog niet precies wat een beroepsprofiel inhield en welk onderzoek het zou eisen. Hoekman, schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker, wees ons erop dat hij twee jaar bezig is geweest met het schrijven van een beroepsprofiel. De illusie dat wij binnen drie maanden een geheel beroepsprofiel konden gaan schrijven hebben wij daarom al snel laten varen. Hoekman wees ons er tevens op dat het schrijven van het hoofdstuk met de kerntaken en taken ook niet haalbaar is binnen drie maanden. Het vraagt veel onderzoek om dit goed onderbouwd en breed gedragen te krijgen. Wij bleven de wens om dat hoofdstuk te kunnen schrijven wel houden. Achteraf gezien beseffen wij nu ook dat deze wens niet haalbaar is. Daarbij speelt ook het gegeven dat wij niet alleen een deel van het beroepsprofiel moeten schrijven, maar vanuit school ook van ons wordt verwacht om alle informatie in een scriptie te verwerken. Dit onderzoek kan gezien worden als een opzet van het totale onderzoek naar het beroepsprofiel voor de gezinshuisouder. Hiermee is een mooie stap gezet in de ontwikkeling van het beroepsprofiel. Op de informatie die in dit onderzoek verkregen is kan verder worden geborduurd. Dat betekent dat de probleemstelling nog niet volledig is beantwoord, maar dit is in de toekomst wel mogelijk. In hoofdstuk negen worden aanbevelingen gegeven voor beroepsvereniging Present 24x7, waarmee zij het onderzoek kunnen overnemen en het met een goed resultaat kunnen afronden.

Uit de gehouden interviews is veel informatie gekomen die nodig is voor het beroepsprofiel, maar wat niet verwerkt kon worden in ons scriptie. Er is onder andere informatie verzameld over de complexiteit van het beroep, de rollen van de gezinshuisouder en de betrokkenen rondom het kind en de gezinshuisouder. In het labeloverzicht is deze informatie terug te vinden. Aanbevelingen over het gebruik van deze informatie volgt in hoofdstuk negen. Deze brede verzameling van informatie had voorkomen kunnen worden door ons onderzoek nog meer in te kaderen. Achteraf gezien hadden wij hierdoor meer tijd over gehouden en bijvoorbeeld nog een iteratieronde kunnen houden. Tijdens het onderzoek was echter zeer lastig in te schatten hoeveel informatie wij konden gaan verwerken. Dit kwam door onze onbekendheid met deze opdracht en de breedte van de opdracht.

Voordat we daadwerkelijk informatie voor het beroepsprofiel van de gezinshuisouder konden gaan verzamelen hebben wij eerst deelvraag één beantwoord. Dit was nodig om duidelijk te krijgen welke informatie een beroepsprofiel bevat en dit was leidend bij ons verdere onderzoek. We waren in eerste instantie van mening dat een opdeling van ongeveer vijf kerntaken met daaronder de taken voldoende zou zijn. Verder in het onderzoek kwamen wij erachter dat bij de meeste beroepsprofielen drie taakgebieden/domeinen worden gehanteerd, waaronder de kerntaken en hun taken weer worden opgedeeld. De drie domeinen die worden gehanteerd zijn: inhoud van de zorg, organisatie van de zorg en professionalisering van de zorg. Het aantal kerntaken per domein verschilt per beroepsprofiel dat wij hebben onderzocht. Bij het eerste domein, inhoud van de zorg, zijn dit gemiddeld twee tot vijf kerntaken. Bij het tweede domein, organisatie van de zorg, zijn dit er gemiddeld één tot drie. Het derde domein, professionalisering van het beroep, zijn dit er gemiddeld één tot vier. Aangezien de opdeling van domeinen in de meeste beroepsprofielen wordt gehanteerd zijn wij van mening dat het aan te bevelen is om dit

ook te hanteren in het beroepsprofiel van de gezinshuisouder in Nederland en dat dit de professionaliteit van het beroepsprofiel vergroot. Om deze reden hebben wij de hantering van de domeinen later in het onderzoek toegevoegd bij de beantwoording van deelvraag één. De beschrijving van de componenten van het beroepsprofiel is dus volledig en dit hoofdstuk kan als leidraad gebruikt worden voor het opbouwen van het beroepsprofiel. Wanneer wij eerder achter deze ontdekking waren gekomen hadden wij ons bij de vraagstelling in de interviews laten leiden door de domeinen, zouden wij meer kerntaken hebben geformuleerd en zouden wij minder vragen gesteld hebben over andere onderwerpen zoals complexiteit en rollen. Alle informatie die is verwerft kan echter wel worden gebruikt bij het vervolgonderzoek. Dit betekent dat het wel bruikbare informatie is. De gehanteerde iteratieve onderzoeksmethode kan door beroepsvereniging Present 24x7 voortgezet worden, want het is gebleken dat dit een effectieve onderzoeksmethode is. Het betrouwbaarheidsgehalte wordt met deze methode vergroot. Een concrete aanbeveling hierover kunt u terug vinden in hoofdstuk negen.

8.3 Beperkingen van de onderzoeksmethode

Een ander aandachtspunt is dat wij bij de interviews niet altijd door hebben kunnen vragen. Dit heeft te maken met de vele vragen die wij in een tijdsbestek van een uur, met een uitloop van ander half uur, behandeld moesten hebben. Langere interviews konden wij niet behandelen binnen de drie maanden die we voor deze afstudeeropdracht hebben gekregen. Ook werd het doorvragen bemoeilijkt door de vele ervaringsverhalen van de gezinshuisouders. Deze verhalen waren helpend om een beter beeld te krijgen van de kerntaken, maar worden niet meegenomen bij de beantwoording van de deelvragen. De ervaringsverhalen namen veel tijd in beslag wat de mogelijkheid tot doorvragen verminderde. Daarnaast liepen wij er tegenaan dat er tijdens de interviews soms sprake was van ruis, waardoor de opnames soms moeilijk verstaanbaar waren.

De beantwoording van deelvraag vier is niet geschikt voor het beroepsprofiel, maar was voor ons als SPH studenten wel relevant en passend bij de afstudeercriteria die ons vanuit de Christelijke Hogeschool te Ede zijn gegeven. Bij de beantwoording hebben wij alleen gebruik gemaakt van de mening van gezinshuisouders. Dit hebben wij onderbouwd met theorie. Hierdoor is er maar één kant belicht, namelijk die van de gezinshuisouders en niet die van de leefgroep werkers. Er was niet voldoende tijd om interviews af te nemen onder leefgroep werkers, waarmee de andere kant belicht zou kunnen worden. Om het betrouwbaarheidsgehalte groter te maken bij de beantwoording van deelvraag vier is het van belang dat de mening van leefgroep werkers tegenover die van de gezinshuisouders worden gezet. Hier komen wij in hoofdstuk negen kort op terug.

8.4 Verantwoording overschrijding aantal pagina's

Het aantal pagina's is overschreden. Dit komt omdat deelvraag twee een grote deelvraag was. We hebben hiervoor toestemming gekregen van onze afstudeerbegeleider. Alle beschreven informatie is relevant en hierdoor kon het aantal pagina's niet ingekort worden.

H9 Aanbevelingen

9.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden aanbevelingen gegeven voor een vervolgonderzoek en de gehanteerde onderzoeksmethode.

9.2 Aanbevelingen wat betreft de gehanteerde onderzoeksmethode en vervolgonderzoek

We hebben gebruik gemaakt van een iteratieve onderzoeksmethode. Deze onderzoeksmethode bestaat uit meerdere ronden, waarbij iedere ronde de informatie van de vorige ronde gecontroleerd wordt. De resultaten worden aangepast en aangevuld. Deze onderzoeksmethode sluit naar onze mening goed aan bij de onderzoeksvraag, omdat hiermee mogelijk wordt gemaakt de verzamelde informatie steeds verder aan te vullen, de betrouwbaarheid van de informatie te controleren en de draagbaarheid te vergroten. We willen beroepsvereniging Present 24x7 adviseren om de iteratieve onderzoeksmethode verder voort te zetten. Dit kan gedaan worden door middel van interviews, maar bijvoorbeeld ook door discussiemomenten te plannen met diverse leden van de beroepsvereniging en daarbuiten (Roes & Genugten, 2005). We raden aan om gedragsdeskundigen uit te nodigen, zodat de mening van deskundigen op het gebied van het beroep van de gezinshuisouder meegenomen worden. Tijdens deze discussies kan de mening van een grotere groep gevraagd worden over de kerntaken en onderliggende de taken. Wanneer dit verwerkt is kan het in een andere groep weer ter discussie gelegd worden. Bij het vormen van deze discussiegroepen is het belangrijk om een diverse groep te vormen en iedere keer een gelijk aantal mensen uit te nodigen.

9.3 Aanbevelingen wat betreft vervolgonderzoek

9.3.1 Domeinen-taakgebieden onderzoeken

Zoals in hoofdstuk acht werd beschreven is het aan te raden om bij de volgende iteratieronden de opdeling in domeinen te hanteren. De vijf kerntaken die uit de eerste drie deelvragen zijn geformuleerd kunnen onderverdeeld worden onder deze drie domeinen. De kerntaken 'Veilig thuis bieden' en 'Opvoeden' vallen onder domein 'Inhoud van de zorg'. De kerntaken 'Samenwerken' en 'Ondernemen' vallen onder domein 'Organisatie van de zorg'. Bij de iteratieve onderzoeksmethode kan echter niet vastgehouden worden aan deze verdeling of benaming wanneer blijkt dat gezinshuisouders andere informatie gaan geven in de vervolgronden. Voor het domein 'Professionalisering van de zorg' zijn uit de eerste drie iteratieronden geen kerntaken gefilterd. Wel benoemden gezinshuisouders dat zij professionalisering, een lerende houding en reflecteren zien als voorwaarden voor hun beroep. Bij de volgende iteratieronden is het aan te bevelen om te controleren of gezinshuisouders er achter staan om deze voorwaarden als kerntaken te benoemen (Heerink, Pinkster, & Bratti-van der Werf, 2009). Dit moet expliciet benoemd worden door de gezinshuisouders.

9.3.2 Bestudering van gerelateerde beroepsprofielen

Voordat het vervolgonderzoek gestart wordt, raden wij aan om het beroepsprofiel van de jeugdzorgwerker niveau vier en vijf te bestuderen. Dit kan als inspiratie gebruikt worden bij het vinden van bewoording van de kerntaken. Tevens worden in deze bronnen ook de nodige competenties voor de uitvoering van deze beroepen beschreven. We raden aan om dit ook te bestuderen wanneer er onderzoek gedaan gaat worden naar de competenties van de gezinshuisouder. Boeken die aan te bevelen zijn:

- ✓ Titel: Basismateriaal voor opleiding en werkveld. Auteur: Piet Winkelaar. Jaar van uitgave: 2004. Uitgeverij: SWP.

- ✓ Titel: De creatieve professional – met afstand het meest nabij. Auteur: LOO SPH. Jaar van uitgave: 2009. Uitgeverij: SWP
- ✓ Titel: Werken in de SPH, creatief, mensgericht en methodisch. Auteur: Ineke Heemskerk, Romulus Petrina & Nanne Vosters. Jaar van uitgave: 2011. Uitgeverij: Coutinho

9.3.3 Enquête meenemen in onderbouwing

Aan het eind van het onderzoek is een enquête afgenomen onder gezinshuisouders in Nederland. In deze enquête worden de resultaten van de negen interviews gecheckt en kunnen gezinshuisouders aangegeven in welke mate zij de resultaten herkennen. Aan de hand van de resultaten van de enquête krijgt beroepsvereniging Present 24x7 een beeld van in hoeverre de resultaten van de interviews door iedereen worden bevestigd en of er aanpassingen en aanvullingen gedaan moeten worden bij het vervolgonderzoek. Wij waren niet in de mogelijkheid om de uitkomsten van de enquête te verwerken in dit eindverslag, wel zijn ze in bijlage K toegevoegd.

9.3.4 Gebruik overige informatie

We raden beroepsvereniging Present 24x7 aan om de verzamelde informatie, waarvoor in deze scriptie geen plaats is, te gebruiken voor de uitwerking van het beroepsprofiel. De informatie over de complexiteit van het beroep, de rollen van de gezinshuisouder en de betrokkenen rondom het kind en de gezinshuisouder moeten namelijk wel terug komen in het beroepsprofiel. De verzamelde informatie is terug te vinden in het labeloverzicht (bijlage H). In bijlage M is een CD terug te vinden met de data die gebruikt kan worden.

9.3.5 Vervolgonderzoek naar verdere beroepsprofiel

Het is beroepsvereniging Present 24x7 aan te bevelen om vervolgonderzoek te doen naar het verdere beroepsprofiel. Daar bedoelen we mee dat er vervolgonderzoek gedaan zal moeten worden naar de ontwikkelingen in de maatschappij, naar de positiebepaling van de gezinshuisouder, de kernopgaven waarmee de gezinshuisouder regelmatig in aanraking komt en naar de competenties van de gezinshuisouder. Vanuit de kerntaken en taken kunnen de competenties beschreven worden.

9.3.6 Informeren van deskundigen

We raden beroepsvereniging Present 24x7 aan om in gesprek te gaan met deskundigen met het opstellen van een beroepsprofiel. Dit was voor ons erg helpend bij de opstart van deze opdracht. Het consulteren van een deskundige kan het niveau van het onderzoek en het beroepsprofiel vergroten. Door middel van deze gesprekken kan duidelijk worden of de juiste koers nog wordt aangehouden, hoe het onderzoek het beste voortgezet kan worden en aan welke criteria het moet voldoen.

9.3.7 Opgestelde lay-out als richtlijn nemen

Bij dit onderzoek is als product een lay-out van het beroepsprofiel voor gezinshuisouders toegevoegd. We willen beroepsvereniging Present 24x7 aanraden om deze lay-out en opbouw van het beroepsprofiel te gebruiken. De beantwoording van deelvraag één was leidend voor de ontwikkeling van dit product. Bij de beantwoording van deze deelvraag is een vergelijking gemaakt tussen zeven beroepsprofielen en een raamwerk dat opgebouwd is uit een vergelijking van zestien beroepsprofielen.

9.3.8 Vervolgonderzoek onder leefgroep werkers

Wanneer men gebruik wil maken van de informatie die verzameld is bij deelvraag vier, is het aan te raden om eerst vervolgonderzoek te doen onder leefgroep werkers. Hiermee kunnen de meningen en werkzaamheden van gezinshuisouders en leefgroep werkers tegenover elkaar gezet worden. Hierdoor zal het betrouwbaarheidsgehalte van de informatie hoger worden.

Nabeschouwing

Met enige twijfel zijn we aan dit onderzoek begonnen, omdat wij niet bekend zijn met het schrijven van een beroepsprofiel. Gaandeweg werd deze twijfel omgezet in enthousiasme, wat met name veroorzaakt werd door de relevantie van dit onderzoek en door de gesprekken met verschillende gezinshuisouders. Het was een intensief proces, maar we kunnen het met tevredenheid afsluiten. We vonden het interessant en leerzaam om verschillende gezinshuisouders te spreken en tegelijkertijd een kijkje te mogen nemen in verschillende gezinshuizen. Hiermee hebben wij een goed beeld van het beroep van de gezinshuisouder gekregen. Tijdens de interviews merkten wij dat de gezinshuisouders een intensief beroep hebben en hierdoor werd onze waardering voor gezinshuisouders steeds groter.

In het beginstadium hadden we het idee dat wij een volledig beroepsprofiel op konden stellen, maar dit bleek een te grote opdracht te zijn. Hierdoor moesten wij onze ideeën en verwachtingen tijdens het proces bijstellen. We hadden van tevoren niet in de gaten hoe groot deze opdracht was en hoeveel tijd het vergt om een beroepsprofiel op te stellen. Hierdoor hebben we de focus van ons onderzoek met name op de kerntaken en taken van de gezinshuisouder gelegd.

We zijn blij dat er zoveel gezinshuisouders en andere betrokkenen mee wilden werken aan dit onderzoek en dat de interviews positief zijn verlopen. Door alle positieve reacties en goede communicatie onderling hebben wij een goed resultaat kunnen neerzetten. Wij zijn blij met alle inzichten en resultaten die dit onderzoek hebben opgeleverd. Op deze manier hebben wij een mooie bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het beroepsprofiel van de gezinshuisouder.

Wilma Mussche
Kirsten Polak

Mei, 2013

Bibliografie

- Alkema, E., Dam, E. v., Kuipers, J., Lindhout, C., & Tjerkstra, W. (2006). *Theorie en praktijk van het onderwijs in de basisschool*. Assen: Van Gorcum.
- Alliantie Kind in Gezin. (2013). *Achtergrond*. Opgeroepen op Januari 21, 2013, van Alliantie Kind in Gezin: <http://www.inhuisplaatsen.nu/over-ons/achtergrond>
- Alliantie Kind in Gezin. (2013). *Bouwen aan 10.000 inhuisplaatsingen*. Opgeroepen op Februari 1, 2013, van Alliantie Kind in Gezin: <http://www.inhuisplaatsen.nu/images/stories/docs/manifestalliantie%20kindingezin.pdf>
- Arensbergen, C. v., & Liefhebber, S. (2005). *Landelijk competentieprofiel beroepskrachten primair proces gehandicaptenzorg*. Opgeroepen op April 4, 2013, van Platform EMG: <http://www.emgplatform.nl/oudesite/pages/werkgroepen/Landelijk%20profiel%20gehandicaptenzorg.pdf>
- Arensbergen, C. v., Broeken, R., & Lammersen, G. (2006, Januari). *Beroepsprofiel tandarts algemeen practicus*. Opgeroepen op April 4, 2013, van MOVISIE: http://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Beroepsprofiel%20tandarts.pdf
- Audenrode, R. v., & Petit, A. (2006). *Persoonlijk en professioneel ontmoeten*. Apeldoorn: Garant.
- Baarda, D. G. (2009). *Basisboek Kwalitatief Onderzoek*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- Baart, A. (2004). *Een theorie van de presentie*. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.
- Baat, M. d., & Bartelink, C. (2012, September). *Wat werkt in de pleegzorg?* Opgeroepen op Mei 14, 2013, van Nederlands Jeugd Instituut: http://www.nji.nl/nji/dossierDownloads/Watwerkt_Pleegzorg.pdf
- Baat, M. d., Berg-le Clercq, T., & Steege, M. v. (2012). *Wat werkt in gezinshuizen?* Nederlandse Jeugdinstituut.
- Bartelink, C. (2011). *Uithuisplaatsing: wat werkt?* Nederlands Jeugdinstituut.
- Besten, G. (2013). *Gezinshuis draagt bij aan duurzame jeugdzorg*. Opgeroepen op Januari 17, 2013, van Alliantie Kind in Gezin: <http://www.inhuisplaatsen.nu/de-bouwplaats/bijdragen/de-antenne/108-gezinshuis-draagt-bij-aan-duurzame-jeugdzorg>
- Besten, G. (2012, September 26). *Investeer nu in duurzame opvang uithuisgeplaatste kinderen*. Opgeroepen op April 26, 2013, van Binnenlands Bestuur: <http://www.binnenlandsbestuur.nl/gezinshuizen>
- Boeije, H. (2008). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: denken en doen*. Den Haag: Boom/Lemma uitgevers.
- Boendermaker, L., Rooijen, K. v., & Berg, T. (2012, Augustus). *Residentiële jeugdzorg: wat werkt?* Opgeroepen op Mei 1, 2013, van Nederlands Jeugdinstituut: http://www.nji.nl/DossierDownloads/WATWERKT_RESIDENTI%C3%8BLEJEUGDZORG.PDF
- Bouhof, M., & Tromp, E. (2004, November). *Beroepsprofiel apothekersassistent*. Opgeroepen op April 4, 2013, van MOVISIE: http://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Profiel%20apothekersassistent.pdf
- Bryman, A. (2008). *Social Research Methods*. Oxford: Oxford University Press.
- Bunthof, A., & Visscher, Y. (2009). *Mens en recht*. Houten: Noordhoff Uitgevers.

Carrieretijger. (2013). *Feedback ontvangen*. Opgeroepen op Mei 14, 2013, van <http://www.carrieretijger.nl/functioneren/communiceren/mondeling/vaardigheden/feedback-ontvangen>

CBO. (2013). *Over het CBO*. Opgeroepen op Maart 05, 2013, van CBO: <http://www.cbo.nl/algemeen/Over-het-CBO/>

Coussens, A., Bruyne, S. d., Fréne, V. d., Descamps, J., Haegeman, P., Lauwers, M., et al. (2009). *Methodisch werken in de gezondheidszorg*. Apeldoorn: Garant.

Dam, J. v. (2012). Kinderen beter af in gezinsomgeving. *SOZIO SPH* , 6-8.

Deijkers, R. (2011, Juni 8). *Wie werkt waar?* Elsevier , p. 82.

Dijkman, K. (2006). *Beroepsprofiel van de maatschappelijk werker*. Utrecht: NVMW.

Dito, J., Stavast, T., & Zwart, D. (2008). *Basiszorg*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Eerenbeemt, E. v. (2011). *De liefdesladder*. Amsterdam: Archipel.

Encyclo MMXII . (2013). *Encyclo*. Opgeroepen op April 9, 2013, van <http://www.encyclo.nl/lokaal/10128>

Encyclo MMXII. (2013). *Encyclo*. Opgeroepen op Januari 24, 2013, van <http://www.encyclo.nl/lokaal/10128>

Faber, A., & Mazlish, E. (2007). *How2alk2kids: Effectief communiceren met kinderen*. Aalsmeer: Uitgeverij How2alk2kids.

Gardeniers, M., & Vries, A. d. (2011). *Factsheet Gezinshuizen*. De Glind.

gezinshuizen.com, R. e. (2011, 10). *factsheet Gezinshuizen*. Opgeroepen op Februari 6, 2013, van Gezinshuizen.com: http://www.inhuisplaatsen.nu/images/stories/docs/111031-factsheet_gezinshuis_def.pdf

Groen, M. (2006). *Reflecteren de basis*. Houten: Wolters Noordhoff.

Gualtherie van Weezel, T., & Heijne, S. (2011, September 24). Zes tips voor ene moderne toekomst. *Volkscrant* .

Ham, P. v. (2012, December 19). Present 24x7. *Zorg voor jeugd, kwaliteit, ISO-9001, keurmerk* . Alliantie Kind in Gezin.

Heerink, M., Pinkster, S., & Bratti-van der Werf, M. (2009). *Onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: Pearson Education Benelux.

Helm, G. v., Tol, N. v., & Stams, G. (2010, Juni 10). *De invloed van het orthopedagogisch klimaat in de residentiële* . Opgeroepen op Mei 1, 2013, van www.hsleiden.nl/aems/lectoraatResidentieleJeugdzorg/Leefklimaat.doc

Herk, J. v. (2002, Maart 4). *Raamwerk beroepsprofiel*. Opgeroepen op Januari 30, 2013, van <http://www.cbo.nl/Downloads/415/Raamwerk%20Beroepsprofiel.pdf>

Horst, W. t. (2006). *Het herstel van het gewone leven*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Hout, A. v., & Spinder, S. (2001). *De (gezins)voogd als jongleur*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Jeugdzorg Nederland; Abvakabo FNV; CNV Publieke Zaak; FBZ. (2011). *CAO Jeugdzorg 2011-2013*. Opgeroepen op April 25, 2013, van <http://www.fbz.nu/files/CAO's/Jeugdzorg/Cao%20Jeugdzorg%202011-2013.pdf>

- Klomp, A. (2012). *In gesprek met gezinshuisouders*. Leiden: Universiteit Leiden.
- Knape, H. T. (2013). *Beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker*. Opgeroepen op April 4, 2013, van NVAM: <http://www.nvam.nl/temp/573467386/Beroepsprofiel.pdf>
- Kohnstamm, R. (2002). *Kleine ontwikkelingspsychologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Kooiker, I. (2010). *Oriëntatie op sociaal pedagogische hulpverlening*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Liefhebber, S., Dam, C. v., & Waelput, A. (2005, December). *Beroepsprofiel verloskundige*. Opgeroepen op April 4, 2013, van KNOV: http://www.knov.nl/docs/uploads/Definitief_beroepsprofiel_versie_4_maart_2010.pdf
- Liefhebber, S., Mast, J., Haterd, J. v., Luijkx, J., Dam, C. v., & Verhagen, R. (2007, Juli 31). *Beroepscompetentieprofiel mbo-verpleegkundige*. Opgeroepen op April 4, 2013, van MOVISIE: [http://www.abvakabofnv.nl/3944/419044/185888/060312_bcp_mbo-verpleegkundige_vvt_definitief_2012_\(2\)_2\).pdf](http://www.abvakabofnv.nl/3944/419044/185888/060312_bcp_mbo-verpleegkundige_vvt_definitief_2012_(2)_2).pdf)
- MOVISIE. (2007). *beroepscompetentieprofiel MBO-verpleegkundige*. Utrecht: MOVISIE Beroepsontwikkeling en Vilans.
- MOVISIE. (2013). *Handreiking Maatschappelijke Ondersteuning*. Opgeroepen op Februari 14, 2013, van Movisie: http://pdf.swphost.com/Sozio/e-nieuwsbrief/Handreiking_maatschappelijke_ondersteuning.pdf
- Mulder, R., & Cate, R. t. (2006). *Innovatief ondernemen*. Amsterdam: Pearson Education Benelux.
- Nederlands Jeugd Instituut. (2013). *Gemeentelijk beleid*. Opgeroepen op Februari 1, 2013, van Kennis over jeugd en opvoeding: <http://www.nji.nl/eCache/DEF/63/258.html>
- Nederlands Jeugd Instituut. (2013). *Landelijk beleid*. Opgeroepen op Februari 1, 2013, van Kennis over jeugd en opvoeding: <http://www.nji.nl/eCache/DEF/35/251.html>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2013). *Definitie*. Opgeroepen op Januari 21, 2013, van Kennis over jeugd en opvoeding: <http://www.nji.nl/eCache/DEF/1/16/733.html>
- Petrus Canisius College. (2003). *Begrippenlijst kwaliteitszorg*. Opgeroepen op Mei 14, 2013, van <http://www.pcc.nu/Media/download/67/Begrippenlijst%20kwaliteitszorg.pdf>
- Ploeg, J. v. (2011). *De sociale ontwikkeling van het schoolkind*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Present 24x7. (2011). Opgeroepen op Januari 15, 2013, van Welkom bij 24x7: <http://www.present24x7.nu/nl/>
- Profi-leren. (2013). *Begeleiden bij ontwikkeling en opvoeding*. Opgeroepen op Mei 14, 2013, van http://www.profi-leren.nl/files/saw_dc14.pdf
- Regensburg, J. (2012, December 7). *Beroepsprofiel*. Opgeroepen op Februari 12, 2013, van Op weg naar erkenning: <http://imageconsultantsnl.com/2012/12/07/beroepsprofiel/>
- Roes, T., & Genugten, W. v. (2005, Juni). *Beroepstrots. Maatwerk*.
- Rudolphstichting. (2013). *Keurmerk voor gezinshuizen*. Opgeroepen op Mei 14, 2013, van Rudolphstichting: <http://www.rudolphstichting.nl/projecten/actueel/keurmerk>
- Slot, N., & Spanjaard, H. (2009). *Competentievergroting in de residentiële jeugdzorg*. Baarn: ThiemeMeulenhoff.

SOZIO. (2010, Oktober 25). 'Hulpverleners bekommeren zich te weinig om zichzelf'. Opgeroepen op April 26, 2013, van SOZIO SPH: <http://www.sozio.nl/hulpverleners-bekommeren-zich-te-weinig-om-zichzelf/1023777>

Steege, M. v. (2012). *Gezinshuizen in de jeugdzorg*. Opgeroepen op April 26, 2013, van Nederlands Jeugd Instituut: http://www.nji.nl/publicaties/Gezinshuizen_in_de_jeugdzorg.pdf

Steketee, M., Vandenbroucke, M., & Rijkschroeff, R. (2009, Augustus). *(Jeugd)zorg houdt niet op bij 18 jaar*. Opgeroepen op April 26, 2013, van Verwey-Jonker Instituut: http://www.verwey-jonker.nl/doc/jeugd/Jeugdzorg%20houdt%20niet%20op%20bij%2018%20jaar_2697.pdf

Talma, M., Arensbergen, C. v., Hollander, M. d., & Baan, D. (2011). *Tijd voor vitaliteit*. Opgeroepen op April 26, 2013, van MOVISIE: <http://www.movisie.nl/publicaties/tijd-vitaliteit>

Tjerkstra, W. (2006). *Meer dan onderwijs*. Assen: Van Gorcum.

Transitiebureau Jeugd. (2012, Oktober 5). *Actueel spoorboekje transitie jeugdzorg beschikbaar*. Opgeroepen op Januari 21, 2013, van http://www.vng.nl/files/vng/publicaties/2012/spoorboekje_transitie_jeugdzorg.pdf

Twynstra Gudde. (2013). *Geef feedback en v(erd)aag die ook*. Opgeroepen op Mei 14, 2013, van [http://www.twynstraguddekennisbank.nl/KB/Kennisbank-homepage/401-Projectmanagement/498-Samen-werken-aan-projecten-en-programmas/514-Geef-feedback-en-v\(erd\)raag-die-ook.html](http://www.twynstraguddekennisbank.nl/KB/Kennisbank-homepage/401-Projectmanagement/498-Samen-werken-aan-projecten-en-programmas/514-Geef-feedback-en-v(erd)raag-die-ook.html)

Verheij, F. (2005). *Integratieve kinder- en jeugdpsychotherapie*. Assen: Van Gorcum.

Verkuyten, M. (1999). *Etnische identiteit*. Amsterdam: Uitgeverij Het Spinhuis.

Vries, A. d. (2011, November 25). *Geschiedenis van gezinshuizen*. Opgeroepen op Februari 1, 2013, van https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:NyOexCii8K4J:www.gezinshuis.com/component/docman/doc_download/222-geschiedenis-gezinshuizen+geschiedenis+gezinshuizen&hl=nl&gl=nl&pid=bl&srcid=ADGEEShAOJwDmbsnUfwew5om8-7XldX-duo-oMnknrkoop4FRu7aAlpDiGXBK5pl-fXbO

Waterbley, A., & Keterlers, C. (2002). *Management*. Apeldoorn: Maklu uitgeverij.

Woorden.org MMXI. (2013). *Woorden Nederlandse Taal*. Opgeroepen op Mei 14, 2013, van <http://www.woorden.org/index.php?woord=zelfredzaamheid>

Zaal, S., Boerhave, M., & Koster, M. (2009, December). *Hechting, Basisveiligheid, Basisvertrouwen. Beleiding en behandeling. Een handreiking voor begeleiders en behandelaars*. Opgeroepen op April 25, 2013, van http://www.cordaan.nl/2637/3483/34158/boekje_hechting_2009.pdf

Zeeuw, J. d. (2013). *Het gewone leven georganiseerd*. Landelijk Expertisecentrum Sociale Interventies.

Bijlage A

Urenoverzicht afstuderen

Wie?	Wat heb ik gedaan?	Wanneer?	Hoeveel uur?	Totaal uur
Wilma				
	Gesprek met opdrachtgevers	14 januari	2,5 uur	2,5 uur
	Samen met Kirsten plan van aanpak nalezen/aanvullen	24 januari	3 uur	5,5 uur
	Feedback plan van aanpak, planning, mailen begeleiders	27 januari	2 uur	7,5 uur
	Begin maken met deelvraag één: literatuur, DVD twee afleveringen 'Ons een zorg' kijken en aflevering 'Kinderen van de rekening: Tugba'	29 januari	3,5 uur	11 uur
	Eerste gesprek met afstudeerbegeleider, plan van aanpak aanpassen	1 februari	5 uur	16 uur
	Gesprek met opdrachtgevers	4 februari	2 uur	18 uur
	Plan van aanpak aanpassen en verslag maken van het gesprek met opdrachtgevers	5 februari	3,5 uur	21,5 uur
	Gesprek met onderzoekdocent plan van aanpak vervolgens weer aangepast, mail gestuurd naar opdrachtgever in verband met aanpassing van onderzoek	6 februari	7 uur	28,5 uur
	Afspraak gemaakt met voorzitter van de beroepsvereniging. Afspraak gemaakt met directeur en mEde2werker van gezinshuizen.com, contract definitief gemaakt, contact gelegd met het lectoraat, voorwoord en inleiding afgemaakt, hoofd en deelvragen aangepast, alles nagekeken a.d.h.v. de beoordelingslijst	7 februari	7 uur	35,5 uur
	Hoofdstuk 1 verder uitwerken, gesprek met schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesiemEde2werker voorbereiden, interview met de schrijver in Utrecht van 12.30-15.30 en interview uitwerken	8 februari	4 uur	39,5 uur
	Deelvragen aanpassen, hoofdstuk 2 schrijven, contact opgenomen met opdrachtgever, interview directeur en medewerker gezinshuizen.com bevestigt	11 februari	2,5 uur	42 uur
	Beroepsprofielen naar de voorzitter van de beroepsvereniging gepost,	12 februari	5 uur	47 uur

	hoofdstuk 2 afgeschreven, literatuuronderzoek hoofdstuk 3, hoofdstuk 3 uitwerken			
	Feedback van de opdrachtgever in plan van aanpak verwerken	14 februari	1,5 uur	48,5 uur
	Gegevens gezinshuisouders goed zetten	20 februari	1 uur	49,5 uur
	Interview met voorzitter van de beroepsvereniging en de directeur en medewerker van gezinshuizen.com	21 februari	10,5 uur	60 uur
	Gegevens van gezinshuisouders structureren vanuit CSV bestand, plan van aanpak aanpassen, aanmelden op de site van de beroepsvereniging, Skype, verantwoording over iteratief onderzoek schrijven, profielbeschrijving aanvragen van SPW en SPH, verslag maken van het gesprek met de opdrachtgevers	22 februari	6,25 uur	66,25 uur
	Gesprek met afstudeerbegeleider, interviews uitwerken	25 februari	5 uur	71,25 uur
	Kenniscentrum Calibri gebeld, MOVISIE gebeld, NJI gebeld, 3 beroepsprofielen opgezocht, literatuur opgeslagen op dropbox, interview met de voorzitter van de beroepsvereniging uitgewerkt, verslag aanpassen met feedback van onze afstudeerbegeleider	26 februari	9 uur	80,25 uur
	Gegevens van gezinshuisouders ordenen, uitkiezen welke gezinshuisouders we gaan benaderen (kijken naar diversiteit), gezinshuisouders bellen voor interviews, gezinshuisouders e-mailen	27 februari	8 uur	88,25 uur
	Gezinshuis bellen, interviews uitwerken	28 februari	5 uur	93,5 uur
	Gezinshuis bellen, overzicht maken van benaderde gezinshuisouders, fragmenten verwerken in de verantwoording van het onderzoek en projectgrenzen, mails sturen naar gezinshuisouders, eindverslag bijwerken	1 maart	8 uur	101,5 uur
	Vier verschillende beroepsprofielen vergelijken, opbouw beschreven, uitleg van componenten beschreven	2 maart	3 uur	104,5 uur
	Interview in Hei1 afgenomen, interview uitgewerkt	4 maart	8 uur	112,5 uur
	Deelvraag één uitwerken, interview in	5 maart	8 uur	120,5 uur

	Ede2 afgenomen en documentaire van 'Het gezin' gekeken			
	Interview in Hou3 afgenomen met gezinshuisouders en interview met pedagoge/onderzoeker in Voor5	6 maart	8,5 uur	129 uur
	Interview Hou3, afstudeerbegeleider gemaild, PowerPoint doorgenomen en bestudeert	7 maart	8 uur	137 uur
	Interview Hou3 uitgewerkt, opdrachtgevers een update mail gestuurd	8 maart	7 uur	144 uur
	Interview pedagoge/onderzoeker uitgewerkt	11 maart	6 uur	150 uur
	Interview voorzitter beroepsvereniging schrappen, fragmenteren en labelen, interview Hei1 schrappen, fragmenteren en labelen, contact opgenomen per mail voor afspraak voor interview, gapen☺, interview pedagoge/onderzoeker uitgewerkt	12 maart	8,5 uur	158,5 uur
	Interview Hou3 schrappen, fragmenteren, labelen, tabel, interview Ede2 verder fragmenteren en labelen	13 maart	6,5 uur	165 uur
	Interview directeur gezinshuizen.com schrappen, fragmenteren, labelen, tabel; interview mEde2werker gezinshuizen.com schrappen, fragmenteren, labelen, tabel; labels ordenen; verslag samen doorgelezen	14 maart	8 uur	173 uur
	Skype gesprek met opdrachtgever waarin conclusies van de kerntaken worden besproken, labels opnieuw ordenen, interviewvragen topics zo nodig aanpassen, conclusies voor gezinshuisouders in verslag zetten, inleiding voor gezinshuisouders schrijven voor de volgende 3 interviews, mailcontact gezinshuisouders	15 maart	8 uur	181 uur
	Interview pedagoge/onderzoeker schrappen, labelen en fragmenteren	16 maart	8 uur	189 uur
	Interview pedagoge/onderzoeker verder labelen, labeloverzicht maken, onderzoek docent gesproken, gezinshuisouders gemaild	18 maart	8 uur	197 uur
	Mail contact met gezinshuisouders, interview voor 's middags voorbereid, deelvraag één klein stukje uitgewerkt,	19 maart	10 uur	207 uur

	interview afgenomen in Yss4			
	Interview afgenomen in Zel5, daarna interview Yss4 uitgewerkt, uren verantwoording bijgewerkt	20 maart	10 uur	217 uur
	Interview afgenomen in Ell6, interview Ell6 uitgewerkt	21 maart	9 uur	226 uur
	Update naar opdrachtgevers gestuurd, aantekeningen geordend, interview Zel5 geschrapt, geschrapt interview Yss4 nagekeken, interview Zel5 gefragmenteerd en gelabeld	22 maart	7 uur	233 uur
	Gesprek afstudeerbegeleider, uitleg gekregen van Kirsten over het gesprek met afstudeerbegeleider, interviews uitwerken	25 maart	8 uur	241 uur
	Interviews langsgelopen voor het schrappen (moesten tekst doorhalen i.p.v. deleten), opdrachtgevers mailen, interview Zel5 weer uittypen i.v.m. per ongeluk verwijderen van tekst, Yss4 labelen en nalopen, Zel5 interview opnieuw schrappen met streep erdoorheen, interview van Ell6 checken, interview Yss4 in tabel zetten, interview Ell6 schrappen, begin gemaakt aan labelen interview Ell6	26 maart	8 uur	249 uur
	Interview Ell6 labelen en in tabel gezet, Hou3 aangepast, label overzicht maken	27 maart	9 uur	258 uur
	Drie interviews in labeloverzicht invoegen, labeloverzicht bijwerken	28 maart	8 uur	266 uur
	Aanpassingen in labeloverzichten doorgevoerd in schrap en fragment bestanden, woord 'dilemma' in alle bestanden verandert in 'complexiteit', fragment gemeente Hou3 toegevoegd in 2 ^e iteratieoverzicht	29 maart	6 uur	272 uur
	Labeloverzicht ordenen en bijwerken, deelvraag één uitwerken	2 april	7 uur	279 uur
	Gesprek met opdrachtgevers, bellen van iemand die gezinshuisouders in loondienst kent, deelvragen uitwerken	3 april	8 uur	287 uur

	Gezinshuisouders selecteren en benaderen voor het plannen van een interview, brief derde iteratie uitnodiging gemaakt, twee gesprekken en één Skype gesprek gepland voor week 15, iteratieoverzicht aangepast, afspraken per mail bevestigd en iteratieoverzicht meegestuurd, opdrachtgever gemaild over de geplande interviews	4 april	7 uur	294 uur
	Deelvraag twee uitwerken, Skype interviews met Kam7, interview Kam7 uitwerken	9 april	8 uur	302 uur
	Interview afgenomen in Drie8, interview Kam7 schrappen/fragmenteren/labelen	10 april	9 uur	311 uur
	Interview afgenomen in Glind9, interview Glind9 deels uitgewerkt, interview Drie8 schrappen en fragmenteren en labelen	11 april	9 uur	320 uur
	Opdrachtgevers en voorzitter gemaild, labelen interview Drie8, labelen Glind9	12 april	7 uur	327 uur
	Fragmenten en labels Drie8 en Glind9 in tabel zetten	15 april	6 uur	333 uur
	Drie interviews in labeloverzicht plaatsen en alle interviews langslopen, opdrachtgevers mailen	16 april	8 uur	341 uur
	Gesprek met opdrachtgevers, derde iteratieoverzicht aangepast, mail naar Jaap gestuurd met link	17 april	9 uur	350 uur
	Labeloverzicht nalopen en aanpassen, brief naar gezinshuisouders schrijven voor de enquête, enquête vragen opstellen en uitwerken	18 april	8 uur	358 uur
	Enquête vragen opstellen, alles kritisch nalopen	19 april	6 uur	364 uur
	Deelvraag één doorlezen en feedback erop geven, deelvraag vier gelezen en verder geschreven, afstudeerbegeleider gemaild	23 april	9 uur	373 uur
	Deelvragen uitwerken	24 april	8 uur	381 uur
	Deelvragen uitwerken	25 april	9 uur	390 uur
	Deelvragen uitwerken, afspraak maken met afstudeerbegeleider voor gesprek	26 april	8 uur	398 uur
	Eindverslag bijwerken, deelvragen uitwerken	29 april	7 uur	405 uur

	Discussie en aanbevelingen uitwerken, opdrachtgevers en afstudeerbegeleider het concept van scriptie gemaild	1 mei	8 uur	413 uur
	Discussie, aanbevelingen afmaken, deelvragen uitwerken	2 mei	8 uur	421 uur
	Deelvragen uitwerken	3 mei	8 uur	429 uur
	Deelvragen uitwerken	6 mei	8 uur	437 uur
	Deelvragen uitwerken, opzet van beroepsprofiel checken en aanpassen, gesprek met afstudeerbegeleider	7 mei	9 uur	446 uur
	Deelvragen uitwerken	8 mei	8 uur	454 uur
	Deelvragen uitwerken	9 mei	3 uur	457 uur
	Deelvragen uitwerken	10 mei	5 uur	462 uur
	Deelvragen uitwerken, contact met opdrachtgevers	13 mei	8 uur	470 uur
	Deelvragen uitschrijven, voorwoord schrijven, eindverslag nalopen, lokaal reserveren, uitnodiging PDF maken voor bestuursleden	14 mei	9 uur	479 uur
	Voorwoord geschreven, samenvatting geschreven, conclusie geschreven, proces verslag geschreven, nabeschouwing geschreven, aanbevelingen en discussie aangepast, mail voor José, eindverslag doorgenomen	15 mei	11 uur	490 uur
	Hele verslag doorgenomen, feedback toegepast, spelling, e.d.	16 mei	9 uur	499 uur
	Hele verslag doorgenomen, verslag afgedrukt, cd met data gemaakt, verslag ingeleverd en alle laatste dingen daarom heen	17 mei	8 uur	507 uur
Kirsten				
	Gesprek met opdrachtgevers	10 december	1,5 uur	1,5 uur
	Gesprek met opdrachtgevers	14 januari	2,5 uur	4 uur
	Begin maken plan van aanpak	15 januari	2 uur	6 uur
	Plan van aanpak schrijven	18 januari	3 uur	9 uur
	Plan van aanpak verantwoorden in hoorcollege van de onderzoek docent	21 januari	1 uur	10 uur
	Samen met Wilma plan van aanpak nalezen/aanvullen	24 januari	3 uur	13 uur
	Begin maken met deelvraag 1: literatuur, DVD twee afleveringen 'Ons een zorg' kijken en aflevering 'Kinderen van de rekening: Tugba'	29 januari	3,5 uur	16,5 uur
	Eerste gesprek met afstudeerbegeleider, uren invoeren	1 februari	5 uur	21,5 uur

	tabel, verslag gesprek met afstudeerbegeleider uitwerken, plan van aanpak aanpassen en lay-out voor verslag			
	Begin maken met uitwerken deelvraag 1, gesprek met opdrachtgevers	4 februari	3 uur	24,5 uur
	Plan van aanpak aanpassen en verslag maken van het gesprek met opdrachtgevers	5 februari	3,5 uur	28 uur
	Gesprek met onderzoek docent, plan van aanpak vervolgens weer aangepast, mail gestuurd naar opdrachtgever in verband met aanpassing van onderzoek	6 februari	7 uur	35 uur
	Planning aanpassen, vragen die in me opkwamen voor het interview met de schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker opgeschreven, wat ik tot nu toe wist over componenten voor een beroepsprofiel op papier gezet	7 februari	0,5 uur	35,5 uur
	Interview met schrijver beroepsprofiel in Utrecht van 12.30-15.30 en interview uitgewerkt	8 februari	3 uur	38,5 uur
	Lay-out bijwerken (hoofdstukken), interview met schrijver beroepsprofiel invoegen, planning bijwerken, uren bijwerken	9 februari	0,5 uur	39 uur
	Deelvragen aanpassen, schema onder projectgrenzen opnieuw aanpassen, hoofdstuk 2 schrijven	11 februari	2,5 uur	41,5 uur
	Hoofdstuk 2 afgeschreven, plan van aanpak naar onderzoekdocent gestuurd, interviewvragen nalopen voor het interview met de voorzitter van de beroepsvereniging, interview vragen opstellen voor directeur en medewerker gezinshuizen.com, mail sturen naar gezinshuisouders Hou3 voor toestemming voor het gebruiken van hun foto als voorkant, planning en lay-out bijwerken, documenten van opdrachtgevers bestudeert	12 februari	3,25 uur	44,75 uur
	Opdrachtgevers mailen, lokaal reserveren, deelvraag 1 (hoofdstuk 3) gelezen, aanpassen en uitwerken	14 februari	2,25 uur	47 uur
	Contact met opdrachtgevers, mail bekijken die de voorzitter van de beroepsvereniging had gestuurd, feedback van onderzoek docent	20 februari	3 uur	50 uur

	bekeken en aangepast waar kon, planning bijgewerkt, idee mail die naar de gezinshuisouders wordt verstuurd op papier zetten, toegang proberen te krijgen tot het CSV-bestand wat we hebben ontvangen met de gegevens van de gezinshuisouders, mail voor gezinshuisouders nagekeken en opgestuurd naar de voorzitter van de beroepsvereniging en opdrachtgevers, hoofdstukken in eindverslag aangepast, brief e.d. toegevoegd in eindverslag, dropbox mappen aangemaakt			
	Interview met de voorzitter van de beroepsvereniging, directeur en mEde2werker van gezinshuizen.com, begin maken met het uitwerken van de interviews	21 februari	10,5 uur	60,5 uur
	Brief aanpassen voor gezinshuisouders, opnieuw toesturen aan de voorzitter van de beroepsvereniging en opdrachtgevers, plan van aanpak aanpassen, uren bijwerken, interview van de voorzitter beroepsvereniging uitwerken, interview directeur gezinshuizen.com en mEde2werker gezinshuizen.com uitwerken, Skype, voorzitter beroepsvereniging mailen gegevens buiten beroepsvereniging, iteratieve werkwijze invoegen, nieuwsbrief lectoraat lezen, afspraak maken interview pedagoge/onderzoeker, opdrachtgevers mailen over de afspraak	22 februari	6,25 uur	66,75 uur
	Interview directeur gezinshuizen.com uitgewerkt met voicerecorder, interview op school verder uitwerken, gesprek met afstudeerbegeleider	25 februari	8 uur	74,75 uur
	Voorzitter van de beroepsvereniging gevraagd wanneer onze mail wordt geplaatst, gegevens van gezinshuisouders buiten Present nogmaals opgevraagd, interview mEde2werker gezinshuizen.com uitgewerkt, verslag aanpassen met feedback van onze afstudeerbegeleider	26 februari	8 uur	82,75 uur
	Scriptie A.K. lezen, gegevens van	27 februari	8,25 uur	91 uur

	gezinshuisouders buiten Present 24x7 op een rij zetten die we hebben ontvangen, schrappen, fragmenteren labelen, tabel invullen interview van de schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker, schrappen en fragmenteren interview voorzitter van de beroepsvereniging			
	Labelen en tabel invullen interview voorzitter beroepsvereniging, eindverslag bijwerken, contact gezinshuisouders	28 februari	8 uur	100 uur
	Afstudeerbegeleider mailen, interview medewerker gezinshuizen.com schrappen, fragmenteren, labelen en in tabel zetten, waar we rekening mee moeten houden met benaderen van gezinshuisouders in verslag plaatsen, interview directeur gezinshuizen.com schrappen, fragmenteren, labelen en in tabel zetten	1 maart	8 uur	108 uur
	Document van deelvraag één dat Wilma heeft gemaakt bestudeerd, interview in Hei1 afgenomen	4 maart	8 uur	114 uur
	Interview Hei1 omgezet naar mp3, interview Hei1 uitwerken In de avond interview in Ede2 afgenomen en documentaire van 'Het gezin' gekeken	5 maart	8,5 uur	122,5 uur
	Interview in Hou3 afgenomen met gezinshuisouders en interview met pedagoge/onderzoeker in Voorschoten, uren verantwoording in orde maken en lay-out van uren goed maken	6 maart	9 uur	131,5 uur
	Interview van Hei1 uitwerken, dropbox ordenen (mapjes aanmaken), uren verantwoording bijhouden, interview van Ede2 uitwerken, uren verantwoording aanpassen (dezelfde data 's die in verschillende vakken stonden bij elkaar onderverdeeld), de mail van afstudeerbegeleider gelezen en de bijbehorende PowerPoint doorgelezen	7 maart	8 uur	139,5 uur

	Interview Ede2 uitgewerkt, eindverslag met interviewvragen aangepast, planning bijgewerkt, interview schrijver beroepsprofiel opnieuw geschraapt (was verkeerd gegaan), gefragmenteerd, gelabeld en in tabel gezet	8 maart	7,5 uur	147 uur
	Het 'eindverslag' dat we tot nu toe hebben kritisch doorgelezen, aangepast en rood gemarkeerd, interviews uitgewerkt	11 maart	8 uur	155 uur
	Interview voorzitter beroepsvereniging schrappen, fragmenteren, labelen en in tabel zetten, interview Hei1 schrappen, fragmenteren, labelen en in tabel zetten, afstudeerbegeleider gemaild, opdrachtgevers gemaild, gapen☺, interview pedagoge/onderzoeker stuk uitgewerkt. In de avond een mail opgesteld voor de pedagoge/onderzoeker als antwoord op haar email, alle interviews doorgelopen op eventuele typfouten	12 maart	9,5 uur	164,5 uur
	Interview Hou3 schrappen, fragmenteren, labelen, tabel, interview Ede2 verder fragmenteren en labelen, pedagoge/onderzoeker gemaild, alle fragmenten langs gelopen op zinsopbouw, labels ordenen interview Hei1, alle beroepsprofielen vergeleken die we hadden (5 ong.) en een verslagje gemaakt	13 maart	9,5 uur	174 uur
	Interview directeur gezinshuizen.com schrappen, fragmenteren, labelen, tabel; interview mEde2werker gezinshuizen.com schrappen, fragmenteren, labelen, tabel; labels ordenen; verslag samen doorgelezen	14 maart	8 uur	182 uur
	Skype gesprek met opdrachtgever waarin conclusies van de kerntaken worden besproken, labels opnieuw ordenen, interviewvragen topics zo nodig aanpassen, conclusies voor gezinshuisouders in verslag zetten, inleiding voor gezinshuisouders schrijven voor de volgende 3 interviews	15 maart	8 uur	190 uur
	Interview pedagoge/onderzoeker	18 maart	7 uur	197 uur

	verder labelen, labeloverzicht maken, onderzoek docent gesproken, brief gezinshuisouders afgemaakt, mail naar afstudeerbegeleider terug gestuurd, brief gezinshuisouders toegevoegd in eindverslag, lay-out beroepsprofiel gemaakt			
	Contact opgenomen met opdrachtgever naar aanleiding van een mail, interview voor 's middags voorbereid, deelvraag één klein stukje uitgewerkt, interview afgenomen in Yss4	19 maart	10 uur	207 uur
	Interview afgenomen in Zel5, daarna interview Zel5 uitgewerkt, uren verantwoording bijgewerkt	20 maart	10 uur	217 uur
	Interview afgenomen in Ell6, interview van Zel5 nog een keer langsgelopen op spelfouten, e.d.	21 maart	8 uur	225 uur
	Aanpassingen gemaakt in het eindverslag, interview Yss4 geschrapt en gefragmenteerd, geschrapt interview Zel5 nagekeken, interview Zel5 gefragmenteerd en gelabeld, interview Zel5 in tabel gezet, afstudeerbegeleider gemaild lokaal reserveren, lokaal gereserveerd gesprek maandag, urenverantwoording aangepast, planning bijgewerkt en aanpast, eindverslag bijgewerkt	22 maart	7 uur	232 uur
	Gesprek met afstudeerbegeleider , Wilma bijgepraat over het label systeem en gesprek met afstudeerbegeleider , interviews uitwerken	25 maart	8 uur	240 uur
	Interviews langsgelopen voor het schrappen (moesten tekst doorhalen i.p.v. deleten), gesprekverslag afstudeerbegeleider gemaakt, verslag opgestuurd, uren verantwoording aanpassen, labelen interview Yss4, interviews anoniem maken, interviews lay-out hetzelfde maken, interview Ell6 schrappen, interview Yss4 schrappen, planning bijwerken	26 maart	9 uur	249 uur
	Interview Ell6 labelen, interview Hou3 aanpassen, alle interviews langsgelopen op labelnummering, labeloverzicht maken, afstudeerbegeleider gemaild	27 maart	10 uur	259 uur

	Drie interviews in labeloverzicht invoegen, labeloverzicht bijwerken.	28 maart	8 uur	267 uur
	Labeloverzicht ordenen en bijwerken, deelvraag één uitwerken	2 april	7 uur	274 uur
	Gesprek met opdrachtgevers, afstudeerbegeleider mailen over de data van de presentatie, urenverantwoording bijwerken, deelvragen uitwerken	3 april	8 uur	282 uur
	Verslag geschreven van het gesprek op 3 april met opdrachtgevers, urenverantwoording bijwerken, planning bijwerken, geschreven tekst van benaderde respondenten aanpassen, lay-out aanpassen van het eindverslag, deelvraag één uitwerken, verslag anoniem maken	4 april	7 uur	289 uur
	Deelvraag één tekst bijgewerkt, planning bijgewerkt, inleiding per hoofdstuk geschreven, hoofdstukken toegevoegd eindverslag, urenverantwoording geanonimiseerd	8 april	6 uur	295 uur
	Deelvraag één uitwerken, Skype interview met Kam7, onder het interview begin gemaakt met uittypen, uren verantwoording aangepast	9 april	8 uur	303 uur
	Interview afgenomen in Drie8, interview Drie8 uitgewerkt, urenverantwoording bijgewerkt	10 april	9 uur	313 uur
	Interview Glind9 afgenomen, interview Glind 9 uitgewerkt, interview Kam7 in tabel gezet	11 april	9,5 uur	322,5 uur
	Interview Glind9 uitgewerkt, interview Glind9 geschrapt, nummering label overzicht goed gezet, labelen interview Glind9	12 april	7 uur	329,5 uur
	Labelen Glind9, in tabel zetten Glind 9, labeloverzicht bijwerken	15 april	6 uur	335,5 uur
	Drie interviews in labeloverzicht plaatsen en alle interviews langslopen	16 april	8,5 uur	344 uur
	Gesprek met opdrachtgevers, verslag gesprek met opdrachtgevers gemaakt, derde iteratieoverzicht aangepast	17 april	9 uur	353 uur
	Labeloverzicht nalopen en aanpassen, deelvraag één uitwerken	18 april	8 uur	361 uur

	Enquête vragen kritisch langsgelopen, enquêtevragen onderscheidend vermogen opgesteld, enquête vragen gestuurd naar opdrachtgevers, labeloverzicht opnieuw in eindverslag toegevoegd	19 april	6 uur	367 uur
	Contact met opdrachtgever zowel per mail als per telefoon	20 april	0,5 uur	367,5 uur
	Regelmatig mail contact met opdrachtgever, feedback geven op de brief die naar gezinshuisouders wordt gestuurd voor de enquête, enquête doorgenomen en feedback naar opdrachtgever gestuurd, conclusie van deelvraag één herschreven, mapje 'enquête' aangemaakt in dropbox, de inleidende tekst en de enquête vragen (met feedback van opdrachtgevers) aangepast, lay-out aangepast en in het eindverslag geplaatst, urenverantwoording bijgewerkt	21 april	5 uur	372,5 uur
	Deelvraag vier geschreven, deelvraag twee geschreven, eindverslag aangepast in lay-out en inhoud	23 april	9 uur	381,5 uur
	Deelvraag twee en vier schrijven	24 april	8,5 uur	390 uur
	Deelvragen uitwerken	25 april	8 uur	398 uur
	Deelvragen uitwerken, discussie uitwerken, aanbevelingen uitwerken	26 april	8 uur	406 uur
	Eindverslag bijwerken, deelvragen uitwerken	29 april	7 uur	413 uur
	Deelvragen uitwerken, opzet beroepsprofiel bijwerken, discussie en aanbevelingen doorlezen en feedback geven, toevoegen in eindverslag	1 mei	8 uur	421 uur
	Discussie, aanbevelingen afmaken, deelvragen uitwerken	2 mei	8 uur	429 uur
	Deelvragen uitwerken, eindverslag bijwerken	3 mei	8 uur	437 uur
	Deelvragen uitwerken, opzet beroepsprofiel uitwerken, contact met opdrachtgevers	6 mei	8 uur	445 uur
	Deelvragen uitwerken, gesprek met afstudeerbegeleider, beroepsprofiel opzet checken, contact met opdrachtgevers	7 mei	9 uur	454 uur

	Gesprek met opdrachtgevers, verslag maken van gesprek afstudeer begeleider, verslag maken van gesprek met opdrachtgevers, beoordelingsformat naar opdrachtgevers toesturen, feedback van opdrachtgevers op het scriptie verwerken, lay-out/opzet van het beroepsprofiel opsturen naar opdrachtgevers	8 mei	8 uur	462 uur
	Deelvragen uitwerken	9 mei	3 uur	465 uur
	Deelvragen uitwerken	10 mei	5 uur	470 uur
	Deelvragen uitwerken, hoofdstuk van beroepsprofiel een stukje schrijven, uitnodiging gemaakt voor de bestuursleden voor de presentatie van 7 juni, Tonny Wetering terug gemaild, correcties van haar citaten aangepast in het eindverslag	13 mei	9 uur	479 uur
	Deelvragen uitschrijven, voorwoord schrijven, eindverslag nalopen, lokaal reserveren, uitnodiging PDF maken voor bestuursleden, nabeschuwing schrijven, samenvatting opzet maken, brief voor gezinshuisouders opstellen, bronnen goed zetten eindverslag	14 mei	9 uur	488 uur
	Voorwoord geschreven, samenvatting geschreven, conclusie geschreven, nabeschuwing geschreven, proces verslag geschreven, aanbevelingen en discussie aangepast, mail voor José, eindverslag doorgenomen	15 mei	11 uur	499 uur
	Hele verslag doorgenomen, feedback toegepast, spelling, e.d.	16 mei	9 uur	508 uur
	Hele verslag doorgenomen, verslag afgedrukt, cd met data gemaakt, verslag ingeleverd en alle laatste dingen daarom heen	17 mei	8 uur	516 uur

Bijlage B

Interviewvragen voor de schrijver van het beroepsprofiel van de anesthesiemedewerker (meneer Hoekman) en de voorzitter van beroepsvereniging Present 24x7 (meneer Luesink)

De interviews met meneer Hoekman en met meneer Luesink hebben met name betrekking op deelvraag één, waarin de volgende vraag wordt beantwoordt: uit welke componenten bestaat een onderbouwd en breed gedragen beroepsprofiel? Het doel van deze interviews is het zicht krijgen op een beroepsprofiel en hoe het opstellen van een beroepsprofiel wordt aangepakt. Daarnaast kunnen wij als onderzoekers op basis van deze interviews keuzes maken voor de werkwijze in ons onderzoek. Voor deze interviews zijn de onderstaande vragen van tevoren opgesteld. Er is gekozen voor een half gestructureerd interview. Er zijn van tevoren vragen opgesteld, maar er is binnen de interviews ruimte voor de inbreng van de geïnterviewden.

Interviewvragen

Topic: beroepsprofiel

1. Wat doet u voor werk? Wat voor functie heeft u?
2. Wat voor ervaringen heeft u met het opstellen van beroepsprofielen?
3. Welke componenten behoren in een beroepsprofiel beschreven te worden?
4. Wat was uw aanpak bij het opstellen van een beroepsprofiel?
5. Wat moeten we in ons onderzoek juist wel doen en wat niet?
6. Wanneer is een beroepsprofiel breed gedragen?
7. Wat is haalbaar voor ons als SPH studenten?

Bijlage C

Interviewvragen voor de directeur van Gezinshuis.com (meneer Besten) en voor een medewerker van Gezinshuis.com/ de Rudolphstichting (mevrouw De Vries)

Het interview met meneer Besten en mevrouw De Vries hebben met name betrekking op de deelvragen twee en drie. Het doel van deze interviews is het zicht krijgen op een beroepsprofiel en de kerntaken van gezinshuisouders. Hiervoor zijn de onderstaande vragen van tevoren opgesteld. Er is gekozen voor een half gestructureerd interview. Er zijn van tevoren vragen opgesteld, maar er is binnen de interviews ruimte voor de inbreng van de geïnterviewden.

Interviewvragen

Topic: beroepsprofiel

1. Wat doet u voor werk? Wat voor functie heeft u?
2. Wat voor ervaringen heeft u met het doen van onderzoek?
3. Wat behoort volgens u in een beroepsprofiel naar voren te komen?

Topic: kerntaken

4. Wat heeft u voor ervaringen met gezinshuizen?
5. Welke meest voorkomende kerntaken voeren gezinshuisouders uit?
Hier kan eventueel doorgevraagd worden op kleinere taken die daaronder vallen

Topic: onderscheidend vermogen

6. Wat maakt een gezinshuisouder bijzonder? Wat is specifiek voor een gezinshuisouder?
7. Wat is het verschil tussen een SAW'er / SPH'er op de groep en een gezinshuisouder?

Bijlage D

Interviewvragen voor pedagoge/onderzoeker (mevrouw Weterings)

Het interview met mevrouw Weterings heeft betrekking op deelvraag vier. Mevrouw heeft veel ervaring met onderzoek. Het doel van het interview is antwoord krijgen op wat voor kerntaken en taken mevrouw ziet voor gezinshuisouders en waarin een gezinshuisouder zich onderscheidt van een SAW'er / SPH'er op een leefgroep. De onderstaande vragen zijn van tevoren opgesteld. Er is gekozen voor een half gestructureerd interview. Er zijn van tevoren vragen opgesteld, maar er is binnen het interview ruimte voor de inbreng van de geïnterviewde.

Interviewvragen

Inleidend

1. Wat voor werk doet u? Wat is uw functie?
2. Wat zijn uw ervaringen met onderzoek?
3. Wat behoort er volgens u terug te komen in een beroepsprofiel?

Topic: kerntaken

4. Wat zijn uw ervaringen met gezinshuizen?
5. Welke meest voorkomende kerntaken voeren gezinshuisouders volgens u uit?
6. Waarom kiest u voor deze kerntaken?

Topic: betrokkenen

7. Wie zijn er bij deze kerntaak betrokken?

Topic: taken

8. Welke taken vallen onder de kerntaken die u net noemde?
9. Wat valt er nog meer onder deze taken?

Topic: dilemma's/complexiteit

10. Tegen welke keuzes en dilemma's loopt een gezinshuisouder aan?
11. Wat is de complexiteit van de kerntaak?

Topic: rollen

12. Wat zijn de rollen en verantwoordelijkheden van de gezinshuisouders bij de desbetreffende kerntaak?

Topic: onderscheidend vermogen

13. Wat maakt een gezinshuisouder bijzonder? Wat is specifiek voor een gezinshuisouder?
14. Wat is het verschil tussen een SAW'er / SPH'er op de groep en een gezinshuisouder?

Bijlage E

Waar rekening mee gehouden moet worden bij het benaderen van gezinshuisouders

- Evenwichtige verdeling tussen man en vrouw
- Evenwichtige verdeling tussen loon en zelfstandige gezinshuisouders
- Evenwichtige verdeling tussen gezinshuizen binnen en buiten Present 24x7
- Diversiteit in doelgroep
- Diversiteit in organisaties, waaronder:
 - Leger des Heils
 - Lindenhout
 - William Schrikker Groep
 - Entréa
 - Kleur Kinder- en Jeugdzorg
 - Pactum Jeugd- en opvoedhulp
 - Hoenderloo Groep
 - Jarabee
 - LSG-Rentray
 - Zandbergen
 - SGJ
 - Trias
 - Juvent
 - s' Heerenloo
 - Flexusjeugdplein
 - Zozijn
 - Rudolpstichting
 - Spiritjeugdzorg
 - Prinsenstichting
 - Oosterpoort
 - Jeugdhulp Friesland
 - Gezinshuis.com
 - Dushi Huis
 - Kompaan en de Bocht
 - Driestroom

Bijlage F

Brief/email naar alle gezinshuisouders van beroepsvereniging 24x7

Beste gezinshuisouders,

Zoals jullie waarschijnlijk al via beroepsvereniging Present 24x7 hebben vernomen wordt er momenteel gewerkt aan een beginopzet voor een beroepsprofiel van gezinshuisouders. Wij, twee studenten van de Christelijke Hogeschool te Ede, hebben deze taak op ons genomen.

Eerst een voorstelrondje vanaf onze kant. Wij zijn Wilma Mussche (22) en Kirsten Polak (20). We zijn beiden vierdejaars SPH studenten. Bij het zoeken naar een afstudeerproject zijn wij in aanraking gekomen met beroepsvereniging Present 24x7. Vanuit de beroepsvereniging kwam de vraag of wij aan de slag willen gaan met het verzamelen van informatie voor het beroepsprofiel van gezinshuisouders. Een interessante, leerzame en uitdagende opdracht die we met enthousiasme hebben ontvangen.

Om deze opdracht te realiseren hebben wij jullie hulp hard nodig. Het wordt het beroepsprofiel van jullie beroep en daarbij is jullie inspraak natuurlijk essentieel. Graag zouden we met 10 tot 15 gezinshuisouders een interview af willen nemen. In dit interview zullen wij voornamelijk stilstaan bij de kerntaken van gezinshuisouders en de taken die daar onder vallen. De komende tijd zullen we een aantal van jullie hiervoor benaderen. Wij hopen van harte op de medewerking voor een interview.

Hopelijk tot snel!

Hartelijke groet,

Wilma Mussche en Kirsten Polak

Bijlage G

Interviewvragen gezinshuisouders

De interviews met de gezinshuisouders heeft betrekking op deelvragen twee, drie en vier. Het doel van de interviews is antwoord te krijgen op wat de kerntaken van gezinshuisouders zijn, wat de daar onderliggende taken zijn, welke eventuele keuzes en dilemma's bij deze taken spelen, welke rollen deze kerntaken en taken van gezinshuisouders vragen, welke verantwoordelijkheden deze kerntaken en taken vragen van gezinshuisouders, wat volgens gezinshuisouders de complexiteit van het beroep is. Als laatst willen wij antwoord krijgen op de vraag wat volgens gezinshuisouders het verschil is tussen hun beroep en die van een SAW'er/SPH 'er op een leefgroep en wat volgens hen de kracht is van een gezinshuis. De onderstaande vragen zijn van tevoren opgesteld. Er is gekozen voor een half gestructureerd interview. Van tevoren zijn enkele vragen opgesteld, maar is er binnen de interviews ruimte voor de inbreng van de geïnterviewden.

Interviewvragen

Inleidend

1. Hoe lang bent u gezinshuisouder?
2. Hoe ziet uw gezin eruit?
3. Wat voor opleiding heeft u?
4. Welke opleiding vind u een voorwaarde voor dit beroep? MBO of HBO en waarom?

Topic: kerntaken

5. Welke meest voorkomende kerntaken voeren gezinshuisouders volgens u uit?
6. Waarom kiest u voor deze kerntaken?

Topic: betrokkenen

7. Wie zijn er bij de kerntaak betrokken?

Topic: taken

8. Welke taken vallen onder de kerntaken die u net noemde?
9. Wat valt er nog meer onder deze taken?

Topic: dilemma's/complexiteit

10. Tegen welke keuzes en dilemma's loopt een gezinshuisouder aan bij de desbetreffende kerntaak?
11. Wat is de complexiteit bij het uitvoeren van de kerntaken?

Topic: rollen

12. Wat zijn de rollen en verantwoordelijkheden van de gezinshuisouders bij de desbetreffende kerntaak?

Topic: onderscheidend vermogen

13. Wat maakt een gezinshuisouder bijzonder? Wat is specifiek voor een gezinshuisouder?
14. Wat is het verschil tussen een SAW'er / SPH'er op de groep en een gezinshuisouder?

Topic A: Kerntaken

A1: Veilig thuis bieden (Kam7, 7.1) (Drie8, 8.1) (Glind9, 9.1)

- Kerntaak veilig klimaat scheppen (Hei1, 1.3) (Elc6, 6.16)
- Kerntaak veilig thuis bieden (Ede2, 2.1) (Yss4, 4.7) (Yss4, 4.7) (Zel5, 5.4)
- Kerntaak veiligheid, structuur en stabiliteit (Hou3, 3.1) (Zel5, 5.1)

A2: Opvoeden (Kam7, 7.1) (Drie8, 8.1) (Glind9, 9.1)

- Kerntaak opvoeden extra plus(Hei1, 1.1) (Elc6, 6.16) (Glind9, 9.1)
- Kerntaak opvoeden (Ede2, 2.2) (Yss4, 4.7) (Zel5, 5.4) (Zel5, 5.8)
- Kerntaak professioneel present zijn (Hou3, 3.10)
- Kerntaak krachten kind opzoeken en versterken (Hou3, 3.9)
- Kerntaak kind spiegelen aan het gezonde (Ede2, 2.33)
- Kerntaak reflecteren (Hei1, 1.45)

A3: Biologische familie een plek geven (Kam7, 7.1) (Drie8, 8.1) (Glind9, 9.2)

- Kerntaak ouders plek geven (Hou3, 3.4) (Yss4, 4.13) (Yss4, 4.27) (Elc6, 6.1) (Elc6, 6.16)
- Kerntaak betrokkenheid naar ouders (Zel5, 5.33)

A4: Samenwerken (Kam7, 7.1) (Glind9, 9.3) (Drie8, 8.1)

- Kerntaak samenwerken professionals (Ede2, 2.17)
- Kerntaak samenwerken (Hei1, 1.10) (Yss4, 4.7) (Zel5, 5.20) (Elc6, 6.16) (Elc6, 6.20)

A5: Ondernemen (Kam7, 7.1) (Drie8, 8.4)

- Kerntaak regie voeren / ondernemerschap (Hei1, 1.6) (Hei1, 1.9)
- Kerntaak ondernemerschap (Ede2, 2.19) (Hou3, 3.30) (Yss4, 4.3) (Elc6, 6.16)
- Kerntaak stabiel systeem organiseren (Hou3, 3.13)
- Kerntaak verantwoording afleggen (Zel5, 5.13)

Topic B: Taken veilig thuis bieden

B1: Emotionele veiligheid bieden (Kam7, 7.3)) (Drie8, 8.9) (Drie8, 8.13)

- Afstand maar present (Hou3, 3.11)
- Professioneel present met grenzen (Hou3, 3.12)
- Afstand/nabijheid (Hei1, 1.14) (Hou3, 3.11) (Yss4, 4.44) (Zel5, 5.42) (Kam7, 7.5) (Drie8, 8.11) (Drie8, 8.12) (Drie8, 8.18) (Drie8, 8.33) (Glind9, 9.24)
- Betrouwbare factor (Ede2, 2.6) (Zel5, 5.2)
- Continuïteit (Ede2, 2.6)
- Veiligheid is rust (Ede2, 2.8) (Elc6, 6.19)
- Basis veiligheid (Ede2, 2.11) (Zel5, 5.2)
- Veiligheid bieden door emotionele band (Yss4, 4.16)
- Veiligheid door stabiliteit (Zel5, 5.2) (Zel5, 5.10) (Zel5, 5.23)
- Betrouwbaar zijn (Zel5, 5.2) (Zel5, 5.23)
- Eerlijkheid (Zel5, 5.23)
- Aandacht trauma kind (Elc6, 6.11)
- Stressregulatie (Elc6, 6.19) (Elc6, 6.21)
- Emotieregulatie (Elc6, 6.21)
- Hechtingsfiguur bieden (Elc6, 6.36)

- Transparant zijn (Glind9, 9.8)
- Voorspelbaar zijn (Glind9, 9.8)

B2: Veilig leefklimaat bieden (Kam7, 7.3) (Drie8, 8.13) (Glind9, 9.7)

- Vragen onderlinge veiligheid (Ede2, 2.25)
- Geen geweldpleging (Ede2, 2.25) (Drie8, 8.20) (Glind9, 9.7)
- Geen intimidatie (Ede2, 2.25) (Drie8, 8.19) (Glind9, 9.7)
- Veiligheid kind beschermen (Hei1, 1.26) (Ede2, 2.30) (Drie8, 8.19)
- Geslacht gescheiden (Ede2, 2.30) (Hou3, 3.25) (Drie8, 8.10)
- Probleem kind isoleren (Ede2, 2.31)
- Praktische veiligheid in en om het huis bieden (Yss4, 4.16) (Glind9, 9.7) (Ede2, 2.64)
- Aanspreken op gedrag (Hei1, 1.24)
- Veiligheid door kinderen te scheiden (Glind9, 9.7)
- Conflict centraal uitspreken (Glind9, 9.8)
- Openheid (Glind9, 9.8)

B3: Structuur bieden (Kam7, 7.3) (Drie8, 8.13) (Glind9, 9.9)

- Herhaaldelijk uitleggen (Yss4, 4.26) (Zel5, 5.6)
- Checken of het kind het begrijpt (Yss4, 4.26)
- Structuur (Yss4, 4.30) (Zel5, 5.5) (Zel5, 5.6) (Zel5, 5.10) (Zel5, 5.23)
- Regels (Yss4, 4.29) (Zel5, 5.5) (Zel5, 5.6)
- Beweegruimte inperken (Zel5, 5.5)
- Richtlijnen bieden (Zel5, 5.6)
- Consequent zijn (Zel5, 5.6)
- Realistische sancties (Zel5, 5.7)
- Grenzen (Zel5, 5.26) (Glind9, 9.8)

B4: Signaleren (Kam7, 7.3) (Drie8, 8.13) (Glind9, 9.10)

- Behoeften signaleren (Hou3, 3.2)
- Behoefte structuur signaleren (Hou3, 3.3)
- Onveiligheid signaleren (Hei1, 1.25)
- Afstemmen hulpvraag kind (Hou3, 3.43)
- Veiligheid bieden door signaleren (Hou3, 3.2)
- Risico's onbevangenheid kind signaleren (Ede2, 2.31)
- Signaleren gemoedstoestand kind (Yss4, 4.26)
- Problemen leven twee culturen signaleren (Zel5, 5.50)
- Stress kind signaleren (Elc6, 6.11)
- Veiligheid bieden door ontwikkeling kind volgen (Elc6, 6.15)
- Signaleren vanuit betrokkenheid (Zel5, 5.22)
- Voorwaarde empathisch vermogen (Hou3, 3.2)

B5: Inspelen voorgeschiedenis (Kam7, 7.3) (Drie8, 8.13)

- Voorgeschiedenis in de loop van de tijd kennen (Yss4, 4.48) (Zel5, 5.35) (Drie8, 8.65)
- Voorgeschiedenis kennen voorkomt verkeerde aanpak (Yss4, 4.48)
- Gedrag kind in context plaatsen (Elc6, 6.11) (Drie8, 8.66) (Zel5, 5.34)
- Voorgeschiedenis kind achterhalen als kind behoefte heeft (Glind9, 9.11)
- Onbegrepen gedrag bespreekbaar maken met kind (Glind9, 9.12)

Topic C: Taken opvoeden

C1: Spiegelen aan het gezonde (Kam7, 7.6) (Drie8, 8.23) (Glind9, 9.14)

- Besef ongewoon gezin (Hei1, 1.23)

- Gewoon gezin zijn (Hei1, 1.23) (Yss4, 4.29) (Ede2, 2.10)
- Normen en waarden (Hei1, 1.24) (Ede2, 2.12) (Yss4, 4.29) (Yss4, 4.41) (Zel5, 5.37)
- Normale omgeving bieden (Ede2, 2.36)
- Spiegelen aan het normale (Ede2, 2.36) (Zel5, 5.43)
- Voorkomen versterking problematiek (Ede2, 2.36)
- Gezinskwaliteiten integreren (Elc6, 6.19) (Elc6, 6.36)
- Kind laten zijn (Hou3, 3.19)
- Confronteren (Zel5, 5.23) (Zel5, 5.39)
- Biologische kinderen hebben gezonde invloed (Kam7, 7.6) (Drie8, 8.23)
- Spiegelen gezond gedrag tijdens dagelijkse werkzaamheden (Drie8, 8.25)

C2: Identiteitsontwikkeling stimuleren (Kam7, 7.6) (Glind9, 9.18)

- Identiteitsontwikkeling stimuleren (Ede2, 2.12) (Zel5, 5.45)
- Stabiliteit identiteit stimuleren (Ede2, 2.13)
- Inzicht stimuleren (Ede2, 2.12)
- Kind bevestigen in wie ze zijn (Kam7, 7.8)
- Kind eigenwaarde laten ontdekken (Kam7, 7.8)
- Kind zichzelf laten zijn (Elc6, 6.12) (Kam7, 7.8) (Kam7, 7.10)
- Eigenwaarde stimuleren en vergroten (Kam7, 7.9)
- Eigenheid kind stimuleren (Zel5, 5.45)

C3: Krachten versterken (Kam7, 7.6) (Drie8, 8.22) (Glind9, 9.19)

- Kracht zoeken (Hou3, 3.9) (Zel5, 5.36)
- Kracht versterken (Hou3, 3.9) (Zel5, 5.36) (Elc6, 6.6) (Elc6, 6.30)
- Focus op kracht (Hou3, 3.9)
- Focus op kwaliteiten (Hou3, 3.9)
- Talent ontwikkelen (Ede2, 2.3)
- Mogelijkheden en capaciteiten kind zien (Zel5, 5.36)
- Muzisch werken (Elc6, 6.6)
- Stimuleren van vermeden ontwikkelingstaken (Glind9, 9.19)

C4: Zelfredzaamheid bevorderen (Kam7, 7.6) (Glind9, 9.13) (Glind9, 9.16)

- Begeleiden naar maatschappij (Hei1, 1.17) (Ede2, 2.3) (Hou3, 3.32) (Yss4, 4.29) (Zel5, 5.37) (Elc6, 6.31)
- Zelfstandigheid stimuleren (Hei1, 1.21) (Glind9, 9.16) (Glind9, 9.21) (Yss4, 4.29)
- Zelfstandigheid kinderen huishoudelijke taken (Hei1, 1.20) (Glind9, 9.21)
- Verantwoordelijkheid stimuleren (Hei1, 1.35) (Yss4, 4.29)
- Steeds meer loslaten (Zel5, 5.5) (Yss4, 4.29)
- Dagelijkse verzorging (Ede2, 2.12)
- Kind leren vrije tijd in te delen (Glind9, 9.18)

C5: Praktische zorg bieden (Kam7, 7.6) (Drie8, 8.24) (Glind9, 9.21)

- Huishoudelijke taken (Hei1, 1.21) (Glind9, 9.21) (Yss4, 4.2)
- Primaire levensbehoeften (Ede2, 2.9)
- Dagelijkse verzorging (Hei1, 1.19) (Drie8, 8.54)

C6: Sociale vaardigheden aanleren (Kam7, 7.6) (Glind9, 9.16) (Glind9, 9.17)

- Sociale vaardigheden aanleren (Hei1, 1.21) (Hei1, 1.24)
- Kind leren problemen bespreekbaar te maken (Elc6, 6.12)
- Kind ondersteunen bij ontwikkelingszaken (Elc6, 6.23)
- Ontwikkelingstaken voor structureren (Elc6, 6.24)
- Conflict hantering aanleren (Ede2, 2.12)

- Betrouwbaarheid aanleren (Zel5, 5.37)
- Respect aanleren (Zel5, 5.38)

C7: Sociaal netwerk kind stimuleren (Kam7, 7.6) (Drie8, 8.26) (Drie8, 8.64) (Glind9, 9.22)

- Stimuleren sociaal netwerk (Ede2, 2.4)
- Netwerk kind opbouwen (Ede2, 2.21) (Kam7, 7.12) (Drie8, 8.29) (Glind9, 9.23) (Yss4, 4.25)
- Bouwen aan netwerk jong kind (Zel5, 5.51)
- Bestaand netwerk in stand houden oudere kinderen (Zel5, 5.51) (Drie8, 8.28)
- Ieder kind eigen netwerk (Hou3, 3.14) (Ede2, 2.21)
- Kind uitdagen om sociaal netwerk aan te gaan (Kam7, 7.11)
- Netwerk kind onderhouden (Glind9, 9.52)
- Referentie netwerk organiseren (Hou3, 3.16)
- Functioneel netwerk organiseren (Hou3, 3.18)

C8: Extra opvoedingsvaardigheden (Kam7, 7.6)

- Verschil opvoeding eigen kind (Hei1, 1.16) (Glind9, 9.24)
- Verschil afstand en nabijheid gezinshuiskind/biologisch kind (Hei1, 1.14) (Yss4, 4.44)
- Geen normale opvoeding (Hei1, 1.2) (Elc6, 6.22) (Elc6, 6.34)
- Normaal gezin niet mogelijk (Elc6, 6.34)
- Normale opvoedingsvaardigheden geen effect (Elc6, 6.22)
- Problematiek scheiden (Hei1, 1.15)
- Gedrag kind plaatsen in context (Yss4, 4.47)
- Lage verwachtingen hebben (Yss4, 4.45) (Elc6, 6.28) (Kam7, 7.32) (Drie8, 8.78)
- Kleine doelen opstellen (Yss4, 4.46)
- Positief denken (Hei1, 1.32) (Elc6, 6.28) (Drie8, 8.78)
- Geen hoge verwachtingen hebben van relationele vaardigheden kind (Kam7, 7.11)
- Mogelijkheden kind goed inschatten (Kam7, 7.32)
- Groepsdynamica gebruiken ten behoeve ontwikkeling kind (Elc6, 6.12)
- Invloed uitoefenen op groepsdynamica (Drie8, 8.30) (Drie8, 8.31)
- Zorg op maat (Elc6, 6.37) (Kam7, 7.29)
- Spelontwikkeling stimuleren (Drie8, 8.69)

Topic D: Taken biologische familie een plek geven

D1: Loyaliteit begeleiden (Kam7, 7.19) (Drie8, 8.39)

- Loyaliteit begeleiden (Ede2, 2.14) (Zel5, 5.33)
- Kind begeleiden meerdere familieculturen (Ede2, 2.14) (Ede2, 2.15) (Yss4, 4.50) (Zel5, 5.50) (Elc6, 6.38) (Kam7, 7.19) (Glind9, 9.41)
- Komaf kinderen bevestigen (Glind9, 9.34)
- Loyaliteit ouder/kind respecteren (Zel5, 5.30)
- Bewust zijn van doorwerking loyaliteit (Kam7, 7.33) (Yss4, 4.31) (Hou3, 3.7) (Zel5, 5.30)
- Niet in strijd gaan (Drie8, 8.53)
- Positief over ouder praten (Drie8, 8.46) (Drie8, 8.49)
- Ouders op voetstuk plaatsen (Zel5, 5.29)
- Ouders op voetstuk houden (Zel5, 5.29)
- Ouders op realistisch voetstuk zetten (Zel5, 5.29) (Drie8, 8.50) (Glind9, 9.34)
- Ouders ouderplek laten behouden (Zel5, 5.31) (Kam7, 7.18)
- Kind spiegelen bij botsing in loyaliteit (Kam7, 7.20)
- Loyaliteitsproblemen benoemen naar het kind (Kam7, 7.20)
- Loyaliteitsproblemen ordenen voor het kind (Kam7, 7.20)
- Kind helpen uiten gevoelens loyaliteit (Kam7, 7.21)

- Benoemen naar kind plek biologische ouder en gezinshuisouder (Drie8, 8.18)
- Spanning kind bij oudercontact erkennen (Drie8, 8.47)
- Gedrag ouders bespreekbaar maken met kind (Drie8, 8.49) (Glind9, 9.34)
- Loyaal kind leren eigen keuzes te maken (Drie8, 8.55)
- Kinderen begeleiden naar confrontatie/ontmoeting ouders (Elc6, 6.4) (Elc6, 6.6)
- Observeren gereedheid herstel ouder/kind contact (Elc6, 6.6)
- Ouders vragen realistische boodschappen te geven (Drie8, 8.52)
- Ouders begeleiden in loyaliteit (Drie8, 8.52)

D2: Meerzijdig partijdig zijn (Kam7, 7.17) (Drie8, 8.39) (Glind9, 9.35)

- Meerzijdig partijdig zijn (Hou3, 3.7) (Yss4, 4.38) (Elc6, 6.10)
- Ouders in waarde laten (Hou3, 3.5) (Zel5, 5.31) (Glind9, 9.35)
- Omgeving kind in waarde laten (Hou3, 3.5)
- Ouders niet veroordelen (Elc6, 6.10)
- Ouders niet afwijzen (Hou3, 3.8)
- Vraagtekens bij ouders niet benoemen (Drie8, 8.47)

D3: Aansluiting zoeken (Kam7, 7.17) (Drie8, 8.39) (Glind9, 9.39)

- Aansluiten wensen ouder en kind (Hou3, 3.6)
- Inschatten mogelijkheden ouders (Hou3, 3.4)
- Aansluiten mogelijkheden ouders (Yss4, 4.11) (Glind9, 9.37)
- Alert zijn beperking ouders (Yss4, 4.15) (Drie8, 8.41) (Zel5, 5.53) (Hei1, 1.31) (Ede2, 2.42)
- Positieve in ouder zien (Hei1, 1.31)

D4: Investeren (Kam7, 7.17) (Drie8, 8.39) (Glind9, 9.40)

- Oudercontact afstemmen belang kind (Glind9, 9.39) (Ede2, 2.38) (Hou3, 3.19) (Glind9, 9.98)
- Oudercontact wenselijk maar niet ten koste ontwikkeling kind (Glind9, 9.33)
- Oudercontact verschilt per situatie (Drie8, 8.40) (Drie8, 8.43)
- Investeren familiebanden (Yss4, 4.15) (Elc6, 6.3) (Glind9, 9.40)
- Familie inzetten voor realiteitszin (Glind9, 9.40)
- Ouders waar mogelijk is betrekken (Drie8, 8.42) (Yss4, 4.11)
- Terugval na oudercontact minder door begeleiding ouders (Elc6, 6.5)
- Ouders betrekken bij leefklimaat (Elc6, 6.7) (Yss4, 4.12)
- Terugval minder door betrekking ouders in leefklimaat (Elc6, 6.7)
- Band opbouwen ouders (Hou3, 3.44) (Elc6, 6.8)
- Ouders meenemen in ontwikkeling kind (Elc6, 6.9)
- Goedkeuring biologische ouders verwerven (Kam7, 7.17)
- Positief in ieder oudercontact stappen (Kam7, 7.18)

D5: Communiceren (Kam7, 7.23) (Drie8, 8.39) (Glind9, 9.43)

- Respectvol communiceren met ouders (Hou3, 3.8)
- Openheid en eerlijkheid (Elc6, 6.39)
- Ouders informeren (Kam7, 7.18) (Yss4, 4.12) (Drie8, 8.15) (Drie8, 8.42)
- Verhalen kinderen controleren met systeem (Glind9, 9.42)
- Thema besprekingen met ouders (Elc6, 6.2) (Elc6, 6.10)

D6: Grenzen stellen (Kam7, 7.22) (Drie8, 8.39) (Glind9, 9.33) (Glind9, 9.44)

- Grenzen bewaren in ondersteuning ouders (Hou3, 3.20) (Zelf5, 5.54)
- Niet afhankelijk zijn van positieve bevestiging ouders (Kam7, 7.16)
- Veel accepteren van ouders en ook grenzen bewaren (Kam7, 7.18)
- Grenzen stellen in bezoeksregeling (Drie8, 8.41)
- Conflicten met ouders delegeren (Glind9, 9.36) Houten

- Negatieve boodschappen delegeren (Hou3, 3.55) (Hei1, 1.65) (Ede2, 2.65)
- Contact ouders overdragen bij grensoverschrijdend gedrag (Glind9, 9.44)

Topic E: Taken samenwerken

E1: Overleggen (Kam7, 7.13) (Drie8, 8.35) (Glind9, 9.20)

- Overleg zorgaanbieder (Yss4, 4.35)
- Overleg plannen (Zel5, 5.12) (Drie8, 8.36)
- Overleggen in belang kind (Glind9, 9.27)

E2: Afstemmen (Kam7, 7.15) (Drie8, 8.35)

- Samenwerken van belang i.v.m. structuur afstemmen (Zel5, 5.20)
- Regels school en thuis afstemmen (Zel5, 5.20)
- Eén lijn trekken (Zel5, 5.27)
- Alle opvoeders op één lijn zetten (Elc6, 6.5) (Drie8, 8.38)
- Communicatie afstemmen (Hei1, 1.28) (Hei1, 1.30) (Glind9, 9.57)
- Op één lijn komen met gezaghebbende (Kam7, 7.35)

E3: Open communiceren (Kam7, 7.15) (Drie8, 8.16) (Drie8, 8.35) (Glind9, 9.26)

- Korte lijntjes in samenwerken (Yss4, 4.20) (Yss4, 4.36) (Zel5, 5.20) (Elc6, 6.18) (Kam7, 7.25) (Drie8, 8.17)
- Korte lijntjes voogd (Drie8, 8.15)
- Korte lijntjes voorkomt misverstanden (Yss4, 4.34)
- Openheid in samenwerking (Yss4, 4.34)
- Eerlijkheid in samenwerking (Yss4, 4.34) (Zel5, 5.20)

E4: Taken kaderen in samenwerking (Kam7, 7.15) (Drie8, 8.35) (Glind9, 9.29) (Glind9, 9.57)

- Taken kaderen (Hei1, 1.33) (Zel5, 5.52) (Yss4, 4.10) (Glind9, 9.92) (Kam7, 7.50)
- Grenzen stellen (Zel5, 5.52) (Kam7, 7.15)

E5: Feedback ontvangen (Kam7, 7.16) (Drie8, 8.35)

- Met kritiek om kunnen gaan (Elc6, 6.29) (Drie8, 8.14) (Hei1, 1.66)

Topic F: Taken ondernemen

F1: Organiseren (Kam7, 7.24) (Drie8, 8.57) (Glind9, 9.46)

- Ordenen (Hei1, 1.7)
- Structureren (Hei1, 1.7)
- Plannen (Hei1, 1.9)
- Organiseren (Hei1, 1.9) (Elc6, 6.25)
- Creatief denken (Zel5, 5.11) (Drie8, 8.57)
- Tegen de stroom in (Zel5, 5.11)
- Knopen durven doorhakken (Zel5, 5.11)
- Structuur aanbrengen (Zel5, 5.14)
- Organisatie is noodzakelijk (Zel5, 5.17)
- Efficiënt werken (Ede2, 2.51)
- Inschrijven KvK (Yss4, 4.35)

F2: Mensen aansturen (Kam7, 7.24)

- Mensen aansturen (Hei1, 1.8)
- Stagiaires aansturen (Ede2, 2.23) (Yss4, 4.2) (Elc6, 6.10) (Drie8, 8.58) (Glind9, 9.47)

- Interieurverzorgster aansturen (Ede2, 2.24) (Yss4, 4.2) (Drie8, 8.58) (Glind9, 9.47)

F3: Kwaliteitszorg bieden(Kam7, 7.24)

- Veiligheid en risico inventarisaties (Ede2, 2.50)
- QuickScan (Ede2, 2.51)
- Community scan (Ede2, 2.63) (Hou3, 3.37)
- Voldoen aan keurmerk (Ede2, 2.63)
- Certificeren (Ede2, 2.63)

F4: Rapporteren (Kam7, 7.24)) (Drie8, 8.7) (Drie8, 8.57) (Glind9, 9.49)

- Doelen opstellen (Ede2, 2.53)
- Doelen evalueren (Ede2, 2.53)
- Kwartaal rapportage (Hou3, 3.22)
- Jaar rapportage (Hou3, 3.22)
- Rapportage (Ede2, 2.53) (Zel5, 5.12)
- Hulpverleningsplannen schrijven (Ede2, 2.47) (Hou3, 3.21) (Zel5, 5.19) (Drie8, 8.579)
- Zorgplan (Zel5, 5.19) (Drie8, 8.59)
- Actieplan (Zel5, 5.19)
- Registreren (Elc6, 6.25)
- Communiceren via behandelplannen (Hei1, 1.34) (Drie8, 8.59)

F5: Financiële verantwoording afleggen (Kam7, 7.24) (Drie8, 8.61)

- Jaarplanbegroting (Ede2, 2.54) (Zel5, 5.12)
- Jaarplan evaluatie (Ede2, 2.54)
- Kwartaalplan (Ede2, 2.52)
- Jaarplan (Ede2, 2.52)
- Administratieve werkzaamheden (Ede2, 2.20)) (Drie8, 8.5)
- Goed administratiesysteem (Hou3, 3.23)
- Ondernemerschap plan (Yss4, 4.35)
- Financiën (Yss4, 4.35)
- Kasboek bijhouden (Zel5, 5.12)
- Gezonde bedrijfsvoering (Ede2, 2.20)

F6: Algemene verantwoording afleggen(Kam7, 7.24) (Glind9, 9.50)

- Verantwoording afleggen (Ede2, 2.56) (Zel5, 5.14)
- Transparant ondernemen (Ede2, 2.49) (Ede2, 2.55) (Yss4, 4.23) (Elc6, 6.29)
- Transparant systeem (Hou3, 3.22)
- Transparante bedrijfsvoering (Hou3, 3.23)
- Deuren openen (Yss4, 4.23)
- Open structuur (Elc6, 6.18) (Elc6, 6.29)
- Protocollen (Glind9, 9.51)

F7: Netwerken (Kam7, 7.24)

- Netwerk uitbreiden (Ede2, 2.63)
- Netwerk vormen (Hou3, 3.13)
- Achtervang organiseren (Hou3, 3.13) (Hou3, 3.15)
- Kind netwerk vangt calamiteiten op (Ede2, 2.22) (Hou3, 3.17)
- Systeem gezond houden (Hou3, 3.21)
- Ingebed zijn in de buurt (Hou3, 3.36)
- Inbedding buurt zorgt voor stabiliteit (Hou3, 3.38)
- Inbedding buurt zorgt voor maatschappelijke binding (Hou3, 3.38)
- Netwerk zorgt voor stabiliteit (Yss4, 4.24) (Kam7, 7.26)

- Werven vrijwilligers nodig voor huidige beleidsontwikkelingen (Kam7, 7.28)
- Buurtfunctie zijn (Kam7, 7.28)

Topic G: Complexiteit

G1: Maatschappelijke voorbereiding (Kam7, 7.29) (Drie8, 8.75)

- Complexiteit aanpassing/maatschappij (Hei1, 1.17)
- Complexiteit achterstand/ontwikkelingstaken (Hei1, 1.18) (Yss4, 4.34) (Drie8, 8.75)
- Complexiteit beperking/verwachtingen (Hei1, 1.46) (Zel5, 5.25) (Glind9, 9.17)
- Complexiteit loslaten (Yss4, 4.17)
- Complexiteit overname waarden en normen (Zel5, 5.28)
- Complexiteit taken opvoeden (Drie8, 8.21)

G2: Normen en waarden

- Complexiteit gedrag in strijd met eigen normen/waarden (Zel5, 5.40)
- Complexiteit oneerlijk kind in eigen huis (Zel5, 5.41)

G3: Afstand/nabijheid

- Complexiteit afstand/nabijheid (Zel5, 5.55) (Drie8, 8.32) (Drie8, 8.33) (Glind9, 9.28)
- Complexiteit kind gevoelig voor afwijzing (Yss4, 4.18)

G4: Voorgeschiedenis

- Incomplete dossier (Zel5, 5.57) (Drie8, 8.65) (Glind9, 9.11)
- Voorgeschiedenis geeft gekleurd beeld (Yss4, 4.48) (Drie8, 8.66) (Glind9, 9.11)
- Complexiteit eerlijkheid voogd over voorgeschiedenis (Yss4, 4.48)

G5: Social media

- Complexiteit social media (Hou3, 3.41) (Yss4, 4.34)

G6: Netwerk kind

- Complexiteit in stand houden bestaand netwerk (Drie8, 8.27)
- Complexiteit netwerk opbouwen (Kam7, 7.11)

G7: Loyaliteit

- Complexiteit kind geen toestemming (Ede2, 2.26) (Drie8, 8.53)
- Complexiteit loyaal blijven bij misbruik (Hou3, 3.39)
- Complexiteit loyaliteit na misbruik (Kam7, 7.34)
- Complexiteit loyaliteit/terugval gedrag (Yss4, 4.32) (Yss4, 4.47)

G8: Samenwerken biologisch systeem (Kam7, 7.33)

- Complexiteit loslaten gedrag ouders (Hou3, 3.40)
- Complexiteit betrouwbaarheid ouders (Ede2, 2.40)
- Complexiteit open communicatie met ouders (Kam7, 7.23) (Drie8, 8.43) (Drie8, 8.56)
- Complexiteit onwetendheid van ouders over problematiek kind (Drie8, 8.44)

G9: Voortzetting zorg (Drie8, 8.76) (Glind9, 9.72)

- Complexiteit geen vooruitgang (Ede2, 2.27)
- Complexiteit aanbod/kunnen kind (Ede2, 2.28)
- Complexiteit voortzetting zorg (Ede2, 2.29)

G10: Visieverschil (Glind9, 9.73)

- Complexiteit verschil visie in samenwerking (Ede2, 2.37) (Ede2, 2.38) (Kam7, 7.13)

- Complexiteit verschil visie oudercontact (Ede2, 2.38) (Yss4, 4.47)
- Complexiteit van theorie en praktijk (Ede2, 2.39) (Kam7, 7.14)
- Complexiteit verschil budget verdeling (Kam7, 7.13)
- Complexiteit beslissing voogd/signaleren vanuit betrokkenheid (Yss4, 4.33)
- Complexiteit wisseling voogd (Kam7, 7.14)

G11: Gezagsverhouding (Kam7, 7.34) (Drie8, 7.77)

- Complexiteit voogd heeft gezag (Ede2, 2.41) (Hei1, 1.29)
- Complexiteit gezagsverhouding verschilt per voogd (Glind9, 9.73) (Glind9, 9.74) (Yss4, 4.20)

G12: Kind of financieel belang (Kam7, 7.31) (Glind9, 9.58)

- Complexiteit aanname plaatsing (Hei1, 1.49)
- Complexiteit kwaliteit/aantal kinderen (Ede2, 2.34) (Ede2, 2.44)
- Complexiteit winst/kind (Ede2, 2.43)

G13: Kind of ondernemen (Kam7, 7.36)

- Complexiteit verschil visie administratieve werkzaamheden (Hou3, 3.26)
- Complexiteit samenwerken tijd/energie (Hou3, 3.33)
- Complexiteit prioriteit ondernemerschap/kind (Hou3, 3.34) (Hou3, 3.23)
- Complexiteit afweging bijwonen bijscholing (Hou3, 3.35)
- Kind niet blootstellen aan organisatie (Elc6, 6.9) (Kam7, 7.36)
- Complexiteit netwerk uitbreiden (Drie8, 8.62)

G14: Zorgorganisatie Nederland (Kam7, 7.37) (Glind9, 9.76)

- Complexiteit beperktheid van het systeem (Hou3, 3.42)
- Complexiteit kind bij 18 jaar naar ouders (Yss4, 4.30)
- Complexiteit na 18 stopt gezinshuis (Drie8, 8.74)
- Complexiteit bezuinigingen Nederland (Glind9, 9.76)
- Complexiteit zorgorganisatie Nederland (Zelf5, 5.60)

G15: Kritiek buitenwereld (Kam7, 7.37) (Glind9, 9.77)

- Complexiteit kritiek (Yss4, 4.8)
- Complexiteit veroordeling buitenwereld (Hei1, 1.36)

G16: Andere verwachtingen (Drie8, 8.91) (Glind9, 9.79)

- Complexiteit idealisme (Zel5, 5.56) (Elc6, 6.36)
- Complexiteit onvermogen ieder kind te redden (Kam7, 7.38)
- Complexiteit andere verwachtingen (Glind9, 9.78)

G17: Eigen veiligheid

- Complexiteit gezinshuiskinderen/biologische kinderen (Yss4, 4.37) (Kam7, 7.30) (Drie8, 8.34) (Drie8, 8.93) (Glind9, 9.15) (Glind9, 9.70)
- Complexiteit kwetsbaar als gezinshuisouder in contact ouders (Glind9, 9.45)
- Complexiteit invloed ouders op gezinssysteem (Glind9, 9.38)
- Complexiteit kwetsbaar door verhaal van kind (Yss4, 4.51) (Drie8, 8.94)

Topic H: Betrokkenen

H1: Biologisch systeem (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70) (Glind9, 9.59)

- Samenwerken ouders (Hei1, 1.27) (Hou3, 3.28) (Yss4, 4.14) (Yss4, 4.19) (Yss4, 4.27) (Yss4, 4.38) (Zel5, 5.15) (Elc6, 6.32)
- Samenwerken kind (Hei1, 1.27) (Yss4, 4.19)

H2: Voogdij instelling (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70) (Glind9, 9.63)

- Samenwerken voogden (Hei1, 1.27) (Ede2, 2.18) (Hou3, 3.28) (Yss4, 4.19) (Zel5, 5.27)
- Samenwerken bureau Jeugdzorg (Elc6, 6.33)
- Samenwerken plaatser (Ede2, 2.18)

H3: Zorgaanbieder (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70) (Glind9, 9.62)

- Samenwerken zorgaanbieder (Hei1, 1.27) (Elc6, 6.32)
- Samenwerken rayon manager (Zel5, 5.27) (Zel5, 5.21)
- Samenwerken zorginstellingen (Ede2, 2.18)

H4: Gedragwetenschappers/behandelcoördinatoren (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70) (Glind9, 9.65)

- Samenwerken gedragwetenschapper (Hei1, 1.27)
- Samenwerken orthopedagoog (Yss4, 4.19) (Yss4, 4.39) (Glind9, 9.3) (Glind9, 9.25)
- Samenwerken psycholoog (Zel5, 5.15) (Zel5, 5.22)
- Samenwerken behandel coördinatoren (Ede2, 2.18) (Ede2, 2.53)
- Samenwerken eigen begeleiders (Kam7, 7.2) (Drie8, 8.37) (Glind9, 9.25)

H5: Gezinsbegeleider (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70) (Glind9, 9.66)

- Samenwerken ambulant werker (Ede2, 2.18) (Drie8, 8.71)
- Samenwerken gezinsbegeleider (Zel5, 5.16) (Zel5, 5.27)

H6: Gezondheidszorg (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70) (Glind9, 9.61)

- Samenwerken GGZ (Yss4, 4.19)
- Samenwerken tandarts (Yss4, 4.19)
- Samenwerken huisarts (Hei1, 1.27) (Yss4, 4.19)
- Samenwerken therapeut (Zel5, 5.15) (Kam7, 7.2)

H7: Overheid (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70) (Glind9, 9.64)

- Samenwerken politie/HALT (Zel5, 5.27)
- Samenwerken Tweede Kamer (Elc6, 6.33)
- Samenwerken gemeente (Zel5, 5.16) (Elc6, 6.29) (Elc6, 6.32) (Hou3, 3.54)

H8: Scholen (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70) (Glind9, 9.4) (Glind9, 9.25) (Glind9, 9.60)

- Samenwerken stagebegeleider kinderen (Zel5, 5.27)
- Samenwerken scholen (Hei1, 1.27) (Yss4, 4.19) (Zel5, 5.15) (Elc6, 6.32)

H9: Buurt (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70) (Glind9, 9.67)

- Samenwerken burens (Yss4, 4.19)
- Samenwerken clubjes (Yss4, 4.19) (Drie8, 8.72)

H10: Stagiaires (Kam7, 7.27) (Drie8, 8.70)

- Samenwerken stagiaires (Hei1, 1.27) (Kam7, 7.2)

H11: Vrijwilligers

- Samenwerken vrijwilligers (Kam7, 7.27)

H12: Pedagogisch medewerker

- Samenwerken pedagogisch medewerker (Glind9, 9.68)

H13: Eigen netwerk

- Eigen familie (Yss4, 4.22) (Zel5, 5.59) (Drie8, 8.95)
- Eigen vrienden (Yss4, 4.22) (Zel5, 5.59) (Drie8, 8.95)

Topic I: Rollen

I1: Opvoeder (Kam7, 7.39) (Drie8, 8.79) (Glind9, 9.81)

- Rol voorbeeldfunctie (Hei1, 1.22) (Ede2, 2.45)
- Rol opvoeder (Hei1, 1.47) (Ede2, 2.45) (Hou3, 3.45) (Yss4, 4.38)
- Rol pedagoog (Hei1, 1.47)
- Rol plaatsvervangend ik (Hou3, 3.49)
- Rol spiritueel opvoeder (Hou3, 3.53)
- Rol professioneel ouder (Ede2, 2.48)

I2: Veilige factor (Kam7, 7.39) (Drie8, 8.79) (Glind9, 9.81)

- Rol veilige volwassenen (Hou3, 3.48)
- Rol stabiele factor (Hou3, 3.45) (Zelf5, 5.9) (Elc6, 6.43)
- Rol hechtingsfiguur (Elc6, 6.36) (Glind9, 9.82)
- Bewust in rol stappen (Hou3, 3.50) (Hou3, 3.51) (Yss4, 4.9) (Kam7, 7.39) (Drie8, 8.79)
- Flexibel inspelen op rollen (Hou3, 3.52)
- Rol acteur (Hou3, 3.50) (Zelf5, 5.44)
- Verschillende rollen (Yss4, 4.9)
- Integrerend handelen i.p.v. acteur (Glind9, 9.80)

I3: Praktisch verzorger (Kam7, 7.39) (Drie8, 8.79) (Glind9, 9.82)

- Rol taxichauffeur (Ede2, 2.45) (Zelf5, 5.46)
- Rol huiswerkbegeleider (Ede2, 2.45)
- Rol praktisch verzorger (Ede2, 2.46)
- Rol huishoudelijk werker (Hou3, 3.47)

I4: Ondernemer (Kam7, 7.39) (Drie8, 8.79)

- Rol ondernemer (Hei1, 1.47) (Yss4, 4.38) (Ede2, 2.19)
- Rol regievoerder (Elc6, 6.40)
- Rol organisator (Glind9, 9.83)

I5: Co therapeut (Kam7, 7.39) (Drie8, 8.79) (Glind9, 9.80)

- Rol therapeut (Hei1, 1.47) (Hou3, 3.45) (Yss4, 4.39) (Elc6, 6.41)
- Rol co therapeut (Elc6, 6.22)
- Rol behandelaar (Elc6, 6.41)
- Therapeut signaleert (Zelf5, 5.47)
- Therapeut gaat gesprek aan (Zelf5, 5.47)
- Therapeut prikkelt (Zelf5, 5.47) (Drie8, 8.67)
- Geen therapie geven maar de juiste mensen inschakelen (Zelf5, 5.50)
- Therapeutische gesprekken in dagelijks leven (Kam7, 7.39)
- Levenstherapeut (Kam7, 7.40) (Drie8, 8.68)

I6: Familielid eigen gezin (Kam7, 7.39) (Kam7, 7.43) (Drie8, 8.79)

- Rol echtgenoot (Ede2, 2.46) (Zelf5, 5.58) (Glind9, 9.80)
- Rol ouders biologische kinderen (Ede2, 2.46) (Hou3, 3.46) (Yss4, 4.38) (Zelf5, 5.48) (Zelf5, 5.58)
- Rol opa en oma (Hou3, 3.46)
- Rol vader (Yss4, 4.39) (Drie8, 8.80)
- Rol moeder (Drie8, 8.80)

I7: Collega (Kam7, 7.39) (Kam7, 7.44) (Drie8, 8.79) (Glind9, 9.84)

- Rol collega's (Ede2, 2.46) (Zelf5, 5.58)

I8: Coach (Kam7, 7.39) (Kam7, 7.47) (Drie8, 8.79) (Glind9, 9.83)

- Rol coach (Hou3, 3.45) (Zel5, 5.44)
- Rol systeemcoach (Hou3, 3.47)
- Geen coach (Yss4, 4.40)
- Gesprekken voeren maar geen coach (Yss4, 4.41)
- Coach op zoek naar ontwikkeling kind (Zel5, 5.45)
- Coach op zoek naar mogelijkheden kind (Zel5, 5.45)
- Coach op zoek eigenheid kind (Zel5, 5.45)
- Oudere kinderen coachen bij belangrijke keuzes (Kam7, 7.47)

I9: Maatschappelijk werker (Kam7, 7.39) (Kam7, 7.46) (Drie8, 8.79)

- Rol maatschappelijk werker (Yss4, 4.38)

I10: Gezinsbegeleider (Kam7, 7.39) (Kam7, 7.45) (Drie8, 8.79) (Glind9, 9.85)

- Rol gezinsbegeleider (Elc6, 6.42)

I11: Mediator (Kam7, 7.39) (Kam7, 7.48) (Drie8, 8.79) (Glind9, 9.87)

- Rol mediator (Hou3, 3.47)

I12: Vrijwilliger

- Rol vrijwilliger (Glind9, 9.87)

Topic J: Voorwaarden

J1: Professionalisering (Kam7, 7.24) (Kam7, 7.50) (Drie8, 8.81) (Glind9, 9.54) (Glind9, 9.88)

- Externe ondersteuning (Hei1, 1.60)
- Supervisie (Hei1, 1.60)
- Intervisie (Hei1, 1.60) (Drie8, 8.64) (Glind9, 9.31) (Glind9, 9.55)
- Coaching (Hei1, 1.60) (Ede 2, 2.66) (Hou3, 3.56)
- Blijven leren (Hei1, 1.61) (Hei1, 1.62) (Ede2, 2.66) (Drie8, 8.64)
- Nieuwe inzichten door wetenschap (Hei1, 1.62)
- Voorwaarde bereid om te leren (Hou3, 3.29)
- Voorwaarde kennis ondernemerschap (Ede2, 2.42)
- Voorwaarde affiniteit ondernemerschap (Ede2, 2.42)

J2: Reflecterend handelen (Kam7, 7.6) (Drie8, 8.90) (Glind9, 9.13)

- Voorwaarde reflectie (Hou3, 3.29) (Elc6, 6.27) (Elc6, 6.28) (Glind9, 9.91) (Drie8, 8.85)
- Relativeren (Hei1, 1.45)
- Bewust handelen (Hei1, 1.45)
- Inzicht (Hei1, 1.45)
- Reflectie in je denkwijze (Hei1, 1.64)
- Reflectie in je handelwijze (Hei1, 1.64)
- Eigen aandeel zien (Hei1, 1.12)
- Reflectie (Hei1, 1.13) (Hei1, 1.16) (Ede2, 2.35) (Hou3, 3.29) (Yss4, 4.43)
- Loslaten (Hei1, 1.38) (Hei1, 1.39)
- Confrontatie eigen issue (Hei1, 1.40)
- Openheid in reflectie is voorwaarde (Glind9, 9.91)

J3: Vitaal zijn (Kam7, 7.15) (Kam7, 7.50) (Drie8, 8.82) (Glind9, 9.32) (Glind9, 9.89)

- Voorwaarde passie (Hei1, 1.42)
- Voorwaarde vitaliteit (Ede2, 2.16) (Yss4, 4.4)
- Vitaliteit is voorwaarde voor professionaliteit (Yss4, 4.5)

- Eigen gezondheid zorgen (Hou3, 3.13)
- Eigen veiligheid beschermen (Hei1, 1.26) (Drie8, 8.14) (Drie8, 8.84)
- Hoofdtak voor jezelf zorgen (Yss4, 4.3)
- Goed voor jezelf zorgen (Elc6, 6.25)
- Privé momenten zorgen voor vitaliteit (Kam7, 7.15)
- Grenzen stellen voor vitaliteit (Glind9, 9.32)
- Inbedding buurt zorgt voor vitaliteit (Hou3, 3.38)
- Netwerk hebben is voor jezelf zorgen (Yss4, 4.21) (Hou3, 3.13)
- Eigen sociaal netwerk belangrijk (Zel5, 5.49) (Zelf5, 5.59)

J4: Zorgen voor eigen gezin (Kam7, 7.50) (Drie8, 8.83) (Drie8, 8.89)

- Hoofdtak voor eigen kinderen zorgen (Yss4, 4.3) (Yss4, 4.6)
- Eigen kinderen op eerste plaats (Zel5, 5.48)n
- Gezondheid en vitaliteit biologische kinderen is voorwaarde (Kam7, 7.30)
- Oog voor invloed gezinshuis op biologische kinderen (Kam7, 7.30)

J5: Basisveiligheid (Kam7, 7.50)

- Kerntak veiligheid en dan opvoeden (Zel5, 5.2) (Kam7, 7.4)
- Veiligheid basis voor opvoeden (Zel5, 5.3) (Elc6, 6.23)
- Veiligheid als uitgangspunt (Zel5, 5.9)
- Voorgeschiedenis kind kennen is voorwaarde (Zel5, 5.35)
- Voorwaarde afstand/nabijheid (Hei1, 1.5)
- Na veiligheid komt behandelen (Elc6, 6.13)
- Veiligheid als voorwaarde (Elc6, 6.14)
- Voorspelbaarheid opvoeder is voorwaarde (Glind9, 9.91)

J6: Leefruimte

- Voorwaarde voldoende leefruimte (Yss4, 4.49) (Kam7, 7.50)

Topic K: Verschil loondienst/zelfstandig

K1: Ondernemen (Kam7, 7.24)

- Ondernemerschap niet bij loondienst (Zel5, 5.11)
- Zelfstandig wel ondernemerschap (Zel5, 5.18)
- Zelfstandigen en loondienst organiseren (Zel5, 5.18)
- Loondienst andere ondernemer dan zelfstandig (Kam7, 7.1) (Drie8, 8.2) (Glind9, 9.5)
- Zelfstandigen ondernemen meer actie (Hou3, 3.27) (Glind9, 9.56)
- Netwerken hoort bij zelfstandigen (Glind9, 9.52)
- Loondienst weinig samenwerken met gemeente (Drie8, 8.8)
- Kwaliteitszorg bij loondienst centraal geregeld (Glind9, 9.48)

K2: Inkopen zorg (Kam7, 7.24)

- Zelfstandigen kopen zorg in (Yss4, 4.21) (Yss4, 4.35)
- Zelfstandige kopen eigen scholing in (Yss4, 4.42) (Glind9, 9.58)
- Zelfstandigen kopen zorg in per kind (Yss4, 4.21)
- Loondienst geen zorg buiten organisatie inkopen (Yss4, 4.21)
- Zelfstandigen kunnen leerdoel aanpassen aan kind (Yss4, 4.21) (Yss4, 4.46)

K3: Financiën (Kam7, 7.24)

- Loondienst niet bezig met gezonde bedrijfsvoering (Drie8, 8.60)
- Loondienst geen jaarbegroting (Kam7, 7.24) (Drie8, 8.8)
- Loondienst geen jaarplan (Kam7, 7.24) (Drie8, 8.8)

- Loondienst minder bezig met budget) (Drie8, 8.6)
- Loondienst andere financiële verantwoording (Kam7, 7.24) (Glind9, 9.50)
- Loondienst geen complexiteit kind/financieel belang (Drie8, 8.73) (Glind9, 9.71)

Topic L: Onderscheidend vermogen

L1: Continuïteit bieden (Kam7, 7.51) (Drie8, 8.92) (Glind9, 9.93)

- Continuïteit (Hei1, 1.50) (Hei1, 1.56) (Ede2, 2.7) (Ede2, 2.57) (Glind9, 9.94)
- Betrouwbaarheid (Ede2, 2.7)
- Meer rust (Hei1, 1.54) (Ede2, 2.59) (Ede2, 2.57)
- Langdurige plaatsing van belang (Kam7, 7.4)
- Hechttingsfiguur (Kam7, 7.41)
- Stabiele omgeving is helend voor trauma's (Glind9, 9.80)
- Aanwezigheid (Glind9, 9.94)

L2: Gezinskwaliteiten inzetten (Kam7, 7.51) (Drie8, 8.92) (Glind9, 9.94)

- Familie (Hei1, 1.58)
- Meer gezin (Hei1, 1.53) (Drie8, 8.89)
- Normale leven (Hei1, 1.59) (Yss4, 4.41) (Glind9, 9.94)
- Minder groepsdynamiek (Ede2, 2.60)
- Huiselijke sfeer (Ede2, 2.61)
- Conflict uitspreken (Hei1, 1.51) (Ede2, 2.58)
- Meer erkenning (Ede2, 2.62)
- Kracht gezinshuis is spiegelen aan gezonde (Kam7, 7.6) (Drie8, 8.87)
- Gezinshuis meer proefondervindelijk leren (Glind9, 9.94)
- Gezinskwaliteiten inzetten (Elc6, 6.19)

L3: Lange termijn (Kam7, 7.51) (Drie8, 8.92)

- Lange termijn doelen (Hei1, 1.50)
- Blijvende relatie (Hei1, 1.57) (Hei1, 1.58) (Glind9, 9.94)
- Leeftijd is geen voorwaarde (Hou3, 3.32)

L4: Overzicht (Kam7, 7.51) (Drie8, 8.92) (Glind9, 9.97)

- Overzicht ontwikkeling (Hei1, 1.52) (Kam7, 7.52)
- Gezinshuis betere afstemming onder opvoeders door kleiner systeem (Kam7, 7.42)

L5: Goedkoper (Kam7, 7.51) (Drie8, 8.86) (Drie8, 8.92) (Glind9, 9.96)

- Goedkopere zorg (Hei1, 1.55) (Kam7, 7.53)

L6: Wisselingen op leefgroep

- Groepsleider heeft dienst (Hei1, 1.51)
- Wisseling groepsleiders (Hei1, 1.52) (Hei1, 1.54) (Yss4, 4.1) (Kam7, 7.41) (Drie8, 8.88)
- Wisseling kinderen (Hei1, 1.54)

L7: Beheersing op leefgroep

- Teveel regels (Hei1, 1.54)
- Leefgroep meer beheersing (Glind9, 9.94)

L8: Onrustige groepsdynamiek op leefgroep (Kam7, 7.51)

- Druk van andere kinderen (Hei1, 1.54)
- Leefgroep veel dezelfde problematiek bij elkaar (Yss4, 4.1) (Drie8, 8.87)
- Geen normale leeftijdsverdeling (Kam7, 7.41)

L9: Positieve elementen van leefgroep

- Leefgroep meer ondersteuning van collega's (Glind9, 9.97)
- Leefgroep meer afstand tussen kind en opvoeder (Glind9, 9.28)

Bijlage I

Enquête vragen

Enquête vragen

Algemene vragen

1. Wat is uw geslacht? (Antwoord: Man/Vrouw)
2. ? (Antwoord: Loondienst/Franchise/Zelfstandig)
3. ? (Antwoord: AWBZ/Jeugdzorg)
4. Zorgaanbieder (Antwoord: open antwoord)
5. Hoeveel geplaatste kinderen verblijven in uw gezinshuis? (Antwoord: 1/2/3/4/5/6)
6. Hoeveel eigen kinderen maken deel uit van uw gezinshuis? (Antwoord: 1/2/3/4/5/6)
7. Leeftijd van de geplaatste kinderen? (Antwoord: Voornamelijk – 12/ Voornamelijk + 12/ Zowel -12 als +12).

Kerntaken

In hoeverre herkent u zich in de vijf kerntaken van een gezinshuisouder?

- Veilig thuis bieden (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Opvoeden (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Biologisch systeem een plek geven (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Samenwerken (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Ondernemen (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

Taken

In het beroepsprofiel wordt bij iedere kerntaak een weergave gegeven van de taken die onder de kerntaak vallen. Bij iedere taak worden enkele begrippen weergegeven die de taak toelichten. In hoeverre herkent u zich in de taken die onder de kerntaken vallen?

Ps. Wanneer er gesproken wordt over ‘het kind’, wordt hiermee het geplaatste kind in uw gezin bedoeld.

De volgende taken vallen onder de kerntaak ‘Veilig thuis bieden’:

- Taak: Emotionele veiligheid bieden. U biedt continuïteit en stabiliteit en u bent zich bewust van de afstand en nabijheid die u hanteert in het contact met het kind. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Taak: Veilig leefklimaat bieden. U beschermt de emotionele en fysieke veiligheid van het kind en daarnaast biedt u praktische veiligheid in en om het huis. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Taak: Structuur bieden. U stelt grenzen en regels en u bent daarin consequent.
- Signaleren: U signaleert de hulpvraag en behoeften van het kind en u stemt uw handelen daarop af. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Taak: Inspelen voorgeschiedenis. U heeft oog voor de voorgeschiedenis van het kind, u plaatst het gedrag van het kind in de context en u speelt daarop in. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

De volgende taken vallen onder de kerntaak ‘Opvoeden’:

- Taak: Spiegelen aan het gezonde. U biedt het kind de mogelijkheid om op te groeien in een zo normaal mogelijke gezinssituatie en u spiegelt waarden en normen tijdens het dagelijkse leven.
- Taak: Identiteitsontwikkeling stimuleren. U stimuleert de eigenwaarde en het inzicht van het kind en u bevestigt hen in wie ze zijn. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

oneens)

- Taak: Krachten versterken. Uw focus ligt op de kwaliteiten en mogelijkheden van het kind en u versterkt de krachten van het kind. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Zelfredzaamheid bevorderen. U stimuleert de zelfstandigheid van het kind en bereid hem/haar, waar mogelijk, voor op een zo zelfstandig mogelijke plaats in de maatschappij.

- Taak: Praktische zorg. U vervult de primaire levensbehoeften van het kind en biedt het kind dagelijkse verzorging. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Sociale vaardigheden aanleren. U ondersteunt het kind bij het aanleren van sociale vaardigheden, zoals conflicthantering, en u heeft aandacht voor wederzijds respect en betrouwbaarheid. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Sociaal netwerk kind stimuleren. U probeert waar mogelijk het bestaande netwerk van het kind in stand te houden en stimuleert en ondersteunt het kind bij het aangaan van nieuwe sociale contacten, zodat het kind een functioneel netwerk heeft. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Extra opvoedingsvaardigheden. U heeft lage verwachtingen, stelt kleine doelen, denkt positief, biedt zorg op maat en u bent zich bewust van de groepsdynamica in uw gezinshuis en oefent daar invloed op uit. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

De volgende taken vallen onder de kerntaak 'Biologische familie' een plek geven:

- Taak: Loyaliteit begeleiden. U erkent, bevestigt en respecteert de loyaliteit tussen het kind en het biologische systeem. U praat positief over het biologische systeem van het kind en streeft ernaar om het biologische systeem op een realistisch voetstuk te plaatsen. U helpt het kind bij het uiten van gevoelens van loyaliteit en u weet uw plek als gezinshuisouder duidelijk te maken. U heeft oog voor de spanningen die bij het contact met het biologische systeem opspelen en begeleidt het kind naar en in de ontmoetingen. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Meerzijdig partijdig zijn. U laat het biologische systeem van het kind in zijn waarde en veroordeelt en wijst niet af. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Aansluiting zoeken. U bent alert op de beperkingen van het biologische systeem en u sluit zover mogelijk aan bij de wensen en mogelijkheden van het biologische systeem. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Investeren. U betreft de ouders, waar mogelijk, bij de ontwikkeling van het kind, u investeert in de familiebanden en u stemt het contact met het biologische systeem af in belang van het kind.

- Taak: Communiceren. U informeert het biologische systeem over het kind en u bent daar, waar mogelijk, open en eerlijk in. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Grenzen stellen. U stelt grenzen in de ondersteuning van het biologische systeem van het kind en in de bezoeksregelingen en daarnaast delegeert u waar nodig conflicten met het biologisch systeem. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

De volgende taken vallen onder de kerntaak 'Samenwerken':

- Taak: Overleggen. U overlegt met alle betrokken partijen rondom het kind. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Afstemmen. U stemt uw communicatie af op de betrokkene. En u stemt af met betrokken partijen met het doel om met alle betrokkenen op één lijn te komen in het belang van het kind. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Open communiceren. U bent open en eerlijk in de samenwerking met betrokken partijen en u onderhoudt korte lijnen met deze partijen. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Taak: Taken kaderen. Naar betrokken partijen stelt u grenzen als het gaat om de taakverdeling.

- Taak: Feedback ontvangen. U staat open voor feedback van betrokken partijen en u weet hier mee om te gaan. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

De volgende taken vallen onder de kerntaak 'Ondernemen':

- Taak: Organiseren. U werkt efficiënt, plant, structureert, denkt creatief en u kunt knopen doorhakken. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Taak: Mensen aansturen. U stuurt betrokkenen aan (bijvoorbeeld: stagiaires, vrijwilligers, interieurverzorgers, etc). (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Taak: Kwaliteitszorg bieden. U zorgt voor certificering of u voldoet aan het keurmerk van gezinshuizen en zorgt voor veiligheid en risico inventarisaties. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Taak: Rapporteren. U stelt doelen op, registreert en evalueert (bijvoorbeeld in hulpverleningsplannen). (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Taak: Financiële verantwoording afleggen. U maakt een jaarplanbegroting, u doet administratieve werkzaamheden (bijvoorbeeld het bijhouden van een kasboek) en u zorgt voor een efficiënt administratiesysteem. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Taak: Algemene verantwoording afleggen. U streeft naar een transparante bedrijfsvoering en u legt verantwoording af. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Taak: Netwerken. U vormt een netwerk rond uw gezinshuis dat als achtervang kan dienen. Dit draagt bij aan de stabiliteit, continuïteit en gezondheid van uw systeem. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

Complexiteit

Het niveau van uw handelen wordt in grote mate beïnvloedt door de complexiteit van uw beroep. Uit de interviews zijn enkele complexe thema's naar voren gekomen. In hoeverre herkent u zich in deze thema's?

- Maatschappelijke voorbereiding. U ervaart uitdaging in de verwachtingen van de maatschappij/de beperking en achterstand van het kind. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Normen en waarden. U ervaart uitdaging in gedrag van kinderen dat in strijd is met uw eigen normen en waarden. Bijvoorbeeld: U heeft moeite met de oneerlijkheid van een kind en dat dit kind in uw huis verblijft maakt het extra moeilijk. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Afstand/nabijheid. U ervaart uitdaging in het vinden van een goede afstemming op het kind en u blijft zoekende in afstand en nabijheid in uw benadering. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Voorgeschiedenis. U streeft ernaar zo goed mogelijk in te spelen op de voorgeschiedenis van het kind, maar incomplete dossiers en het gekleurde beeld dat de voorgeschiedenis geeft, belemmeren dit. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Social media. U ervaart uitdaging in het social media gebruik van het kind en de mogelijkheden die social media biedt. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Netwerk kind. In het belang van het kind zou u het bestaande netwerk van het kind in stand willen houden, maar hier ervaart u een uitdaging in. U ervaart dat het voor het kind moeilijk is om een nieuw netwerk te vormen vanwege de problematiek van het kind. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Loyaliteit. U ervaart uitdaging in de kracht van loyaliteit, waardoor het kind niet de toestemming krijgt om bij u te verblijven en de ontwikkeling van het kind bemoeilijkt wordt. Of u ervaart moeite met de doorwerking van loyaliteit wanneer het kind te maken heeft gehad met mishandeling/misbruik. Of u ervaart moeite met de terugval in de ontwikkeling van het kind na contact met het biologische systeem. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
- Samenwerken biologisch systeem. U ervaart uitdaging in de onwetendheid van het biologische

systeem over de problematiek van het kind. U ervaart moeite met de betrouwbaarheid van het biologische systeem. U streeft ernaar om open te communiceren met het biologische systeem van het kind maar u ervaart dat dit niet altijd mogelijk is. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Voortzetting zorg. U ervaart een uitdaging wanneer het kind geen vooruitgang boekt en wanneer blijkt dat u meer kunt aanbieden dan het kind aankan. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Visieverschil. U ervaart uitdaging in het samenwerken met andere professionals wanneer er een visieverschil is. U ervaart moeite met uw kennis uit de praktijk en de (voornamelijk) theoretische kennis van andere professionals. Bijvoorbeeld: U verschilt van visie over de bezoekenregeling of u verschilt van visie als het gaat over de budgetverdeling. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Gezagsverhouding. U ervaart uitdaging in de samenwerkingsrelatie met voogd, doordat er geen sprake is van een gelijkwaardige relatie, omdat voogd het uiteindelijke gezag heeft. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Kind of financieel belang. U ervaart een uitdaging in de afweging tussen de kwaliteit die u wilt bieden en het aantal kinderen dat u in uw gezinshuis wilt verwelkomen. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Kind of ondernemen. U ervaart uitdaging in het stellen van prioriteiten ten aanzien van ondernemende taken (zoals rapporteren, netwerken en administratieve werkzaamheden) en de tijd en energie die u wilt besteden aan het kind. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Zorgorganisatie. U ervaart beperkingen in het zorgsysteem van Nederland. Bijvoorbeeld wetgeving en bezuinigingen. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Kritiek buitenwereld. U ervaart kritiek en veroordeling van de buitenwereld. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Andere verwachtingen. U ervaart uitdaging in de verwachtingen waarmee u gestart bent als gezinshuisouder en wat in praktijk mogelijk blijkt te zijn. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)

- Eigen veiligheid. U ervaart uitdaging in de invloed die uw geplaatste kinderen hebben op uw eigen kinderen. U ervaart dat u als gezinshuisouder kwetsbaar bent in het contact met het biologische systeem van het kind. U ervaart dat u kwetsbaar bent door de verhalen die het kind aan de buitenwereld verteld. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens)
+ Welke complexiteit mist u nog? (Antwoord: open antwoord).

Betrokkenen

In het beroepsprofiel wordt ook een beschrijving gegeven van de betrokken partijen waar u als gezinshuisouder mee te maken hebt. Wilt u aangeven of u dit wel of niet herkent?

- Biologisch systeem van het kind (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)

- Voogdij instelling (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)

- Zorgaanbieder (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)

- Gedragswetenschappers en/ behandelcoördinatoren (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)

- Gezinsbegeleiders (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)

- Gezondheidszorg (o.a. GGZ, tandarts, huisarts, therapeut) (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)

- Overheid (o.a. Politie, HALT, gemeente, tweede kamer) (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)

- Scholen (inclusief stagebegeleiders van kinderen) (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)

- Buurt (inclusief sportverenigingen, muziekverenigingen en clubjes) (Antwoord: Wel een

betrokkene, Geen betrokkene)

- Stagiaires (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)
- Vrijwilligers (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)
- Pedagogisch medewerker (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)
- Eigen netwerk (o.a. familie, vrienden, kennissen) (Antwoord: Wel een betrokkene, Geen betrokkene)
- + Welke betrokkene(n) mist u nog? (Antwoord: open antwoord).

Rollen

In het beroepsprofiel wordt bij iedere kerntaak een overzicht gegeven van de rollen die u als gezinshuisouder hanteert bij het uitvoeren van de kerntaak. Wilt u hieronder aangeven in hoeverre u zich herkent in de rollen?

- Opvoeder (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Veilige factor (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Praktisch verzorger (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Ondernemer (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Co-therapeut (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Familielid eigen gezin (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Collega (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Coach (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Maatschappelijk werker (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Gezinsbegeleider (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Mediator (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Vrijwilliger (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- + Welke rol(en) mist u nog? (Antwoord: open antwoord)

Voorwaarden

In de interviews met gezinshuisouders zijn enkele voorwaarden genoemd om het beroep als gezinshuisouder uit te kunnen oefenen. In hoeverre herkent u zich in deze voorwaarden?

- Professionalisering. Het is een voorwaarde dat u als gezinshuisouder bereid bent om te blijven leren. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Reflecterend handelen. Het is een voorwaarde dat u als gezinshuisouder kunt reflecteren en dat u bewust handelt. U geeft openheid in uw reflectie. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Vitaal zijn. Het is een voorwaarde dat u als gezinshuisouder vitaal bent en voor uw eigen gezondheid en veiligheid zorgt. U bent zich bewust van knelpunten en risicofactoren en u heeft een eigen manier ontwikkeld om aan uw vitaliteit te werken. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Zorgen voor eigen familie/gezin. Het is een voorwaarde dat u als gezinshuisouder in eerste plaats voor uw eigen kinderen en familie zorgt. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Basisveiligheid. Het bieden van veiligheid (kerntaak 1) is de basis van opvoeden. U heeft om deze reden veel aandacht voor de basisveiligheid van het kind. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Leefruimte. Het is een voorwaarde om voldoende leefruimte te hebben.
- Bewust in rol stappen. Het is een voorwaarde dat u als gezinshuisouder bewust in een rol kunt stappen en flexibel op verschillende rollen in kunt spelen. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- + Welke voorwaarde(n) ziet u nog meer en is niet naar voren gekomen in deze enquête?

(Antwoord: open antwoord).

Verschil loondienst/zelfstandig

In het beroepsprofiel zal oog zijn voor de verschillen tussen gezinshuisouders die in loondienst of zelfstandig/franchise hun gezinshuis leiden. In hoeverre herkent u zich in de hieronder beschreven verschillen?

Ondernemerschap

- Gezinshuisouders die in loondienst zijn, zijn geen ondernemers. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Gezinshuisouders die in loondienst zijn, zijn wel ondernemers maar op een ander manier dan zelfstandige gezinshuisouders. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Netwerken hoort voornamelijk bij zelfstandige gezinshuisouders. (Antwoord: Loondienst, Franchise, Zelfstandige, Franchise en Zelfstandige, Alle
- Het samenwerken met de gemeente wordt door gezinshuisouders die in loondienst zijn weinig gedaan. Loondienst, Franchise, Zelfstandige, Franchise en Zelfstandige, Alle
- Zelfstandige gezinshuisouders ondernemen meer actie dan gezinshuisouders die in loondienst zijn. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).

Zorg inkopen

- Zelfstandigegezinshuisouders kopen zelf zorg in. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Zelfstandige gezinshuisouders kopen zelf ondersteuning en scholing in. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Zelfstandigen kunnen zorg inkopen per kind en gezinshuisouders die in loondienst zijn krijgen een vast pakket per kind. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Zelfstandige gezinshuisouders kunnen zorg buiten de organisatie inkopen en gezinshuisouders die in loondienst zijn kunnen niet van zorg buiten de organisatie gebruik maken. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Zelfstandige gezinshuisouders kunnen leerdoelen van kinderen aanpassen (dus geen algemene en grote leerdoelen zoals; het kind is leeftijdsadequaat in staat om...). (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).

Financiën

- Gezinshuisouders die in loondienst zijn hebben in mindere mate te maken met gezonde bedrijfsvoering. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Gezinshuisouders die in loondienst zijn hebben niet te maken met jaarbegrotingen. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Gezinshuisouders die in loondienst zijn hebben een andere financiële verantwoording dan gezinshuisouders die zelfstandig zijn. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Gezinshuisouders die in loondienst zijn hebben niet te maken met de complexiteit 'kwaliteit bieden/financieel belang'. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).

Onderscheidend vermogen

In de interviews is gevraagd waarin gezinshuisouders zich onderscheiden van een groepsleider op een leefgroep. In hoeverre herkent u zich in de volgende antwoorden?

- Een gezinshuisouder is in staat meer continuïteit te bieden aan het kind dan een groepsleider op een leefgroep. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).

- Een gezinshuisouder kan gezinskwaliteiten inzetten en spiegelt meer het normale leven. Conflicten worden uitgesproken (op een groep wordt het soms overgedragen) en leeftijd hoeft geen voorwaarde te zijn om het gezinshuis te verlaten. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Een gezinshuisouder heeft meer overzicht op de ontwikkeling van een kind dan een groepsleider op een leefgroep. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Een gezinshuis is goedkoper dan een residentiële setting. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Op een leefgroep is er sprake van wisselingen van groepsleiders en kinderen. Een groepsleider heeft dienst in tegenstelling tot een gezinshuisouder. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Op een leefgroep is er sprake van beheersing en regels. In een gezinshuis mag het kind proefondervindelijk leren. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Op een leefgroep is de groepsdynamica onrustiger dan in een gezinshuis. Op een leefgroep is geen normale leeftijdsverdeling en is er sprake van veel dezelfde problematiek. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Er zijn positieve elementen op een leefgroep, want groepsleiders hebben ondersteuning van collega's en er is meer afstand tussen het kind en de opvoeder, wat sommige kinderen nodig hebben. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Erkenning gegeven. (Antwoord: Helemaal eens/Eens/Neutraal/Oneens/Helemaal oneens).
- Een gezinshuisouder is er voor lange termijn in tegenstelling tot een groepsleider op een leefgroep. Er is sprake van een blijvende relatie met de gezinshuisouder en de leeftijd van het kind.

Bijlage J

Uitnodiging voor de enquête

Present 24x7/

beroepsvereniging
voor professionele ouders



Enquête kerntaken gezinshuisouders

Beste gezinshuisouders,

Zoals u waarschijnlijk al via de beroepsvereniging Present 24x7 hebt vernomen wordt er momenteel gewerkt aan een beginopzet voor het beroepsprofiel van gezinshuisouders in Nederland.

De afgelopen maanden zijn na literatuuronderzoek verschillende gezinshuisouders benaderd voor een interview. Door middel van deze enquête willen wij u de mogelijkheid bieden om uw mening te geven over de resultaten die uit de interviews zijn gefilterd.

Voor een goed onderbouwd beroepsprofiel is het van belang dat zoveel mogelijk gezinshuisouders hun stem uitbrengen. Op deze manier kunt u het beroepsprofiel mede vorm geven. We willen ook graag de mening horen van gezinshuisouders die geen lid zijn van de beroepsvereniging.

De enquête mag alleen door gezinshuisouders ingevuld worden. We willen vragen of u en eventueel uw partner allebei apart de enquête wilt invullen.

Een eenduidig en onderbouwd beroepsprofiel is helpend voor gezinshuisouders om zich te positioneren naar de gemeente en een plek te verwerven op de sociale kaart van de gemeente waar ze zich bevinden. Hiermee wordt de kans vergroot dat een uit huis geplaatst kind opgevangen wordt in een gezinsvorm. Daarnaast bevordert een beroepsprofiel de professionalisering van gezinshuisouders en draagt het bij aan de ontwikkeling van het beroep. Het beroepsprofiel kan gebruikt worden om zich te positioneren naar opleidingen en inspectie en andere instanties.

We hopen dat u deze uitnodiging aanneemt en zo bijdraagt aan de ontwikkeling van uw eigen beroep. Tot 9 mei heeft u de mogelijkheid de enquête online in te vullen:

<http://www.thesistools.com/web/?id=341374>

(om terug te gaan in de enquête klik dan in uw browser op “vorige pagina”)

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Kirsten Polak
Wilma Mussche
Beroepsvereniging Present 24x7
Christelijke Hogeschool Ede



Bijlage K

Resultaten van de enquête

Algemene gegevens

(Naam en naam gezinshuis zijn verp...

Geslacht

Man		9 (28.13 %)
Vrouw		23 (71.88 %)
		n = 32 # 32

Algemene gegevens

(Naam en naam gezinshuis zijn verp...

Leeftijd

10		16 (34.04 %)
11		0 (0 %)
12		0 (0 %)
13		0 (0 %)
14		0 (0 %)
15		0 (0 %)
16		0 (0 %)
17		0 (0 %)
18		0 (0 %)
19		0 (0 %)
20		0 (0 %)
21		0 (0 %)
22		0 (0 %)
23		0 (0 %)
24		1 (2.13 %)
25		0 (0 %)
26		0 (0 %)
27		0 (0 %)
28		0 (0 %)
29		0 (0 %)
30		0 (0 %)
31		0 (0 %)
32		0 (0 %)
33		0 (0 %)
34		1 (2.13 %)
35		0 (0 %)
36		0 (0 %)
37		1 (2.13 %)
38		0 (0 %)
39		1 (2.13 %)
40		4 (8.51 %)
41		1 (2.13 %)
42		2 (4.26 %)
43		1 (2.13 %)

44	■	2 (4.26 %)
45	■	2 (4.26 %)
46	■	2 (4.26 %)
47	■	1 (2.13 %)
48	■	3 (6.38 %)
49		0 (0 %)
50	■	2 (4.26 %)
51		0 (0 %)
52	■	1 (2.13 %)
53	■	1 (2.13 %)
54	■	1 (2.13 %)
55		0 (0 %)
56		0 (0 %)
57	■	2 (4.26 %)
58	■	1 (2.13 %)
59	■	1 (2.13 %)
60		0 (0 %)
61		0 (0 %)
62		0 (0 %)
63		0 (0 %)
64		0 (0 %)
65		0 (0 %)
66		0 (0 %)
67		0 (0 %)
68		0 (0 %)
69		0 (0 %)
70		0 (0 %)
71		0 (0 %)
72		0 (0 %)
73		0 (0 %)
74		0 (0 %)
75		0 (0 %)
76		0 (0 %)
77		0 (0 %)
78		0 (0 %)
79		0 (0 %)
80		0 (0 %)
81		0 (0 %)
82		0 (0 %)
83		0 (0 %)
84		0 (0 %)
85		0 (0 %)
86		0 (0 %)
87		0 (0 %)
88		0 (0 %)
89		0 (0 %)
90		0 (0 %)
91		0 (0 %)
92		0 (0 %)
93		0 (0 %)

94		0 (0 %)
95		0 (0 %)
96		0 (0 %)
97		0 (0 %)
98		0 (0 %)
99#		0 (0 %)
		n = 47 # 47

Levert u AWBZ zorg Antwoord

geen keuze		0 (0 %)
ja		19 (55.88 %)
nee		15 (44.12 %)
		n = 34 # 34

Levert u Jeugdzorg Antwoord

geen keuze		0 (0 %)
ja		20 (64.52 %)
nee		11 (35.48 %)
		n = 31 # 31

Hoeveel gezinshuis kinderen wonen er bij u Antwoord

geen keuze		0 (0 %)
1		2 (5.71 %)
2		7 (20 %)
3		3 (8.57 %)
4		13 (37.14 %)
5		3 (8.57 %)
6		4 (11.43 %)
7		2 (5.71 %)
8		0 (0 %)
9		0 (0 %)
10		1 (2.86 %)
		n = 35 # 35

Hoeveel lege plaatsen heeft u momenteel Antwoord

geen keuze		0 (0 %)
1		8 (80 %)
2		2 (20 %)
3		0 (0 %)
4		0 (0 %)
5		0 (0 %)

6		0 (0 %)
7		0 (0 %)
8		0 (0 %)
9		0 (0 %)
10		0 (0 %)
		n = 10 # 10

Hoeveel thuis wonende eigen kinderen heeft u Antwoord

geen keuze		0 (0 %)
1	■	5 (25 %)
2	■	8 (40 %)
3	■	4 (20 %)
4	■	3 (15 %)
5		0 (0 %)
6		0 (0 %)
7		0 (0 %)
8		0 (0 %)
9		0 (0 %)
10		0 (0 %)
		n = 20 # 20

Bent u lid van de beroepsvereniging Present 24x7 Antwoord

geen keuze		0 (0 %)
ja	■	19 (57.58 %)
nee	■	14 (42.42 %)
		n = 33 # 33

Wilt u lid worden van de beroepsvereniging Present 24x7 Antwoord

geen keuze		0 (0 %)
ja	■	10 (58.82 %)
nee	■	7 (41.18 %)
		n = 17 # 17

Welke leeftijd catogerie hebben u gezinshuiskinderen?

Onder de 12 jaar	■	3 (8.57 %)
Boven de 12 jaar	■	13 (37.14 %)
Zowel boven als onder de 12 jaar	■	20 (57.14 %)
		n = 35 # 36

Een veilig thuis bieden

Helemaal eens		31 (88.57 %)
Eens		4 (11.43 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 35
35

Opvoeden

Helemaal eens		26 (76.47 %)
Eens		6 (17.65 %)
Neutraal		2 (5.88 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 34
34

Biologische systeem een plek geven.

Helemaal eens		19 (54.29 %)
Eens		15 (42.86 %)
Neutraal		1 (2.86 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 35
35

Samenwerken

Helemaal eens		23 (65.71 %)
Eens		11 (31.43 %)
Neutraal		1 (2.86 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 35
35

Ondernemen

Helemaal eens		14 (40 %)
Eens		12 (34.29 %)
Neutraal		6 (17.14 %)
Oneens		3 (8.57 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 35
35

Emotionele veiligheid bieden.

U biedt continuïteit en stab...

Helemaal eens		25 (73.53 %)
Eens		9 (26.47 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 34
34**Veilig leefklimaat bieden.**

U beschermt de emotionele en fysieke...

Helemaal eens		25 (73.53 %)
Eens		9 (26.47 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 34
34**Structuur bieden.**

U stelt grenzen en regels en u bent daarin co...

Helemaal eens		24 (70.59 %)
Eens		10 (29.41 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 34
34**Signaleren:**

U signaleert de hulpvraag en behoeften van het kind ...

Helemaal eens		24 (70.59 %)
Eens		10 (29.41 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 34
34**Inspelen voorgeschiedenis.**

U heeft oog voor de voorgeschiedenis ...

Helemaal eens		23 (67.65 %)
Eens		11 (32.35 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)

Helemaal oneens		0 (0 %)	n = 34 # 34
-----------------	--	---------	----------------

Spiegelen aan het gezonde.

U biedt het kind de mogelijkheid om ...

Helemaal eens		20 (60.61 %)	n = 33 # 33
Eens		13 (39.39 %)	
Neutraal		0 (0 %)	
Oneens		0 (0 %)	
Helemaal oneens		0 (0 %)	

Identiteitsontwikkeling stimuleren.

U stimuleert de eigenwaarde...

Helemaal eens		26 (76.47 %)	n = 34 # 34
Eens		7 (20.59 %)	
Neutraal		1 (2.94 %)	
Oneens		0 (0 %)	
Helemaal oneens		0 (0 %)	

Krachten versterken.

Uw focus ligt op de kwaliteiten en mogelijk...

Helemaal eens		24 (70.59 %)	n = 34 # 34
Eens		10 (29.41 %)	
Neutraal		0 (0 %)	
Oneens		0 (0 %)	
Helemaal oneens		0 (0 %)	

Zelfredzaamheid bevorderen.

U stimuleert de zelfstandigheid van...

Helemaal eens		22 (64.71 %)	n = 34 # 34
Eens		11 (32.35 %)	
Neutraal		1 (2.94 %)	
Oneens		0 (0 %)	
Helemaal oneens		0 (0 %)	

Praktische zorg.

U vervult de primaire levensbehoeften van het ...

Helemaal eens		24 (70.59 %)
Eens		10 (29.41 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 34
34**Sociale vaardigheden aanleren.**

U ondersteunt het kind bij het a...

Helemaal eens		24 (70.59 %)
Eens		10 (29.41 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 34
34**Sociaal netwerk kind stimuleren.**

U probeert waar mogelijk het b...

Helemaal eens		23 (67.65 %)
Eens		11 (32.35 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 34
34**Extra opvoedingsvaardigheden.**

U heeft lage verwachtingen, stelt...

Helemaal eens		20 (58.82 %)
Eens		12 (35.29 %)
Neutraal		1 (2.94 %)
Oneens		1 (2.94 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 34
34**Loyaliteit begeleiden.**

U erkent, bevestigt en respecteert de lo...

Helemaal eens		20 (60.61 %)
Eens		13 (39.39 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 33
33

Meerzijdig partijdig zijn.

U laat het biologische systeem van he...

Helemaal eens		19 (57.58 %)
Eens		14 (42.42 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 33
33

Aansluiting zoeken.

U bent alert op de beperkingen van het biol...

Helemaal eens		15 (45.45 %)
Eens		16 (48.48 %)
Neutraal		2 (6.06 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 33
33

Investeren.

U betreft de ouders, waar mogelijk, bij de ontwikke...

Helemaal eens		19 (57.58 %)
Eens		13 (39.39 %)
Neutraal		1 (3.03 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 33
33

Communiceren.

U informeert het biologische systeem over het kin...

Helemaal eens		18 (54.55 %)
Eens		14 (42.42 %)
Neutraal		1 (3.03 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 33
33

Grenzen stellen.

U stelt grenzen in de ondersteuning van het bi...

Helemaal eens		20 (60.61 %)
---------------	---	--------------

Eens		11 (33.33 %)
Neutraal		2 (6.06 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 33 # 33

Overleggen.

U overlegt met alle betrokken partijen rondom het k...

Helemaal eens		24 (72.73 %)
Eens		8 (24.24 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		1 (3.03 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 33 # 33

Afstemmen.

U stemt af met betrokken partijen met als doel alle ...

Helemaal eens		23 (69.7 %)
Eens		9 (27.27 %)
Neutraal		1 (3.03 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 33 # 33

Open communiceren.

U bent open en eerlijk in de samenwerking me...

Helemaal eens		24 (72.73 %)
Eens		9 (27.27 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 33 # 33

Taken kaderen.

Naar betrokken partijen stelt u grenzen als het ...

Helemaal eens		20 (60.61 %)
Eens		11 (33.33 %)
Neutraal		2 (6.06 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 33 # 33

Feedback ontvangen.

U staat open voor feedback van betrokkenen pa...

Helemaal eens		22 (66.67 %)
Eens		11 (33.33 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 33
33

Organiseren.

U werkt efficiënt, plant, structureert, denkt...

Helemaal eens		18 (54.55 %)
Eens		14 (42.42 %)
Neutraal		1 (3.03 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 33
33

Mensen aansturen.

U stuurt betrokkenen aan (bijvoorbeeld: stagi...

Helemaal eens		17 (51.52 %)
Eens		8 (24.24 %)
Neutraal		8 (24.24 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 33
33

Kwaliteitszorg bieden.

U zorgt voor certificering of voldoet aa...

Helemaal eens		17 (51.52 %)
Eens		11 (33.33 %)
Neutraal		4 (12.12 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		1 (3.03 %)

n = 33
33

Rapporteren.

U stelt doelen op, registreert en evalueert (bijvo...

Helemaal eens		21 (63.64 %)
Eens		10 (30.3 %)
Neutraal		2 (6.06 %)
Oneens		0 (0 %)

Helemaal oneens



0 (0 %)

n = 33
33

Financiële verantwoording afleggen.

U maakt een jaarplanbe...

Helemaal eens



17 (54.84 %)

Eens



9 (29.03 %)

Neutraal



3 (9.68 %)

Oneens



0 (0 %)

Helemaal oneens



2 (6.45 %)

n = 31
31

Algemene verantwoording afleggen.

U streeft naar een transparan...

Helemaal eens



18 (54.55 %)

Eens



10 (30.3 %)

Neutraal



3 (9.09 %)

Oneens



0 (0 %)

Helemaal oneens



2 (6.06 %)

n = 33
33

Netwerken.

U vormt een netwerk rond uw gezinshuis dat als achte...

Helemaal eens



15 (45.45 %)

Eens



17 (51.52 %)

Neutraal



1 (3.03 %)

Oneens



0 (0 %)

Helemaal oneens



0 (0 %)

n = 33
33

Maatschappelijke voorbereiding.

U ervaart uitdaging in de verwac...

Helemaal eens



12 (44.44 %)

Eens



14 (51.85 %)

Neutraal



0 (0 %)

Oneens



1 (3.7 %)

Helemaal oneens



0 (0 %)

n = 27
27

Normen en waarden.

U ervaart uitdaging in het gedrag van kinder...

Helemaal eens		11 (40.74 %)
Eens		11 (40.74 %)
Neutraal		3 (11.11 %)
Oneens		2 (7.41 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 27
27

Afstand/nabijheid.

U ervaart uitdaging in het vinden van een go...

Helemaal eens		12 (44.44 %)
Eens		14 (51.85 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		1 (3.7 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 27
27

Voorgeschiedenis.

U streeft ernaar zo goed mogelijk in te spele...

Helemaal eens		10 (37.04 %)
Eens		8 (29.63 %)
Neutraal		4 (14.81 %)
Oneens		5 (18.52 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 27
27

Social media.

U ervaart uitdaging in het social media gebruik ...

Helemaal eens		7 (25.93 %)
Eens		6 (22.22 %)
Neutraal		8 (29.63 %)
Oneens		6 (22.22 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 27
27

Netwerk kind.

In het belang van het kind zou u het bestaande ne...

Helemaal eens		9 (33.33 %)
Eens		10 (37.04 %)
Neutraal		6 (22.22 %)
Oneens		2 (7.41 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 27
27

Loyaliteit.

U ervaart uitdaging in de spanning die loyaliteit ...

Helemaal eens		8 (29.63 %)
Eens		12 (44.44 %)
Neutraal		5 (18.52 %)
Oneens		2 (7.41 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 27
27

Samenwerken biologisch systeem.

U ervaart uitdaging in de onwete...

Helemaal eens		12 (44.44 %)
Eens		12 (44.44 %)
Neutraal		2 (7.41 %)
Oneens		1 (3.7 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 27
27

Zorgorganisatie.

U ervaart beperkingen in het zorgsysteem van N...

Helemaal eens		11 (40.74 %)
Eens		10 (37.04 %)
Neutraal		5 (18.52 %)
Oneens		1 (3.7 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 27
27

Voortzetting zorg.

U ervaart een uitdaging wanneer het kind gee...

Helemaal eens		8 (29.63 %)
Eens		12 (44.44 %)
Neutraal		6 (22.22 %)
Oneens		1 (3.7 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 27
27

Visie verschil.

U ervaart uitdaging in het samenwerken met ande...

Helemaal eens		6 (22.22 %)
Eens		12 (44.44 %)
Neutraal		6 (22.22 %)

Oneens		3 (11.11 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 27 # 27

Gezagsverhouding.

U ervaart uitdaging in de samenwerkingsrelati...

Helemaal eens		5 (18.52 %)
Eens		7 (25.93 %)
Neutraal		5 (18.52 %)
Oneens		10 (37.04 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 27 # 27

Kind of financieel belang.

U ervaart een uitdaging in de afwegi...

Helemaal eens		4 (14.81 %)
Eens		7 (25.93 %)
Neutraal		7 (25.93 %)
Oneens		8 (29.63 %)
Helemaal oneens		1 (3.7 %)
		n = 27 # 27

Kind of ondernemerschap.

U ervaart uitdaging in het stellen van...

Helemaal eens		7 (25.93 %)
Eens		12 (44.44 %)
Neutraal		5 (18.52 %)
Oneens		3 (11.11 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 27 # 27

Kritiek buitenwereld.

U ervaart kritiek en veroordeling van de ...

Helemaal eens		3 (11.11 %)
Eens		6 (22.22 %)
Neutraal		7 (25.93 %)
Oneens		7 (25.93 %)
Helemaal oneens		4 (14.81 %)
		n = 27 # 27

Andere verwachtingen.

U ervaart uitdaging in de verwachtingen w...

Helemaal eens		4 (14.81 %)
Eens		9 (33.33 %)
Neutraal		5 (18.52 %)
Oneens		7 (25.93 %)
Helemaal oneens		2 (7.41 %)

n = 27
27

Eigen veiligheid.

U ervaart uitdaging in de invloed die uw gepl...

Helemaal eens		10 (37.04 %)
Eens		8 (29.63 %)
Neutraal		5 (18.52 %)
Oneens		3 (11.11 %)
Helemaal oneens		1 (3.7 %)

n = 27
27

Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis Biologisch systeem kind

Niet		0 (0 %)
Dagelijks		0 (0 %)
Wekelijks		13 (50 %)
Twee wekelijks		9 (34.62 %)
Maandelijk		4 (15.38 %)
Drie maandelijks		0 (0 %)
Halfjaarlijks		0 (0 %)
Jaarlijks		0 (0 %)

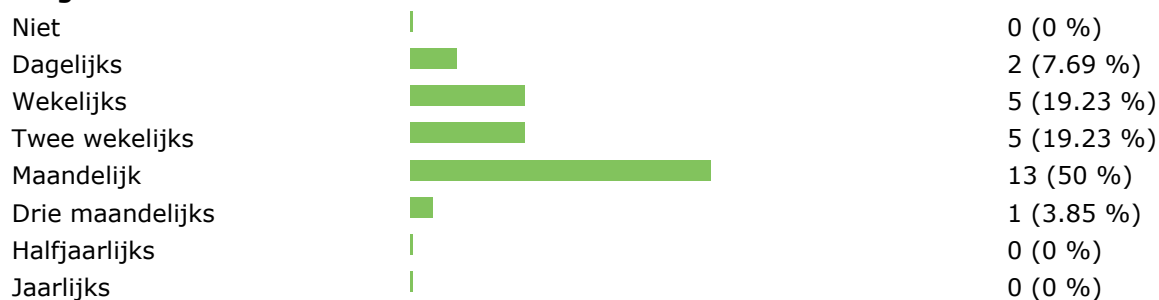
n = 26
26

Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis Voogdij instelling

Niet		2 (8 %)
Dagelijks		0 (0 %)
Wekelijks		4 (16 %)
Twee wekelijks		3 (12 %)
Maandelijk		10 (40 %)
Drie maandelijks		5 (20 %)
Halfjaarlijks		1 (4 %)
Jaarlijks		0 (0 %)

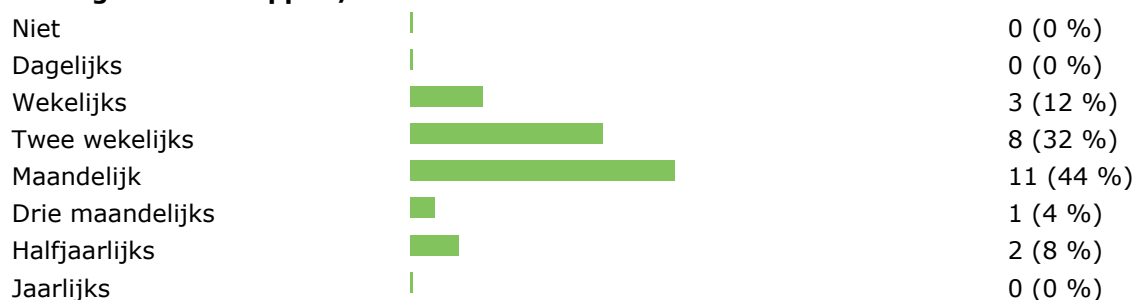
n = 25
25

**Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis
Zorg aanbieder**



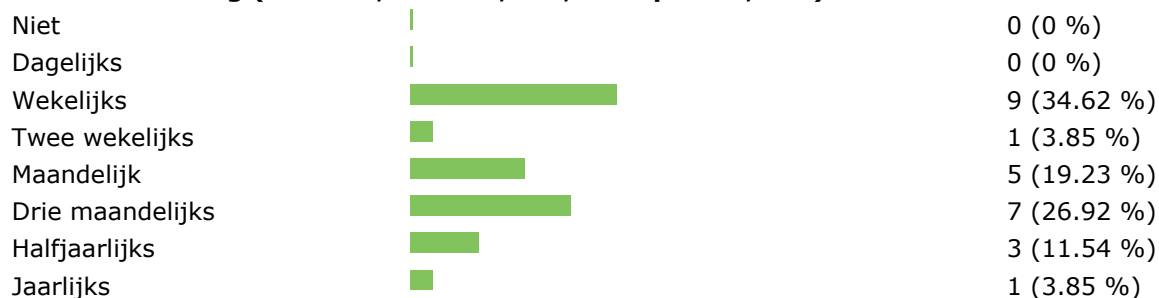
n = 26
26

**Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis
Gedragwetenschapper / Behandelcoördinator**



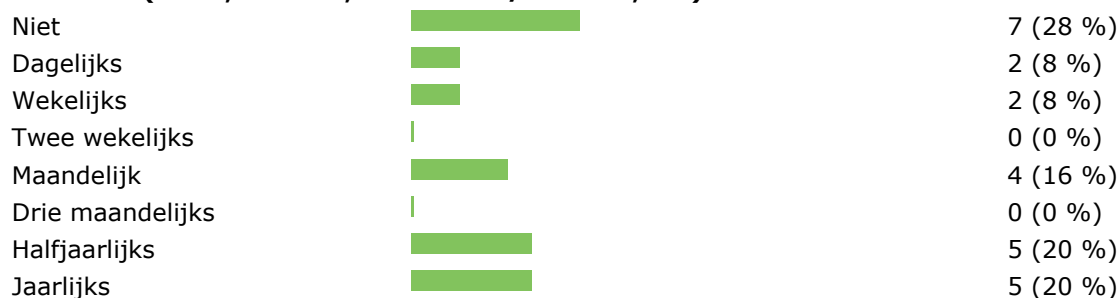
n = 25
25

**Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis
Gezondheidszorg (Huisarts, tandarts, GGZ, therapeuten, etc.)**



n = 26
26

**Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis
Overheid (WMO, vervoer, ambtenaar/raadslid, etc)**



n = 25

**Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis
Handhaving (Politie, rclasering, halt, etc)**

Niet		18 (72 %)
Dagelijks		0 (0 %)
Wekelijks		0 (0 %)
Twee wekelijks		0 (0 %)
Maandelijk		2 (8 %)
Drie maandelijks		2 (8 %)
Halfjaarlijks		1 (4 %)
Jaarlijks		2 (8 %)

n = 25
25

**Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis
Scholen (incl. stage begeleiding van kinderen)**

Niet		0 (0 %)
Dagelijks		10 (38.46 %)
Wekelijks		7 (26.92 %)
Twee wekelijks		2 (7.69 %)
Maandelijk		7 (26.92 %)
Drie maandelijks		0 (0 %)
Halfjaarlijks		0 (0 %)
Jaarlijks		0 (0 %)

n = 26
26

**Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis
Buurt (sport, muziek, scouting, club, etc.)**

Niet		1 (3.85 %)
Dagelijks		5 (19.23 %)
Wekelijks		17 (65.38 %)
Twee wekelijks		0 (0 %)
Maandelijk		1 (3.85 %)
Drie maandelijks		2 (7.69 %)
Halfjaarlijks		0 (0 %)
Jaarlijks		0 (0 %)

n = 26
26

**Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis
Stagiaires**

Niet		18 (72 %)
Dagelijks		4 (16 %)
Wekelijks		1 (4 %)
Twee wekelijks		0 (0 %)
Maandelijk		0 (0 %)
Drie maandelijks		0 (0 %)

Halfjaarlijks		1 (4 %)
Jaarlijks		1 (4 %)
		n = 25 # 25

Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis Vrijwilligers

Niet		18 (69.23 %)
Dagelijks		0 (0 %)
Wekelijks		2 (7.69 %)
Twee wekelijks		3 (11.54 %)
Maandelijks		2 (7.69 %)
Drie maandelijks		1 (3.85 %)
Halfjaarlijks		0 (0 %)
Jaarlijks		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis Pedagogische medewerkers

Niet		14 (56 %)
Dagelijks		1 (4 %)
Wekelijks		2 (8 %)
Twee wekelijks		3 (12 %)
Maandelijks		3 (12 %)
Drie maandelijks		1 (4 %)
Halfjaarlijks		1 (4 %)
Jaarlijks		0 (0 %)
		n = 25 # 25

Wie zijn er betrokken bij u gezinshuis Eigennetwerk (familie, vrienden kennissen)

Niet		3 (11.54 %)
Dagelijks		6 (23.08 %)
Wekelijks		12 (46.15 %)
Twee wekelijks		2 (7.69 %)
Maandelijks		3 (11.54 %)
Drie maandelijks		0 (0 %)
Halfjaarlijks		0 (0 %)
Jaarlijks		0 (0 %)
		n = 26 # 26

In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen: Opvoeder (Helmaal - Helemaal niet)

1		21 (80.77 %)
2		5 (19.23 %)
3		0 (0 %)

4		0 (0 %)
5		0 (0 %)
		n = 26 # 26

**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Veilige factor (Helmaal - Helemaal niet)**

1		21 (80.77 %)
2		5 (19.23 %)
3		0 (0 %)
4		0 (0 %)
5		0 (0 %)
		n = 26 # 26

**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Praktische verzorger (Helmaal - Helemaal niet)**

1		22 (84.62 %)
2		4 (15.38 %)
3		0 (0 %)
4		0 (0 %)
5		0 (0 %)
		n = 26 # 26

**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Ondernemer (Helmaal - Helemaal niet)**

1		10 (40 %)
2		5 (20 %)
3		7 (28 %)
4		1 (4 %)
5		2 (8 %)
		n = 25 # 25

**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Co-therapeut (Helmaal - Helemaal niet)**

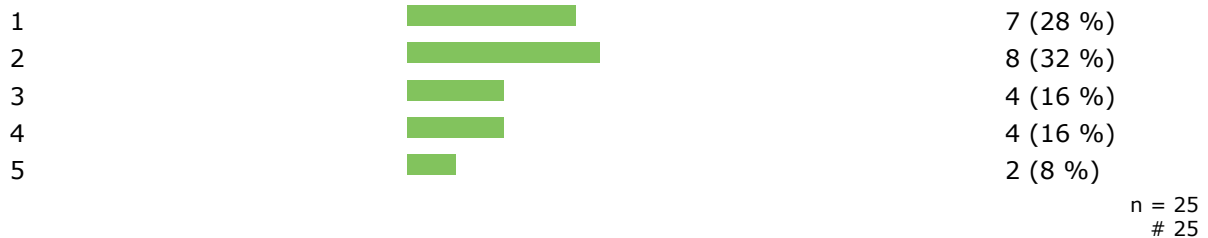
1		11 (44 %)
2		6 (24 %)
3		5 (20 %)
4		3 (12 %)
5		0 (0 %)
		n = 25 # 25

**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Familielid eigen gezin (Helmaal - Helemaal niet)**

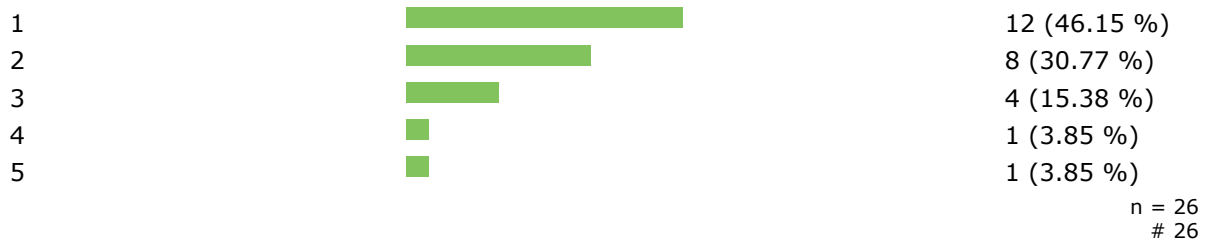
1		16 (61.54 %)
2		4 (15.38 %)



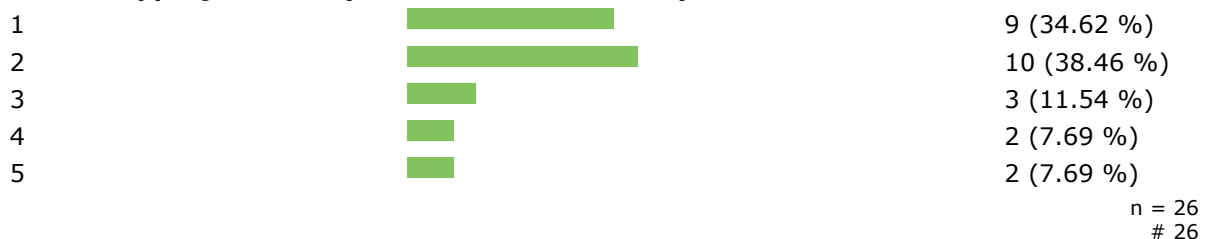
**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Collega (Helmaal - Helemaal niet)**



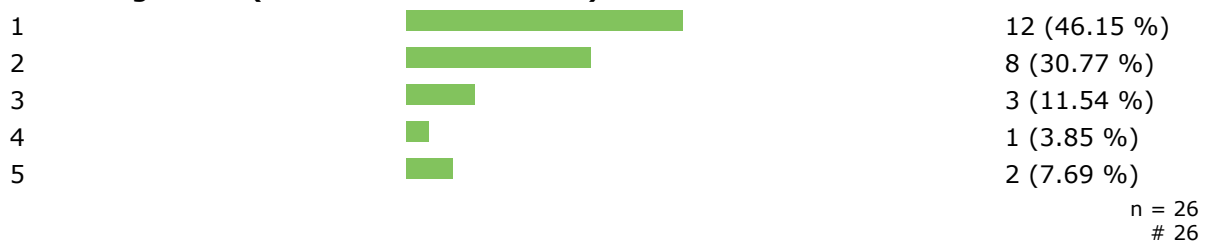
**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Coach (Helmaal - Helemaal niet)**



**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Maatschappelijk werker (Helmaal - Helemaal niet)**



**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Gezinsbegeleider (Helmaal - Helemaal niet)**



**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Mediator (Helmaal - Helemaal niet)**



2		11 (42.31 %)
3		2 (7.69 %)
4		2 (7.69 %)
5		2 (7.69 %)
		n = 26 # 26

**In hoeverre herkent u zich in de volgende rollen:
Vrijwilliger (Helmaal - Helemaal niet)**

1		6 (23.08 %)
2		2 (7.69 %)
3		5 (19.23 %)
4		3 (11.54 %)
5		10 (38.46 %)
		n = 26 # 26

Professionalisering.

Het is een voorwaarde dat u als gezinshuisouder...

Helemaal eens		17 (65.38 %)
Eens		8 (30.77 %)
Neutraal		1 (3.85 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Reflecterend handelen.

Het is een voorwaarde dat u als gezinshuisouder...

Helemaal eens		18 (69.23 %)
Eens		8 (30.77 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Vitaal zijn.

Het is een voorwaarde dat u als gezinshuisouder vi...

Helemaal eens		19 (73.08 %)
Eens		5 (19.23 %)
Neutraal		2 (7.69 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Zorgen voor eigen familie/gezin.

Het is een voorwaarde dat u al...

Helemaal eens		10 (38.46 %)
Eens		8 (30.77 %)
Neutraal		6 (23.08 %)
Oneens		2 (7.69 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 26
26**Basisveiligheid.**

Het bieden van veiligheid (kerntaak 1) is de b...

Helemaal eens		19 (73.08 %)
Eens		7 (26.92 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 26
26**Leefruimte.**

Het is een voorwaarde om voldoende leefruimte te he...

Helemaal eens		15 (57.69 %)
Eens		10 (38.46 %)
Neutraal		1 (3.85 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 26
26**Bewust in rol stappen.**

Het is een voorwaarde dat u als gezinshu...

Helemaal eens		18 (69.23 %)
Eens		8 (30.77 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 26
26**Een gezinshuisouder is in staat meer continuïteit te bieden aan het ki...**

Helemaal eens		25 (96.15 %)
Eens		1 (3.85 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 26
26

Een gezinshuisouder kan gezinskwaliteiten inzetten en spiegelt meer het nor...

Helemaal eens		22 (84.62 %)
Eens		4 (15.38 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 26
26

Een gezinshuisouder is er voor lange termijn (continuïteit) in tegenst...

Helemaal eens		18 (69.23 %)
Eens		5 (19.23 %)
Neutraal		2 (7.69 %)
Oneens		1 (3.85 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 26
26

Een gezinshuisouder heeft meer overzicht op de ontwikkeling van een kind da...

Helemaal eens		20 (76.92 %)
Eens		5 (19.23 %)
Neutraal		1 (3.85 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 26
26

Een gezinshuis is goedkoper dan een residentiële setting.

Helemaal eens		16 (61.54 %)
Eens		7 (26.92 %)
Neutraal		2 (7.69 %)
Oneens		1 (3.85 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

n = 26
26

Op een leefgroep is er sprake van wisselingen van groepsleiders en kinderen...

Helemaal eens		20 (76.92 %)
Eens		5 (19.23 %)
Neutraal		0 (0 %)
Oneens		1 (3.85 %)

Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Op een leefgroep is er sprake van beheersing en regels. In een gezinshuis m...

Helemaal eens		15 (57.69 %)
Eens		8 (30.77 %)
Neutraal		3 (11.54 %)
Oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Op een leefgroep is de groepsdynamiek onrustiger dan in een gezinshuis. Op ...

Helemaal eens		13 (50 %)
Eens		5 (19.23 %)
Neutraal		7 (26.92 %)
Oneens		1 (3.85 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Er zijn positieve elementen op een leefgroep, want groepsleiders hebben ond...

Helemaal eens		8 (30.77 %)
Eens		8 (30.77 %)
Neutraal		5 (19.23 %)
Oneens		5 (19.23 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Gezinshuisouders die in loondienst zijn, zijn geen ondernemers.

Helemaal eens		4 (15.38 %)
Eens		11 (42.31 %)
Neutraal		4 (15.38 %)
Oneens		4 (15.38 %)
Helemaal oneens		3 (11.54 %)
		n = 26 # 26

Gezinshuisouders die in loondienst zijn, zijn wel ondernemers maar op een a...

Helemaal eens		4 (15.38 %)
Eens		8 (30.77 %)
Neutraal		3 (11.54 %)

Oneens		9 (34.62 %)
Helemaal oneens		2 (7.69 %)
		n = 26 # 26

Netwerken hoort voornamelijk bij gezinshuisouders.

Loondienst		0 (0 %)
Franchise		0 (0 %)
Zelfstandige		3 (11.54 %)
Franchise en zelfstandige		8 (30.77 %)
Loondienst en franchise		1 (3.85 %)
Alle		14 (53.85 %)
geen		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Het samenwerken met de gemeente wordt gedaan door gezinshuisoud...

Loondienst		0 (0 %)
Franchise		0 (0 %)
Zelfstandige		1 (3.85 %)
Franchise en zelfstandige		16 (61.54 %)
Alle		9 (34.62 %)
geen		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Zelfstandige en franchise gezinshuisouders ondernemen meer actie dan gezins...

Helemaal eens		5 (19.23 %)
Eens		10 (38.46 %)
Neutraal		7 (26.92 %)
Oneens		2 (7.69 %)
Helemaal oneens		2 (7.69 %)
		n = 26 # 26

..... gezinshuisouders kopen zelf zorg in.

Loondienst		0 (0 %)
Franchise		0 (0 %)
Zelfstandige		2 (7.69 %)
Franchise en Zelfstandige		20 (76.92 %)
Alle		4 (15.38 %)
geen		0 (0 %)
		n = 26 # 26

..... gezinshuisouders kopen zelf ondersteuning en scholing in.

Loondienst		1 (3.85 %)
Franchise		0 (0 %)
Zelfstandige		2 (7.69 %)
Franchise en Zelfstandige		21 (80.77 %)
Alle		2 (7.69 %)
geen		0 (0 %)

n = 26
26

..... kunnen zorg inkopen per kind, eventueel ook buiten de zorg...

Loondienst		1 (3.85 %)
Franchise		0 (0 %)
Zelfstandige		2 (7.69 %)
Franchise en Zelfstandige		20 (76.92 %)
Alle		1 (3.85 %)
geen		2 (7.69 %)

n = 26
26

..... gezinshuisouders maken primair gebruik van de zorg van de zo...

Loondienst		10 (38.46 %)
Franchise		0 (0 %)
Zelfstandige		0 (0 %)
Franchise en Zelfstandige		6 (23.08 %)
Alle		10 (38.46 %)
geen		0 (0 %)

n = 26
26

..... gezinshuisouders kunnen leerdoelen van kinderen aanpassen (d...

Loondienst		0 (0 %)
Franchise		0 (0 %)
Zelfstandige		1 (3.85 %)
Franchise en Zelfstandige		6 (23.08 %)
Loondienst en Franchise		0 (0 %)
Alle		19 (73.08 %)
geen		0 (0 %)

n = 26
26

Gezinshuisouders die in zijn hebben niet te maken met jaarbe...

Loondienst		19 (73.08 %)
Franchise		0 (0 %)
Zelfstandige		1 (3.85 %)

Franchise en Zelfstandige		2 (7.69 %)
Loondienst en Franchise		0 (0 %)
Alle		4 (15.38 %)
		n = 26 # 26

Gezinshuisouders die in loondienst zijn hebben niet te maken met de complex...

Helemaal eens		3 (11.54 %)
Eens		10 (38.46 %)
Neutraal		6 (23.08 %)
Oneens		5 (19.23 %)
Helemaal oneens		2 (7.69 %)
		n = 26 # 26

Gezinshuisouders die in loondienst zijn hebben een andere financiële v...

Helemaal eens		8 (30.77 %)
Eens		14 (53.85 %)
Neutraal		2 (7.69 %)
Oneens		2 (7.69 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)
		n = 26 # 26

Gezinshuisouders die in loondienst zijn hebben in mindere mate te maken met...

Helemaal eens		6 (23.08 %)
Eens		14 (53.85 %)
Neutraal		2 (7.69 %)
Oneens		3 (11.54 %)
Helemaal oneens		1 (3.85 %)
		n = 26 # 26

Legenda:

n = aantal respondenten dat de vraag heeft gezien
= aantal ontvangen antwoorden

Bijlage L

Procesverslag

Inleiding

Nu onze afstudeeropdracht is afgerond blikken wij terug op het proces van de afgelopen maanden. We reflecteren op onze planning, verwachtingen en de samenwerking. Daarnaast beschrijven wij wat we hebben geleerd van deze opdracht. Dit doen wij zowel samen als individueel.

Procesverslag

Tijdens de terugkomdagen in het derde leerjaar werden wij geïnformeerd over het afstuderen in het vierde leerjaar. Het was voor ons al snel duidelijk dat wij samen zouden gaan afstuderen. We zijn sinds 2010 vriendinnen en hebben al meerdere keren met elkaar samengewerkt. Naast dat wij de vriendinnen zijn weten we dus ook goed wat wij aan elkaar hebben als collega's. Dit laatste vinden wij belangrijk, omdat er dan beter gebruik gemaakt kan worden van elkaars kwaliteiten.

1. Planning

Wij begonnen iets later met het afstuderen dan gepland, omdat we verschillende gesprekken hadden lopen bij verschillende instellingen. Onze focus lag eerst op het afstuderen binnen de gemeente Staphorst, waarbij het alcoholprobleem onder jongeren centraal zou staan. Vervolgens bleek dat wij hier niet konden afstuderen, omdat er sprake was van een reorganisatie en op kort termijn niemand aangewezen kon worden als onze afstudeerbegeleider. Om die reden hebben wij deze afstudeeropdracht achter ons gelaten en zijn wij verder gaan zoeken. In de tweede week van januari zijn wij gestart met het onderzoek dat beroepsvereniging Present 24x7 ons aanbood. Tijdens een interview met een schrijver van een beroepsprofiel kwamen we erachter dat het erg veel tijd vergt om een beroepsprofiel op te stellen. Hierdoor moesten we onze planning en verwachtingen bijstellen. Dat was enigszins een teleurstelling, omdat we niet konden neerzetten wat we wilden. Het lukte ons om snel onze verwachtingen bij te stellen en te gaan voor het resultaat wat wel te behalen was, namelijk het onderzoeken van een deel van de inhoud van het beroepsprofiel.

Kirsten: Ik merkte dat ik tijdens het afstuderen voor de meeste tijd positief ingesteld was. Ik zag het goed komen en geloofde erin dat wij het eindverslag ook op tijd zouden kunnen inleveren. Hiermee stimuleerde ik ook positiviteit bij mijn medestudent. Mijn aandachtspunt aan het begin van de afstudeerperiode was de planning en de tijd die we hadden. Ik vond het lastig om in te schatten wat we moesten doen en of we dat zouden halen in een bepaalde tijd. Het was een groot onderzoek en dat moesten we goed inkaderen. Elke week hebben we samen gekeken naar de planning voor het afstuderen en hielden we elke week bij wat we gingen doen. Hierdoor hadden we een strakke richtlijn per week, wat zorgde voor structuur en duidelijkheid in het proces. Tijdens het proces hielden we onze planning in de gaten, waardoor we ook konden inschatten wat we wel en niet konden doen. Allereerst kwamen we erachter dat we alleen het hoofdstuk van de kerntaken en taken konden leveren en dit wilden we in eerste instantie ook nog uitwerken in het beroepsprofiel. Vervolgens kwamen we tot het besef dat ook dit teveel tijd zou gaan kosten en dat we het alleen konden uitwerken in ons scriptie. We hebben wel een opzet gemaakt voor het beroepsprofiel.

Wilma: Ik merkte dat het plannen van deze afstudeeropdracht moeilijk was omdat van tevoren niet helemaal duidelijk was welk resultaat wij konden bereiken met deze opdracht. De opdrachtgever en afstudeerbegeleider waren niet bekend met deze opdracht en konden ons daarover ook niet verder inlichten. We zijn er al gaande achter gekomen wat wel en niet haalbaar was. Dit vroeg van ons flexibiliteit omdat onze focus meerdere keren bijgesteld moest worden. Dit was voor mij een uitdaging maar het maakte wel dat deze opdracht interessant bleef, want ik

moest alert blijven en mezelf blijven afvragen of het haalbaar was wat wij deden. We hebben consequent iedere dag voor deze opdracht bezig geweest en hard gewerkt. Wel merkte ik dat ik aan het einde dacht 'is dit nu alles wat we hebben kunnen leveren?'. Ik had daarin bevestiging van onze opdrachtgever en afstudeerbegeleider nodig. Toen ik zag dat zij ons werk waardeerden had ik meer vrede met het eindresultaat. Uiteindelijk ben ik blij met wat wij hebben neer kunnen zetten en denk ik dat wij hiermee een heel mooie basis hebben gelegd waarmee Beroepsvereniging Present 24x7 verder kan.

2. Samenwerking

De samenwerking tussen ons verliep prettig. Kirsten was met name actief in het aanpakken en ging direct aan de slag. Wilma echter overdacht meer en wilde meer uitzoeken. Hierin vulden we elkaar goed aan. Bijvoorbeeld: Kirsten maakte een opzet van de te gaan schrijven tekst en Wilma vulde dat aan. Wilma haar aandachtspunt tijdens de afstudeerperiode was dat ze meer zou gaan aanpakken. De actieve houding van Kirsten heeft Wilma gestimuleerd om actiever bezig te gaan en minder te blijven hangen in de denk fase. Wij hebben aan het begin van iedere dag gekeken wat ons te doen stond en daarna maakten wij een taakverdeling. Door deze aanpak hebben wij voorkomen dat Kirsten vooral de doe-taken op zich neemt. Het gevolg hiervan is dat wij een evenwichtig aandeel hebben geleverd. Wij hebben veel tijd met elkaar doorgebracht, we overlegden goed met elkaar, we waren allebei goed bereikbaar en zetten ons allebei voor 100 procent in voor dit onderzoek. Op momenten dat Wilma wat minder positief was hielp Kirsten haar er door heen en wanneer Kirsten het even niet zag zitten motiveerde Wilma haar. Hierin vulden wij elkaar goed aan. Doordat we zo goed samen hebben gewerkt hebben we naar onze mening een goed eindresultaat neer kunnen zetten.

3. Leerrendement

Van tevoren begonnen wij met twijfel aan het onderzoek, omdat wij niet goed wisten wat we konden verwachten bij het opstellen van een beroepsprofiel. Tijdens het afnemen van de interviews raakten wij steeds meer enthousiast, omdat we een betere beeldvorming kregen van het beroep van de gezinshuisouder. Ook kwamen wij in aanraking met maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het beroep. Hierdoor kwamen wij als SPH student opnieuw in aanraking met relevante ontwikkelingen en kwamen wij erachter hoe de Wmo en de transitie van jeugdzorg van invloed zijn op het beroep van de gezinshuisouder. Het is van belang dat deze doelgroep zich positioneert, omdat ze zich daardoor steviger neer kunnen zetten, meer bekendheid krijgen en daardoor kunnen ze zich op de sociale kaart zetten. We vinden het mooi dat wij hier iets aan bij hebben mogen dragen.

Kirsten: Ik vond het interessant om een kijkje te nemen in het leven van de gezinshuisouders, omdat ik daar nog geen ervaring mee had. Ik heb waardering voor het zware werk dat ze doen. Ook ben ik er tegelijkertijd achter gekomen dat ik niet in een gezinshuis zou willen werken, vanwege de werkdruk en de extra dimensie van 24 uur en zeven dagen werken.

Wilma: Ik vond het inspirerend om met gezinshuisouders in gesprek te gaan. Ik heb al lange tijd de wens om in de toekomst, wanneer ik een gezin mag krijgen, naast mijn eigen kinderen ook andere kinderen te gaan opvoeden. De gesprekken met gezinshuisouders hebben mij meer inzicht gegeven in de zwaarte van het beroep en mij laten inzien dat ik de eerst aankomende tien jaren nog niet met pleegouderschap of een gezinshuis moet beginnen. Daarnaast vond ik het erg inspirerend om te zien wat een gezinshuisouder meer kan bieden dan een leefgroep. Ik ben van mening dat een gezinshuis in de meeste gevallen een gezondere situatie is dan een leefgroep en ik hoop van harte dat een beroepsprofiel bij zal dragen aan een betere positionering van gezinshuizen zodat meer kinderen in een gezinshuis kunnen wonen.

Bijlage M

CD met data

- Labeloverzicht
- Fragmenten van alle interviews
- Product (lay-out met opzet van het beroepsprofiel)
- Bestudeerde beroepsprofielen